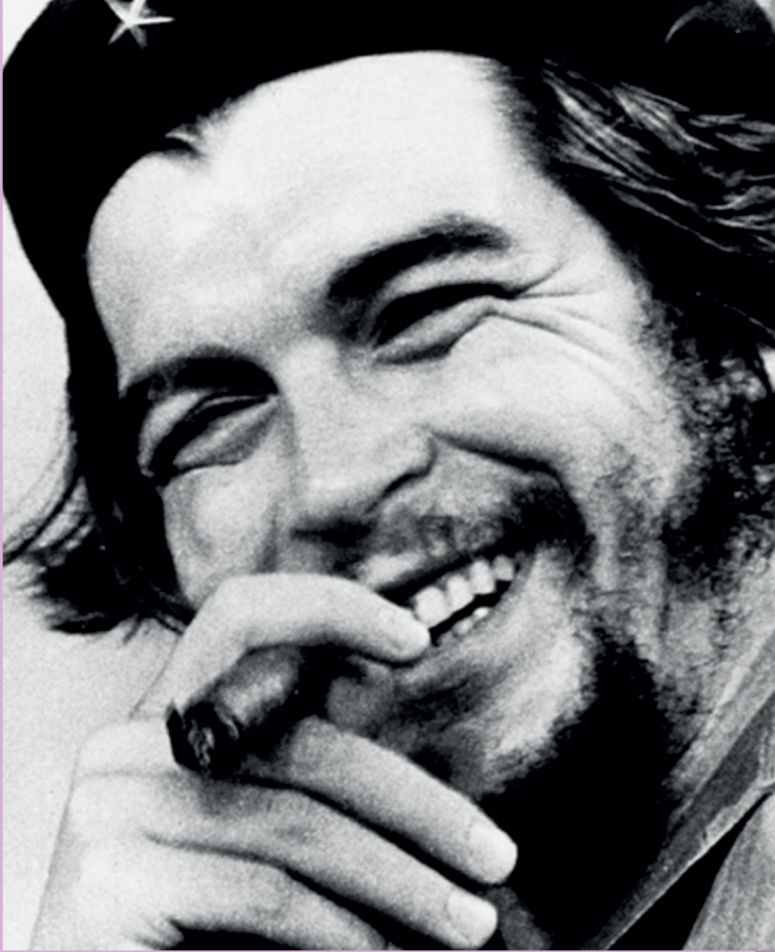

LENİNİST TEORİ

"Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz."

- » *Küçük Burjuva Hareketlerin Kısa Eleştirisi*
- » *Teorik, Politik, Pratik Notlar*
- » *Fırtınanın Ortasında*
- » *Antimarksist Marksistler ve Teleolojik Tarih Fasaryası*
- » *Dışarıda Çözülme İçeride Yıkım*
- » *Bir Uydurma Marksizm Pozitivizmdir!*
- » *12 Gün Savaşı*
- » *İran Savaşının Dalgaları*
- » *Tarih İroniyi Sever*
- » *Yeni Erede Gençliğin Kurtuluşu*
- » *Venezuela'da Halk Gerçekten Devrimin Öznesidir*

Kitap Dizisi - 8

Leninist **eORI**

FIRTINANIN ORTASINDA

“Fırtınanın ortasında” yaşadığımız dönemi anlatabilecek en iyi kavram olabilir. Savaşlar, ekonomik krizler, katliama dönüşen afetler... Tüm bunların yanında daha iyi ve özgür bir yaşam için mücadele eden, ayaklanan halklar, işçiler, gençler, kadınlar...

Tüm bu fırtınanın ortasında yeni bir yaşam örmeye çalışıyoruz. Yaşanan her tür saldırının, her ayaklanmanın ortasında durup, yaşadıklarımızı Marksizm-Leninizmin, bilimsel sosyalizmin süzgecinden geçirip değerlendirmeye, sonraki adımlarımız için dersler çıkarmaya çalışıyoruz.

Leninist Teori kitap dizisi, kapaklarını büyük çoğunlukla Marksizm-Leninizmin önderlerine ayırdı. Bu sayının kapağına ise enternasyonal mücadelenin sembolü haline gelmiş Ernesto “Che” Guevara yer alıyor.

Gerek “Che”nin Küba Devrimindeki büyük rolü, gerekse Latin Amerika halklarının özgürlüğü için kıtanın bir ucundan diğer ucuna savaşımı, onu dünya devrim tarihinin önderlerinden biri haline getirdi. Ve “Che”yi Arjantin’den alıp Küba’ya götüren ve zafere ulaşan devrim, tüm dünya devrimcilerine umut aşıladı.

Küba’nın tugayları sadece özgürlükler için emperyalizme karşı savaşan halklarla omuz omuza kavgaya atılmadı; Küba’nın öğretmen tugayları, sağlık tugayları ihtiyacı olan her ülkeye yardıma koştu, pandemi sırasında kapitalist Avrupa ülkeleri dahil!..

Ve onyıllar boyu hem askeri saldırılara, suikast girişimlerine, politik ve kültürel saldırılara karşı asla teslim olmadı, baş eğmezliğin sembolü oldu. BUNDANDIR ABD emperyalizminin olanca hışmı ile saldırılara devam etmesi. BUNDANDIR onlarca yıldır abluhanın yarattığı yoksulluğa rağmen teslim alamadığı bir halka daha da yoksulluk dayatması. Enerji akışını keserek bir halkı ölümle burun buruna getiren emperyalizm, yine de devrimci Küba halkını teslim alamadı.

Şan olsun Küba Devrimini yaratan ve yaşatanlara!

Bu “fırtınanın ortasında” doludizgin süren kavganın ufkunda özgür ve mutlu bir dünya şimdiden yükseliyor...

Leninist Teori
Kitap Dizisi -8

Fırtınanın Ortasında
Nisan 2026

Teorik Yayın

ISBN
978-625-93057-2-1

Baskı
Alesta Ajans Basım
Medya ve Bilgi Tek.
San. Ltd. Şti.
Davutpaşa Cad. Güven
İş Merkezi No:83 B Blok
D.349 Topkapı
Zeytinburnu / İstanbul

Yeni Dönem Yayıncılık
Basım Dağıtım Eğitim
Hizmetleri Tanıtım
Org.Tic.Ltd. Şti.

Mecidiyeköy Mah.
Kervan Geçmez Sok.
No:14/4 Şişli İstanbul
Tel: 0 (212) 533 32 57

yenidonemyayinci@gmail.com
www.yenidonemyayincilik.com

içindekiler

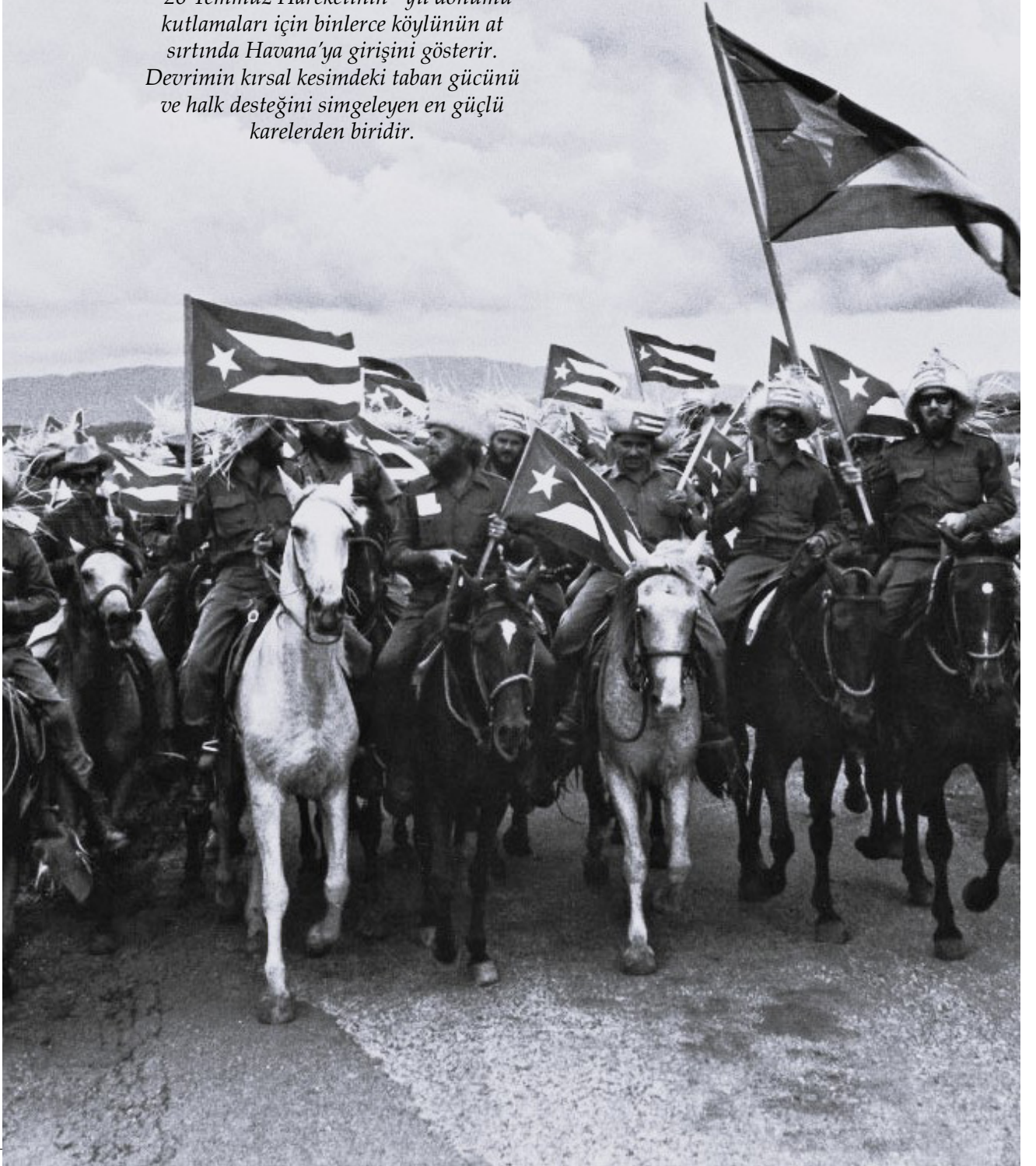
<i>c. dağlı</i>	5	<i>Küçük Burjuva Hareketlerin Kısa Eleştirisi</i>
	13	<i>Teorik, Politik, Pratik Notlar</i>
<i>umut çakır</i>	35	<i>Fırtınanın Ortasında</i>
<i>özgür güven</i>	51	<i>Antimarksist Marksistler ve Teleolojik Tarih Fasaryası</i>
	65	<i>Dışarıda Çözülme İçeride Yıkım</i>
<i>i. cevât çetiner</i>	71	<i>Bir Uydurma Marksizm Pozitivizmdir!</i>
<i>sinan kaleli</i>	79	<i>12 Gün Savaşı</i>
	85	<i>İran Savaşının Dalgaları</i>
	91	<i>Tarih İroniyi Sever</i>
<i>editörden</i>	99	
<i>arden hevi</i>	143	<i>Yeni Evrede Gençliğin Kurtuluşu</i>
<i>çeviri kolektifi</i>	149	<i>Venezuela'da Halk Gerçekten Devrimin Öznesidir</i>

Köylülerin (Guajiros)

Havana'ya Girişi

26 Temmuz 1959

Alberto Korda tarafından çekilen bu meşhur fotoğraf, devrimin ilk yılında "26 Temmuz Hareketinin" yıl dönümü kutlamaları için binlerce köylünün at sırtında Havana'ya girişini gösterir. Devrimin kırsal kesimdeki taban gücünü ve halk desteğini simgeleyen en güçlü karelerden biridir.

Küçük Burjuva Hareketlerin Kısa Eleştirisi

..... c. dağlı .....

KÜÇÜK BURJUVA SOSYALİST HAREKETLERİN İDEOLOJİK VE TOPLUMSAL İÇERİĞİ

Küçük burjuvazinin toplumsal konumundan hareket eden küçük burjuva sosyalist hareket, proletaryanın devrimci sınıf konumuna dayanan proleter devrimci komünist hareketin yanında varlığını yıllardır sürdürüyor. Küçük burjuva hareketin bugün de sürmesinin toplumsal nedenleri var. Öncelikle söyleyelim. Türkiye ve Kürdistan'da, küçük burjuvazi nüfus içinde kalabalık bir kitleyi oluşturuyor. Bu kadar kalabalık bir sınıfın kendini siyasal olarak ifade etmemesi düşünülemez. Reformist ve oportünist hareketler, küçük burjuvazinin politik hareketleridir.

Reformistler ve oportünistlerin kendileri, birer küçük burjuva olarak görülmemeli. Onların politik hareketinde göz önünde tutulması gereken, küçük burjuvazinin toplumsal konumuna bağlanmış olmalarıdır. Dolayısıyla ideolojik olarak kaygan bir zeminde hareket ediyorlar. Bu hareketleri bir ideolojik ve siyasal noktada yakalayamazsınız. Bu bağlamda görüşlerinde bir tutarlılık beklenemez. Bundan ötürü söylemde ve eylemde kaypaklar.

Kitle temelini, esas olarak aydınlar, öğrenciler, yaşam tarzı nedeniyle işçiler-

den farklı olan kamu emekçileri arasında ve burjuvazinin etkisinde kalan işçiler arasında bulur. Bu toplumsal gruplar kapitalizmin baskısı altında kaldıkları için, kurulu sisteme eleştirel yaklaşırlar. Fakat sistem eleştirileri, halka bakış çerçevesinin ötesine geçmez. Kuşkusuz, toplumun tümü hakkında görüş ortaya koyuyorlar. Örnek olarak, işçi sınıfının sorunları, talepleri ve hedefleri hakkında da görüş oluşturuyorlar. Halkçı bakış burada da kendini gösteriyor. Halkın sorunlarına, proletaryanın sınıf bakışıyla bakacaklarına sınıfın sorunlarını halkçı bakış açısıyla ele alıyorlar.

Düнде, bugün de küçük burjuva sosyalizmde egemen eğilim burjuvaziyle uzlaşma olmuştur. Uzlaşmacılığı temsil eden siyasi hareketler, 60'lı, 70'li yıllarda başkalarıydı. 90 sonrasında bugüne yeni güçler var. Siyasi parti ve örgütlerin adı ve kendisi değişti, fakat temsil ettikleri eğilim değişmedi. Aynı uzlaşmacı eğilim yeni siyasi hareketlerle devam etti. Bu yüzden, eleştirilerimizi esas olarak bu eğilimin kendisine yönelttik. Eğilim, kendini belirgin olarak bazı siyasi yapılarda ortaya koydu, biz de bu ölçüde onlarla uğraştık. Uzlaşmacı hareketlere karşı yaptığımız ideolojik eleştiriyi ileriye doğru boyutlanan devrim mücadelemizin bir gereği olarak görüyoruz.

Küçük burjuva sosyalist hareketlerin bu kadar uzun zaman ayakta kalmalarının tarihsel nedenleri var. Bu topraklarda, cumhuriyetle birlikte yeni yönetim gerici burjuva diktatörlüğü olarak örgütlendi. Kurulan düzen en başında bir baskı ve sömürü düzeni olarak şekillendi. Burjuva devlet, büyük burjuvazi adına piyasaya müdahale etti. Küçük burjuvazi bu koşullarda serpilip gelişme şansı bulamadı. Tekelci sermayenin olduğu 1960'larda ise, kapitalist devlet, tekellerin yararına piyasaya müdahale etti. Küçük burjuvazi tekelci kapitalizm koşullarında, kapitalizm tarafından ezilen bir kesimdir. Tüm bu tarih dönemi boyunca burjuva demokrasisi hiç yaşanmadığı için, bu toplumsal grup gelişme, kendi potansiyelini, sergileme olanağı bulamadı. Tekelci kapitalizmde, burjuva demokrasisi, modası geçmiş, geçmişe ait bir şeydir.

Kapitalist toplumda, orta sınıfların bütünlüklü hareket edeceği düşünülemez. Her biri kendi özel çıkarına özel mülkiyetine bağlı olan toplumun bu kesimi, kendi içinde çok farklı politik tavır gösteriyor. Bağımsız politik bir çizgi izlemediği için ya büyük burjuvazinin ya da işçi sınıfının etkisinde hareket ediyor. Orta sınıfın bir kesimi tutucudur. Bu kesim, tekelci sermaye partileriyle birlikte davranıyor. Küçük mülk sahipleri, vatan deyince, bundan anladığı kendi özel mülkiyetidir. Bunların bazıları ırkçı, faşist, şoven partilerin kitle tabanını oluşturur. Birçok sorunda ya da birçok konuda büyük burjuvaziden daha gerici, statükocu olabiliyor. Son yıllarda kapitalizmin büyük ekonomik krizi ve Türkiye'de yaşayan yüzyılın en büyük ekonomik yıkımı karşısında tam anlamıyla mahvolmaya sürüklendi. Ancak bundan sonra, bugüne kadar sarıldığı bütün görüşleri gözden geçir-

mek zorunda kaldı. Bazıları, şimdiye kadar peşine takıldıkları burjuva partilerinden uzaklaştı saf değiştirdi, sola kaydı.

Orta sınıfın büyük kitleler halinde yok olmaya sürüklenmesi, büyük burjuvazi için başka bir kriz daha yarattı. Büyük burjuvazi, tekelci sermaye, işçileri ve genel olarak kent ve kır yoksullarını orta sınıf üzerinden etkilemeye çalıştı. Büyük burjuvazinin, toplumsal konumu nedeniyle, emekçi sınıflarla sosyal bağı yoktur. Onlar emekçi kitleleri onlarla sosyal bağı olan orta sınıf üzerinde etkiliyorlardı. Orta sınıf çökünce, yönetici sınıfın, emekçi kitleleri etkileme olanağı da büyük ölçüde ortadan kalkıyor.

Orta sınıfların alt kesimleri, kent ve kır küçük mülk sahiplerinin bir kısmı sola yöneldi. Bu sayı giderek artıyor. Küçük burjuvazinin sola yönelen kesimi uzun zamandır sol hareketlere destek veriyor. Bu destek Kürt halkı açısından kitleseldir. Aynı şey aleviler açısından da doğrudur. Batı bölgelerindeki çağdaş kitlelerde ilerici, devrimci kitlelerle birlikte hareket ediyor. Çıkan sonuç, milyonlarca küçük burjuva kitlenin solla birlikte davrandığıdır. Yani burjuva partilerin tümünün dışında hareket ediyor. Küçük burjuvazinin eğitilmiş kesimi ileri görüşlülüğü sayesinde, sosyalizme yöneldi. Devrimci sosyalizmin özünü kavramasa da sosyalizmin etkisine girmiştir. İşte küçük burjuva sosyalist hareketleri bu çerçevede değerlendirmek gerekiyor. Sosyalizmin devrimci özünü kavramak yerine, ondan sadece etkilendikleri için, proleter devrimci komünist konumuna yükselmediler. Mücadelenin en zor zamanlarında ya safları terk ettiler ya da sağ oportünist ve reformist bir çizgiye yöneldiler. Sosyalizm saflarına katılanları beraberinde küçük burjuvazi-

nin davranış, düşünce alışkanlıklarını, tutarsızlığını da getirdiler. Sosyalizmi devrimci özülle kavrayanlar, hayatını proletaryanın kurtuluşuna adayanlar açısından geldiği toplumsal köken tüm anlamını yitirir.

Küçük burjuvazinin sola yönelmesi, onun ikili yapısını ortadan kaldırmaz. Toplumsal doğası, yani özel mülk sahibi olması, işler iyi gittiği zaman onu, burjuvaziye yaklaştırır. Kapitalizmin gelişimi tarafından mahvolmaya sürüklendiğinde ise halktan birisi olur, militan, meydan okuyan bir tavır takınır. Onun bu ikili yapısı, devrimci proletarya tarafından, mücadelenin her aşamasında daima akılda tutulmalıdır. Mücadelenin en kritik anlarında safları terk edebilir. Biz, bu gerçeği, bu siyasi hareketlerle uzun bir dönem süren güç ve eylem birliği ilişkisinden biliyoruz. Bundan hareketle şunu söylüyoruz; işçi sınıfı, küçük burjuvaziye ancak kesin zafer elde ettiği zaman güvenebilir. İşçi sınıfı küçük burjuvazi mahvolmaya sürüklendiğinde, yani proleterleşme sürecine girdiğinde bir ittifak politikası izlenir.

Küçük burjuvazi, önümüzdeki devrimin bir gücüdür. Demokratik halk devriminde belli bir rol oynar. Devrimden sonra sosyalizmin inşaa döneminde, bir süre daha varlığını sürdürür. İşçi sınıfı iktidara geldiğinde, küçük mülkiyet üzerinde zor uygulamaz. Günün somut şartlarına göre, kooperatifleşme kolektifleştirme yoluyla, dönüştürülür. Bir toplumsal sistem olarak sosyalizmin tarihi göstermiştir ki, kolektifleşmenin yanında bireysel küçük üretim varlığını bir süre daha korur. Sovyetler Birliğinde 40'lı yıllarda bile, kolhozlara katılmayan ve bireyci üretimi sürdüren köylüler varlığını sürdürmüştür. Kaldı ki, yine sosyalizm tarihini tanıtlamıştır ki, küçük burjuvazi ekonomik olarak

silinse bile, yaşam tarzı, eski alışkanlıkları, eskiye bağlılık anlayışı bir süre daha yaşamaya devam eder. Ekonomik maddi temelleri ortadan kalksa dahi düşünce tarzı, toplumun çatlaklarında uzun süre yaşar. Toplumda yeni bir yaşam tarzı yeni bir anlayış yerleşene kadar, eskinin eli yeni olanın yakasını bırakmayacaktır. Sosyalizm kendi üst aşamasına, herkesin yeteneğine göre, herkesin ihtiyacına göre ilkesinin uygulandığı koşullar oluşunca, yani burjuvazinin ufku tamamen aşıncaya değin, burjuva ve küçük burjuva düşüncesi topluma etkide bulunmayı sürdürür.

Burjuva düşünce biçimi toplumda yaşamaya devam ettiğinden Marksist-Leninist temellerde ideolojik mücadele sürekli olmalıdır. İnsanlığın dünya görüşünü, eskiye bağlılığını değiştirmek, aşmak kolay değildir. Bir düşüncenin tarihsel koşulları değişince, eski düşünce de otomatik olarak değişmiyor. Demek ki, ideolojik mücadele önemi, eski yeniyi tamamen terk ediyor. Yeni kendini eskiden tamamen kurtarana kadar korur. İşçi sınıfı yeniyi, inşa ederken kendi malzemeleriyle işe başlamıyor. Yeni toplumu eski toplumun insanlarıyla kuruyor. O halde eski olanı biz kendi malzemelerimizle işe koyulana kadar eski olanla uğraşmaya devam edeceğiz. Tüm bu dönüşüm boyunca, şu soru ortada duruyor: Kim kazanacak? Sosyalist ülkelerde 90 sonrası gösterdi ki, o uğursuz tür, yeni koşullarda, yeni biçimde devam edebilir. Sınıf mücadelesi, sosyalizmde, yeni koşullarda, yeni biçimlerde sürer.

Proletarya ile kapitalist sınıf arasındaki sınıf savaşı sosyalizmde; sosyalizmle kapitalizm arasında devam eder. Sosyalizm, kapitalist toplum üzerinde dönüştürücü bir baskı etki yaratırken, kapitalizm de sosyalist toplum üstünde etkide bulunur. Kapitalist toplum,

sosyalizmin etkisiyle bir dizi sosyal önleme başvurmak zorunda kaldı. '90 sonrası sosyalizmin dünya çapındaki tehdidinin olmadığını düşünerek, emekçilere yönelik tüm sosyal önlemleri sildiler. Kapitalizm, sosyalist sistemi yıkmak için sistematik bir savaş yürüttü. Bu, bütünlüklü bir savaştır. Bugün yıkıcı gerici savaşını, Küba'ya, sosyalist Kore'ye karşı sürdürüyor. Çin'i baskı altına alıyor. Proletaryayla burjuvazi arasındaki sınıf savaşı sosyalizmle kapitalizm arasındaki savaş, dünya dönüşüne kadar sürer.

Kapitalist sistem, sosyalizme karşı savaşta, tüm emperyalist-kapitalist blok olarak davranıyor. Dünyadaki tüm gerici güçlerle birlik içinde hareket ediyor. Sosyalist toplum da bu tarihsel savaşı kazanmak için, dünya proletarya hareketiyle birlikte hareket ettiğinde savaşı kazanacaktır. Bu cephele tüm yeryüzü olan bir savaştır. Kazanmak için en sıkı ve militan enternasyonal dayanışma, kapitalist sisteme karşı etkin bir silahtır. Devrimci sınıf dayanışması, burjuvaziyle savaşta bir üstünlüğümüzdür. Sosyalist dayanışma, aynı zamanda bir sosyal ilişkidir. Her sosyalist ülke halkı, en geniş uluslararası dayanışmayı yaşamıştır. Bu yolla, emperyalist-kapitalist sistemin, kuşatması baskısı ve saldırısı etkisizleştiriliyor. En azından zayıflatılıyor.

Devrimin gerçekleştiği her ülke dünya devriminin bir mevziisidir ve bir mevzii olarak hareket etmelidir. Her sosyalist ülke enternasyonal sınıf savaşının bir mevziisidir. Dünya devrimine etkisi, yalnızca, kendi sosyalist örneği yoluyla değil, dünyada, kapitalizme karşı verilen tüm devrimci ilerici savaşları etkin olarak destekleyerek de görülmelidir. İktidara gelen proletarya, dünya devrimine karşı kayıtsız kalırsa, kendi iktidarını uzun süre ayakta tuta-

maz. Her ülke proletaryası kendi toplumsal devrimini gerçekleştirerek, bu yolla dünya devrimini hızlandıracak; dünya devriminin hızlanması ve bir dizi ülkede toplumsal devrimin zafere ulaşması her ülkedeki proletarya iktidarının ve devrimin ileriye gitmesinin güvencesidir. Dünya devriminden yalıtılmış bir proleter devrim çok daha büyük zorluklarla karşılaşır.

Enternasyonal komünistlerin yalnızca kendi yaşadıkları ülke halkına karşı görevleri yok. Dünya devrimine karşı da görevleri var. Fidel Castro bu konuda şunu söylemiştir: "Küba için olan düşlerimi büyük ölçüde gerçekleştirdim. Fakat insanlığa dair düşlerimi henüz gerçekleştiremedim."

Bizim yaşadığımız ülke halkının kurtuluşunu gerçekleştirmenin yanında, insanlığın kurtuluşu görevlerimiz var. Büyük insanlığa dair düşlerimizi gerçekleştirmenin önünde sayısız engel çıkacaktır. Ancak hiçbir engel ve zorluk emeğin evrensel kurtuluşu yolunda devrimci yürüyüşümüzü durduramaz.

KÜÇÜK BURJUVA HAREKETLERİN POLİTİK ÖZÜNÜN AÇIĞA ÇIKARILMASININ ÖNÜNDEKİ BAZI GÜÇLÜKLER

Sosyal reformist ve oportünist hareketlerin politik özü uzlaşmacılıktır, burjuvaziyle sınıf iş birliğidir. Bütün bu hareketler, parti ve örgütler, uzlaşmacı olduğunu açık yüreklilikle söyleselerdi onları teşhir etmek, işçi ve halk kitlelerinin üstündeki etkilerini kırmak çok kolay olurdu. Fakat bunu hiçbir zaman yapmayacaklar. Her zaman, kendilerini olduğundan farklı gösterdiler. Hatta, sosyalizmi gerçek anlamıyla, kendilerinin savunduğunu söylüyorlar. Kendilerini sosyalist, komünist göstermeleri, küçük burjuva

hareketlerin politik özünü açığa çıkarılması önünde engel oluşturuyor. Fakat, devrimci komünizm, bu konudaki engelleri aşabilir, güçlükleri yenebilir. Marksizm-Leninizm eleştirel teorik silahını etkin olarak kullanarak, uzlaşmacılığı bütün yönleriyle açığa çıkarabilir. Bugüne kadar yaptığı gibi.

Onlar, kendilerini ne denli başka gösterebilirler de devrimci işçilerin elinde sağlam ölçütler var. Bir teorinin doğruluğunu ve yanlışlığını anlamak için, başka bir teoriye başvurmak değil, teorinin doğruluğunun ve yanlışlığının ölçütü olan pratiğe başvurmalıyız. Sağlam ölçüt, bu hareketlerin pratiğidir. Lafta kendilerini devrimci sosyalist olarak gösterebilirler de, pratikte, burjuvaziyle, burjuva partileriyle iş birliği içinde hareket ettiler ve ediyorlar. Seçim dönemlerinde nasıl burjuva muhalefetin bir militanı olarak davrandıkları bilinen bir gerçektir. Proletaryanın bağımsız siyasi politikasını her koşulda izleyeceklerine, “toplumsal muhalefet” ya da “muhalefet güçleri” adı altında, kitleleri burjuva güçlerin peşine taktılar. Kendileri burjuva muhalefete basit olarak eklemeliler. Bunlar gerçekte, burjuvaziye çok yakın, emekçi kitlelere de bu yüzden çok uzaklar. Cansiperane çabalarının amacı devrim ve devrim yoluyla halk demokrasisini ve sosyalizmi gerçekleştirmek değil, burjuva muhalefeti iktidara getirmektir. Dolayısıyla reformist ve oportünist hareketler büyük bir uğraşla burjuvaziye hizmet ediyorlar.

En ılımlı ve en uzlaşmacı siyasetlerin bile, kendilerini devrimci olarak göstermesi, birbiriyle bağıntılı. İki ana nedeni var: İlki, kendilerini devrimci olarak göstermeden, devrimci kitleleri yanlarına çekemezler. Emekçi halk kitleleri, büyük gruplar halinde devrime yöneliyor, devrimleşiyor ve devrim-

ci mücadele veriyor. İkincisi, devrimci durumun olgunlaştığı ve bir olgu haline geldiği koşullarda, devrim güçlü bir olasılıktır. Devrim bir olasılığın ötesinde, gelmekte olanıdır. Devrim sayısız eylem tarafından oluşturuluyor. Her tarafta sisteme ve siyasi iktidara karşı yükselen bir başkaldırı var. Özce, devrim yükseliştir. Bu koşullarda devrimi savunmayan, siyasi olarak varlığını sürdüremez. Bu yolla bir güç olmalarının amacı temel devrimci hedefleri gerçekleştirmek değil öncelikle kitlelerin devrimci komünistlerin saflarına katılmasını engellemek ve bunu başardıkları oranda daha büyük bir güçle, burjuvaziyle iş birliğini geliştirmektir. Bütün pratikleri, bunu doğruluyor.

Küçük burjuva hareketlerin, gerçek durumunun gözlerin önüne serilmesinin önünde başka güçlükler de var. Bütün reformist ve oportünist hareketler, Marksizme dayandıklarını söyler. Hepsi de kendi görüşleri için Marks, Engels ve Lenin’de dayanak gösterirler. Böyle bir dayanağı bulurlar da. Çünkü Marksizm-Leninizm son derece zengindir. Bundan ötürü, söyledikleri için komünist düşünürlerle bir destek bulurlar. Fakat, sorunu, Marksizmin bütünlüğüne dayanamazlar. Orada, kendi görüşlerine bir dayanak bulamazlar. Engels, bir keresinde, parlamenter mücadele konusunu ele alırken Kautsky’nin kendisini bir oportünist gibi gösterdiğini söyler. Kautsky, Engels’i kendi bakışına göre yorumlar, daha doğrusu çarpıtır. Türkiye’deki uzlaşmacılar da, Marks’i Engels’i, Lenin’i oportünist olarak gösterirler. Devrimci düşünürlerin, teorilerini, kendi oportünist bakış açısına çevirirler. Küçük burjuva sosyalizmini, bilimsel sosyalizmin bütünlüklü bakış açısına tuttuğumuzda, oportünist görüşleri tüm çizgileriyle aydınlanır.

Bu partiler, devrimci değildi. İşçiler, emekçiler lehine iyileştirmeler, halklar peşinde koşuyorlardı. Bunun içinde burjuvazi ile birlikte hareket ediyorlardı. Yetmişlerde TKP, TİP, TSİP böyle partilerdi. Gerçek anlamda işçi sınıfı partileri olmadılar. Fakat sırtlarını sosyalist ülkelere yaslıyorlardı. Bizim arkamızda onlar var deyip, bunun verdiği güçle kitle örgütlüyorlardı. Sosyalist ülkeler ve uluslararası komünist hareket, Türkiye’de işçi sınıfı partisi olarak onları tanıyordu. Oysa, bir ülkede işçi sınıfı partisinin belirlenmesi, uluslararası ilişkilerce belirlenmez, o ülkedeki sınıf savaşı belirler. Şayet bu ölçütle davranılsaydı, bu sınıf uzlaşmacı partilerin politik özü daha çabuk görülürdü. Fakat, böyle bakılmadı. İlişkiler bu statükocu partilerle sürdürüldü. Sonuç ne oldu? Bütün ülkelerdeki statükocu partiler ve sosyalist ülkelerdeki komünist partiler sosyalizm saflarını terk etti. Dağılıp gittiler. Varlığını sürdürenler devrimci konumda olanlardır.

Yetmişlerin uzlaşmacı hareketleri, doksanlarda tarih sahnesinden çekildi. Fakat onların uzlaşmacı eğilimini, başka siyasi hareketler, kendi tarzında ifadeyle devam ettirdi. Dün de bugün de kitleler açısından onların gerçek yüzünü görmelerinin önünde birçok güçlük çıkmıştır. Emekçi kitleler, onlara baktığında arkalarında sosyalizmi görüyor. Onların söylediklerine bakarak, onlar hakkında bir karar vermiyor, arkalarında duran sosyalizme bakarak karar veriyor. Ancak, devrimci politik bilinçe sahip olan kitleler onların görüşlerinin sosyalizme yansıtmadığını değerlendirecek politik potansiyeli taşıyor. Emekçiler oportünist ve reformist siyasetlerin, adları dışında sosyalizmle hiçbir ilişkisi olmadığını gördüğünde,

onlardan uzaklaşıyor. Devrimci komünistler, eleştirileriyle bu süreci kısaltmaya hizmet ediyor.

PROLETARYANIN SINIF MÜCADELESİ TARİHİNE YASLANMAK

Küçük burjuva sosyalist hareketler, proletaryanın sınıf mücadelesi tarihinde üretilen tüm devrimci değerleri savunduklarını ileri sürüyorlar. Proletaryanın toplumsal devrimlerine sıkça anırtı yaparlar. Fakat, onların anlayışında, toplumsal devrimler, devrimlerden çıkarılan politik sonuçlar, tüm devrimci, dönüştürücü anlamını yitirir. Reformist ve oportünist bakış açısında nasıl ki, Marksizm-Leninizm donuklaştırılmışsa devrim deneyimleri de öyle donuklaştırılmıştır. Tüm statükocu sosyalist ve komünist partiler, Marksizm-Leninizmi donuklaştırılmış bir öğretiye indirgediler. Onların gözünde, Marksizm, yaşayan Marksizm değildir. Marksizmi donuklaştırmak, Marksizmden sapmanın bir biçimidir. Aynı yaklaşım, proletaryanın toplumsal devrimler tarihine bakışta da doğrudur. 1917 Devrimi ve yüzyıla yayılan tarihsel olaylarla işçi sınıfının iktidara devrimle geldiği gerçeğine karşın, uzlaşmacılar ele geçirmenin, devrimci zorun, zora dayalı bir devrimi gerektirdiğinin üstünde durmak istemezler. Zora dayalı devrimler, onların reformist ve oportünist anlayışlarını açığa çıkarıyor. Küba Devriminden sıkça söz ederler. Fakat Fidel Castro önderliğinde Küba Devriminin gerilla savaşıyla ve en sonunda devrimci halk ayaklanmasıyla gerçekleştiğini arka plana iterler. Maocu siyasi hareketler, senelerce Çin Devrimini örnek aldıklarını ortaya sürdüler. Ama yirminci yüzyılın önemli bir devrimi olan Çin Devri-

mini değerlendirmede çok sığ kaldılar. Devrimi basitleştirdiler. Karikatürize ettiler. Çin Devrimini kapsamlı olarak inceleyen herkes Maocuların devrimi hiç anlamadıklarını hemen anlayacaktır. Küçük burjuva siyasetler, proletaryanın sınıf mücadelesi tarihine dayandıklarını söylüyorlar, ancak devrimci sınıf mücadelesi tarihi, bu siyasetlerin gerçek durumunu açığa çıkarıyor. Şu da aşılması gereken bir sorundur: Kendilerini devrim deneyimlerine dayanmış olarak gösterdikleri için onların uzlaşmacı politik özünü açığa çıkarmanın önünde güçlükler yaratmıştır. İşçi sınıfının sınıf mücadelesi tarihi ve sosyalizm tarihi, küçük burjuva sosyalist hareketlerin daha uzun süre ayakta kalmalarını sağladı.

Reformist ve oportünist siyasi partiler ve örgütler, kitlelerin üzerinde etkide bulunmak için, büyük devrimcilerle kendi aralarında düşünsel bir bağ kurarlar. Komünist düşüncülerin yanında, Rosa Luxemburg, Che Guevara, Fidel Castro ve daha birçok büyük devrimciye yayınlarında geniş yer verdikleri çok iyi biliniyor. Fakat büyük devrimcileri uzlaşmacıların ağ-

zından değil de, doğrudan bilgi edinen insanlar ortaya çıkınca, bu konuda söyledikleri her şey kendi aleyhlerine dönüyor. Büyük proleter devrimciler yaşamlarının sonuna kadar devrimci çizgide yürüdüler. Burjuvaziyle uzlaşmaz bir politika izlediler. Proletaryanın nihai kurtuluşunu her koşulda ve her yerde partizanca savundular. Ve her koşulda devrimi savundular, devrim için mücadele verdiler. Küçük burjuva hareketlerin günlük politikalarına bakın, orada burjuvaziyle sınıf iş birliğinden başka bir şey bulamazsınız. Küçük burjuva sosyalist hareketler, büyük proleter devrimci önderlere çok uzak, burjuvaziye çok yakınlar. Büyük devrimciler, kendi zamanlarının gerektirdiği devrimci mücadeleyi yürüttüler. Bugün, zamanımızın devrimci mücadelesini vermeyenler, o büyük devrimcileri hiç anlamamıştır. Ve hiçbir zaman da anlayamayacaktır.

Asıl mesele dünyayı yorumlamak değil, onu değiştirmektir. Dünyayı en iyi şekilde yorumlayanlar, onu değiştirmek için mücadele edenlerdir.

Fidel Castro Kitap Okurken
1960'ların başı, Fidel Castro, bir koltukta askeri üniforması ve botlarıyla dinlenirken kitap okuyor.

Teorik, Politik, Pratik Notlar

..... c. dağlı .....

YENİ OLANI KAVRAMAK

Yeni şeyler söylemek, yeni olanı kavramakla olur. Yeni olanı kavramak, yarınlar hakkında bir şeyler söylemeyi de içerir. Olgularla sınırlanan görüş ortaya koyanlar, yarınlar için bugünden, herhangi bir görüş geliştiremezler. Biz, yarın üstüne ana hatlarıyla bir şeyler söyleyebiliriz.

Yaşam sürekli değişim halinde. Sürekli yeni olgular, yeni süreçler ortaya çıkıyor. Hareket halindeki kitlelerin önünü aydınlatmak için, yeni olanın ne olduğu konusunda net fikirlerimiz olmalıdır.

Bugün, ileri tarihsel koşulları ya da gelişmiş maddi koşulları kavramak neden önemli? Çünkü bugünkü koşullar, toplumun köklü dönüşümünün zemini. Oluşan bu yeni durumun kendisi, daima dönüşüm içinde. Yarın bambaşka ileri tarihsel koşullardan söz edeceğiz. Bunu anlamak ve açıklamak çok önemli, çünkü işçi sınıfı partisinin program hedeflerini saptamasıyla bağlantılıdır. Çünkü hareket, daha ileri noktadan devam eder.

Bugün, toplumda eğitim düzeyi yüksek seviyede. İnsanlar daha kül-

türlü, bilinç düzeyi yüksek, dünyayı anlama ve yorumlamada daha ileri noktada. Ortalama zekâ düzeyi daha yüksek. Her şey yoğun biçimde tartışılıyor. Bu toplum, bugün ortaya çıkan kadın ve erkek ilişkilerine dar geliyor. Artık başka bir özne var. İşçi hareketi, kadın hareketi, gençlik hareketi yeni yönler, yeni yol ve yöntemlerle kendini ifade ediyor. Geniş kitlelerde, insani geleceğe dönük ortak duygular ve bakış oluşuyor. Tüm bu olgular yeni olandır ve doğmakta olan topluma geçişin zorunluluğunu anlatıyor.

Kısacası, insani tarih öncesi tarih krizde, çöküşte, çözölüp dağılıyor.

Tarih ve sınıf savaşının gelişimi, insan toplumuna geçişi, bir çözüm olarak, gerçek bir çıkış olarak önümüze getirmiştir.

TEORİ VE PRATIĞİN BİRLİĞİ BİR GERÇEKLİKTİR

Teorinin tarihsel hareketle birleşmesi ya da aynı anlama gelmek üzere teori ve pratiğin birliği, soyut bir formülasyon, bir slogan değil, bir gerçekliktir. 1917 Sosyalist Ekim Devrimi, teori ve pratiğin birliğinin bir gerçeklik

olduğunu ortaya koydu. 20. yüzyılın bütün toplumsal devrimleri teori ve pratiğin birliği temelinde gerçekleşti. Teori ve pratiğin birliği olmadan ne devrim gerçekleşir ne de sosyalizm kurulabilir.

Proletaryanın devrimci sınıf partisinin devrim programı, teori ve pratiğin birliğinin bir anlatımıdır. Sosyalizm, yalnızca bir program ifadesi değil, devrimci sınıf partisiyle politik bir harekettir. Sosyalizm, sosyalist topluma geçilmesiyle toplumsal bir sistem haline gelir. Teori ve pratiğin birliği hem politik işçi hareketinde, hem de bir toplumsal sistem olarak sosyalizmde bir gerçekliktir.

İşçiler sadece bir güç değil, aynı zamanda akıldır. Yani teori ve pratiğin birliği, örgütlü, hareket halinde olan işçilerde somutlanır. Bu bir gerçekliktir.

Komünist topluma geçişle birlikte, sosyalist toplumla başlayan ve toplumun sürekli dönüşümünün sonucu olan kafa emeğiyle kol emeğinin ayrımının kalkması sonucu kafa emeği ve kol emeği üreticilerde birleşir.

İşçi sınıfı partisinin, işçi sınıfının kurtuluşu yolunda doğru kararlar alması, kendi başına yeterli değildir. Doğru kararlar almak ilk adımdır, ikinci adım ise alınan kararların hayata geçmesidir. Bu teori ve pratiğin birliği bir gerçeklik olduğunda gerçekleşir.

BASİT YANITLAR VERMEK

Sermayenin artı değer sömürüsü, siyasal baskı, şiddet ve saldırılardan ayrılamaz. Güncel olarak yapılan her şey uç noktaya vardırıldı. Olgunun temelinde kadar inemeyenler, buna basit yanıtlar veriyor. Yönetenlerin baskıyı bu denli artırması, güncel burjuva top-

lumun kriz, çürüme ve çöküş içinde olmasıyla açıklanmalıdır. Emperyalist gericiliğin 11 Eylül'de başlattığı 3. Dünya Savaşı, işgal, tehdit, kuşatma, bu sistemin büyük ve sıçramalı çöküşüyle anlatılmalı. Kapitalist gericiliğin karşıtına gebe olduğu ortaya konmadan, verilen her yanıt basit olacaktır. Burjuvazi, doğmakta olan toplumun hızlanmasını durduramadığı içindir ki, gericici şiddeti en üst düzeye çıkardı. Fakat her şeyin karşıtına dönüştüğü bir çağda, politik şiddet, eski olanı, ömrünü tamamlamış olanı, uzun süre ayakta tutmaya yetmez. Aksine, yeni yaşam biçimine geçişi daha yakın duruma, bir ölüm kalım sorunu haline getiriyor.

TOPLUMSAL BİR GÜÇ OLMAK

İşçi sınıfının devrimci partisi, yalnızca politik bir güç değil, aynı zamanda toplumsal bir güç durumuna geldiğinde sınıf hareketine pratikte yön verebilir. Toplumsal bir güç olmak için, işçilerle yakın ilişkide olmak gerekiyor. İşçi kitlelerinin en ileri, en tutarlı ve en mücadeleci kesimleriyle çok sıkı ilişki ve bağ içinde olmalıyız. O zaman, sınıf mücadelesinde, işçi eylemlerinde söz sahibi konumuna geliriz.

Toplumsal bir güç olmayı, reformist siyasetlerin alıp kullandığı anlamda anlarsak ortaya kof bir güç çıkar. Mesele yalnızca bir güç olmak değil, temel devrimci hedefler uğruna dövüşen gerçek bir güç olmaktır. Devrimci güç olmaktır. Buradan da anlaşılacağı gibi, devrimci bir içerikte söylenen toplumsal bir güç olmak tespiti, uzlaşmacı siyasetlerin ağzında, devrimci olan ne varsa yitiriyor, geriye içeriksiz laf kalıyor.

DEVİRİMCİ ÇAĞ

Devrimci çağın pratik uygulamaları, her ülkedeki işçilerin sınıf mücadelesine itiş veriyor. Çağın kendisi, kapitalist dünyanın her köşesinde sonuçlarını gösterdi: Çeyrek yüzyıldan bu yana, birçok merkezde ayaklanmalar patlak verdi. Ayaklanmaların bazıları küresel düzeyde gerçekleşti. Devrimle sonuçlananlar oldu. Devrimci çağın sayısız yeni örneğini yaşayacağımız çok kesin. Devrimci çağ, devrimin bir koşulu olan, dünyada devrim için objektif şartların oluşması ve sürekliliği demektir.

Mesele, her ülkedeki işçi hareketinin, devrimci çağın yarattığı olanakları doğru yönde değerlendirmesidir. Kuşkusuz, her devrim kendi dinamiklerine sahiptir. Fakat devrimci dinamikler, devrimci çağı arkasına alarak, hedefine ulaşma anlayış ve becerisini göstermelidir. İşçi sınıfı hareketi, emeğin devrimci iktidarı hedefiyle hareket etmiyorsa, devrim için objektif koşulların doğması, kendi başına hiçbir şey ifade etmiyor. Devrimci çağ, sınıf mücadelesinin daha ileri bir noktadan sürdürülmesini sağlıyor. Bu aşamada, öznenin öznel çabaları sonuca ulaşmada belirleyici bir rol oynar.

BÜTÜNSEL DEVRİM

İşçi sınıfının hedefi bütünsel devrimdir. Ya da işçilerin toplumsal devrimi bütünsel bir devrimdir. Bütünsel devrim, insan ilişkilerinin her alanına dokunan ve dönüştüren devrimdir. Bu devrim, eski toplumun temel direklerini ortada bırakmaz. Özel mülkiyetin temellerine kadar gider. Gerçekliği dönüştürmek ve var olan gerçekliğin

yerine başka bir gerçekliği koymak bütünsel devrimin hedefidir.

Lenin, bütünsel bir devrim hedefine sahipti. Lenin 1917'de bütünsel devrimi pratik olarak hayata geçirdi, insanın bütün ilişkilerine dokundu. İşçilerin toplumsal devrimi, bütünsel bir devrim olarak insanın ve toplumunun dönüşümünü süreklileştiren radikal bir devrimdir.

YENİ DEVRİMCİLER KUŞAĞI

20. yüzyılın ikinci yarısında, yeni bir devrimciler kuşağı çıktı. Yeni devrimciler kuşağı, daha çok emperyalist ülkelerin dışında ortaya çıktı. Geçen yüzyılın ikinci yarısında mücadeleye damgasını vuran ve hareketi sürükleyen, bu kuşaktır. Yeni bir dünyayı devrimci tarzda kurmak için, görülmeyen bir savaşa girdi. İsyen ve ayaklanmalarla emperyalist-kapitalist sistemi sarstı. Enternasyonal dayanışma, dayanışma ile sınırlı değildir, ortaklaşa savaşmayı içerir. Yeni devrimciler kuşağı, toplumsal kurtuluşçudur, ama aynı zamanda doğa savaşçısıdır. Emeğin ve doğanın kapitalizmin zincirlerinden kurtuluşunu hedefler. Doksanlardan sonra, önceki kuşağın birikimlerine, deneyimlerine dayanan, fakat daha ileri giden yepyeni bir devrimciler kuşağı çıktı. Yeni devrimciler kuşağı, son çeyrek yüzyılı aşan bir dönem tarihin en zengin olaylı dönemini başlattı. Tarihi sürece yeni bir hız verdi. Yeni devrimci kuşaklar daha ileri gidecektir.

SOSYALİZME KENDİ YOLUNDAN GEÇECEKLER

Yeni kuşaklar farklı koşullarda tarih yapıyorlar. Dolayısıyla farklı yollardan sosyalizme geçecekler. Sosyalizme geçiş biçimleri sonsuzcadır. Her yeni kuşak, sosyalizme farklı yollardan gidecektir. Genç kuşaklar, sosyalizme kendi yolundan gidecektir.

Dünyada, yakın tarihte yapılan eylemlere bakın, ortaya çıkan eylem biçimleri; gençliğin yaratıcılığının örnekleridir. Hiç kimse önceki kuşakların yaptıklarının tekrarını beklemesin. Eylemde ve örgütlenmede yeni olanla tanışacağız. Gezi’de, 19 Mart’ta ve sayısız eylemde gençliğin, işçilerin, kadınların nasıl bir yaratıcılık sergilediklerini gördük. Düşman, eski eylem biçimlerine göre önlem alırken, hiç beklemediği, yeni eylem biçimleri karşısında şaşkınlığa düşüyor. Mücadele ve eylemin her alanında yaratıcılık, devrimin düşman karşısında tartışılmaz bir üstünlüğüdür.

Kitleler her yerde başkaldırıyor. Her yerde, kapitalizme ateş açılıyor. Devrim fırtınası, ülkelerde devrim kavgası ve dünya devrimi durdurulamaz bir yükseliş halinde. İnsanı iliklerine kadar sarsan bir gelişme yaşanıyor.

ÖZGÜRLÜK VE İNSANİ TOPLUM İÇİN KESTİRME YOLLAR

Ekonomik kriz, kendi başına, kapitalizmin bugünkü durumunu açıklamaz. Günceli anlamak için, ekonomik kriz, politik ve toplumsal krizle birlikte ele alınmalı. Yapısal krizi, çürüme ve çöküşle birlikte değerlendirdiğimizde, kapitalist sistemin geldiği yeri açıklanmış oluruz.

Kapitalist krizin, çürüme ve çöküşün derinliklerinde bir çelişki yatmaktadır. Bir yanıyla büyük bir yıkım getirirken, ama aynı zamanda sistemden kurtulmak ve özgürlük için kestirme arzular ve yollar gündeme getirir. Özgürlüğe ve insanca koşullara ulaşmanın kestirme yolu, toplumsal devrimdir. Kapitalizmin çelişkisi, devrimin çözüm olduğu gerçeğini herkese kabul ettiren bir noktaya varmıştır.

1917 Ekim Devrimi ve 20. yüzyılın tüm toplumsal devrimleri, özgürlüğe ve yeni bir topluma ulaşmanın kestirme yolunu ve yöntemini somutladı.

Sistemin içinde olduğu durumuyla bağıntılı olarak artan saldırganlığı, emperyalizmin işgali, tehdidi, tamamen insani temeller üzerinde inşa edilecek yepyeni bir toplumun ne kadar acil olduğunu küresel düzeyde ortaya koyuyor.

ROSA’NIN SÖZLERİNİN DEVRİMCİ ANLAMI

Rosa’nın “Ya Sosyalizm Ya Barbarlık” sözü bir slogan değildir. Sloganla kapitalist dehşet ve vahşet ortadan kaldırılamaz. Kapitalist barbarlık, ancak bütün toplumsal-ekonomik temeli yok edilirse, kapitalist toplumun yerine yeni ve insani bir toplum geçerse ortadan kalkar. Kapitalizmden sosyalizme eylemle, radikal bir devrimle geçilir. Rosa Luxemburg’un sözleri, bu temelde anlaşılmalı. Devrim, kapitalizmin yarattığı büyük tehlike karşısında geleceğe ertelenemez. Devrimin, devrimci yoldan iktidara gelmenin aciliyeti ortadadır. Rosa Luxemburg’un sözleri, devrimin zorunluluğu ve aciliyetini ortaya koyduğu gibi, bu sözler Avrupa’da devrim ve dünya devrimiy-le bağı içinde anlaşılabilir.

Rosa Luxemburg'un sözlerini, günümüz gerçekliğinde şöyle açıklayabiliriz: Bugünkü durumu tersine çevirmezsek, insanlık, kapitalizmin daha büyük dehşeti ve vahşetiyle karşılaşacaktır. Aynı zamanda bugünkü koşulları tersine çevirecek bir güce sahibiz. Devrim büyük bir dünya gücüdür. İvedi görev ya da yükümlülük, devrimin ve dünya devriminin zaferini gerçekleştirmektir.

DEVRİMCİ GÜÇLER

Yakın tarihte, dünyada, bir fırtına gibi esen sınıf savaşı, kitlelerin devrimci potansiyelini ortaya çıkardı. İşçi sınıfıyla birlikte hareket eden güçlerin mücadelede nasıl bir yer tuttıklarını daha belirgin olarak öne çıkardı.

Kadın işçiler, işçi sınıfının etkin bir gücü olduğunu güncel sınıf savaşının her alanında tekrar tekrar ortaya koydu. Kadın özgürlük hareketi, yakın dönemin tüm isyan ve ayaklanmalarında ve devrimlerinde ön saflarda yerini almıştır. Kadınların devrimci olarak akıl gücü ve güç olarak yeni olması devrimin zaferi için ölüm-kalım sorunudur. Yine yakın tarihteki sınıf savaşının açığa çıkardığı sonuçlardan biri, gençliğin ne kadar büyük bir devrimci potansiyele sahip olduğudur. Devrimci gençlik hareketinin devrimin aktif savaşçıları olduğu, etkili biçimde bir kez daha gözlerimizin önüne serildi. İşçi sınıfı aydınlarının hem nicel olarak hem de politik olarak, proletaryanın sınıf kavgasındaki etkisi ve ağırlığı artıyor. Köylülüğün, özellikle de yoksul köylülüğün tekelci kapitalizme karşı mücadelede koydukları pratik, küresel ölçekte çok belirgindir. Ayrıca Avrupa'daki mültecilerin devrimci rolünü, ABD'de siyahilerin ve Latin

Amerikalı kitlelerin devrimci rolünün altını çizmemiz gerekiyor.

Kitlelerin ve devrimin önderi, işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı burjuvazinin sınıf egemenliğini yıkma savaşında, büyük bir devrimci potansiyeli birleşik bir güç olarak harekete geçirebilir.

KOPUŞ

Kapitalist toplumdan radikal kopuş devrimde gerçekleşir. Bu devrim ileriye giden bir devrimdir. Eski toplumdan kopuş, devrimin derine gitmesiyle, bireyin ve toplumun dönüşümüyle devam eder. Dönüşüm, ekonomik ve toplumsal alandaki ilerlemeyle bağıntılı olarak kültür, sanat, estetik vb. alandaki değişimlerle daha da derinleşir.

Kopuş, bugünden başlayan bir süreçtir. Devrimde kopuş anidir. Koşullarda ve insanda dönüşüm aynı anda olur. Kapitalist toplum koşullarında, düşünsel ve pratikte öncüyle başlayan kopuş, milyonlarca insana kadar ulaşır. Günümüzde Marksizm-Leninizm, kitlelerin zengin devrimci sosyalist pratiğiyle, sosyalizmin bir toplumsal sistem olarak varlığıyla, insanların düşüncesi değişti. Dolayısıyla, milyonlar eski toplumdan kopuşta. İnsanlar koşulları dönüştürürken kendilerini de dönüştürdü. Bu, eski toplumsal sistemden kopuştur.

SERT ELEŞTİRİ

Burjuvazinin, burjuva sınıf egemenliğinin ve sınıf düzenin sert eleştirisi, işçilerin iktidarı ele geçirme temel devrimci hedefinin bir parçasıdır. İşçiler, halk kitlelerini bu yolla iktidara hazırlar. Burjuvazinin eleştirisi, burjuva partilerini de kapsar. Bu partiler,

burjuva egemenliğinin siyasal araçlarıdır ve siyasal egemenliğe toplumsal kitle tabanı oluştururlar.

Bütün burjuva partilerin sınıf karakteri, izledikleri politikanın hangi sınıfa hizmet ettiği ortaya konmalı, kitleler bu konuda sürekli aydınlatılmalıdır. Bu temelde yapılan eleştiriler işçi sınıfına gerçek bakış kazandırır. Emekçi sınıfı, egemen sınıfın partilerini ve politikalarını bu bakış açısıyla değerlendirmelidir. Bu, işçilerin, burjuva partilerin karşısında kendi bağımsız sınıf politikasının koşuludur.

Küçük burjuvazinin sınıf konumundan hareket eden reformist ve oportünist hareketler burjuvaziye ve onların partilerine karşı ancak ılımlı ve uzlaşmacı eleştiride bulunurlar, çünkü onlarla köprüleri atmamak istemezler. İşçi sınıfı ise, burjuvaziye ve partilerine karşı içerik ve biçim olarak sert, acımasız eleştiri yapar. Çünkü düşman sınıfın gerçek teşhiri bu yolla yapılır. Sömürücülerin acımasız eleştirisi kitleleri devrime hazırlar. Eleştiri silahı burjuvaziye karşı savaşta, işçilerin etkin bir mücadele aracıdır.

OLGUNLUK ÇAĞI

Marx'ın kapitalist sistem tahlili derinliklidir. Yapılan tahlil bugünü de karşılar, bugün de bize yol açar. Dünyayı dönüştürecek devrimci güçler tahlili bugün de önemini koruyor.

Marx'ın görüşlerinin kendi zamanında daha sınırlı bir uygulaması görülürken, 20. yüzyılda daha yaygın olarak uygulandı. Daha geniş kitlelerce kavrandı ve maddi bir güç, dünyayı değiştiren etkin bir güç oldu. Marx döneminde toplumsal oluşum başlangıç halindeydi. 20. yüzyılda maddi koşullar hızla olgunlaştı. Tarih ileri toplum-

sal koşullara vardı. Bununla bağıntılı olarak, kapitalizmin çelişkileri gelişti. Yine bu gelişmeyle ilintili biçimde, proletaryanın sınıf sahası büyük ilerleme kaydetti. Çağımız, her bakımdan olgunluk çağıdır. Bu çağda teori yaygın ve yoğun biçimde hayata geçti. Evrensel gelişimle aynı doğrultuda olan görüşler, gelişmenin başlangıç durumundan çok ileriki aşamalarında, oluşumun olgunluk aşamasında uygulama alanı bulur.

BUGÜNKÜ DURUM TERSİNE ÇEVİRİLMEZSE

ABD emperyalizminin, Venezuela'da askeri saldırıyla Maduro'yu kaçırıp tutsak alması, 11 Eylül ile başlatılan savaşın yeni bir aşamasıdır. ABD, 11 Eylül'ü kendisi planladı ve yaptırdı. Amaç 3. Dünya savaşını kendi yönünden ve kendi inisiyatifinde başlatmaktır. ABD, 2001 11 Eylül'le "sonsuz savaş" ilan etti. Savaşın cep-heleri sürekli yeni alanlara doğru genişletildi. Bunun temelinde, ABD'nin çöken dünya hegemonyasını yeniden sağlamak düşüncesi yatıyor. Çeyrek yüzyılda yapılanlara rağmen, hegemonyasını yeniden oluşturamadı. Venezuela saldırısıyla yeni bir şok yaratma ve bunun yarattığı dehşetle, kendi önünde diz çökmezse, çıkarları daha da tehlikeye girerse, dünyanın başına nelerin geleceğini göstermek istedi. ABD emperyalizminin, kendi çıkarları için nükleer silahlara başvuracağı bugünden bilinmelidir. ABD, savaşı daha üst bir aşamaya çıkarmaktan çekinmeyecektir. Kuşkusuz anlattığımız şey, yalnızca ABD ile sınırlı değildir. Tüm emperyalist güçler için de doğrudur. Bir bütün olarak emperyalist kapitalist sistem için geçerlidir. Fakat, tüm bun-

lar, dünya proletaryası ve halkların gidişata ayaklanarak ve dünya devrimiyle el koyması ve yeni bir geleceği başlatmasından başka bir sonuca yol açmaz. Dünyada bu yönde bir savaş sürüyor ve devrim yükseliş çizgisinde. Devrimler ve dünya devrimi durdurulamaz bir güçle ilerliyor. Bugünkü durum tersine çevrilecektir.

DEVİRİMİN TÜM KOŞULLARI

Devrim için, devrimin tüm koşulları bir araya gelmelidir. Devrimin koşulları nesnel koşullar ve öznel koşullardır. Bu koşulların yanında teori ve pratiğin birliği sağlanmalıdır. Devrimci durumun varlığı koşullarında devrimin gerçekleştirilmesi irade ve eyleme bağlıdır.

Yeni bir tarih, bu uğrakta yapılır. İktidarın emekçi halkın eline geçmesi için en büyük savaşım bu uğrakta gerçekleşir. Kitlelerin eylem biçimleri ve örgütlenmede yaratıcılığı bu uğrakta en coşkun biçimde hayata geçer. Bu uğrakta kitleler, doğrudan doğruya, açıktan açığa, burjuva sınıf egemenliğini devirmeyi hedefler. Kitlelerin tüm yıkım ve devrimci gücü burada en etkin biçimde harekete geçirilir.

Gezi'de ve 19 Mart'ta, kitleler yeni eylem biçimleri ve yeni örgütlenme örneklerini oluştururken yaratıcılığı hangi noktaya vardırıldığını gördük. Yakın tarihte dünyanın birçok merkezinde örgütlenme ve eylemde yenilikler, örnekler yaratıldı. Devrimci özne, nesnel ve öznel koşulların bir araya toplandığı, teori ve pratiğin birliğinin olduğu uğrakta, yaratıcılığının doruğuna ulaşır.

MEYDAN OKUMAK

Devrimci sınıfın, kapitalist sisteme meydan okumasının derinlikli ve kapsamlı içeriği var. İşçi sınıfının bağımsız bir sınıf olarak tarihe sahnesine çıkması, kapitalist sisteme meydan okumadır. İşçilerin sınıf partisi biçiminde örgütlenmesi ve mücadele etmesi, eski dünyaya mutlak meydan okumaktır. Ücretli emekçilerin iktidara gelmesi ve toplumu yeniden örgütlenmesi, kapitalist sisteme mutlak meydan okumaktır.

Proletaryanın sınıf mücadelesi tarihi ve sosyalizm tarihi, devrimci sınıfın, insanın tarih öncesine meydan okuması tarihidir. 1917 Ekim Sosyalist Devrimi, eski dünyanın kuşatmasına karşı varlığıyla meydan okudu. Küba Devrimi, dünyanın en güçlü kapitalist gücü karşısında on yıllarca ayakta kalarak, sadece ABD emperyalizmine karşı değil, bir bütün olarak emperyalist kapitalist sisteme meydan okudu.

SOKAKLAR ZAMANI

Sokaklardaki ayaklanmalar, uzun zamandır, ezilen ve sömürülenlerin başat eylemi oldu. Birçok ülkede ise sonucu belirledi. Sokaklar devrimi hazırladı. Burjuva parlamentarizminin az çok işlediği ülkelerde de sokaklar öndedir. Kitleler, on yıllarca süren mücadele sürecinde zengin deneyimler edindi. Deneyimler öğreticidir. Bu, yaşayarak öğrenmektir.

Parlamentar yapılar, emekçi halk kitlelerinin sorunlarına hiçbir çözüm getirmedi ve getiremez de. Bu yapılar kitleleri sisteme bağlama rolünü üstlenmiştir. Deneyimler, emekçi kitlelerin, kendi geleceğini kendi eline alması

gerektiğini onlara öğretti. Böylesi yüksek bağımsız bir bilince ulaşmalarında, devrimci komünist hareketin tartışmasız rolü var. Kendi kaderlerini belirlemek için, kendi tarafından doğrudan yönetim için, sokaklarda isyan ve genel ayaklanmanın gücüne başvurdular.

Bağımlı kapitalist ülkelerde uzlaşmaz sınıf çelişkileri keskindir. Burada sınıf savaşı, gerçek savaş biçimini almıştır. Barikat savaşı, isyan ve ayaklanma biçiminde sokak savaşları, esas biçim oldu. Mücadele, gerçek devrimci mücadele olarak yürütüldü. Bağımlı kapitalist ülkelerdeki mücadele biçimleri, yakın tarihte de emperyalist kapitalist sistemin genelinde başvurulan, baskın biçim haline geldi.

Sokaklar, emekçi halkın, kadınların, gençliğin gücünü, enerjisini ve yeteneğini birleştirdiği birleşik mücadele alanlarıdır. “Şimdi sokaklar zamanı” olmasının, devrimin güncelliğiyle bağı var. Sokaklara önemini kazandıran devrimin güncelliğidir. Birleşik mücadeleye de aynı temelde yaklaşılmalıdır.

DEVİRİMİN DİLİ

Mücadelenin başında yürüyen halklar, bir dönem dünyadaki genel mücadeleye damgasını vurmuştur. Sonra devrim dalgası başka alanlara kayınca, devrimin dili değişmiştir. 19. yüzyılın sonlarında, 20. yüzyılın başına kadar devrimin dili Almanca idi. Üç Büyük Rus Devriminden sonra ise Rusça oldu. Yüzyıl boyunca başka dillerde konuşuldu devrim, mesela Çince, İspanyolca... Günümüzde bütün halklar, devrim kavgasına atılmıştır. Devrim birçok dilde konuşulur. Dünya devrimi her dilde konuşulacaktır. Bu, devrimin tek yanlı örneğinin aşılmasıdır. Dünya devriminin gelişimi

ve zaferiyle, sosyalizmin tek yanlı örneğinin yerini sosyalizmin gelişmiş ve çok yanlı örneği alacaktır. İleri tarihsel koşullarda sosyalizme geçişin sonucu, yeni ve daha ileri toplumun gelişmiş örneği olacaktır.

PROLETARYA ULUSSUZLUĞU TEMSİL EDİYOR

Birçok ülkede proletarya, belli bir ulusun işçilerinden oluşmuyor. Birçok ulustan gelen işçilerden oluşuyor. Avrupa'nın tüm ülkelerinde proletaryanın durumu böyledir. Bu ülkelerde, belirli bir ulus işçileri nicel olarak ağırlıkta olsa da, başka uluslardan gelen işçiler de varlığını sürdürüyor. Mesela Britanya proletaryasını, İngiliz işçilerinin yanında Asya'dan, Afrika'dan gelen işçiler oluşturuyor. Bu durum Fransa için de, Almanya için de, diğerleri için de geçerli. Proletarya, buralarda ulussuzluğu temsil ediyor. Amerikan proletaryası da, Amerikan işçilerinin yanında, Latin Amerika'dan, Asya'dan ve başka uluslardan gelen işçilerden oluşuyor. Aynı gerçek, Türkiye ve Kürdistan proletaryası için de doğrudur. Bu somut durumdan, bu gerçekten hareketle komünist parti, ulus esasına göre değil, sınıf esasına göre örgütlenir. Bazı ülkelerde, sosyalist, komünist partiler belirli bir ulus ismini almış olsa da, sınıf temelli ulussuzluğun yanısırdır. Çok uluslu ülkelerde işçi sınıfı partisi, enternasyonal örgüt tipine göre örgütlenir.

EYLEMSEL ENTERNASYONALİZM

Statükocu sosyalist ve komünist partilerin kendi aralarındaki lafa dayalı enternasyonalizmin yanında eyleme, ortak mücadeleye dayanan devrimci

enternasyonalizm, her zaman var olagelmıştır. Yakın tarihte devrimci enternasyonalizm baskın konuma geldi. Eylemli devrimci enternasyonalizm, emeğin evrensel kurtuluş kavgasına itiş veriyor.

Avrupa proletaryasının, ezilen halklarla pratik dayanışması etkileyicidir. Proletarya, devrimci gençlik hareketi ve özgürlükçü kadın hareketi Filistin halkıyla, Filistinle yıllardır aktif dayanışma içinde. Avrupa'nın dayanışma eylemleri, bütün ezilen halklara ve baskı altında olanlara dönüktür. Bunda Marksist-Leninist ideolojinin, devrimci komünist hareketin etkisi çok açıktır. Bunun yanında, Avrupa proletaryasının bir bölümünün ezilen uluslardan gelmiş olmasının, ezilen halklarla güçlü bağlarının olmasının da etkisi var.

Enternasyonal dayanışma ve ortak mücadele, kitleleri dönüşüme uğrattıyor, onları gerçek anlamda toplumsal devrimin temel güçleri haline getiriyor. Enternasyonal görevlerini yerine getirmek uğruna saldırıya uğrayan, vurulan, yaralanan, işsiz kalan, hapse atılan bu insanlardan yeni bir insanlık ve yeni bir gelecek doğuyor.

Enternasyonalizm, yalnızca belirttiğimiz sorunda sergilenmiyor, birçok sorunda yaratıcı ve zengin örnekleri ortaya koyuyor. Nerede bir antikapitalist, antiemperyalist ve anti-faşist başkaldırı patlak verse, orada enternasyonal dayanışma ve birlikte mücadele kendisini gösteriyor. Venezuela ve Küba'yla dayanışma, yaratıcılığın başka örnekleridir. Dünya devrimi bu temelde ilerliyor.

DEVİRİMİ MERKEZE ALMAK

Emperyalist kapitalist sistemde yakın tarihte, olaylar bakımından, tarihin en zengin dönemi yaşandı. Küresel başkaldırı ve her ülkede gerçekleşen sayısız eylem, eski dünyanın çöküşünü hızlandırdı. Tüm bu olayların hedefi aynıdır: Devrim yapmak ve toplumu dönüştürmek. Yakın tarihteki olaylara asıl önemini kazandıran, devrimi merkeze almasıdır.

Devrimci durumun doğduğu, kitlelerin bu durumu sürdürmede kararlılık gösterdiği, halk ayaklanmasının genel bir biçim haline geldiği ve çözüm yöntemi olarak öne çıktığı koşullarda, mesele devrim hakkında yazmak değil, devrimi yapmaktır. Türkiye ve Kürdistan'da devrimci mücadele, on yıllarca bu anlayışla hareket etti. Bu topraklarda teori de gelişti, fakat devrimci pratikle birleştirilerek. Teori ve pratik ve bunların birliği devrimi merkeze almıştır.

Bugüne kadar, devrim ve sosyalizm adına teoride, politikada, sanat ve edebiyatta, proletaryanın sınıf mücadelesi tarihinde ve devrim tarihinde çok şey öğrendik. Büyük bir teorik pratik birikimimiz var. Devrimin güncel olduğu, devrimi bütün mücadelenin merkezine aldığımız bir süreçte devrim ve sosyalizm adına ne öğrenmişsek, devrim için pratiğe geçirme zamanı.

DEĞİŞEN HALK KAVRAMI

Halk kavramının üstünde durmayacağız burada. Tarihteki değişimini değil, güncel değişimini ele alacağız. Halk farklı sınıf ve toplumsal gruplardan oluşur. Proleter ve proleter olma-

yan emekçileri kapsar. Günümüzde, ücretli emekçiler, işsizler halkın çoğunluğunu oluşturuyor. Halk kavramı, küçük ve orta köylülüğü de kapsar. Halk kavramını nüfusun daha geniş kesimini kapsayacak şekilde tanımlandığı için, halk derken, emekçi halk kavramını kullanıyoruz. Emekçi halk, devrimden ve toplumun ilerici dönüşümünden yanadır. Yalnızca bu yönde bir eğilim taşımaz, toplumun köklü dönüşümü için mücadele yürütür.

Halktan milyonlarca insan, yıllarca faşizme, kapitalizme ve emperyalizme karşı mücadele verdi. Çağdaş halk olarak, gericilikle hesaplaşmıştır. Toplumu dönüştürmek uğruna en şiddetli ve en çetin mücadelelerden geçti. Yakın tarihte aralıksız dövuştü. Dövuşürken dövuştü. Düşüncesinde köklü dönüşüm oldu. Bu insanlar oluşturuyor halkı. Mücadelenin başlangıcında öncülerden, bir avuç insanın iradesiyle sınırlı olan devrim, artık milyonların ortak iradesine dayanıyor. Bu insanlar 70'lerden bu yana süren devrimci mücadelede yetişti. Halk, yarım yüzyıldan fazla bir zaman militanca savaşan insanlardan oluşuyor. Kitlelerin çoğunluğunun devrimci savaşçı olduğu söylenemez. Ancak, devrimci kitleler nicel olarak ve nitel olarak büyük bir güçtür. Bu gerçek devrimin büyük bir güce dayandığını ortaya koyuyor. Devrimci stratejiyi temel devrimci hedefleri gerçekleştirecek bir güç. Halk kavramındaki değişimi doğru kavramalıyız. Devrimci kitleler, yüksek bir politik bilinçle, zengin savaşım deneyimine sahip ve hareketi zafere taşıyacak, sonuca götürücü bir savaş kapasitesini temsil ediyor.

DEVİRİMİN PROLETER SINIF DOĞASI

Devrimin yükselişi tartışmasız bir gerçek. Proleter sınıf doğasını kavramadan, devrimin yükselişini kavramış olmayız. Genel devrimci mücadele, emek-sermaye mücadelesi ekseninde gelişiyor. Çünkü sınıf mücadelelerinin temelindeki sınıf çelişkileri, bu topraklarda hep keskin olmuştur. Sınıf uçurumu çok büyüktür. Savaş, gerçek anlamda karşıtların arasında kıyasıya ve şiddetli geçmiştir.

Proleter sınıf doğasını anlamak için, sınıf doğasının keskin olduğunu anlamamız gerekiyor. İnsan doğası nasıl değişebiliyorsa, proleter sınıf doğası da değişim gösterir. Teorik, siyasi yetenek, bu değişimi anlamaktır. Proleter sınıf doğası temelindeki uzlaşmaz sınıf çelişkilerinin keskinleşmesiyle bağıntılı olarak daha da keskinleşiyor. Bizi zafere götürecek olan, sınıf mücadelesinin keskinleşmesidir. Sınıf mücadelesinin devrimci biçimler alması, sınıf mücadelesinin keskinleşmesini yansıtır. Yeni bir geleceğin güvencesi, proletaryanın devrimci savaşıdır.

GERÇEK BAKIŞLA KUŞANMAK

Marksist tarihsel gelişme bakış açısından bakmayanlar, dinin eleştirisini, onun maddi temelinden bağımsız olarak yapıyorlar. Oysa dinin eleştirisini, dinin maddi temeli olan özel mülkiyetin eleştirisinden ve ortadan kaldırılmasından ayrı görülemez.

Dinin eleştirisini, burjuvazinin sınıf egemenliğinden ayrılamaz. Çünkü burjuva egemenliği, dini de kapsar. Bizim görevimiz insanları, sermayenin maddi diktatörlüğünden ve dinin manevi diktatörlüğünden kurtarmaktır.

Marksist bakış açısına sahip olanlar, dinin gerici iktidarı karşısında, gerici burjuva cumhuriyetini savunma durumuna düşmezler. Tekelci sermayenin egemenliğinden daha ileriye, oradan halk demokrasisine ve sosyalizme giderler. Burjuva cumhuriyeti, feodalizme karşı mücadelede soyluların egemenliğine karşı ilerici bir rol oynadı. Ama bu, Engels'in deyimiyse, henüz cumhuriyetin küçük "c" ile hazırlanmış zamanlardı, henüz cumhuriyet büyük "C" ile yazılmamıştı. Marksist bakışla burjuva cumhuriyeti:

"Burjuva cumhuriyetin açıkça kabul edilen amacı, sermayenin yönetimini, emeğin köleliğini sürdürmek." (Marx)

Görevimiz insanlara gerçek bakışı, Marksizm-Leninizmi kazandırmaktır. Bağımsız Marksist-Leninist bakışla kuşanan insanlar, burjuva egemenliğini yıkararak daha ileriye, sınıfsız sömürsüz topluma kadar gidecektir.

İŞÇİ ÖNDERLER

Devrimci işçiler partisinin görevi işçi sınıfını, halk kitlelerine ve devrime önderlik etmek üzere hazırlamaktır. Hazırlık teorik, politik, örgütsel, pratiktir. Toplumu dönüştürmeye yönelik devrimci mücadele içinde işçi önderler yetişir ve yetişmiştir. 12 Eylül'de Buca zindanında idam edilen Seyit Konuk, İbrahim Ethem Coşkun ve Necati Vardar işçi önderleridir. İşçi sınıfı kendi içinde devrimci önderler çıkarmadan kurtulamaz. İşçiler, uzun soluklu sınıf mücadelesinde, kendi içinden birçok işçi önderi çıkardı. Devrimci işçi önderler, mücadelenin her cephesinde işçileri örgütleyiyor ve savaşıyorlar. Sınıf bilinçli parti, işçi önderlere dayanarak işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin içinde toplumsal bir güç durumuna gelir.

İşçiler devrim ve sosyalizm mücadelesinde akıl gücü ve güçtür. Marx, Engels, Lenin proletaryanın entelektüel yeteneğine her zaman büyük bir güven duydular. O büyük eserleri proletarya için yazdılar. Bir toplumsal sistem olarak sosyalizm, işçilerin düşün, bilim ve sanattaki entelektüel yeteneğini gösteriyor.

İşçi önderler, proletaryanın sınıf mücadelesinin en iyi geleneklerinin temsilcisidir. Kendi içinde işçi önderler çıkaran proletaryanın zaferi kesindir.

BİR ÇÖZÜM YÖNTEMİ HALK AYAKLANMASI

İlerici, devrimci halk ayaklanması, emekçi ve sömürülenlerin tam kurtuluşu yolunda, bir çözüm yöntemi olarak kullanıldı. Genel ve birleşik halk ayaklanması her yerde halkın başvurduğu bir çözüm yolu olarak, bir devrim yöntemi haline gelmiştir.

Kapitalizmin temel çelişkisi, emek-sermaye çelişkisidir. Çelişkinin gelişmesi, olgunlaşması ve keskinleşmesi, çözümünü dayatmıştır. Devrim ve devrimle bağıntılı olarak, halk ayaklanması çelişkinin negatif çözümüdür. Proletaryanın kurtuluşu için, daha ateşle açılacak çok yolu var. Kurtuluş yolunda iktidarın devrimci yoldan ele geçirilmesi –ki ele geçirme zoru gerektirir– çelişkinin negatif çözümüdür. Bütün halkların devrimci ayaklanmaya başvurması, emperyalist-kapitalist sistemden sosyalizme geçişte, çelişkinin negatif çözümünün geçerli bir çözüm olduğunu gösteriyor.

Halklar kapitalist dünyanın her köşesinde devrimci ayaklanmaya daha sık başvurmaktadır. Bunun nedeni, kapitalist toplumun bugünden eski toplum haline gelmiş olmasıdır.

Eski toplum, insanların çağdaş gereksinimlerini karşılamıyor. Bu ise, devrime başvurmanın başlıca gerekçesidir. Çağdaş gereksinimi karşılamak insanca yaşayacağı koşullara kavuşmak, insanların yakıcı özlemidir. İnsanlarda yeni bir gelecek özlemi yaratan eski toplumdur. Bu toplumun sürmesi, gelecek özlemlerinin daha da karmaşık yakıcı hale gelmesi demektir. Maddi koşullar, yeni bir gelecek kurmak için yeterince olgunlaşmıştır. Geleceğin kapıları devrimci, genel halk ayaklanmasıyla açılır.

DEVRİME NE ÖĞRETTİK?

Devrim, kitlelerin kolektif dehasını yansıtır. Kitleler, devrime yalnızca özlemleri, arzularıyla katılmazlar; eylemleri, örgütlenmeleri ve dehalarıyla katılırlar. Bugüne kadar sınıf mücadelesinde edindikleri birikimleri katarlar. Böylece devrimin başarısı güvence alınmış olur.

Proletaryanın sınıf mücadelesi tarihinden ve sosyalizm tarihinden çok şey öğrendik. Tarihin lokomotifleri olan devrimlerden çok şey öğrendik. Önceki devrimci komünist kuşaklar bize, zengin mücadele gelenekleri bıraktılar. Önceki kuşakların edinemeyecekleri mücadele birikimine sahibiz. O halde, biz daha ileri gideceğiz ve onların başlattıkları bu büyük eseri tamamlayacağız. Devrimci amaç lafla gerçekleşmez. Tarih yeni gelişmelerle, değişim ve dönüşümle, devrimlerle ilerler. Biz, örgütlenme ve eylemde yeni gelişme sağlayarak, büyük eseri tamamlayacağız. Üretken yaratıcılık olmadan eylem ve örgütlenmede yeni gelişmeler sağlayamayız.

Gezi Haziran Halk Ayaklanmasında ve 19 Mart Halk Ayaklanmasında

da eylemde ve örgütlenmede yeni biçimler yaratıldı. Sosyal ilişkilerde yeni tip ilişkiler gelişti. Komite, komün, doğrudan demokrasi, hareketli yaşam tarzı, kolektivizm devrime öğrettiğimiz ve kazandırdığımız yeni değerlerdir. Ama oluşum devam ediyor. Proletaryanın sınıf savaşı, yeni yaratıcılıklar sergileyecektir.

Ayaklanmada yaratılan yeni değerlerin birçoğu ilk haliyle, önceden ortaya çıkmıştır. Bugünkü kuşakların yaptığı, bunları geliştirmek, yeni yönler katmak ve daha ileri örneklerle dönüştürmektir. Devrim aynı zamanda kolektif çabadır. Tüm çabalar bizi henüz sonuca götürmediğine göre; yola devam edeceğiz, ileriye daha ileriye gideceğiz.

PLAN YÖNTEM VE DEĞİŞEN KOŞULLAR

İşçi sınıfı partisi planlı ve yöntemli çalışır. Planlı ve yöntemli çalışmayan bir örgüt, rastgele faaliyet sürdürür ve oradan oraya sürüklenir. Olaylara yön veremez. Örgütlenmede, kitle çalışmasında, politik alanda önüne belirli hedefler koyan parti, hedeflere ulaşmak ve daha iyi sonuçlar almak için planlı ve yöntemli olarak pratiğe girer. Konan pratik, kör pratik olmaz; hedefli ve yöntemli bir pratik olur. Örgütlenmede, kitle içinde parti çalışmasında, hedeflenen momente ulaşmada yöntemli çalışmayan bir parti çalışması sadece verimsiz olmaz, aynı zamanda yıpratıcı olur.

Fakat, olayların gelişimi şartlarda değişim, bizim dışımızdaki yeni gelişmeler, tüm planları bozabilir. Değişen koşulları karşılamayan en iyi plan bile işe yaramaz. Devrimci sınıf partisi, kendi dışındaki gelişim ve değişimleri daima göz önünde tutar, çalışmasını hemen

yeni duruma uyarlar. Değişen koşullara göre yeni görevler, yeni hareket tarzı ve yeni çalışma biçimlerini ortaya koyma yeteneğini gösterebilmeliyiz.

Olaylar çok hızlı değişiyor. Her gün yeni şeyler oluyor. Tarih çok hızlı yaşanıyor. Güncel olan bir şey kısa sürede tarih oluyor, tarihe karışıyor. Kısa zamana sadece çok olay sığıyor gerçekleşti küresel ölçekte yaşanıyor. Yaşamın gerçekliği önümüze yeni görevler, yeni planlar ve yeni mücadele biçimleri çıkarıyor. Tarih, düşündüğümüzden başka biçimde gerçekleşebiliyor. Biz de buradan hareketle yeni sonuçlara varacağız. Hedefe varmanın sayısız yolu karşımıza çıkabilir. Bir yol bizi hedefe götürmüyorsa başka yollar açarız: Dağın zirvesine çıkmak için hangi yolu denersek deneyelim yine de belli bir yöntem kullanmamız gerek.

DEVİRİMİN GÜNCELİĞİ VE KİTLE HAREKETİ

Devrim ve kitle hareketi, birbirini tamamlayan iki açıdan ele alınabilir. İlki, kitle hareketlerinin devrim boyutunda ele alınmasıdır, ikinci olarak da devrimin kitle hareketleri boyutunda ele alınmasıdır.

İşçi hareketi, kadın hareketi, gençlik hareketi, köylü hareketi devrim boyutunda, yani devrimle ilişkili olarak ele alınmazsa, hareketin derinliği ve kapsamı anlaşılabilir. Kitle hareketi, kapitalizmin sonuçlarına karşı basit bir tepki ve protesto olarak görülür. Oysa kitle hareketi, burjuva sistemin sadece sonuçlarına karşı gelişmiyor, hareket burjuva sistemin kendisine karşı gelişiyor. Bu açıdan bakıldığında, kitle hareketinin devrimci kitle hareketi olarak gelişim gösterdiği görülecektir.

Kitle hareketi boyutunda devrim; kitle hareketinin yaptığı eylemler devrimi oluşturuyor. Devrimi gündeme getiren koşulların nesnelliği verili bir durumdur. Nesnel toplumsal koşulların yanında öznenin eylemleri devrimi güncelleştirdi. Kitle hareketi birçok yerde ayaklanma biçimi aldı ve yakın tarihte görüldüğü gibi, birçok yerde devrimi dönüştürdü. Kitleler ısrarlı ve kararlı eylemleriyle, devrimci krizi ayakta tuttu. Latin Amerika'da ve Kuzey Afrika'da devrimci durumu devrime dönüştürdüler. Kitlelerin sokak eylemleri olmadan, barikatlar kurulmadan, ayaklanmalara başvurmadan yakın zamanların devrimlerinin hiçbirisi gerçekleşmezdi.

Burjuvaziyle uzlaşma zeminini terk etmeyenler kitle hareketinin devrimci niteliğini ve tarihte oynadığı rolü yok sayıyorlar, en hafifi göz ardı ediyorlar. Böylece devrimi bilinmez zamanların sorunu olarak görüyorlar. Oysa devrim günceldir ve devrimci kitle hareketinde, proleter iç savaşta gelişiyor.

DEVİRİM POTANSİYELİ

Devrim ve sosyalizmin kitlelerin içinde ne kadar derin kök saldığını, insanların bilincinde ve kalbinde ne denli sağlam bir yer edindiğini anlamak için, sürekli büyüyen devrim potansiyeline bakılmalı. Yarım yüzyılı aşan bir zaman boyunca faşizme, tekelci kapitalizme ve emperyalizme karşı sayısız eylem yapıldı. Bugün, önceki yıllarla karşılaştırılmayacak denli yoğun eylemlilik içindeyiz. Yakın zamanda önemli ayaklanmalar gerçekleşti. Şimdiye kadar yapılan eylemler devrim potansiyelini tüketmedi. Tersine, her yeni eylem daha çok potansiyeli harekete geçirdi. İşçi sınıfının zaferine dek

bir dizi devrim gerekebilir. Bir dizi devrim, devrim potansiyelini tüketmediği için, devrim zafer yüzü görecektir. Devrim potansiyeli bir atımlık barut değildir. Emekçi kitlelerin özlemleri, arzuları, amacı gerçekleşene değin tekrar tekrar patlar.

Ezilen ve sömürülenlerin yaşam koşullarının hızla daha da kötüleşmesi, fabrikalarda, iş yerlerinde despotizmin tüm katılığıyla uygulanması, siyasi baskının, devlet terörünün boyutlanması, bugüne kadar sermaye partilerinin etkisinde kalan kitlelerin düzenin karşısına geçmesine, saf değiştirmesine yol açtı. Gün gün daha çok insan devrimci kavganın sıralarında yerini alıyor.

Şimdiye kadar büyük bir potansiyel harekete geçmesine rağmen, potansiyel gücümüz bununla sınırlı değildir. Bundan sonra yeni yeni insanların, büyük güç halinde eylemlere katılacağı kesindir. Bu büyük potansiyeli harekete geçirecek olan devrimin kendisidir. Bu kadar büyük potansiyeli harekete geçiren gerçek devrimci pratiklerdir. Dünyayı köklü olarak dönüştürme pratiği geliştirecektir.

TARİHİN HIZLANMASI

Tarihin hızlandığını çeyrek asırdan fazla bir zamandır yazıyoruz. Bunu, "tarih artık kısa tarihtir" biçiminde ifade ettik. Tarih bundan sonra daha hızlı olacaktır; yani tarih, daha kısa tarih olacaktır.

Tarihi hızlandıran başlıca iki etken vardır: İlki nesnel olandır. Diğerleri sınıflar mücadelesidir. Dünya tarihi, gerçek dünya tarihi olalı tarih daha hızlı ilerliyor. Karşılıklı bağımlılık, maddi koşulların ileri derecede ge-

lişmesi, yani ileri tarihsel koşullar, bilim ve teknikte büyük gelişme, vb. vb. dünya tarihini hızlandıran nesnel etkenlerdir. Kitle iletişiminin ulaştığı ileri düzey, yeni bilimsel gelişmeler, bilimin teknik uygulanması tarihi hızlandırıyor.

Anlatılanlar için bir yanıdır. Dünya tarihini hızlandıran diğer etken olan sınıf mücadelesi günümüzde çok yoğun ve hızlı ilerliyor. Tarih, sınıf mücadelesi tarihidir. Sınıf mücadelesinin yoğunlaşması ve yükselmesi, tarihin hızlanması demektir. Üretici güçler, doğa, kapitalizmin zincirlerinden kurtulduğunda, insanlığın ilerlemesi daha da hızlanır.

Tarihin hızlanması, proletaryanın ve insanlığın yararınadır. Çünkü koşulları insanlık dışı olan şu tarih öncesi dönem çabuk kapanacak ve insanca olan tarih dönemi başlayacak. İnsanlık tarihini başlatmanın bütün koşulları var. Sınıf mücadelesini güçlendirerek ve devrime kadar vardırıarak, yeni bir başlangıç yapabiliriz. İnsani bir tarihi, sınıf mücadelesi ve devrimle başlatabiliriz; çünkü devrimler tarihin lokomotifidir.

Tarihin hızlanması, işçi sınıfı hareketi ve işçi sınıf partisi için şu anlama gelir: Değişen durumun analizi daha kısa aralıklarla yapılmalıdır.

BUGÜNKÜ DURUMU TERSİNE ÇEVİRMEK

Bu konuda görüşlerimizi ortaya koyduktan sonra; görüşlerimiz bazıları tarafından alınıp kullanıldı. Bugüne kadar görüşlerimizin başına gelen, bir kez daha bizi şaşırtmadan yineleni. Yukarıdaki başlık ufak değişikliklerle işlendi. Fakat, içeriğinden soyundu-

riolarak. Teorik temellendirme yapmadan. Tersine çevirme anlık durumunu, ya da bir olgunun bazı yönlerinin basit biçimde değiştirilmesi olarak kullanıldı. En ileri nokta olarak da hükümet değişikliği biçiminde kondu. Onlar buna görüş diyorlar. Oysa yaptıkları, başkaları tarafından açıklanan görüşleri alıp kendi yazılarına aktarıyorlar. Aktarmacılık görüş değildir.

Bugünkü koşulları tersine çevirme; kapitalizmin insanlık dışı koşullarını tersine, yani insani koşullara dönüştürme, diyalektik mutlak olumsuzluk sayesinde konabilir. Her şey karşıtına gebe, her şey karşıtına dönüşür diyalektik yasına dayandırılır. Lenin'in 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı sırasında formüle ettiği "emperyalist savaşı iç savaşa dönüştürelim" sloganı, olumsuzlamanın olumsuzlanması diyalektik yasına dayandırılmıştır.

Bugünkü durumu tersine çevirmek, anlaşılacağı gibi, bugünkü kapitalist toplumun yerine daha üstün bir toplum olan sosyalizme geçilmesini ortaya koyuyor. Bu ise son derece devrimci bir görevdir, toplumsal devrimi gerektirir.

DEVİRİMCİ BAKIŞ

Toplumsal yaşamın, toplumsal ilişkilerin ve sınıf çatışmasının belirli yönlerini ara sıra yansıtan görüşlere rastlıyoruz. Bu onlar hakkında net bir fikir vermez. Durumlarını anlamak için görüşlerinin bütünlüğüne bakılmalı. Reformist sosyalistlerin durumu budur. Reformistler gerçeklik hakkında bazı yanıltıcı laflar eder fakat ettikleri laflar görüşlerinin bütünlüğü içinde tüm anlamını yitirir. Marksist-Leninistler olaylara devrimci bakışla bakar.

Devrimci bakışları bütünseldir. Bütünsel bakış açısı olmadan bir devrim programı ortaya koyamazlardı. Yine bütünsel bakış açısı olmadan politik taktik ve strateji geliştiremezlerdi. Devrimci bakış açısı olmadan her gün gözlerimizin önünde yapılan eylemlerin derinliği ve kapsamı, doğru olarak değerlendirilemez. Proletaryanın devrimci sınıf partisi Leninist Parti'nin görüşlerinin bu denli dikkat çekmesi ve etkili olması, bütünsel devrimci bakış açısından ileri geliyor.

SINIF BİLİNCİ VE SOSYALİST BİLİNÇ

Sınıf bilinci, işçilerin içinde olduğu sömürü toplumunun ve bu toplumda kendi sınıf durumlarının bilincinde olmaktır. Fakat kapitalist toplum geleceğin, daha ileri toplumunun maddi koşullarını da içinde taşır. O halde sadece çökmekte olanın değil, doğmakta olanın da bilincinde olmak gerekir.

Geleceğin toplumu hakkında konuşmak için bugünkü toplumu bilmek gerekiyor. Bugünkü toplumu anlamadan gelecek üzerine ne söyleyebiliriz ki? Çünkü geleceğin toplumunun öğeleri bugünkü toplumda boy verir. Bugünkü toplumun bilincinde olmak, karşıtların sınıf savaşımının bilincinde olmaktır. Çünkü kapitalist toplum, karşıtların birliğine ve savaşına dayanıyor.

Yalnızca her şeyin karşıtına gebe olduğunu anlamak yeterli değildir, aynı zamanda her şeyin karşıtına dönüştüğünü de anlamak gerekiyor. Çünkü çağımızda eski toplumun yanında yeni toplum da bir gerçekliktir. O halde çağımızın gerçekliğinin bilincine varmak, her iki toplumu da anlamak demektir. Ancak bu yolla yeni

çağı bütünlüklü değerlendirerek gerçekliği doğru olarak, tam olarak açıklamış oluruz. Bu bakış açısıyla, sınıf bilincini sosyalist bilincine yükseltmiş oluruz.

Çağımızın gerçekliğine bütünsel bakmadan, işçi sınıfının kurtuluş programı yazılamaz. Çünkü sadece neyi yıkacağımızı ortaya koyarak işçi sınıfı kurtulamaz; yıkacağımızın yerine neyi koyacağımızı da net olarak bilmeliyiz. Sorun şu şekilde konmaz; kapitalizmi yıkarak sosyalizme geçmek. Doğrusu şudur: Sosyalizme geçme amacı için kapitalizmi yıkmak.

NESNEL DÜNYANIN ELEŞTİRİSİ

İktidarın dinci gerici, faşist saldırılarını ve şiddeti yoğunlaştırması karşısında bir tepki olarak, dinci gericiliğe karşı bir eleştiri kampanyası yükseltildi. Bu kampanya istenilen sonucu getirmiyor. Çünkü gerici ideolojiye karşı mücadele eleştiri, nesnel dünyanın eleştirisinden ayrı tutuluyor. Başarılı olması için gerici ideolojiye karşı eleştiri, bunun maddi-sınıfsal temellerine karşı mücadeleye kadar götürülmelidir. İdeolojiyi maddi temelden bağımsız görmek idealist yaklaşımdır. Karşı tarafı eleştireyim derken onun değirmenine su taşımış olursunuz. Burjuva ideolojisine yaslanarak dinci gerici ideolojiye karşı eleştiri yapamazsınız. Dinci gericiliğe karşı MİLİTAN MATERİYALİZM ile mücadele edilir. Çünkü materyalizm idealizme karşıdır.

Burjuva gericiliğin, dinci gericiliğin etkisinde kalan insanları, gericiliğin burjuva ideolojisini eleştirerek bu etkiden kurtarabilirsiniz. Bunu materyalizmle yapabilirsiniz. Bunu bireysel olarak yapabilirsiniz. Fakat burjuva

üst yapı, alt yapıyı, toplumsal kurumu ortadan kaldırmadan aynı temellerin üzerinde yeniden oluşur. Eski toplumun bütünsel olarak yıkılması ve yeni ve daha ileriye geçiş bütünsel toplumsal devrim sorunudur.

ELEŞTİREL DEVRİMCİ PRATİK

Devrimci teori eleştireldir. Diyalektik, devrimci yani eleştireldir. Devrimci pratik, kapitalist sistemi ortadan kaldırmaya yönelik pratik eylemdir, eleştireldir. Açıktır ki bireylerin pratiğinden değil, kitlelerin toplumsal pratiğinden söz ediyoruz. Devrimci pratiğin amacı, burjuvazinin sınıf egemenliğini yıkmak ve yerine sosyalizmi inşa etmektir. Sosyalizmin kapitalist sistemin yerini alması, tarihin devrimci eleştirisidir. Tarihsel eleştiri, kitlelerin devrimci pratiğini yarattığı bir durumdur.

YENİ DÖNEMİN ÇİZGİLERİ

Yakın tarihin belirgin çizgisi yeni bir toplumsal devrimler çağına girmiş olmamızdır. Bunun en ikna edici göstergesi, dünya devriminin hızlanmasıdır. Dünya devrimi halk ayaklanmaları, küresel iç savaş ve ülkelerde gerçekleşen devrimler üzerinden yürüyor.

Sınıf mücadelesinin yoğunlaşması ve yükselmesine bağlı olarak tarihsel süreç hızlı akıyor. Dolayısıyla her şey hızla karşıtına dönüşüyor. Burjuva sistemin etkisinde olan kitleler, hızla burjuva güçlerin karşısına geçiyor, yeni yarımlar yolunda; anti kapitalist ve anti emperyalist başkaldırı, ülkelerde ve küresel düzeyde yeni kitleleri kendine çekiyor. Ezilen ve sömürülen kitlelerde görülen yaygın cesaret dönemin belirgin çizgileridir.

İçinde olduğumuz dönemin belirgin bir çizgisi gerçek bakışın daha çok kimsenin bakışı haline gelmesi. Dolayısıyla insanlar çevresine ve olaylara yeni bir farkındalıkla, daha bilinçli olarak bakacaklardır. Bu durum geniş kitlelerin devrime uyanmasına ve eyleme geçmesine yol açıyor. Devrim politik ve pratik bakımdan olduğu gibi entelektüel olarak da güçleniyor.

Kapitalist sistemin temel çelişkisi olan emek-sermaye çelişkisi olgunlaşmış ve keskinleşmiştir. Bu durumun doğması kapitalist üretim sisteminin çözülüp dağılmasını ve çöküşünü getiriyor.

KOPUŞU DOĞRU KAVRAMAK

Düşünsel planda yeni bir şey üretemeyen statükocular, devrim ve devrimci toplumsal dönüşüm kavramlarının içeriğini boşaltıp onu boş laf yığımına çeviriyorlar. Aynı şeyi "Kopuş" kavramı için de yapıyorlar. Kopuşu yalnızca eski toplumdan ideolojik kopuş olarak değil, eski toplumsal sistemden tarihsel, toplumsal bir kopuş olarak anlamak gerekiyor. Eski toplumdan köklü kopuş devrimle olur. Devrim hem eski toplum başka biçimde yıkılmadığı için hem de devrimi gerçekleştirenlerin kendisini dönüştürdüğü için zorunludur. Burada kopuş, bir toplumsal sistemdir, başka, ilerici bir toplumsal sisteme geçiş anlamında, eski olandan kopuş sağlanır.

Eski olandan köklü toplumsal kopuş şu değildir: Feodal toplumdan kapitalist topluma geçişte, bir özel mülkiyet biçiminden başka bir özel mülkiyet (kapitalist) biçimine geçiştir. Bir sömürü düzeninden başka bir sömürü düzenine geçiştir. Bu sömürücü azınlığın toplumun çoğunluğu üzerin-

deki egemenliğinden (monarşi) başka bir sömürücü azınlığın egemenlik biçimi olan Cumhuriyete geçiştir. Bir sınıflı toplumdan başka bir sınıflı topluma geçiştir. Burjuva toplum ve onun en iyi politik biçimi olan burjuva cumhuriyetinde kadınların köleliği devam eder. Burjuva toplumda olan şey, kadınlar ile erkeklerin yasa karşısında biçimsel eşitliğidir. Biçimsel eşitlik kadınların gerçek eşitsizliğinin üstünü örter. Gericici burjuva cumhuriyetçiler bu gerçeğin üstünü örtmeye çalışıyor.

Görüldüğü gibi proletaryanın devrimci köklü toplumsal kopuşu ile gerici burjuva cumhuriyetçilerin kopuş kavramı arasında temel, özsel bir fark var. Proletaryanın eski olandan devrimci kopuşu, tarih öncesiyile tam kopuştur, tarih öncesi toplumun olan burjuva toplum ve onun kurumlarından kopuştur. Tarih öncesine meydan okumaktır.

Proletaryanın toplumsal devrimi, sosyalist devrim, tarihin en köklü toplumsal dönüşümünü gerçekleştirdiği için bütün zamanların en büyük devrimidir.

GÖRÜŞLERİN DOĞRULANMASI

Yalnızca işçilerin güncel sınıf mücadelesini değil, insanların bugün içinde bulunduğu durumu kuşatan, toplumsal gelişim ve değişimi bilimsel ve doğru olarak yansıtan görüşlerimiz, kitle hareketinin önünü açıcı niteliktedir. Kitlelerin hareketinin önünü aydınlatmak, ne yöne gideceğini bilmek bakımından temel önemdedir. Görüşleri ileriye doğru olan gelişmeyi ana çizgileriyle verdiğinden, yarında kitlelerin önünü aydınlatır. Denebilir ki, çağın temel dinamiklerini, itici güçlerini kuşatan görüşler, kendi zamanın-

dan çok ilerideki zamanlarda yaşam buluyor. Bunun nedeni aslında açıktır; çağın oluşumu ilerledikçe kitlelerin zengin toplumsal pratiğine bağlı olarak çağ olgunluk kazanır. Bu görüşlere yaşam veren, çağın olgunlaşmasıdır. İlk belirtileri ortaya çıkan gelişme olgunlaşp son halini aldıkça, gelişmeyi doğru analiz eden görüşler, gelişimin kendi ilerlemesi, olgunlaşması tarafından doğrulanır.

Doksan başında ABD emperyalizminin dünya hegemonyasının çöktüğünü ve o "altın çağını" bir daha ancak rüyasında görülebileceğini yazdık. ABD'nin bu yönde belirttiğimiz durumu çok daha belirgin olarak ortaya çıktı. Bu konudaki görüşlerimiz, bugün de kitlelerin önünü aydınlatıyor.

İLERİ NOKTADAN DEVAM

Proletarya ileri tarihsel koşullarda, daha ileri bir noktadan devam eder. Çünkü tarih kendi gelişimi içinde bazı sorunları kendi tarzında çözer. Bu duruma bağlı olarak biz daha ileri hedefler koyarız önümüze. Bugünkü gelişme düzeyine gelmek için bir dizi gelişme yaşandı. Tarihsel gelişme, değişim ve dönüşüm insanların toplumsal pratiğinden ayrı görülemez. Hareket sürekli yeni uğraklardan geçer ve her tarihsel uğrakta yeni durumlar doğar. Her olayı yeni durumun kendi koşulları içinde ele alırız. Her ayaklanma kendi koşullarının ürünüdür. Hem öncekilerle bazı ortak çizgiler taşır hem farklılıklar gösterir. 19 Mart, Gezi ile ortak yönler taşısa da onun bir tekrarı değildi. Yarınki ayaklanmalar da yeni koşulların ürünü olacak ve yeni özellikler gösterecektir. Devrimci işçiler ve devrimci sınıf partisi, yeni durumları karşılayacak bir politik ve pratik yete-

nek göstermelidirler. Ayaklanma için doğru olan, devrim için de doğrudur. Her devrim, ortaya çıktığı ülkelerde, kendi koşullarının ürünü olarak ortaya çıkar. Devrimler farklı ülkelerde ve farklı tarihsel koşullarda farklılıklar taşırlar. Proletaryanın toplumsal devrimleri ortak özelliklere sahiptir. Fakat farklı yönleri de var. Daha iyi anlamak için bütünsel değerlendirme gerekir.

BİRİKİMLERİ ZAFERE ÇEVİRMEK

Devrimin zaferine çevrilecek teorik, politik, pratik birikime sahibiz. Birikimimizi uzun süreli savaş, uzun iç savaş içinde edindik. Birikimimiz kendi mücadelemizin sonuçlarıyla sınırlı değildir. Genel olarak proletaryanın sınıf mücadelesi tarihinin ve sosyalizm tarihinin birikimleridir. Yeni yarınlara yürüyenler çok zengin entelektüel ve pratik eylem birikimine dayanıyorlar. Proletaryanın kurtuluş yolunda siyasal ve toplumsal hareketin yarattığı devrimci birikimi, ancak proletaryanın devrimci sınıf konumundan hareket eden devrimci-işçi partisi zafere çevirebilir. Çünkü işçi sınıfının entelektüel, toplumsal ve siyasal kurtuluş amacına ve programına sahip bir örgüt, önceki kuşakların birikimini en iyi biçimde değerlendirebilir. Çünkü önceki kuşakların yarattıkları değerler, devrimi güncel bir görev olarak önüne koyan bir partinin verdiği mücadelede tüm canlılığıyla uygulanır.

EYLEM DAYANIŞMA VE YENİ YARINLAR

Sermaye, siyasi iktidar, burjuva devlet emekçilerin eylemlerini bastırmak için gerici burjuva şiddete daha çok başvuruyor. Siyasal baskı, sistema-

tik, sürekli ve yoğun olarak uygulanıyor. Yönetime göre baskı ve saldırılar, kendi egemenliğini güvenceye alıyor. Oysa şiddetli sınıf çatışmalarında yeni insan ve yeni insan ilişkileri doğuyor. Tam da bu sırada yeni bir gelecek biçimleniyor. Tam da bu süreçte yeni geleceği kuracak insanlar yetişiyor ve yetkinleşiyor.

Eylemlerin somut kazanımları ne olursa olsun, işçilerin devrimci sınıf mücadelesi açısından önemli olan yaratılan politik sonuçlardır. Yarınları yürüyenler eylemlere bu açıdan bakarlar. Eylemlerin etrafında bir dayanışma hareketi örülüyor. Adı konmasa da pratikte bir dayanışma hareketi oluştu. Eylemler dayanışmayı yarattı; dayanışma eylemleri daha ileri itiyor ve güçlendiriyor. Dayanışma aynı zamanda yeni insan ilişkileri demektir. Dolayısıyla eylem sona erse de yarattığı ilişkiler kalıcı hale geliyor.

ÖRGÜT MİLİTANLIK VE ÖNDERLİK

Devrimin zaferi için örgüt, eylem ve deha gerekir. İşçi sınıfının kurtuluşunu gerçekleştirebilmek için savaştan işçilerin devrimci sınıf partisi, tüm bu nitelikleri kendi yapısında somutlar. Parti, tüm bu nitelikleriyle işçi sınıfı hareketine önderlik edebilir ve işçi sınıfının kurtuluşunu ortaya koyan devrim programını yaşama geçirebilir. 20. yüzyıl toplumsal devrimlerini başarıya ulaştıran proletarya partileri ve diğer devrimci hareketler sözünü ettiğimiz nitelikleri taşıdıkları için sonuca ulaştılar.

CANLI GÜÇLER

Proletaryanın sınıf mücadelesinin tarihi mücadele deneyimleri, toplumu devrimci yoldan dönüştürmek için savaştan mücadelesinde canlıdır. Proletaryanın devrim tarihi, canlı güçlerde tüm canlılığını korur. Canlı güçlerde sınıf mücadelesinin en ileri örnekleri, süren canlı sınıf mücadelesine uygulanması gereken dayanaklardır. Yaşananlardan dersler, sonuçlar çıkarmak, devrimci komünist güçler için devrimi başarıya ulaştırmanın bir parçasıdır. Bu bilinçle hareket eden komünistler, proletaryanın devrim ve sosyalizm tarihi ile adeta iç içedir.

Küçük burjuva sosyalistleri için proletaryanın sınıf mücadelesi tarihi, sadece geçmişe aittir, ölüdür. Canlı sınıf savaşı, mücadelenin deneyimlerinden yaratılan en ileri örneklerden koparılır. Bu, proletaryayı silahlarından yoksun bırakmak demektir. Önüne, pratik olarak devrimi gerçekleştirmeyi koymayanlar, emekçilerin bugüne kadarki toplumsal pratiğini doğru olarak anlayamaz ve açıklayamazlar. Onlar için bu, sadece bilgi ve entelektüel tatmin konusudur.

Diyalektik, proleter devrimci komünist güçlerde canlıdır. Tüm canlılığıyla, teorinin politikanın ve pratiğin bütün alanlarına uygulanır. Diyalektik, dünyayı toplumu ve düşünceyi anlamada yol gösterici bir rol oynuyor.

DEVİRİMİN MEYVELERİNİN GASP EDİLMESİ

Burjuvazi, yalnızca işçi hareketinin ve komünist güçlerin gelişmesini önlemek amacıyla baskının her biçimine başvurmaz; başka bir şey daha ya-

par: devrimin meyvelerine el koymak. Burjuvazi bunu çeşitli yollarla yapar; bu yollardan birisi sisteme karşı ayaklanan kitlelerin liderlerini devletin yönetim sistemine, parlamentoya çekmek, bu ayaklanma tehdidinden kurtulmanın en ucuz yoludur. Başvurulan diğer bir yol, başkaldıran halk kitlelerinin toplumda yarattığı değişim rüzgarını arkasına alarak, burjuva muhalefeti iktidara geçirmek ya da devrimin yarattığı ortamdan yararlanıp devrimin kazanımlarını gasp etme. Halk adına, iktidar adına son çeyrek yüzyıldan bunun birçok örneğini gördük.

Devrimin meyvelerinin gasp edilmesini önlemenin gerçek yolu, işçilerin devrim ve iktidar hedefiyle hareket etmesi, burjuvazinin bütünlüğüne karşı bağımsız devrimci sınıf politikası izlemesi, sınıf pusulasını şaşırması, burjuva partilerin politikalarının sınıf anlamını ortaya koyması, onların attığı her adımı teşhir etmesi, devrimin önderliğini elden bırakmaması, hedefe ulaşana kadar devrimci mücadeleyi süreklileştirmesi, devrimin güncelliğinden iktidarı ele geçirmeyi güncel stratejik hedef olarak görmesi. Hedef: Emegün Devrimci İktidarı.

MÜCADELE İLERİ DÜZEYDE

Egemen sınıf, devrimci kitlelerin ve komünistlerin ayaklanmayı örgütlemeye yeteneğine sahip olduğunu çok iyi biliyor. Yine devrimci güçlerin iktidarı almada kesin kararlı olduklarını ve bunun için hiçbir özveriden kaçınmadıklarını, iktidara geldiklerinde devrimin kazanımlarını koruyacak denli yetkin ve savaşçı olduklarını da sınıf savaşının yakın tarihinden öğrenmişti. Tam da bu nedenle, evet tam da bunun

için, beklenen sonuç ile karşılaşmamak için, tüm gücünü harekete geçirmiştir. Şunu da anlamış durumda: Devrimci hareket, bugünkü noktadan geriye götürülemez. Fakat, bu durum devam ettiği takdirde egemenliği, gerçek bir egemenlik değildir.

Burjuvazi için açık olan bu durum, bizim için de açık olmalıdır. Devrim ve sosyalizm hareketi büyük bir güçtür. Devrimi başarabilir ve yerine geçecek yeni bir gelecek kurabilir. Strateji ve taktikler, politik yönelim, örgütsel konumlanış bu temsile dayanmalıdır.

İLKELERİMİZİN VE TAKTİĞİMİZİN FIRTINALI SÜREÇLERDEN GEÇMESİ

Devrim mücadelesi yarım yüzyıl boyunca olağanüstü koşullardan geçti. Sınıf savaşımı, uzun iç savaş biçimini aldı. Onyıllarca iç savaş halinde olmak, olağanüstü bir durumdur. Devrimci pratik, olağanüstü koşullarda yürütüldü, biçimlendi. Düşüncelerimiz de olağanüstü koşullarda biçimlendi. Yoğun devrimci süreç, devrimci güçlerin savaş kapasitesini pekiştirdi. Tam da burjuvazi ile onların devletiyle savaşta yetkinleştik ve olgunlaştık. Sınıf savaşının en çetin süreçlerinden geçerek olgunlaşma, devrimi başarmada ulaşılan temel düzeyi gösteriyor.

Teorimiz, politikalarımız, taktiğimiz zorlu süreçlerden geçerek sınıandı, doğruluğu olaylar tarafından kanıtlandı. İlkelerimiz, taktiğimiz Rosa Luxemburg'un sözleri ile "... Sessiz bir parlamenter süreçte değil, fırtınalı devrim sürecinden" geçerek doğrulandı. Bu topraklar, devrim toprağıdır. Koşullar devrime gebe yani devrimin nesnel koşulları oluşmuştur. Niteliği-

ni belirttiğimiz öznel koşullar, nesnel koşullarla birleştiğinde, devrimci koşullar devrime dönüşür. Burada esas mesele, işçi sınıfının devrim yapma kararlılığını pratik eylemlerle göstermesi ve sınıf bilinçli partinin harekete önderlik etmesidir.

İÇİNDE ZAFER TAŞIYAN HAREKET

Yeni bir dünya kurma mücadelesi, on yıllardır genel olarak kesintisiz biçimde sürüyor. Bu dönem, her bakımdan tarihsel diyeceğimiz olaylarla doludur. Eylemler yalnızca o anki somut sonuçları ile değil, yeni bir gelecek için verdiği itiş gücü açısından da değerlendirilmelidir. Toplumunu dönüştürme bakış açısı, sorunu bu şekilde koyar. Eylemlerin bazıları başarılı olurken, bazıları başarısız oldu. 12 Mart ve 12 Eylül'de devrimci hareket bastırıldı. Bastırılan ya da başarılı olmayan eylemler de dahil, dönemin eylemler dizisi, içinde gelecek zaferleri taşır. Bugüne kadar tüm savaşıcığa rağmen sonuç alamadık. Fakat eylemler dizisi olmadan, hiçbir sonuç alınamaz Kitlelerin eylemleri sadece somut kazanımları ile değerlendirilemez. Somut kazanımımız yok diye eylemler boşa gitmiştir denemez. 20. yüzyılın toplumsal devrimlerinin öncesinde, devrimi hazırlayan sayısız eylem var. Rusya'da 1905 Devrimi yenildi, ancak içinde geleceğin proleter devrimlerinin zaferini gerçekleştirecek güçleri taşıyordu. Kapitalist dünyada 90 sonrası dünyanın birçok merkezinde patlak veren isyanlar, ayaklanma-

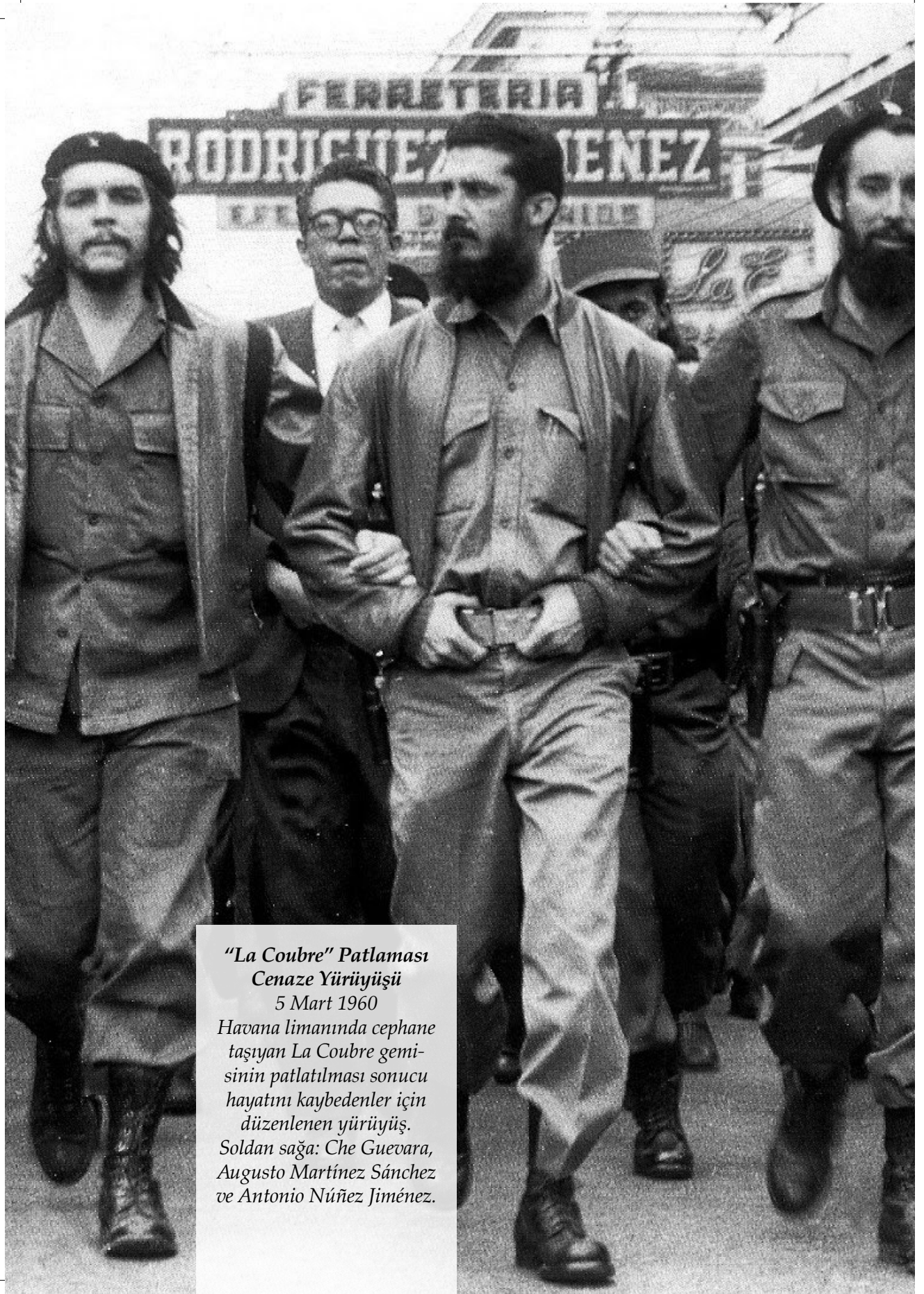
lar daha ileriye gidemediyse de, daha ileriye gidecek güçleri içinde taşıdığını ortaya koydu. Yeni yarınlar açısından önemli olan budur.

HER KOŞULDA VE HER YERDE PROLETARYANIN KURTULUŞU DİYENLER

Dünya burjuvazisi, baskının bütün biçimlerine başvurarak, emperyalist kapitalist sisteme karşı ilerici devrimci biçimde ayaklanan emekçi kitlelere baş eğdirmeye çalışır. Devrim ve dünya devrimi hedefi ile hareket etmeyenler, proletaryanın zaferi ve proletaryanın kesin dünya zaferi amacı olmayanlar, bu baskılara bir biçimde baş eğer.

Kapitalist sistemin gücü ve sınıflar dengesini abartılı olarak sömürücü sınıf tarafından yana görenler, bu gerekçelerle reformizme yönelirler. Proletaryanın kurtuluşunun her koşulda her yerde savunmak ve her yönde savaşmak bunlara göre değildir.

Burjuva sistemin güncel durumu, reformistlerin gösterdiği gibi değildir. Çöküşte olan bir toplumsal sistem üzerinde, güçlü politik yapı kurulamaz. Burjuva sistem, toplumsal bir sistem olarak kriz ve çöküşteyken, politik yapı olarak da güçsüzdür. İdeolojik olarak ve hegemonya bakımından da krizde, çöküşte. Burjuva sistem, tam da tarihin en zayıf dönemini yaşıyor. Tam da bu tarihsel dönemde, emeğin evrensel kurtuluş hareketi yeni zaferler kazanabilir.

***“La Coubre” Patlaması
Cenaze Yürüyüşü***

5 Mart 1960

Havana limanında cephane taşıyan La Coubre gemisinin patlatılması sonucu hayatını kaybedenler için düzenlenen yürüyüş.

Soldan sağa: Che Guevara, Augusto Martínez Sánchez ve Antonio Núñez Jiménez.

Fırtınanın Ortasında

..... umut çakır .....

DEVLER VE CÜCELER

Burjuvazinin yıldırıldığı, gözleriyle dünyaya sarı gözlüklerden bakan küçük burjuvalar, onların aydınları, siyasi partileri her dönem moda haline gelmiş ifadelerle birbirlerine seslenmeyi ve yılgınlıklarını herkese bulaştırmayı pek severler. Bu moda ifadeler bir duygudaşlığın ötesinde, çağdaş tarihin olayları karşısında sergilenen tutumun açığa vuruluşudur.

Son zamanların moda ifadesi Gramsci'den: *"Eski dünya yıkılıyor, ama yenisi kurulamıyor; şimdi canavarlar zamanı"*. Faşist Mussolini'nin *"Bu beynin çalışması en az 20 yıl engellenmeli"* diyerek hapiste tuttuğu komünist Gramsci'nin bu ifadesi, ortaklıkta epey dolaştıktan sonra önce DB/IMF'nin yıllık raporlarında zikredildi ve nihayet anti komünist azgınlığı ile bilinen Belçika başbakanı De Wewer'ın Davos'taki konuşmasına meze oldu. Komünist Gramsci'nin 1930'larda faşizmin gemi aziya aldığı bir dönemin

geçici güç dengesini vurgulayan sözleri, demek ki korkudan yılmış küçük burjuvaziye ve korkudan azıtan emperyalist sermayeyi kuşatan sarı gözlükçülerin üzerine kazılı.

Uzlaşmacı sosyalist partilerin sahada faaliyet yürüten sözcüleri, öfkeden kabarıp taşan duygularına şahit oldukları emekliler arasındayken sarı gözlüklerini katlayıp gömlek ceplerine saklayabiliyorlar. Ama bu partilerin teorisyenleri ya üniversite kürsülerinden sesleniyorlar ya da yaş ortalaması 60'ı geçmiş dinleyicilere hitap ettikleri masalarda... İşte bunlar daha dobra konuşuyorlar, konuştukları gazetelelerine manşet oluyor. Bunlardan birisi, katil çetelerin şefi Colani, ABD koltuklamasıyla BM kürsüsünde belirlediğinde, *"Che'den Coloni'ye; bizim büyük yenilgimiz"* başlığını atmıştı; yıllar önce Che'nin gerilla kıyafetiyle aynı kürsüde konuşma yapması aklına gelmiş hazretin. En saçma bağlantılar işe koşulmaya hazırdır, yeter ki yılgınlık masasına meze olsun.

Bu tayfanın elit bir elemanı olan Hayri Kozanoğlu, Eylül ayının son günü şu satırları yazıyordu: *“Şimdilik bir dünya devrimi ufukta görünmediğine göre, yer yer sosyalistlerin seçim başarıları, kamucu belediyeçilik uygulamaları, komünal yaşam arayışları gibi örneklerle yetinip, küresel kapitalizm içinde yaşayacağımız gibi görünüyor.”* Hazret çıtayı öyle yükseltmiş ki, bir dünya devriminden azına gönlü kaymıyor. Yalnızca bir yılgnlık çukurunu daha derin göstermeye yarayan bir yükseklik... Ve uzlaşmacıların en özet programı. Birazdan ele alacağız, burjuva sınıfın tepelerinde bile küresel kapitalizmin çöküşünün önüne geçilemediği kabul edilirken, Kozanoğlu gibiler, burjuvaziye güvence veriyorlar.

Öncesi bir yana, sadece son bir yılın olayları göz önüne alırsa, uzlaşmacıların burjuvaziye güven aşılama çabalarının ne denli zavallı görüldüğü daha iyi anlaşılır. Endonezya'dan başlayıp Bangladeş ve Madagaskar gibi bir dizi ülkede iktidarları yerinden eden, bütün kıtaları dolaştıktan sonra o büyük dalga, İran'da silahlı halk ayaklanmasını tetikledi. Bu sayede 2026'ya dünya fırtınalar eşliğinde girdi. Böyle devrimci bir fırtınanın ortasında yılgnlığın teorisini yapmak hiç kolay değil. Ama sarı gözlüklüler onun da bir yolunu buluyorlar.

Kozanoğlu yukarıda alıntılanan ifadesinin hemen altına şu satırları döşeyebiliyor: *“ABD’de yapılan anketler bile kafalarda bir örgütlenme modeli, geçiş programı yeni bir toplum tasarımı olmayan gençlerin ‘bundan kötüsü olamaz’ düşüncesiyle, sosyalizmi kapitalizme tercih ettiklerini gösteriyor.”* Dünya devriminden daha azına razı olmayan bu yüce gönül, gençlerin sosyalizm tercihlerini de ancak dört dörtlük bir program ve

örgütlenme eşlik ederse onaylayabilirdi. Yine de Kozanoğlu, devrim fırtınasının ortasında sarı gözlüklülerin sığabileceği bir yılgnlık gediğini açmış oluyor.

Ergin Yıldızoğlu da gediğe kuyruğunu sokmaktan geri kalmıyor, 2025 boyunca dünyayı sarsan gençlik isyanlarına aynı etiketi yapıyor: *“Ancak isyanlar parçalı, öfkeli ama siyasi örgütlerden, toplumsal programlardan yoksun”* (5 Ocak). Ve devamında artık şaşırıyoruz, Yıldızoğlu yazısını Gramsci'nin moda ifadesi ile bitiriyor. Bu noktada yılgnların yeni bir alameti farikası belirginleşiyor: Hazretlere devrim ve ayaklanma beğendiremiyoruz.

Sarı gözlüklüleri devrimlere, isyanlara burun kıvrıp mızımızlanma ve yılgnlığa kapılma gibi duygusal zeminlerden eleştirmenin gayet kısa bir yol olduğunun farkındayız. Önemli olan bu duygusal zeminlerin, hangi siyasal tutumlara yol açtığı. Bunun en net fotoğrafını İran'daki silahlı halk ayaklanması karşısında takındıkları siyasi tutumda görebiliyoruz.

Gazete Birgün, İran'a dair röportajlarına yer verdiği pek çok uzmanın nesnel ve gerçekçi değerlendirmelerine tezat biçimde, *“Politika Servisi”* imzalı yazıda, silahlı halk ayaklanmasının arkasında ABD-Mossad izi olduğu çamurunu yapıyor. Öyle ya, bu hazretlere göre nasıl olur da bir halk *“fiili meşru mücadele”* çizgisinde taleplerini sıralamak dururken, silahlı bir ayaklanmaya cüret eder. Ergin Yıldızoğlu bir kez daha arkadan yetişip, açılan gediğe kuyruğunu sokuyor. İsyancıların *“başka bir rejim”* talebi ortaya koymadığını, enerjisini kristalleştirecek bir örgütlenmeden yoksun olduğunu belirttikten sonra teşhisini koyuyor: *“Ortada, rejim çökerse doğa-*

cak kaosa düzen verecek bir yapılanma olasılığı yok.” Öyleyse ne yapıyoruz, hep beraber dua ediyoruz, molla rejimi kaosa sürüklenmesin, boşluğu ABD-İsrail doldurmasın.

Gramsci'nin moda ifadesini dilinden düşürmeyenlerin üç ortak noktası, buraya not edilmeli:

1) *Dünyada bir devrim olasılığı görmeyen yılgnlık*

2) *Devrim ve isyanları beğenmemenin getirdiği mızımızlanma*

3) *Halkların her ileri atılımında bir “kaos” gören paniklemecilik*

Bu ruh hali ve bakış açısına Gramsci'nin sözleri ilaç gibi geliyor.

Tepeden tırnağa burjuva düzene güven, emekçi halklara güvensizlikle dolu sarı gözlüklülerin cüceliğini sergilemek adına, Marx, Engels ve Lenin'in tutumlarını karşılaştırmak yararlı olacak.

Henüz 1848 Devrimleri patlamadan yazdıkları Komünist Manifesto'ya Marx ve Engels: *“Avrupa'da bir hayalet dolaşiyor; komünizm hayaleti”* cümlesiyle başlıyorlardı. Sonraki tüm politik tutumları, bu iyimser ve cüretkar başlangıçla uyum içindeydi. 1871'de Paris proletaryasını zamansız bir ayaklanmanın tehlikelerine karşı uyardıkları halde, gökyüzünü fethetmek için çıkan komünarlara tereddütsüz destek sundular, Güney Fransa'daki en yakın yoldaşlarını gözüpük bir ayaklanmaya teşvik ettiler. Güçler dengesinin zafere pek az olanak sunduğu o koşullarda dahi; *“Mart ve Nisan'da elimizde daha fazla olanak olsaydı, tüm Güney Fransa'yı ayaklandırır, Paris Komünü'nü kurtarabilirdik”* diyebildiler.

Komün yenilgisi ile Avrupa'da işçi hareketi onlarca yıl geriye düştüğünde, sürgün devrimcilerin yılgnlıkla doluştuğu Londra'da Marx ve

Engels gözlerini çoktan Rusya'daki devrimci gelişmelere dikmişti. Daha 1877'de Rusya'nın bir devrimin eşliğinde bulunduğu tespiti yapıp, *“doğa ana bize özellikle bir oyun etmezse bu sevinci de yaşayacağız”* diyen Marx'tı. Oysa umut bağladıkları Rusya devriminin başını, anarşist saçmalıkların pusulasında hareket eden “Kara paylaşım” grubu çekiyordu yani “bir örgütlenme modeli, geçiş programı, yeni bir toplum tasarımı” bulunmayan ya da tümünden yanlış, dar bir tedhişçi grubuydu.

Şenliği görmesine doğa ananın izin vermediği Marx'ın ardından Engels, aynı iyimser ve cüretle tutumu sürdürür. 1877'de bir kez daha Rusya için devrimci kriz tespiti yapar. Bu konuda yazdığı bir dizi mektupta Engels, bu iyimser beklentisini daha da ileri taşır: *“Şimdi sadece ayların meselesi olan Rusya'da devrim patlak verdiğinde...”* diye yazar.

Marx-Engels'in yazışmalarının Rusya çevirisine önsöz kaleme alan Lenin, ustaların özellikle bu yönüne vurgu yapmaktan geri durmaz. Onların devrime yakınlığı üzerine pek çok kez yanıldıklarına dikkat çeker; *“Fakat tüm dünya proletaryasını küçük, günlük, önemsiz görevlerin üstüne çıkarmaya çalışan ve de çıkaran devrimci düşüncenin devlerinin bu tür ... devrimci havaıyatın (uçarılığın bn.) abesliği üzerine, devrimci mücadelenin yararsızlığı üzerine, karşı devrimci ‘anayasal’ hayallerin çekiciliği üzerine gösterişle konuşan, yanıp yakılan, yaygara koparan ve kehanette bulunan resmi liberalizmin bayağı bilgeliğinden, bin kez daha soylu, daha ulu ve tarihsel olarak daha değerli daha gerçekçidir.”*

Bu satırları Lenin, 1907'de yani artık devrimin yenilgisinin kesinleştiği bir zamanda yazıyor. Gericilik dönemi boyunca, dünya ve Rusya prole-

taryasını “kamucu belediyecilik vs.” türünden günlük önemsiz programlarla oyalayanların, silahlı ayaklanmaları pişmanlıkla hatırlayanların zehirli dilleri ortama egemen olmuştur. Bu ortamda Lenin, iyimserliği ve cüreti dünyanın en uzak köşelerinden derleyip sunmayı görev bilmişti. 1908 yılında İran, Türkiye, Çin, Hindistan'da büyük sokak gösterilerini, devrilen iktidarları, bastırılan isyanları, Fransa'da iç savaşı aratmayan barikatları ABD ve İran'da tröstlere karşı kitle eylemlerini aynı iyimserlikle kefesinde tartıya vurur. Bu devrimci eylemlerin çoğunun teorik ve pratik eksiklerinin acısını çektiğini belirtir.

“Fakat bir bütün olarak uluslararası sosyalizmin muazzam ilerlediğini, düşmanla bir dizi somut mücadelede proletaryanın milyonluk ordularının saflarını sıklaştırdığını, burjuvazi ile tayin edici mücadelenin işçi sınıfının Komün dönemi-ne, bu son büyük proleter ayaklanmasına göre çok daha fazla hazırlıklı olduğu bir mücadelenin yaklaştığını açıkça görüyoruz.” (Seçme Eserler Cilt 4, s. 312)

1. Dünya Savaşı başladığında 2. Enternasyonal'in çürümüş önderlerinin karşısına Lenin, sadece teorik üstünlüğü ile çıkmaz, çağının canlı olgularını da yardıma çağırır. Savaşın harap olmuş ülkelerde devrimci durumun ve iç savaşın en göze çarpmayan belirtilerini dahi büyük bir iyimserlik ve cüretle takibe alır.

Benzer bir çabayı bu kez Komintern delegeleri karşısında yineler. Yıl 1920'dir, Alman ve Macaristan devrimlerini yenilgisiyle dünya devrimi beklentileri suya düşmüştür. Fakat o ABD, İngiltere, Fransa ve Japonya'dan derlediği rakamlarla yiyecek fiyatlarının hızla yükselişi ve onun epey gerisinde kalan ücret artışları arasındaki

uçuruma dayanarak, bu ülkelerdeki işçilerin devrimci isyanlara gelişeceğini ileri sürer, *“İşçilerin yaşam koşulları dayanılmaz, sömürçülerin ‘özel mülkiyeti’ni kaldırmaktan başka bir çıkar yol yoktur.”* (Seçme Eserler Cilt 10 s. 206)

Sadece teorik kavramları ile değil, cüretli iyimserlikleriyle de birer devralanlar 20. yüzyıl devrimlerinin önderliğine taşımıştır. Japon işgaline karşı savaşan ÇKP'liler arasında pek çok röportaj yapan E.Snow, Japonya hakkında ne düşündüklerini sorduğunda, bütün savaşçılardan benzer cevaplar duyacaktır: Japon proletaryasının yakın zamanda kendi burjuvalarını yıkacağına dair kesin bir kanaat... Aynı iyimser cüret yolundan Fidel de geçmiştir: *“Yenilirim bir daha savaşırım, ama Batista bir kere yenilir”* demekten geri durmaz. Ve elbette Che, devrim ateşini yakmak için gittiği Bolivya dağlarında; *“200 sağlam savaşçımız olsa zafer bizim”* iyimserliği ile savaşa girer.

Proleter devrimin bu büyük şahsiyetleri iyimserlik ve cüret dolu beklentilerinde ne de çok yanıldılar. Çünkü dünya tarihinde büyük devrimler, nereden baksan “nadir” görülen olgudur. Tüm çağdaş gelişme ve olayların %99'u emperyalist sistemin sömürsüne, baskısına, saldırılarına dair gerçeklerdir. Bu yüzden yalın yaygaracılar kendilerini yanılığsız ilan ettiklerinde, 99 olay onların imdadına yetişir. Fakat bu kötümser haklılıkları ile tarih onları geriye iz bırakmadan yok ederken, devrimin %1'lik gerçeğine yaslananlar, devrimler tarihinin zafer pelerinlerini omuzlarında taşırlar.

Neyse ki günümüzün cüret ve iyimserlik dolu yürekleri daha şanslılar. Olayların sergilediği şu kaba hesap yüzdeler pek değişirse de, onlarca

yıllık gelişmeler birkaç aya sığmaya başladı. Böylece iyimser cürete destek çıkan devrimci isyanlar, kötümser yaygaracıların üfürdüğü sis bulutlarına rağmen, yaşamın ritmini belirleyen olgular olarak hak ettikleri ilgiyi, çok geniş emekçi kesimlerde görmeye başladı.

Asıl soru bu noktada kendiliğinden beliriyor. Olayların bu çılgın ritminin arkasında yatan gerçeği nerede aramalıyız? Sarı gözlüklülerin söylediği gibi *“eski çöküyor, yeni geliyor, şimdi canavarlar zamanı”*nda mı; yoksa Maduro kaçıldığında ABD’de 500 kentte gösterilerin patlak vermesine şahit olan Amerikalı gazeteci Jodi Dean’in söylediği gibi *“bugün yaşananların gösterdiği en önemli şey, artık imkansız diye bir şeyin kalmadığı”* mı?

ESKİ ÇÖKERKEN

“Dönüşüm değil, kopuş!” Böyle sesleniyor dünya mali sermayesine Kanada başbakanı ve ortalık karışıyor. Trump dahil, emperyalist dünyanın yöneticileri, banka ve şirketlerin CEO’ları, iki binden fazla davetlinin yüreği hopluyor. Çünkü Kanadalı, hepsinin yüreğinden geçenleri seslendiriyor. Karşı tez yok, itiraz eden yok, nasıl olsun? İkinci gün için hazırlanan DEF- Küresel Riskler Raporu da aynı içerikte, oradan okudular.

Köşesinde raporu özetleyen Yıldızoğlu’na göre rapor, düzenin karşılaştığı riskleri artık bir arıza ya da yol kazası olarak görmekten vazgeçip, bizzat sistemin ürünleri olduğuna dikkat çekiyor. *“Raporun özellikle vurguladığı eşitsizlik, yalnızca sosyal bir sorun değil, tüm riskleri birbirine bağlayan bir düğüm”*. Eşitsizlik arttıkça sokaklar ile elitler arası uç-

rum genişliyor. Çok açık, Davosçular, bir zamanlar Sabancı’nun dile getirdiği *“gecekondulardan gelip bir gece hepimizin boğazını kesecekler”* korkusu içindeler. Raporun özellikle bu bölümüne, ileride yeniden değineceğiz. Çünkü *“Canavarlar Zamanı”* bakışından daha derin...

Davosçular önümüzdeki iki yıla dikkat kesilmişler. Fırtınalı dönemden geçileceğini tahmin ediyorlar, tahminden öte bunu hesap ediyorlar. E. Yıldızoğlu rapora dair yorumunda çok tutumlu: *“DEF (Davos) artık düzen kurucu değil, dağılan kapitalist düzeninin hasar tespitini yapan bir tanık”* Tanık değil, tam neden cinayet faili. Ayrıca *“hasar tespiti”*, dağılan yapının yerine bir başkasını koyma hazırlığını ima eder. Bu bakımdan Wall Street Journal yazarı Alter R. Mead, Yıldızoğlu’ndan daha dobra: *“Davos adamı geçtiğimiz yıllar boyunca yeni bir dünya kurmaya çalıştı. 2026 yılında ise bir zamanlar doğal kabul ettiği sistemin çöküşünden nasıl kurtulacağını düşünmekle meşgul.”* Emperyalist kapitalist sistemin efendileri, kurdukları düzenin çöküşünü durduramazlar, artık bu gerçeği biliyorlar. Denediler, ama başaramadılar. Şimdi bu başarısız girişimin hikayesine odaklanalım.

Dünya mali sermayesinin birleşik gücünü arkasına alan son büyük hasar giderme denemesi, Trump üzerinden kurgulandı. Mali, ticari, diplomatik ve askeri... Geride kalan ne kadar güç varsa son kapasite kullanılarak, küresel iç savaşın bütün cephelerine bu güçte saldırılacaktı. Görülmemiş kibiri, ancak alay konusu cehaletiyle yarışabilen Trump, böyle bir görev gücü için biçilmiş kaftandı.

Trump’ın ikinci kez başkanlığa gelişi ile artık yenilginin kabul edildiği Davos 2026 zirvesine kadar geçen bir yıllık süreçte olayların seyrine bakıldığında,

bu son denemenin oldukça plansız, savruk, alelaceleyle yürürlüğe konduğu hemen anlaşılır. İlk adımlar bile dağınıklık ve acziyetin damgasını taşır.

İlk adım, NATO-Rusya savaşına müdahaledir. Amaç, Ukrayna'daki yenilgiyi zafere çevirmek değil, Rusya'yı masaya oturtup yenilgiyi önlemektir. Fakat Beyaz Saray'a davet edilen Zelenski, arka kapıdan kovuldu; AB liderleri koşturup Trump'ın arkasından lise çocukları gibi sandalyelere tırmandılar. Züccaciye dükkanına dalan feli sakinleştiren sirk terbiyecileri gibi görünüyordular. Hedef tutmadı, Rusya hiç taviz vermedi. Fırtına Habercisi ile askeri üstünlüğünü sergilemeyi ihmal etmedi. Sene sonunda eski bir CIA yöneticisi *"kabul edelim artık, askeri açıdan eziliyoruz"* diyordu

İkinci adım, ilkinin aratacak kepa-zelikteydi. Trump, Yemen'in savaşlarına saldırdı, fakat dağlara konuşlu Husiler, uçak gemisi liderliğindeki ABD donanmasını Kızıldeniz'den çekilmeye zorladı. Daha ilk adımlarında duvarlara toslayan girişim, sonraki her adımında dağılmayı getirecekti. Umutsuzluk, dünya mali sermayesinin birleşik gücünü parçaladı.

Hegemonik parçalanma, en iyi Trump'ın geceden sabaha değiştirip durduğu gümrük vergisi kararlarında görünür. Gecenin bir yarısı aklına esen bir planı desteklemeyen olursa, gün içinde gümrük vergisini arttırıyor, ertesi akşam vazgeçtiğini söylüyordu. Emperyalizm emperyalizm olalı *"böyle zulüm görmemiştir"*. DTÖ tarafından 30 yılda özenle kurulan ticaret sistematığı, birkaç haftada alt üst oldu. Ve bu ticaret üzerinden yükselen finansal mimari, yarınını bile hesaplayamaz hale geldi. Oysa mali oligarşi açısından küresel iç savaş sürdürülebilmenin tüm parasal

imkanları, bu küresel finans mimarisine dayanıyordu.

Tam ekonomik ilhakı yaşayan bağımlı ülkelerden sızdırılan bütün artı-değeri aynı finans havuzunda toplayan bu finansal yapı, askeri kapasiteyi besleyip savaşları sürdürmek, borç kılıcı ile ülkeleri tehdit etmek, devrimci ayaklanmalar yoluyla sarsılan işbirlikçi iktidarların yardımına adeta yıldırım hızında büyük miktar sıcak parayla koşabilmek gibi çok güvenli yararlılıklar sağlıyordu. Atlatılmayan ekonomik buhran, Çin'in durdurulamayan ilerleyişi ve bağımlı ülkelerde ortaya çıkan *"tam ekonomik ilhak paradoksu"*, bu küresel finans yapısına arka arkaya kroşeler savurmuştu. Ama Trump boks ringine fırlamış, yediği kroşe yumruklarla sallanan finansal yapıya tekme atmaya başlamıştı. Trump, sarsılan tahtını kaptırmamak için bütün varislerini ve saray maiyetini kılıçtan geçiren bir kral paranoyasına tutulmuş ABD mali sermayesinin ruh halini yansıtıyordu.

Kıvrandığı yerde tekmelenen küresel finans yapısı, işleyiş yasalarıyla kendi intikamını almaya başladı. Bu yapıda ABD artık *"son güvenli liman, havuzun birleştiği yer"* olmaktan çıktı. Elinde ABD devleti ve şirketlerine ait kağıtlar tutanlar bunları peyderpey elden çıkarmaya başladı. Kervana Japonya bile katıldı. Geriye sadece Avrupa kalmıştı; trilyonlarını ABD şirket ve borsalarına gömen Avrupa; kral maiyetini kılıçtan geçirirken hamamda saklanan Avrupa... Nihayet Davos'ta ortaya çıkacak ve Belçika başbakanının ağzından paranoya kralı *"mutlu bir vasal olmak bir şeydir, mutsuz bir köle olmak bambaşka bir şey"* diyecekti.

Lakin artık çok geçti. Ticari, askeri, diplomatik... Tüm hegemonya enstrümanları tarumar olmuş ABD, si-

lahındaki son mermiyi, doların dünya rezerv para konumunu da kaybediyordu. ABD, daha önce de aynı tehlikeyle yüzleşmişti. 1970'lerde ve 2000'lerin başında; fakat o zaman hegemonyanın diğer enstrümanları hala işe yarıyordu. O zamanlar tehlikeyi savuşturmak için ne yaptıysa, aynısını tekrar etmek yeter sanıyordu: Doları, petro-dolar üzerinden tahtına yeniden oturtmak. Venezuela, en başta bu ihtiyaçla hedef konuldu ve ABD tek taşla iki değil, üç kuş vurmayı hedefliyordu.

İlki, Caracas'ı dünya devrim ve sosyalizm yolunda ilerleyen bir ülke olmaktan çıkarmaktı. Bolivarcı iktidarın onuruna saldırdılar. Ama Maduro'dan sonra başa geçenler de onurlarını korudular. Taş ilk kuşu ıskaladı. İkincisi, Venezuela'ya özgü "ağır petrol"e dayanıyordu. Bu petrol türü, taşıtlarda kullanıma elverişli değildi ama, elektrik üretim santralleri için en uygun yakıttı. Ve ABD Enerji Bakanı'nun dediği gibi, "Yapay zeka enerji-yoğun bir endüstridir, ne kadar çok enerji yatırırırsanız, o kadar çok zeka üretirsiniz". Trilyonluk yapay zeka yatırımları, onları besleyecek ve neredeyse ülke ölçüsünde elektrik üreten santraller olmadan çalışamazdı. Yani taşın vuracağı ikinci kuş Çin'di. Oysa, birazdan değineceğiz, yapay zeka konusunda Çin, kapitalizmin asla başaramayacağı bambaşka bir temel kaynağa yaslanıyordu. Taş, ikinci kuşu da ıskaladı. Üçüncüsü, BRICS ülkelerinin oluşturduğu ve adına UNIT denilen sanal bir para birimi üzerinden petrolünü ihraç etmeye hazırlanan petrol üretici ülkelere yönelik bir tehdit içeriyordu. İşe yaramadığı şuradan belli: Şimdi ABD ve İngiltere okyanuslarda BRICS üyelerine ait petrol tankerlerine elkoyma yarışında. Sonuçta açığa çıktı ki ABD, çukura düşen emperyalist kapitalist sis-

tem için, tek bir hamlede bulunabiliyor: O çukuru derinleştirmek.

Böylece, Gramsci'nin moda olmuş ifadesinin ilk bölümü yani eski dünyanın yıkılışı, kaçınılmaz bir gerçek olarak karşımızda duruyor. Peki ya ikinci yan: "Yeni bir dünya kurulamıyor"? Öyle mi? İyimser cürete bile gerek kalmadan, bu ifadenin yanlışlığını göstererek devam edelim.

CANAVARLAR AZAPTAYKEN

"Diyalektik karşılıkların nasıl özdeş olabileceklerini (ve olduklarını) -hangi koşullar içerisinde birbirlerine dönüştüklerini- niçin insan aklının bu karşıtlıkları ölü ve donup kalmış şeyler olarak değil de canlı, koşullanmış, hareketli, birbirlerine dönüşen şeyler olarak göz önünde tutulması gerektiğini gösteren teoridir." (Lenin)

Gramsci, yaklaşık bir asır öncenin geçici güçler dengesini betimlemek için "canavarlar" motifini kullanmıştır. Fakat her kim bu geçici denge motifini günümüz alt-üst sonuçlarının teorik kavrayışı haline getirmeye kalkarsa, tarihin diyalektik akış yasalarını ölü bir çerçeve, donmuş bir kalıp haline getirmekten kurtulamaz. Bir kez diyalektik kenara bırakıldığında, geriye anarşizmi de esir alan kaotik hareket anlayışı kalır. Bu anlayışa göre, tarihe yön veren sınıflar savaşı değil, kişilerin iradesidir. Öyleyse eski düzeni çökeren, ona hakim olan sınıfın açgözlülüğü, bencilliği ve yozlaşmışlığıdır. Bu gidişata dur diyecek dört başı mamur yeni toplum projesi ile yeni bir irade ortaya çıkmadığı müddetçe, çöküş canavarlar üretmeyi sürdürecektir.

Diyalektik bize bambaşka bir gerçek, bambaşka ve gerçek bir temel sunar. Buna göre eski ve yeni birbirinden

bağımsız iki olgu değildir. Birinden diğerine dönüşümün tüm koşullarını kendi bağrılarında taşıdıkları için ve bu ölçüde özdeşlik ilişkisi içindedirler: Eski, yeninin doğuşu ve gelişimini hazırlar: Yeni olanın gelişi eskiyi çöküşe zorlar. Öyleyse eskinin çöktüğü ama yeninin ise doğmadığı bir “kaos aralığı” (Canavarlar Dönemi) tarihin gelişimine damga vurmak anlamında mümkün değildir. Teorik zaferinin üzerinden 150 yıl geçmiş olmasına rağmen, Marksizmin ABC'sini yeniden ve yeniden hatırlatmak zorunda kalıyoruz. Çünkü, “kaos aralığı” (Canavarlar Dönemi) anlayışı, olsa olsa her şeyi birbirinden kopuk, donuk, ölü ele alan mantıksal yöntemin egemenliğini sürdüren burjuva düşünce ile yakın bağına kanıtlar.

Konu felsefi düzlemde tarihsellikte kaydırılınca, Marksizmin bir başka ABC'sini hatırlamak yerinde olacaktır: İnsan anatomisi, maymun anatomisinin anahtarıdır. Yani daha ileri gelişim aşaması göz önünde bulunursa, ancak o koşulda alt aşamaların içinde gizli, henüz potansiyel halde olan yeni gelişim eğilimleri saptanabilir.

Günümüz eski dünyasını yani emperyalist-kapitalist dünya düzenini “yozlaşma-canavarlaşma” üzerinden okuyanlar, eskinin özeleştirisini tamamına erdiremezler ama bizzat eski düzenin ögeleri tarafından gündeme taşınan tek yanlı özeleştiriyi paylaşabilirler. Düzen içinden yükselen her özeleştirici, düzenin ürettiği anomalileri (kriz, yoksulluk vb.), “dışsal-arızı” görür. Yapılacak tek şey dışsal olguları yalıtıp yok etmek ve arızaları uygun bir düzenleme ile gidermektir. Yeni toplumun (sosyalizmin) anatomisine vakıf olanlar için ise düzenin sürüklenmediği her kriz, onun yeni olanı doğuran

öğelerin denetimini elinden kaçırmış olmasından kaynaklanır. Bu anlamıyla çöküş, yeni olana geçiş sancularından ibarettir. Çöküşün kendisi, yeni olanın, eskinin denetiminden çıkmış öğelerin iplerini ele almaya başladığının işaretidir. Bu momentte “canavarlar” bir boşluğa doğmazlar, kaçınılmaz olana boyun eğmenin histerik semptomları haline gelirler.

Kaçınılmazlığa boyun eğiş ile canavarlaşmanın iç içe geçmesi, günümüz olgularıyla somutlanabilir. Bir yanda Epstein belgeleri, diğer yanda Davos'ta sunulan DEF raporu bulunuyor. Rapor açıkça dünyaya, “canavar üreten boşluk” mantığı ile bakıp, orada sadece yozlaşmayı gören küçük burjuva dar kafalılıktan bir gömlek üstündür. Çünkü DEF, emperyalist kapitalist sistemin karşılaştığı riskleri, dışsal arızalar değil, sistemin içsel işleyişine dahil etmiştir. Dahası; *“Raporun özellikle vurguladığı eşitsizlik, yalnızca sosyal bir sorun değil, tüm riskleri birbirine bağlayan bir düğüm, eşitsizlik arttıkça ‘sokaklar ile elitler’ arasındaki uçurum genişliyor”*. (E.Yıldızoğlu)

Raporun vurguları bütünlük içinde ele alındığında, DEF'in “eşitsizlik” olarak kodladığı olgunun, emek-sermayeye çelişkisi olduğu anlaşılır, ancak bu kavrayışla ele alındığında eşitsizlik “bir sosyal sorun” olmaktan çıkar, tüm çelişkilerin temelini oturur. Riskler nasıl içsel ise emek-sermaye çelişkisi de içseldir diyor rapor, bu durumda riskleri dışsallaştıramayan düzen, sokaklar-elitler savaşını da dışsallaştıramaz, tecrit edemez. DEF, yolun sonuna gelmiş bir düzende egemen sınıfların düzene karşı özeleştirilerinin tamamlandığı bir momente işaret etmektedir. Egemen bir sınıf, eğer orta-

da yeni toplumun durdurulamaz zafetine dair bu ufuk çizgisi belirmemişse, özeleştiride bu denli ileri ve gerçekçi bir konum benimsemez. Bu konum, yenin üstünlüğünü, artık durdurulamazlığı anlaşılacak ölçüde, önce şu alanda, sonra bu alanda kabul ettirdiği bir tarihsel kavşakta ortaya çıkabilir.

Canavarlaşma, daha somut örneklerle, Epstein Belgeleri, bu gerçekçi özeleştiril konumun doğrudan sonucudur. DEF, mali oligarşinin zirvesinden tüm sermaye dünyasına adeta şöyle sesleniyor: "Düzeltecek bir şey kalmadı, ipler elimizden kaçtı, bu yüzden kaybedecek bir şeyimiz yok." Bu tespitin doğrudan sonucunu Epstein belgeleri tamamlıyor: "İnsanlığı, ancak onun tüm insani değerlerini yok ederek kontrol edebiliriz." Bizzat ABD kongresinin kararı ile kamuoyuna sunulan Epstein Belgeleri, hem sermayeye hem emekçilere dönük mesajla doludur. Sermaye dünyasına mesaj şudur: Karanlığın en dip noktasına birlikte yolculuk ettik. Tam burada yakalanıp insanlığa karşı suçtan fail durumuna düşmek istemiyorsan, tereddütlerini ortadan kaldır. Emekçilere şu mesaj veriliyor: "Biz, çocuk eti yemekten haz alan bir sınıfız. Egemenliğimizi korumakta hiçbir ahlaki sınırlamamız olmaz."

Bir kez daha, canavarlar boşlukta doğmuyor. Sıkıştıkları köşede ölümcül panik yaşayan bir vahşi hayvanın korku dolu yüreğinde doğuyor.

YENİ YÜKSELİYOR

Marksizmin ABC'si sayılacak türden bakışı hatırlattıktan sonra, eski dünya ile yeni dünya arasındaki mücadeleyi bu bakış açısıyla değerlendirmek, yakın geleceğe dair öngörülerde

hiç de "iyimser cüret" menziline dahil olmayan bir devrimci temele sahip olduğumuz açığa çıkacaktır.

Değerlendirmeyi berrak hale getirmek için, kimi önyargıları aradan çıkarmak gerekecek. Bu önyargıların en moda olanı, dünyayı tek kutuplu ya da çok kutuplu düşünme alışkanlığıdır. Oysa dünyada iki kutup var: Sermaye dünyası - emeğin dünyası. Emeğin dünyasında Küba-Kore DHC gibi sosyalizmin tam zafer aşamasında kararlılıkla tutunanlar; Çin- Vietnam gibi "geçiş toplumu" özelliklerini kontrollü biçimde yönetenler; Venezuela-Nikaragua gibi geçiş aşamasını halkçı çizgide yürütenler var. Bir de Rusya var, sosyalist altyapıyı çözemediği için iktidar ilişkilerinde "restorasyon dönemi" özellikleri sergileyen özgün bir ülke. Bu özgün iktidar yapısı altında emperyalist dünya ile yaşanan her kapışma, içeride sosyal üretici gücün, geri kalanları kendi "dümen suyuna" taşımasıyla sonuçlanıyor.

Kalıplaşmış moda önyargılar izole edildikten sonra, iki kutuplu dünyanın farklı alanlarda nasıl karşı karşıya geldiklerini, bu karşılaşma düzleminde yeni olanı temsil edenin kendi üstünlüğünü nasıl kanıtladığını, eskinin içinde olgunlaşan yeniyeye ait tohumlara nasıl yaşam aşıladığını görebiliriz.

Üstünlüğün belki de en bariz görünen alanı, askeri karşılaştırmadır. Çünkü "*ekonomik ön koşullara hiçbir şey, ordu ve donanmadan daha çok bağlı değildir*" (Engels). Günümüze uyarlısak, bu ifadeye hava güçlerini ilave etmek gerekir. Genelde askeri üstünlük kıyaslaması, ülkelerin askeri harcamalarının parasal tutarı üzerinden yapılır. Bu kaba kıyaslamada ABD, kendisini izleyen 8 büyük ülkenin tamamından daha fazlasını ve dünyadaki tüm askeri

harcamalarını tek başına %50'sini yaptığı için onun üstünlüğü hemen kabul edilir. Oysa daha yakından bakıldığında, parasal değil ama başka türlü nice-likler ve nitelikler göz ardı edilemez. Misal Mark Rutte, sık sık Rusya'nın tüm NATO ülkelerinin toplamda 1 senede ürettiği silahtan daha fazlasını üretmesini gündeme taşır. Parasal harcama kıyaslaması, hiçbir şey açıklamaz.

Her yıl bir trilyon dolar harcanan ABD ordusunun durumunu, 14 Haziran 2025'te Trump'ın organize ettiği askeri geçit törenini Le Monde Diplomatique adına takip eden Seth Harp'ın kaleminden okumak ilgi çekici.

"Amerikan gençlerinin fiziksel kondisyonununun zayıf olması nedeniyle, ordunun asker alımları birkaç yıldır zorlaşmış durumda" diye belirtiyor Harp. Çünkü ABD ordusu, büyük çoğunluk göçmenlerden oluşuyor. Büyük bir sefaletten kaçıp gelenler için ordu, ABD toplumuna giriş bileti. *"Bu mu yani faşist bir gösteri? Solun öne sürdüğü mizansenden ziyade, siyasi bıkıcılığın ve ilgisizliğin izlerini taşıyan bir manzara sunan tören, silahlı kuvvetlerin atış gücünü test etmek yerine, çöküşünü, yılgınlığını ve körelmişliğini gözler önüne sürdü."* Buraya kadar törenin maneviyatı konu edilmiş. Bir de maddi unsurlara ilişkin gözlemler var ki, evlere şenlik.

"Meydanın öteki tarafında, 1981 yılında kullanılmaya başlanan piyade muharebe aracı Bradley Tankı bulunuyor. Pek çok dezavantajına rağmen ağır, devasa gürültülü, kolay fark edilebilir, manevra yapması zor ve bir servete mal olacak kadar pahalı- halefini bulmak için harcanan milyonlarca dolar, şimdiye dek hep boşa gitti ABD'nin Ukraynalı askerlere tedarik ettiği yüzlerce Bradley tankından çoğu, 2023'te

Zaparojiye'de faciayla sonuçlanan kara taarruzu sırasında anında kaybedildi."

"1980'de tanıtılan Abrams tankları, metal bir ses çıkaran paletleri ile ke Rosen kokular yayarak, korkunç bir gürültü çıkararak ilerliyor.(...) Son derece pahalı ve bakım maliyeti yüksek bir araç örneği daha. Yağmur ve sise karşı dayanıklı, patlayıcı yüklü basit bir hobi dronuyla bile zarar görebiliyor. Ukraynalılar bu tankları sabit pozisyonda kullanmayı tercih ediyorlar. 8 tekerli stryker'lar, 'harika bir muharebe aracı' diyordu askerler. Tabii asfaltta, kuru havalarda kullandığı ve çatışmaya girmediği sürece" (Le Monde Diplomatique, Kasım 2025).

Sunulan resme bakınca, ABD askeri teknolojisinin, en azından 30 yıldır patinaj yaptığı söylenebilir. 90'ların sonunda reklamı çokça yapılan F117 uçağını hatırlayan var mı? Milyarlarca dolar gömülen bu uçaklar, "hayalet" paketi ile çıkarılmıştı. Ancak 1999'da Sırbistan'ın bombalanmasında yoğun kullanılan bu uçakların, değil hayalet olmak, yağmurlu havalarda radar ekranında bir gezegen gibi parladığı ve bir Sırp köylüsünün tüfeğinden çıkan mermiyle bile düşürülebildiği anlaşılmıştır. F-35'ler, ABD'li generaller için bile fazlasıyla pahalı bir oyuncaktı. Hollywood, hasmının silah üstünlüğü karşısında Yanki korkusunu ele alan ilk Top Gun filmini, 1986'da çekmişti. 36 yıl sonra aynı korkunun ürünü, ikinci film Top Gun: Maverick çıka geldi. Bu kez sorun, basit bir hamasetle gideriliyordu: "Uçaklar değil, içindeki insan önemlidir".

Ne yaşadı Amerikan savaş makinesi ki, sorunları hamasete havale ediyor? Birçok cevap barındıran bu soru için temel bir yaklaşıma sahip olmak

yararlı. Asya Kalkınma Bankası uzmanları tarafından ortaya konan “karmaşık-lık endeksi”, cevapları basitleştirmek için uygun bir araç sağlıyor. *“Karmaşık ekonomiler, bilgi-yoğun ürünlerin çok çeşitli bir karmaşasını yaratmak için, muazzam miktardaki alakalı bilgileri geniş insan ağları çapında birleştirip okuyabilenlerdir.”* (J.Smith, 21. Yüzyılda Emperyalizm, Sf.132) Amerikan savaş makinesinin düğümü buradan başlıyor. Savaş cephesinde etkin olabilen silahlar öylesine karmaşık bir sistem gerektirir olmuştur ki, çok geniş bir örgütlenme ağına, bilgi paylaşımı ve iş birliğine ihtiyaç doğmuştur. Üniversiteler, özel ve kamunun araştırma enstitüleri, geliştirme laboratuvarları ve üretim bilgisine sahip yüzlerce işletmenin uygun iş birliğini sağlamak kaçınılmazdır. Tekelci kapitalist ilişkiler, üretimin bu derece gelişkin iş birliğine dar gelir. ABD gibi Avrupalı emperyalistleri de her biri karmaşık sistemler olan silahların üretiminde geride bırakan olgu, buradan doğar.

ABD savaş sanayi “en prestijliler” olarak tanınan ve birbirleriyle kıyasıya rekabet halinde 3 büyük tekele dayanır: Lockheed Martin, Nortrop Grumman ve General Dynamics. Bunlar patent ve lisans yığınlarıyla her bilgiyi ve üretim tekniğini kendi tekeline alır. Ve hepsi, bir yılın her çeyreğinde, Wall Street mankenlerinden oluşan hissedarlara hesap veren yönetim kurullarına sahiptir. Motivasyonları, bu çeyreklik dilimlerde kârın maksimizasyonunu sağlamaktır. Bu motivasyonla, karmaşık üretim süreçlerinin önemli bir bölümünü, emeğin ucuz olduğu ülkelere fason üretim için kaydırmışlardır. Fason zinciri, teknik ilerlemenin ana unsurlarından biri olan “öğretirken öğrenme” evresinden yararlanmayı ortadan kaldırır.

Dahası, bu dağınık yapı, yoğun iş birliğini harekete geçirecek merkezilikten yoksundur. Yılın her çeyreğinde hissedarlara verilen hesaplar, bu tekellerin ya şişirilmiş maliyet yüklü ve bir türlü sonu gelmeyen araştırmalara iter ya da stratejiden yoksun kısa vadeli projelere. “Hasımlar” ise savaşın etkin silahlarının karmaşıklık endeksini kapsayabilecek ilişkilere ve güçlere sahiptir.

Ukrayna savaşı patlak verdiğinde hasımlar birbirinin karşısına sadece silahlarla değil, arkalarına aldıkları üretici güç ve ilişkilerle çıktılar. Bir ABD’li general yakınmadan edemiyordu: *“Biz obüs sistemlerinin tanesini 6000 dolara mal ediyoruz, Ruslar aynısını sadece 600 dolara yapıyor. Nasıl oluyor anlamıyorum.”* (Aktaran Ceyda Karan RS.FM) Yankinin bunu anlamasını beklemek boşuna. Rusya’nın restorasyon karakterli iktidarı savaş başladığında, miras aldığı sosyalist üretici gücün kuruyup gitmesini beklemek yerine canlandırmak zorunda kalmıştı ve kendi itiraflarıyla; *“kamuculuğu yeniden keşfetmişti.”*

91 karşı devrimi, 2 milyon insanın (800 bini mühendis) çalıştığı askeri sanayi komplekslerine dokunamamıştı. Yıllar sonra bu savaş askeri sınai komplekse, daha önce sahip olmadığı denli geniş bir iş bölümü-iş birliği alanı açtı. Sosyalist üretime özgü yüksek standartizasyon, herhangi bir üretim tesisinin başka üretim sektörlerine de rahatça bağlanabilecek üretim bantlarına sahip olmasını sağlamıştır. Bu sayede, örneğin bir traktör ya da ağır iş makinesi üreten fabrika, birkaç basit eklemeyele en karmaşık tank sistemlerinin üretimi için kurulan iş birliği zincirine dahil olabiliyordu. (aynı kolaylık, kullanıcı açısından da geçerli. Her traktör sürmeyi bilen, tankları da aynı kolaylıkla

sürebiliyor.) Basit bir saç kurutma makinesi üretimi bir drone üretim tesisine; kamera üretim tesisi İHA-SİHA üretim zincirine, bu yüksek standardizasyon sayesinde aynı kolaylıkla dahil olabiliyor. Ürünlerin karmaşıklık endeksi yükseldikçe, bu altyapının üstünlüğü daha belirgin oluyor.

Restorasyoncu hükümetin 35 yılda dağıtmadığı ve önünde diz çökmek zorunda kaldığı sosyalist ilkelerle kurulu üretici gücün tüm iş birliği-iş bölümü avantajlarını, savaş boyunca harekete geçirdi. Bu türden bir güç yoğunlaşmasının önündeki en büyük engel yani özel tekel üretim duvarı, Kremlin'in önüne dikilmedi. Ve bu özgürlükten, son derece stratejik bir akılla; savaşta yararlanma yoluna gitti. Çünkü dayandığı üretici güç, Kremlin'e stratejik bir akılla yönetme imkanı tanıyordu.

"Karmaşıklık endeksi", Rusya'nın avantajı haline geldi. Karmaşanın üstesinden kısa sürede gelecek standardizasyon; iş birliği ve iş bölümünün yeniden düzenlenmesine açık bir üretim aygıtı hemen elinin altındaydı. Enerji anlamında yoğunlaşan nükleer teknoloji üretimi ve araştırma merkezleri, küçük bir roketin arkasına takılabilecek kadar küçük bir nükleer motor gelişimine katkıda bulunabildiği seviye, bunu motor, havacılık, yakıt üniteleri vs. üzerinde uzmanlaşan tesisleri, tek bir stratejik hedef için aynı hizaya sokabilen standardizasyon sayesinde başarabilirdi. İşte bu canlı, tek büyük fabrikanın farklı atölyeleri gibi çalışabilen organizma, tüm emperyalist hasımları şaşkınlığa sürükleyen savaş araçlarını kısa sürede üretebildi. Amerikalı bir milyarder, çokça takipçisi olan sitesinde, Aureshnik'i (Oreşnik) gördükten sonra şu mesajı yazdığında, Top Gun-Maverick'in hamasetine cevap veriyordu: "Bu sadece bir füze değil, adeta Zeus'un Yıl-

dırımı" (aktaran Ceyda Karan).

Eskiye çöküşte çaresiz bırakan "yeni"nin belirleyici önemdeki birçok adımı, kuşkusuz şimdiki durumda Çin'den geliyor. Sosyalizmin tam zaferi aşamasına oldukça yavaş ama nihayetinde emin adımlarla ilerleyen Çin, geçiş ekonomisine uygun biçimde bağrında taşıdığı özel kapitalist işletmeleri, sosyalist nüvenin çok güçlü "dümen suyunda" kendi hedeflerine doğru yönlendiriyor.

Dünyadaki bilimsel gelişmeleri titizlikle takip eden Nature Dergisinin bir araştırmasına göre "*Çin, bu yüzyılda kritik teknolojilerin %90'ında araştırmalara öncülük ediyor*". Ona bu üstünlüğü sağlayan, içinde barındırdığı kapitalist öğelerin ayağına takılmasına izin vermemesi. Bu konuda iki örnek, "yeni"nin durdurulamazlığını anlamamıza yardımcı olacak. Örneklerin ikisi de ileri teknoloji alanlarında: Çip ve yapay zeka.

ABD, çip üretiminde yarıştığı Çin'in ayağına çelme takabilmek amacıyla, ilk girişimini 2019'da yaptı. Ultraviyole Litografi cihazının tek üreticisi olan Hollanda tekeli tehdit etti ve nihayet 2024'te şirket, Çin'e bu ileri cihazın ihracatını tamamen durdurdu. Ancak ÇKP, ilk girişim gündeme geldiğinde kendi cihazını yaratma kararı almıştı. Batı basını bu kararı gülünç buldu ve en az 30 yıl süreceği üzerine bahisler açıldı. Çin herkesi şaşkına çevirerek, 2025 sonunda bu cihazı ürettiğini dünyaya açıkladı. Gerçekte 30 yıl, emperyalist dünya için pek abartılı bir tahmin sayılmazdı; Hollanda optik cihazların uzmanlığına neredeyse 50 yıllık bir çabayla ulaşmıştı. Ama sermayeye sözcülerinin aklının ermediği nokta, Çin'deki sosyalist nüvenin "dümen suyu"nun karşı konulmaz gücü ve birikimiydi. 2019'da bir işçi kooperatifi olan Huawei koordinatörlüğünde farklı şirketlerden

binlerce uzman mühendis toplanıp bir araya getirildi. Ülke çapında faaliyette olan tüm kamu-özel araştırma enstitüleri, üniversiteler seferber edildi. "Ticari sır yok" prensibi etrafında tek bir hedefe kilitlenebilen bu birleşik güç, 30 yılda yapılamaz denenenlerini 6 yılda başardı.

Diğer örnek, yapay zeka altyapısına dair. Yine ABD yapay zeka altyapısı ürünlerinin satışını yasakladığında, Çin'deki gelişmeleri Evgeni Morazov şöyle özetliyor: "*Çin'de düzenleyici kurum Huawei, Cambricom, Alibaba ve Baidu'yu geçen Eylül ayında topladı ve teknik değerlendirmeler yaptı. Yerli çiplerin performansını, ihracat kısıtlamalarında muaf tutulan Nvidia ürünleri ile (özellikle H-20 modeliyle) karşılaştırdılar. Karar hemen verildi ve üst düzey yetkililer tarafından da onaylandı: Yerli alternatifler iş görüyor. Beklemede olan tüm Nvidia siparişleri iptal edildi. Hiç pazarlık yapılmadı, sonuç tahminleri sunulmadı, geçiş dönemi yoktu. (...) Komünist Parti, Çin'in Amerikan altyapısına bağımlı kalmasından çıkar sağlayan kompradorları devre dışı bırakıyordu. (...) Çin'in 95 milyar dolarlık "büyük fon"una katılan devlet bankaları hiçbir hissedara hesap vermek zorunda değil. Yarı iletken üreticileri, kararnamelerle tahsis edilmiş arazilerde faaliyet gösteriyor. Bu stratejinin düşük verimlilik, üretim hattındaki darboğazlar, kaçak riskleri, bellek sıkıntısı gibi maliyetleri, önümüzdeki çeyrek [yıllara bn.] değil, gelecek onlarca yıl üzerinden hesaplanan bilançolara yükleniyor. Çin'in kurumsal işleyişi egzotik bir şey değil, yalnızca çoğu devletin terk ettiği bir ilkeyi hayata geçiriyor: Ulusal çıkarı özel çıkarın önüne koyabilme imkanı." (Le Monde Diplomatique, Kasım 2025)*

Hiçbir üretim dalı, yapay zeka alt-

yapısı denli toplumsal üretici güç ve özel kapitalist mülkiyet arasında yeni ile eski arasındaki çelişkiyi ve üstünlük savaşını bu denli görünür biçimde karakterize etmez. İngiltere'nin daha 16. yüzyılda tarım arazileri için yaptığı "çitleme hareketi"ni, şimdi ABD tekelleri bilgi için yapıyor. Tekeller yapay zeka altyapısı yatırımlarıyla sadece bugünün değil, tüm insanlık tarihinin kayda geçmiş bilgilerini, bir üretim girdisi haline getirebilme yarışındalar. Bu amaçla milyonlarca işlemci aynı anda durmaksızın çalışırken, her biri koca bir ülkeye yetecek enerji kaynakları tüketen "bilgi üretim havuzları" inşa ediliyor. İhtiyaç duyulan bu devasa bilgi tarlaları, insanlığın ortak malı olan bilgiyi "çitlemekten" başka bir anlama gelmiyor.

Oysa Çin, tüm bu sorunları tek hamlede çözme imkanı sunan üretim değerlerine ve ilişkilerine sahip. Basitçe Çin, oluşturduğu bir "bulut" iletişim havuzuyla, yapay zeka yazılımlarının eğitimden geçmesini ve bilgi olarak ürün çıkarma imkanı sunuyor. "Çitleme" olmadığı için, ne akıllamaz ölçekli yatırıma ihtiyaç duyuluyor, ne de enerji tüketimi.

Böylece görülüyor ki, yeni şu anda daha çok alanda, sonra diğerinde eskinin karşısında üstünlüğünü kanıtlamıştır. Ve şimdi eskinin kalbini yerinden sökecek bir hamleye hazırlanıyor. Emperyalist kapitalist dünyanın elinden, "rezerv para" silahını almak. Çin ve yakın müttefikleri, şimdilik bu hedef için ilk adımlarını atıyorlar. Bu yüzden meselenin bu can alıcı yanını, gelişmeler ortaya çıktıkça ele almak üzere, şimdilik bir kenara bırakıyoruz. Fakat artık tahmin etmek zor değil; En esaslı çatışma bu alanda çıkacak, nihai meydan muharebesi biçimini alacak.

VE DURDURULAMIYOR

Bahsi geçen DEF raporu, önemli bir saptamaya, daha doğrusu bir itirafa yer veriyor: Küreselleşmenin geri döndürülemez ölçüde parçalanmaya başladığının kabulü.

Rapor, özellikle önümüzdeki iki yılın türbülanslar ve fırtınalarla geçeceğini kayıtlara geçiriyor. İki yıl! Devasa servet ve sermaye birikimine ulaşmış bir egemen sınıf, iki yıllık bir menzile sahip bir felaket beklentisine girmişse, hiçbir önemli yatırıma para bağlamaz. Bu iki yıl türbülanslı, elinde parası olan büyük voliler vurmaya odaklanacak ve her alanda manipülasyon (altından sonra sıra bakırda!) temel hareket biçimi olacak. Ekonomizmin bütün parametrelerini alt üst edeceğini kolayca tahmin edebileceğimiz gelecek birkaç yıl, acaba emperyalist dünyanın kendi 89-91'i olabilir mi? İşte "iyimser cüret"i işe koşacağımız nokta geldi çattı.

Emperyalist merkezlerin kimi hazırlığına bakıldığında, türbülasyon etkisinin ciddi bir yıkım olacağı; pek çok emperyalist tekeli ana üssüne doğru geri çekeceği, oluşan boşluğu fırtınanın dolduracağı ve sosyalist güçlerin durdurulamaz bir karakter kazanacağı anlaşılıyor.

Bugün ABD ve Avrupalı emperyalistler, benzer bir hedefle şimdiden hazırlık yapıyorlar: Kendi ülkelerinde emek gücünün değerini, bağımlı ülkelerin seviyesine doğru geriletmek. ABD kentlerini SS birlikleri misali adımlayan ICE'nin yarattığı baskı, arka planda emek gücü değerini düşürme planına denk geliyor. ABD'de iş gücünün çoğunluğunu oluşturan göçmenler, ICE baskınları altında kayıt dışı üretim alanlarına doğru kaçmaya zorlanıyor. Onlar, bu "terleme atölyeleri"ne yığılırken, genel olarak tüm ücretleri

aşağı çekmiş olacaklar. Bir diğer adımda ABD, bağımlı ülkelerin on yıllarca yaptığı gibi, ticari avantaj için doları devalüe etmeye hazırlanıyor ki, bu ücret seviyesinde düşürmenin en kolay yoludur.

Benzer çabalar, Avrupalı emperyalistlerde gözleniyor. Yıllar boyu sübvansane ettikleri tarımsal üretimlerini tasfiye ediyorlar, Güney Amerika'dan gümrüksüz tarım ürünü alacaklar. Bir taşla iki kuş. Hem tarımsal nüfus kentlere doluşacak, hem daha ucuz ihtiyaç malları, daha ucuz emek gücü anlamına gelecek. Emperyalistler açıkça kendi dar pazarlarına doğru "büzüşme" yaşayacağı günlere hazırlanıyorlar. Aslında "büzüşme" terimi, toplumsal üretimin nesnel karakteri karşısında burjuva üretim ilişkilerinin konumuna işaret ediyor.

"Büzüşen" üretim ilişkileri üretici gücün bütün iplerini elinden kaçırıyor. Eski çökerken, yeniyi egemen olmaya hazırlayan esas bağlantı noktası burasıdır. Çünkü yeni durdurulamıyor, sermaye bu gerçeği kavradı. Sadece onlar değil, tüm emekçi insanlık da şurada daha açık, burada daha sezgisel, bir başka yerde daha içgüdüsel ama aynı gerçeği kavrama yolunda ilerliyor. İşte Amerikalı gazetecinin dile getirdiği "artık imkansız diye bir şeyin kalmadığı" tarihsel kavşak, bu gerçeğin davranışı ile şekilleniyor.

İmkansızın akla geldiği zamanlar, tüm sınırların geride bırakıldığı, herkesin kendi sınıf karakterine uygun biçimde "haddini aştığı" zamanlardır. Burjuvazi Epstein dosyalarının ifşasıyla, insanlığın bütün sınırlarını çoktan yıktığını ve "haddini aştığı"nı itiraf etmekten hiç çekinmiyor. Çünkü karşılıklı sınıf dengeleri ve mücadelesi "haddini aşmak" üzerinden şekilleni-

yor. Aşamayan kaybediyor.

Yeni çürüyüp dağılan eskinin içinde filizlenip üstünlüğünü kabul ettirdikçe, emekçi sınıfların tasavvuru genişliyor. Devrimler bir umutsuzluk çığılığıyla değil, bir gelecek tasavvurunun, yeni bir toplumun somut biçimlerinin ufukta belirmesi ile tetikleniyor. Ne canavarlar boşlukta doğuyor, ne de o canavarların hesabını görecek olanlar...

İnsanlık ne vakit "imkansız" diye sunulunu düşünmeye başlasa, kendi sınırlarını aşıyor. Burjuva egemenliğin yalanlar, otorite, kutsallık ve konformizmle örülü ağından kurtulduklarında emekçiler, hiç akla gelmeyen yapmaya başlıyorlar. Tepeden tırnağa silahlı bir düşmana (İran'ın molla rejimi gibi) karşı silahlı bir ayaklanmaya kalkışmak gibi... Burjuva hegemonik ağından kurtuluş, ne yalanların ifşasına ne de kutsallığın iki yüzlü perdesinin yırtılmasına dayanıyor. Bunlar var, ama temelde üretici güçlerin bütün iplerini elinden kaçırmış ve artık gereksiz hale geldiği kanıtlanmış burjuva ilişkilerin çöküşüne daya-

nıyor.

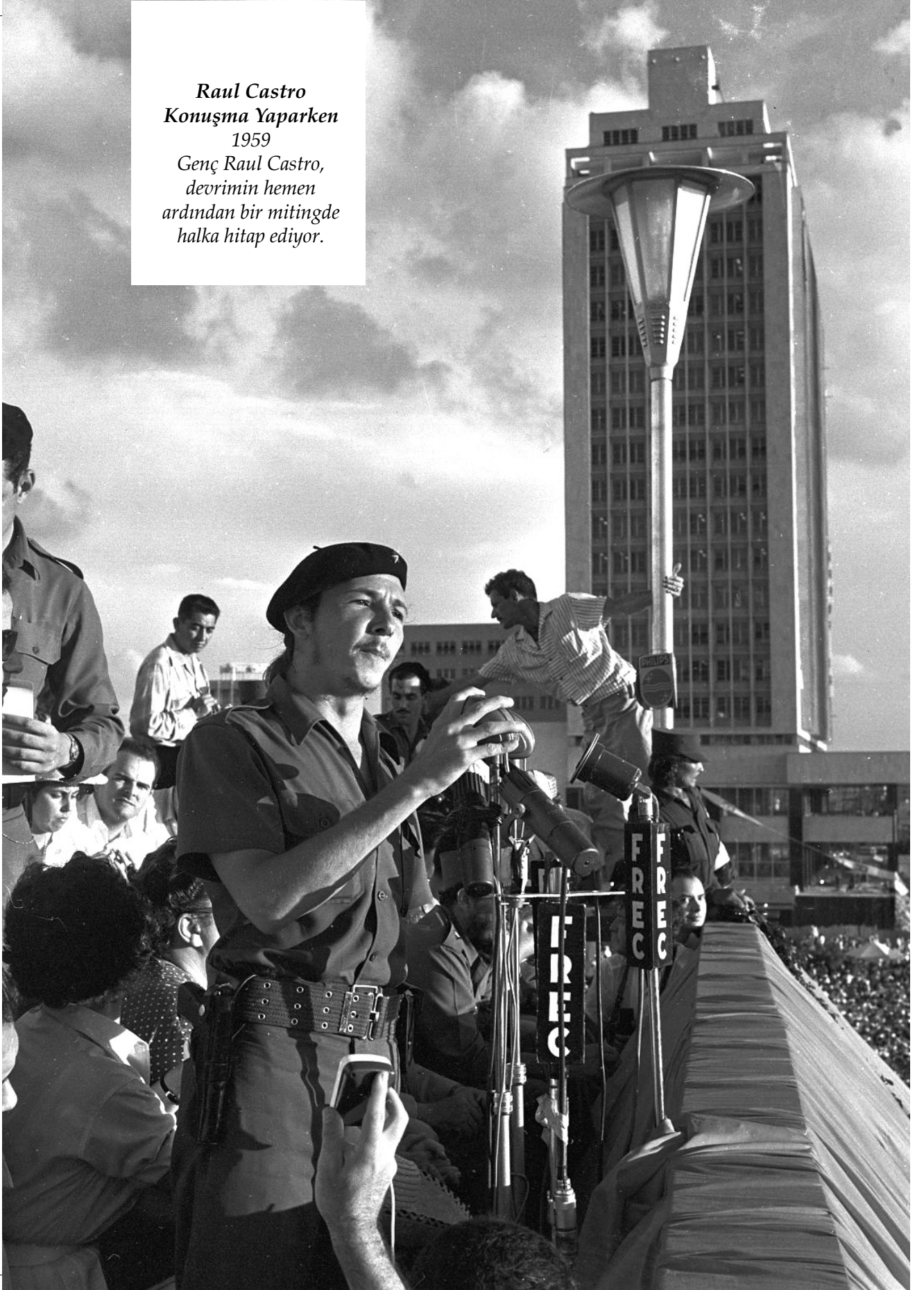
Bir egemen dünya sistemi birbirine ne denli yaslanmışsa, domino tarzı misali devrilmesi, o denli hızlı olur. Şimdiki durumda, emperyalist kapitalist dünya sisteminin kendi 89-91'ini yaşaması için burada sergilenenlere ek olarak, şu iki politik koşulun bulunması gerekir. Bir; dünya düzeninin kendi sırtını dayadığı son güvenli duvarın yıkılması ya da en azından aradan çekilmesi. İki; egemen sınıfın gelişmeler karşısındaki acziyetinin herkesçe görülüyor olması. İlk koşulu Trump yönetimindeki ABD yerine getiriyor. İkinci koşulun tüm izlerini de o toplantılarında görebiliyoruz.

Öyleyse Marx, Engels, Lenin'den miras "iyimser cüret"i kuşanarak, bir iddiayı dile getirmekte sakınca görmüyoruz:

"Emperyalist kapitalist dünya, kendi 89-91'ine doğru hızla ilerliyor. Canavarlar zamanı değil, devrim zamanı!"

*Raul Castro
Konuşma Yaparken
1959*

*Genç Raul Castro,
devrimin hemen
ardından bir mitingde
halka hitap ediyor.*

Antimarksist Marksistler ve Teleolojik Tarih Fasaryası

..... özgür güven .....

İnsan soyunun devamı, maddi malların üretimine ve yeniden üretimine bağlıdır. İnsan olmadan, insan soyu olmadan tarih olmaz. İnsanın evrimi, aynı zamanda ekonominin evrimidir. Marksizm-Leninizmin kurucuları (Marx, Engels, Lenin) tarihi, tarihsel gelişmeleri incelerken, bu nedenle ekonomiye özel bir önem verirler. Marx, "Grundrisse"de olsun "Kapitalizm Öncesi Üretim Biçimleri"nde olsun kapitalizm öncesi toplumları incelerken, tarihsel gelişimi de inceler ve içindeki eğilimleri açığa çıkarmaya çalışır. Marx, bu incelemelerinde, doğrudan üreticilerin yaşamlarını sürdürebilmek için, çalışmak için gerekli olan üretim araçlarından giderek uzaklaştırıldıklarının altını özellikle çizer. Bu uzaklaştırma süreci, üretim araçlarının özel mülkiyetiyle atbaşı ilerler. Özel mülkiyet, toplumsal olarak üretilen artık ürüne (ürün fazlasına, yedek fona) el

koymayla başlar. Üretici güçlerin gelişimi, bütün toplumun gereksinimlerini karşılayabilecek düzeyde olmadığı için artık ürüne el koyan bir kesim ortaya çıkar. Artık ürüne el koydukları için, kendilerine boş zaman yaratmışlardır; bu, sınıfların ortaya çıkışıdır. Sınıflı toplumların başlangıcından bugüne, insanın tarihi sınıflar mücadelesinin tarihidir. Üretici güçlerin gelişim düzeyi, bugün olduğu gibi bütün insanların gereksinimlerini karşılayabilecek üretim yapma kapasitesine kavuştuğunda, sınıfların ortadan kaldırılmasının koşulları da doğmuş demektir. Marksizm-Leninizm biliminin ve tabii bu bilimin kurucusu Marx'ın tarih tezi de sosyalizm-komünizm-sınıfsız toplum kavrayışı da bu temel üzerinde şekillenir.

Üretici güçler yani emek araçları ve üretici-insan hiçbir zaman tarihsel olarak verili koşullardan bağımsız

değildir. Tarihsel gelişme sürecinde insanların bilgi birikimi, bilim ve teknolojideki gelişmeler, bir anlamıyla doğrusal bir gelişme çizgisinde ardışık olarak gerçekleşmiş olsa da, tarihsel olarak ortaya çıkan her bir üretim biçiminde, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasında o üretim biçimine özgü bağlantılar, o üretim biçimine özgü çelişkiler ve o üretim biçimine özgü yeni üretim koşulları vardır.

89-91 karşı devrimleriyle sosyalist sistemin, özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Marksizm-Leninizm bitti diyenler, emperyalist propaganda makinesinin baskısı altında kaldılar; kapitalizmi değil modernizmi-moderniteyi eleştirmeye yöneldiler. Bu eleştirilerinde kapitalizm yerine modernizmi eleştirmekle de yetinmediler, kapitalizmle sosyalizmi özdeşleştirmeye yöneldiler.

1950 sonrasında başlayan soğuk savaş yıllarında burjuva kalemler, açık tarih çarpıtcılığı yaptılar. Bu ideolojik baskı altında Sovyetler Birliği'ne ve sosyalizme küfürler edildi. Aynı şey, şimdi de bir başka biçimiyle tekrarlanıyor. Yıkılan tek yanlı sosyalizm örneklerine bakarak, sosyalizmin sonunu ilan edenler çıktığı gibi, "reel sosyalizm" diyerek yaratılan sosyalizm örnekleri neredeyse kapitalizmle aynı şeymiş gibi gösterilmeye; sosyalizmin değerleri insanlığın hafızasından silinmeye çalışıldı. Özellikle modernizmin-modernitenin eleştirisi adına kapitalizm de, sosyalizm de modernizmin çocuğu ilan edilerek aynı şeymiş gibi gösterilmeye çalışıldı. Halen bunun böyle olduğunu savunanlar var. Bu sapma akımlar, önce Marksizmin tarihsel gelişmeyi ele aldığı tarih tezini ve bununla birlikte tarihsel materyalizmi, giderek diyalektik materyaliz-

mi reddettiler. Yerine, kendilerinin de ne olduğunu anlamadığı eklektik bir anlayışı ikame etmeye çalıştılar, çalışıyorlar. "Anlayışı" diyorum, çünkü bu bir felsefe disiplininin de iç tutarlılığından da yoksun.

En tam ifadesini Murray Bookchin'de bulan bu tez, sosyalizmi savunduğunu söylese de sınıf mücadelesinden, sosyalizm mücadelesinden vazgeçerek, işi sermayeye, sermayenin egemenlik aygıtı olan burjuva devlete dokunmadan, iktidarsız bir "sosyalizm" savunmaya dek vardiıyor. Kapitalizmin çatlaklarında Marx öncesinden kalan ütöpik sosyalizmi yeniden canlandırmaya çalışıyor. Tabi birebir aynı değil. Zira eski ütöpikler gibi bunlar da sınıf karşıtlığını, sosyalizme varmak için sınıf mücadelesini savunmuyor ama postmodernizmin etkisiyle kimlik politikasını savunuyor; kapitalizme karşı mücadele yerine kapitalizmin çatlaklarından yararlanarak, bu çatlaklarda "komünal yaşam" örgütlemeye çabalıyorlar.

Marksizm-Leninizm insanı, toplumu, doğayı, toplumsal yaşamı ve tarihsel-toplumsal gelişmeyi açıklarken, diyalektik materyalist yöntemle başvurur. Bu yöntem olmaksızın ne tarih, ne toplumsal yaşam, ne de bugün açıklanamaz, aralarındaki süreklilik, ardışıklık ilişkisi kurulamaz. Marksizm-Leninizm tarihsel-toplumsal gelişmeyi mekanik, düz bir çizgi olarak değil, gerçek yaşamda olduğu gibi inişli çıkışlı, geri düşüşlerle, ileri sıçramalarla dolu, patlamalı bir süreç olarak ele alır, açıklar. Asıl olarak maddi malların üretim biçimini, buna bağlı olarak şekillenen toplumsal ilişkileri (üretim ilişkisi) ve bu üretim biçimlerinin yapısal sürekliliğini ele alır; ilkel komünal yaşamdan bu yana bütün sı-

nıflı toplumlarda var olan sömürülen sınıflarla sömüren sınıflar arasındaki ilişkileri, bu ilişkilerde değişime neden olan asıl olguları irdeler, gelişmenin yasalarını açığa çıkarır.

Bütün tarih boyunca insanlık ilkel komünal topluluklar, köleci toplum, feodal toplum, kapitalist toplum ve sosyalist toplum biçimlerini yaşamış; sınıfların ve sınırların ortadan kaldırıldığı gelişkin sosyalizm evresi olarak komünist toplumu henüz yaşamamıştır. Her ne kadar 89-91 karşı devrimlerinden sonra sosyalist sistem dağılmış, Emperyalist-Kapitalist kuşatma altında kurulan tek yanlı sosyalizm örnekleri yıkılmış olsa da ne sınıflar ne sınıflar mücadelesi ne de sosyalizm mücadelesi ortadan kalkmamış; tam tersine bu mücadeleler şiddetlenerek ve yoğunlaşarak devam etmektedir.

“Sosyalizm” adına Marksizm-Leninizme eleştiri yöneltenlerin ortaya koyduğu en ciddiye alınacak eleştiri, her ne kadar maddi dayanaktan yoksun ve altı boş da olsa, Marksizm-Leninizmin tarih tezine yönelttikleri eleştiridir. Eleştiri sahiplerinin iddialarına göre Marksizm-Leninizm mekanik ve basit bir tarih anlayışına sahiptir. Murray Bookchin başta, bu eleştiri sahiplerine göre, mademki sosyalizm yıkılmıştır, öyleyse Marksizm-Leninizm de onun tarih tezi de yanlıştır; toplumların değişimi ve gelişimi kapitalizmden komünizme doğru ilerlemek zorunda değildir. Buradan vardıkları sonuç ise, bu son derece yanlış tarih teziyle birlikte Marksizm-Leninizm de ölmüş, tarihe gömülmüştür. Çünkü tarihsel-toplumsal gelişmenin komünizme doğru olmadığı görülmüştür. Öyleyse kapitalizmin gelişmesinin sosyalizmin maddi temellerini hazırladığı tezi

de yanlıştır... Sosyalizm adına Marksizm-Leninizmi eleştirenlerin tezleri öz ve özet olarak bunlardır.

Burada şunu da belirtmek gerekiyor, sadece kendilerini sosyalizm saflarında sayan ya da halen Marksist olduğunu iddia edenler değil, burjuva kalemler de dahil, Marksizm-Leninizmin yenildiğini, bittiğini, tezlerinin yanlışlığının açığa çıktığını öne süren kim varsa, hepsi de tarihin gelişiminin, özellikle ekonomiden, üretici güçlerin gelişiminden ileri geldiği evrensel tezini reddediyorlar. Çünkü onlara göre bu tez, teleolojik (önceden belli) bir tarihsel gelişmeyi kabul etmek anlamına geliyormuş. Yani her iki kamptan da Marksizm-leninizme saldıranların eleştirilerinin ortak fikri: Marksizmin esas olarak üretici güçlerin az ya da çok bir hızla, ama mutlaka ve önlenebilir bir gelişim gösterdiği, göstereceği ve bu nedenle tarihin de tek yönlü sistematik bir ilerleme kaydedeceği fikridir.

Oysa Marksizm-Leninizm tarih incelemelerinin temel yöntemi olan tarihsel materyalizm, ne dün ne bugün, hiçbir zaman salt teknolojik belirlenimciliğe dayalı, önceden belirlenmiş (teleolojik) bir tarihsel gelişme fikrine sahip olmadığı gibi, tarihin gelişimini de kendiliğinden, önceden belirlenmiş tek yönlü bir seyir izleyeceği fikrine sahip olmamıştır. Tam tersine tarihsel-toplumsal somut koşullar içinde sınıfların karşılıklı konumlanışına güç ilişkilerine, verili andaki somut durumun özgül koşullarına büyük önem verir.

Kapitalizmin kendine özgü belirgin özelliklerinin başında, teknik temelinin devrimci olması vardır. Bunun pratikteki karşılığı, üretici güçleri geliştirme yönünde güçlü bir itkiye

sahip olması, kendi işleyiş yasalarının bir sonucu olarak bunu yapmasıdır. Marx'ın ekonomi politik eleştirilerinin zemini, maddi alt yapısı, kapitalizmin ve kapitalist üretim biçiminin teknik temelindeki bu devrimci karakteridir. Marx "*Kapital*"de meta üretiminden başlayarak kapitalizmi tahlil ederken, onu üretici güçleri geliştirmeye iten asıl dürtünün, kar olgusunun üzerinde özellikle durur. Çünkü kapitalist üretimin asıl amacı kar etmek; artı değer sömürsünü sürdürmek ve sermaye birikimini artırmaktır. Daha çok kar etmek, daha çok artı değer sömürmek için, doğal olarak sınırlı olan emek zamanı içerisinde daha çok meta üretmek amacıyla hareket eder. Bunun bir yolu doğal bir sınırlılığa sahip olan emek yoğunluğunu artırmaktır, diğeri ise makineli üretimi, üretim teknolojilerini, uzun lafın kisası üretici güçleri geliştirmektir.

Kapitalizme, kapitalist üretime özgü bu özellik, bırakalım Marx'ın tezlerini zayıflatmayı, aksine, Marx'ın tezlerinin merkezinde yer alır. Daha önceki üretim biçimlerinin hiçbirinde bulunmayan bu özellik, kapitalizm öncesi üretim biçimlerindeki statik (durağan) yapısal özelliğin aksine, kapitalizmde üretici güçlerin sürekli olarak gelişimini zorlar. İşte kapitalist üretime özgü bu durumu ilk ele alan Marx oldu. Marx öncesi ekonomi politikçiler, üretimdeki bu sürekli gelişmeyi ve yenilenmeyi insan doğasıyla açıklıyorlardı. Yani insanın doğası, onu daha çok mal-mülk sahibi olmaya teşvik ediyor, bu birikime dayanarak tembellik yapma eğilimi taşıyor diyorlardı. Hatta insan doğasındaki bu özelliğin kapitalizm öncesi toplum biçimlerinde bulunduğunu bile söylüyorlardı. Pek çok akli evvel burjuva ekonomist, bu

eğilimin bugün de var olduğunu, hatta artı değer ve sermayenin daha baştan beri insanlarla birlikte var olduğunu, geliştiğini savunuyor. Ama bunun yeri burası değil. Marx ise bu eğilimin insan doğasına bağlanamayacağını, insanlarla birlikte böyle bir şeyin olmadığını, olamayacağını olgularla ortaya koyduktan sonra (bkz. Alman İdeolojisi, Kapitalizm Öncesi Üretim Biçimleri, Grundrisse) böyle bir eğilimin asıl nedeninin kapitalist üretimden ve kapitalizmin sermaye birikimi yasasından kaynaklandığını gösterir.

Bütün bunlardan anlaşılacağı gibi Marx, hiçbir zaman "Kölecilikten sonra feodalizm gelir, gelmelidir" gibi tekdüze bir tarih anlayışına sahip olmamış, aksine tarihte yaşananları bir olgu, olay olarak ele almış, neden böyle olduğunu anlamaya çalışmıştır. Marx, "kölecilikten sonra feodalizm gelir" değil, "kölecilikten sonra feodalizm geldi" diyerek olup bitmiş bir süreç üzerine saptamada bulunur. Hiçbir zaman tarihi açıklamak için böyle basit formüllere, reçetelere başvurmaz Marx, tarihi de yargılamaz: Geçmişte olanları araştırırken amacı asla geçmiş değil, gelecektir. Geçmişten geleceğe uzanan sürecin işleyiş yasalarını bulmak, geleceğe dair eğilimleri; ipuçlarını yakalamak, yönelimleri göstermektir. Geçmiş de bugünü de irdelerken, her zaman yaptığı gibi maddi olgulardan yola çıkar, fikirlerden değil. Yani Marx tarihi de, bugünü açıkladığı gibi olgulara, olaylara dayanarak; üretimle, üretici güçlerin durumuyla, üreten ve sömürülen sınıfla sömürücü sınıfın karşılıklı konumlanmasıyla, mücadeleleriyle açıklar.

Bu arada geçerken belirtelim, Marx'a ve Marksizme yönelik eleştiriler arasında dünyaya Batı Avrupa'dan

bakma, Avrupa merkezli olma eleştirileri var. Marx, Engels, Lenin yani Marksizm-Leninizmin kurucuları, insan uygarlığının en ileri olduğu yerden dünyaya baktılar, tezlerini buna göre geliştirdiler. Yani kapitalizmin en gelişkin olduğu, üretici güçlerin en çok geliştiği, ileri gittiği yer Batı Avrupa olduğu için, Batı Avrupa'yı merkeze alıp dünyaya oradan baktılar. Üstelik feodalizmden çıkışta kapitalizmin, üretici güçlerin gelişiminde devrimler yaratacak kadar güçlü bir itilim sağladığı da herkesin bildiği bir gerçektir. Bu itilim, özellikle üretim teknolojileri ve emek araçlarında büyük gelişme yaratmış, üretkenliği artırıp, tüketim nesnelere bollaşmasına ve ucuzlaşmasına yol açmıştır. Şurası kesin, kapitalistlerin amacı hiçbir zaman bu değildir. Sermaye, yapısı gereği emek zamanı içerisinde artı emeğin payını artırma amacıyla hareket eder. Bunu yaparken aynı zamanda emek gücünün değerini düşürebilmek amacıyla, emek gücünün yeniden üretimi için gereken tüketim mallarının değerini düşürür.

Şimdi devam edelim. Marksist tarih tezi, hiçbir zaman tek yönlü, düz bir gelişmeden söz etmez dedik. Klasik burjuva ekonomi politik ise tam da bu tek yönlü ilerleme tezini ortaya koyar. Adam Smith'ten David Ricardo'ya klasik ekonomi bilimciler, daha en başından tek yönlü "aşamalı" ilerlemeden, gelişimden söz ederler; insanlık "neolitik" çağdan günümüzün "modern" toplumuna doğru ilerler, evrim geçirirken maddi refahın artmasını sağlayan zanaatlar (ve tabii emek aletleri, üretim teknikleri) gelişmiş ve bu süreç insan doğasında var olan açgözlülük, tamah ve daha fazlasını isteme gibi eğilimler de eşlik etmiştir.

Bugün burjuva ekonomistler, kla-

sik burjuva iktisat biliminin gelişim sürecindeki tarihsel olayları, insanların "doğal eğilimleriyle", mülkiyet hırsıyla gerçekleştirdiklerini; yaptıkları ve yapacakları hukuki-ahlaki vb kuralsızlıkların insanın isteklerindeki aşırılıklardan kaynaklandığını öne sürüyorlar. Burjuva ekonomistlere göre insanların bir şeylere sahip olma, biriktirme yönündeki doğal eğilimleri, insanların doymak bilmez arzuları, sermaye birikimini kaçınılmaz hale getirdiği gibi, bu birikime dayanarak üretim araçlarını, makineleri geliştirmeleri de aynı ölçüde kaçınılmazdır. Burada Marksist ekonomi politikçilerle, üretici güçlerin gelişimi konusunda bile kısmen bir ortaklaşma sözkonusudur, nedenleri konusunda ise ortaklaşmadan asla söz edilemez.

Marx "*Kapital*"de olsun "*Grundrisse*"de olsun, diğer eserlerinde olsun, kapitalizmin üretici güçlerde devrimler yarattığını tekrar tekrar belirtir. Kapitalizm öncesi üretim biçimlerinin özünde tutucu olduğunu, makineli üretim ve büyük sanayinin ise devrimci olduğunu belirtir. "*Kapitalizm Öncesi Üretim Biçimleri*"nde Asya, özellikle de Hindistan üzerinde dururken; toplumsal emeği örgütlemek için geleneksel olarak kullanılan araç, teknik ve yöntemler için, üretim faaliyeti bir kez başladıktan sonra "durağanlaşma" eğilimine sahip olduğunu söyler. Çünkü kapitalizm öncesi toplumlarda egemen olan sömürücü sınıf, esas olarak tarıma ve yerleşik köylü nüfusa dayandığı için statükoya ve istikrara ihtiyaç duyarken, burjuvazi artı değer sömürüsü için büyük sanayiye ve makineli üretime ihtiyaç duyar; daha çok daha çok artı değer için sürekli bir değişime ve yenilenmeye ihtiyaç duyar.

"Burjuvazi üretim araçlarını ve böy-

lelikle üretim ilişkilerini ve onlarla birlikte toplumsal ilişkilerin tümünü sürekli devrimcileştirmeksizin var olamaz. Daha önceki bütün sanayici sınıfların ilk varlık koşulu, bunun tersine, eski üretim biçimlerinin değişmeksizin korunmasıydı.” (Sol Yayınları. Komünist Manifesto’nun Doğuşu, sf.113)

Kapitalizmin ve kapitalist üretimin teknik temelini devrimci karakterini tekrar tekrar belirten Marx, bunun nedeninin asıl olarak “maddi malların üretimi için gereken emek zamanını kısaltmak” değil, çalışan sınıfın, ücretli emekçinin artı değer ürettiği artı emek zamanını uzatmak olduğudur.

“Sermaye açısından üretkenlik, genelde canlı iş gücünden tasarruf ederek artmaz” bu artışın nedeni “çalışan sınıfın artı iş gücü zamanının artırılmasıdır.” (Kapital, Cilt. 3)

“Kapitalizmin makinaları kullanım amacının bununla (insanın günlük uğraşlarının hafifletilmesiyle) hiçbir şekilde ilgisi yoktur. Emeğin üretkenliğindeki diğer bütün artışlar gibi, makinelerin amacı, malların fiyatlarını düşürmek ve emekçinin çalışma günü içerisinde kendisi için çalıştığı kısmı kısaltarak, kapitaliste bir karşılık almadan verdiği diğer kısmı uzatmaktır. Özetle, artı değer yaratmanın bir aracıdır.” (Kapital, Cilt. I)

Marx bunları belirtirken, sömürünün yanı sıra, kapitalizmin üretici güçleri, belirli bir aşamaya kadar büyük bir hızla geliştirmek zorunda olduğunu da belirtir. Burada tarihin ilerlemesinin koşulu olarak, sınıflar mücadelesinin rolü ve yeri de açığa çıkar. Eğer sınıflar mücadelesi olmasaydı, kapitalizmden sosyalizme geçiş diye bir şey de olamazdı. Çünkü sosyalizme, ancak sınıflar mücadelesi yoluyla, sınıf mücadelesinin sonuna kadar götürülmesi yoluyla varılabilir.

Marxizm-Leninizmin tarih tezini eleştirenler bazen işi iyice abartıp ya tek yönlü ve önceden belirlenmiş bir doğrultuda ilerleyeceğini ya da kaosa, kargaşaya varacağını öne sürüyorlar. Yani onlara göre Marksizmin tarih tezi ya teleolojik determinizme uygun olarak gelişme, ilerleme ya da kaos, uçurum... muş!

Oysa mevcut tarih tezine karşı çıkanların vardığı yer tam da burası. Marksizm-Leninizmin “devrimci durum” olarak tanımladığı devrimci kriz ve ayaklanma dönemlerini tanımlarken, Bookchin ve takipçileri bir “kaos aralığı”ndan söz ediyorlar. Bunu da aslında atom altı fiziğinin yanlış bir yorumundan çıkarıyorlar.

Marksist tarih tezine karşı çıkarılan vardıkları, bu “kaos aralığı” oluyor. Şimdi sormak gerekiyor, eğer bu “kaos aralığı”ndan çıkışta bir kısıtlama yoksa, her tür toplum bir diğerinden sonra gelebiliyorsa ya da toplumlar sonsuza dek kendilerini tekrarlayıp değişmeksizin var olabiliyorlarsa, üretici güçlerin, bilim ve teknolojiadaki gelişmenin, yenilenmenin ne anlamı var? Eğer durum böyleyse, insanlık değişime, yenilenmeye niye ihtiyaç duysun? “Kaos aralığı”ndan çıkışta herhangi bir sınır yoksa, tam bir belirsizlik ve buna bağlı olarak herhangi bir toplum ya da her türden toplum çökenin yerini alabiliyorsa bu durumda bir gelişme, değişim ya da devrim programına, devrime niçin ihtiyaç duyuluyor? Aynı şekilde her türden herhangi bir toplum ortaya çıkabiliyorsa, o zaman toplumsal gelişmenin, değişimin nedenlerine, temeline, bu değişim yaratan nesnel koşullara dair bir teoriye, açıklamaya, araştırmaya neden ihtiyaç duyuluyor? Bu tür soruları çoğaltmak mümkün ama bu kadarı yeter.

Bu sözüm ona sosyalistler, daha doğrusu sosyalist geçinenler Marksist tarih tezini reddedip, kaos teorisini öne sürerken, aslında kendi tezlerinin de dayanaklarını ortadan kaldırıyor, toplumsal ilerlemeye ve değişime dair her türden teoriyi, araştırmayı gereksiz hale getiriyorlar.

Şunu da eklemeyim, eğer yeni yoksa, ilerleme yoksa, toplumsal gelişme yoksa yaşam durağanlaşır, bezginlik gelişir, yaşamdan zevk alma, yaşama sevinci diye bir şey kalmaz; yaşam anlamsızlaşır, nihilizm gelişir, her şey nihilizme varır.

Peki bu durumda tarih nasıl açıklanacak? Madem ki ilkel komünal topluluklar, kölecilik, feodalizm, kapitalizm, sosyalizm birbiri ardına gelmese de olabilir...miş! Neden öyleyse bunun tarihte bir örneği, kanıtı yok? Mesela ilkel komünal topluluklardan ya da onların deyimiyle "neolitik çağ"dan yani mağara devrinden kapitalizme geçilebilir mi? Ya da feodalizme geçilebilir mi? Peki ilkel toplulukların ancak kendi çağlarının sonuna doğru elde etmeye başladıkları artık ürün (yedek fon), modern bir devletin kurulmasına olanak verebilir mi? Hadi bırakalım ilkel toplulukları, kölecilik toplumun ya da feodalizmin artık ürünü (yedek fonu) bugünün milyonlarca bürokrata ve militarist güce dayanan burjuva devletini ayakta tutabilir mi?

Bütün bu sorulardan sonra şunu rahatlıkla söyleyebiliriz; Marksizm-Leninizmin başı sonu önceden belirli, teleolojik bir tarih kuramına hiç de ihtiyaç yok. Hatta böyle tek yönlü tekdüze bir ilerleme, bir tarih kuramı bile sayılmaz. Bu olsa olsa tarihsel-toplumsal gelişimi ve değişimi açıklamaktan, nedenleriyle birlikte açıklamaktan kaçınmaktır. Bu, Marksizm adına, sosya-

lizm adına Marx'a ve Marksizme atılmış bir iftiradır, karaçalmadır. Çünkü Marx'ın tarih tezinin Marksizm-Leninizmin tarih kuramının dışında tarihe ve tarihsel-toplumsal gelişmeye ilişkin tutarlı bir kuramı yok.

Marx'ın, Marksizm-Leninizmin tarih tezi, hiçbir zaman "feodalizmin ardından kapitalizm gelir, gelmelidir" demez. Tersine, kapitalizmi hazırlayan, kapitalizme geçişin koşullarını yaratan, feodal toplumda var olan üretim ilişkileri olmuştur, der. Bunu da feodalizmin üretim biçiminde, üretim ilişkilerinde var olan ve feodalizme özgü biçimde gerçekleşen sömürüyle, sömüren-sömürülen karşıtlığıyla açıklar. Feodal toprak beyi köylünün ürettiği artı-ürüne emek rant, ürün rant ya da para rant olarak el koyar; bu sömürüden kaynaklanan çelişki, toprak beyleriyle köylüler arasındaki sınıf mücadelesini şekillendirir, besler, büyütür. Marx ve Marksizm sorunu böyle koyar. Bu hem verili tarihsel koşulları, bu koşulların kendine özgü özelliklerini, hem de verili tarihsel koşullara uygun olarak üretici güçlerin gelişme düzeyinden kaynaklanan sınırlılıkları, darlıkları göz önünde bulundurur. Marx'ın ve Marksizmin bu yöntemi, tarihsel materyalist yöntemdir. Bu yöntem hem özel olanı, verili koşullara uygun olanı inceler, hem de onun içindeki genel olanı inceler. Böylece tarihsel gelişme ve değişimi incelemenin, anlayıp açıklamanın yolunu, yöntemini de gösterir.

Bu yöntemle kapitalizmi ve kapitalist toplumun gelişimini de ele alan Marx, kapitalist üretimin, üretim ilişkilerinin ve kapitalist toplumun kendisine özgü işleyişi değişim ve gelişim yasaları üzerine çok ayrıntılı ve verimli bir analizde bulunmuş; hem kapita-

lizim koşullarında emeğin toplumsal örgütlenmesini, hem sermayeyi ve sermaye birikimini, hem de kapitalizme özgü sömürünün esasını oluşturan artı değere nasıl el konduğunu açığa çıkararak, bu üretim sisteminin sonunu getirecek olan temel çelişkiyi; emek-sermaye çelişmesini göstermiştir.

Üretici güçlerin kapitalizm öncesi toplumlardaki gelişimiyle kapitalizm altındaki gelişimi çok farklıdır. Çünkü kapitalizm öncesi toplumlarda sermaye olmadığı için, sürekli olarak genişleyen yeniden üretim ve sermaye birikimi de yoktur. Teknolojik gelişmenin bunun üretime uyarlanmasının ne toplumun ihtiyaçlarını karşılamak, ne de sömürücü sınıfın sömürsünü artırmak gibi bir fonksiyonu yoktu. Bu nedenle hızlanması da gerekmiyordu. Bu dönemde pek çok teknolojik buluş, bilimsel keşif üretime uygulanmadan bir kenara bırakıldı, unutulmaya terk edildi. Üretici güçlerin sürekli olarak gelişmesi ve yenilenmesi kapitalizme, kapitalist üretime özgü bir durumdur. Bunu zorunlu kılan sermayedir. Sermaye, girdiği her yere kendi doğasını da götürür. Kendi iradesine rağmen, gittiği her yerde eski üretim biçimlerini, geleneksel zanaatları ve sanayiye yok etmiş, kendi mantığını, kapitalizmi, kapitalist üretim biçimini yani sermayeye dayalı üretimi ve burjuva toplumu dayatmış, er ya da geç egemen kılmıştır. Marx'ın sözleriyle "...kendini suretinden bir dünya" yaratmıştır.

Kapitalizmin teknik temelini devrimci karakteri, kapitalizmin işleyiş yasaları gereği üretici güçleri, üretim teknolojilerinin, emek araçlarının ve tabii bunları kullanan insanın da değişip gelişmesini hızlandırmıştır. Bu süreç, kapitalizmin girdiği her yerde öyle ya da böyle yaşanmıştır.

Marx "*Ekonomi Politığe Katkı*"nın önsözünde pek çok şeyi olduğu gibi, tarih tezini de öz ve özet olarak ifade eder. Üretici güçlerin doğal olarak gelişme eğilimi içinde olduğunu, gelişiminin belirli bir aşamasında üretim ilişkilerinin belirlediği sınıra dayandığını; bu sınırların daha fazla gelişimin önünde ayakbağı-pranga olduğunu belirttiğinden sonra, üretici güçlerin kendi gelişmelerini engelleyen dar kabuğu bir devrimle kırdığını, kıracağını ve daha ileri bir toplumda gelişimine devam ettiğini, edeceğini söyler. Buradan açıkça anlaşılacağı gibi tarihin gelişiminin temelinde üretici güçlerle üretim araçları arasındaki ilişki vardır ve tarihin motoru da sınıflar mücadelesidir. İşte Marx'ın tarih tezinin temeli özü özeti budur. Ve Marx, hiçbir yerde tarihsel gelişmenin önce ilkel komünal topluluklar, sonra köleci toplum, daha sonra feodal toplum, daha sonra kapitalist toplum ve en sonunda da komünist toplum sırasını izleyeceğini söylemez. Bunu söylemek, Marx'ı da Marksist tarih tezini de karikatürize etmektir. Marx, kendi yaşadığı çağdan bakarak geçmişin, ilkel topluluklardan başlayarak köleci ve feodal toplum aşamalarını yaşadığını, daha sonra da kapitalist topluma geçildiğini saptar. Bu toplumların nasıl ve neden yıkıldığını inceler; buradan çıkardığı tarihsel-toplumsal gelişme yasalarına dayanarak kapitalist toplumun da aşılabileceğini; bunun hangi çelişki ve çatışmalar temelinde gelişeceğini maddi kanıtlarıyla ortaya koyar; kapitalizmden sonra gelecek olan toplumun komünist toplum olacağını da yine bu yasalara ve maddi kanıtlara dayanarak gösterir. Nasıl ki sınıflar, tarihin belirli bir aşamasında nesnel koşulların zorunlu sonucu olarak ortaya çıktıysa, aynı şekilde, tarih-

sel gelişmenin belirli bir aşamasında, yine nesnel koşulların sonunda ortadan kalkacağını açıklar.

Daha önce de belirttiğimiz gibi bu gelişme tek düze, düz bir çizgi halinde yaşanmamıştır. Bu süreç geri düşüşlerle, duraksamalarla, ileri sıçrayışlarla dolu patlamalı bir süreç olarak yaşanmıştır. Marx ve Engels, geri düşüşler için "Alman İdeolojisi"nde Köleci Roma İmparatorluğu örneğini verir. Köleci Roma'yla birlikte o çağın sanayi ve teknolojisinin yani üretici güçlerinin yok olduğunu belirtirler. Köle isyanları ve barbar Germen kavimlerinin akınları, Roma'nın büyük ölçekli tarımını, barajları ve sulama kanallarıyla birlikte yıkıp yok etmiş ve yine o döneme özgü deniz aşırı büyük ölçekli ticareti ve bunun dayandığı sanayi alt yapısını da yakıp yıkmış, yok etmiştir. Yıkılıp giden Roma İmparatorluğu'nun kalıntıları üzerinde her biri kendine yeten kapalı ekonomilerden oluşan feodal derebeylikler ortaya çıkmıştır. Yani üretici güçlerin düzeyi Roma'dan çok geriye düşmüş, hatta feodal Avrupa topluluklarında halkın refah düzeyi yüzlerce yıl Roma'dan düşük olmaya devam etmiştir.

Marksizm-Leninizmin hiçbir zaman teleolojik determinist bir tarih anlayışı olmadığını tekrar tekrar belirttik. Şunu da eklemek gerek, Marksizm "genel bir eğilim"den söz eder: Bunu da maddi koşullara dayandırarak. Nedir bu maddi ya da somut koşullar? Sömürü sürecinin kendisi. Sömürü sürecini koşullayan toplum biçimlerinin her birinin kendine özgü yapısı, sömürücü sınıf ile doğrudan üretici emekçi sınıf arasındaki o topluma özgü ilişkiler, bu nesnel koşulları belirler. Bu ilişki yani sömürücü sınıf ile sömürülen sınıf arasındaki ilişki güç ilişkisidir;

burada belirleyici olan karşıt sınıflar arasında cereyan eden sınıf mücadelesi sürecidir. Bu mücadelenin nasıl sonuç vereceği, nasıl şekilleneceği ve nereye varacağı da mücadelenin yapısı gereği önceden belirlenemez, öngörülemez. İşte Marksizm-Leninizm bize, buradaki tarihsel-toplumsal değişim ve gelişimin sınıf mücadelesi yoluyla ilerletileceğini söyler; bu mücadele üzerinde nasıl etkiye bulunulabileceğini, bu mücadele için gerekli araçları önceden söyleyebilir -ki bunu da pratik yaşamdan, mücadele deneyim ve birikiminden sonuçlar çıkararak söyler- yoksa mücadelenin sonucunu önceden söyleyemez. Altını kalın kalın çizmek gerek, Marksizm-Leninizm toplumsal formasyonlardaki üretim araçlarının gelişim düzeyine bağlı olarak gerçekleşebilecek üretim kapasitelerinin sınırlarını gösterir ve bu koşullarda artık değere, artık ürüne el koyma, sömürü biçiminin toplumsal yapının anahtarı olduğunu söyler. Bununla birlikte sınıf mücadelesinin içinde cereyan ettiği somut koşulları irdeleyerek, tarihsel toplumsal gelişim ve değişimin nasıl gerçekleşeceğini gösterir. Bunlar, tarihin, tarihsel gelişmenin belirsiz ya da rastlantılara, tesadüflere bağlı olmadığını kanıtlardır. Sınıflar arasında süren sınıf mücadelesinin sonucu her ne kadar önceden belirlenemese de bu mücadelenin doğası, koşulları ve alanı, bize bu mücadelenin olası sonuçlarının tarihsel değişime ve gelişime etkisini gösterir. Burada feodal toprak beyi ile köylüler arasında, ranta el koyma nedeniyle süren mücadele ile sanayi sermayesi (burjuva sınıf) ile ücretli emekçiler arasında artı değere el koyma nedeniyle süren mücadelenin birbirlerinden yapısal olarak ne kadar farklı olduğunu belirtmeye

bile gerek yoktur. Bu mücadelelerin her birinin kendine özgü bir yapısı vardır. Bu mücadeleler zamanın ve mekanın etkilerine açık olmakla birlikte, yapısal olarak birbirlerinden köklü farklılıklar gösterirler. En basitinden köylülük, feodal beyin elinden ürünü de araziye de almaya, bunları kendi özel mülkiyetine geçirmeye çalışırken, ücretli emekçi üretim araçlarının ve toprakların ortaklaşa mülkiyet altına alınmasını hedefler.

Feodal toplum içinde kapitalist ilişkilerin nasıl doğup geliştiği, diğer şeyler bir yana, kapitalizmin, üretici güçlerin gelişimini hızlandırması ve bu alanda yarattığı devrimler; sermaye birikimi ve kapitalizmin işleyiş yasalarının kapitalizmi genel bir olgu haline getirme eğilimi ve bunun diğer üretim biçimleri üzerindeki etkileri, onları da kendine benzetmesi, kendine tabi kılması... İşte bütün bunlar bir yanıla sosyalizmin zorunluluğunu ortaya koyarken, bir yanıla da kapitalizmin sosyalizmi gündeme getiren koşulları somut olarak nasıl yarattığını gösterir.

Birazdan geleceğiz, ama belirtmeden geçmeyelim, sosyalizm kapitalizmin bir devamı değildir. Yani kapitalizmin doğayı yağmalamasının, tahrip etmesinin önüne geçerek ekolojik dengeleri dikkate alan, kapitalizmin kendine özgü çelişkilerini çözerek, kar dürtüsünü ve sermaye birikimini kontrol altına alan "iyileştirilmiş kapitalizm" değildir. Kapitalizmin gelişme dinamikleri olan kar dürtüsü ve rekabet nedeniyle, üretici güçleri geliştirmesinin belirli bir sınırı vardır. Bu sınır sermayenin kendisini gerçekleştirmesiyle, yani genişletilmiş yeniden üretimin devam edip etmemesiyle belirlenmiştir. Genişletilmiş yeniden üretim, belirli bir noktada kaçınılmaz olarak aşırı

üretime ve üretimde anarşiye varır, kriz kaçınılmazdır. Sermayenin kendisi, sermayenin kendisini gerçekleştirmesinin -yeniden üretimin- önünde engel haline gelir. İşte bu süreçte kapitalizmin yarattığı en önemli sonuç, insanın özgürleşebilmesinin, bütün tarih boyunca sürüp gelen ekonominin basısından kurtulabilmesinin maddi ön koşullarını oluşturmasıdır. Hepsi bu.

Hepsi bu, çünkü kapitalizm üretici güçleri ne kadar geliştirirse geliştirsin, kapitalist üretimin temel dürtüsü olan kar, üretim kapasitesi ile insan yaşamının iyileştirilmesi arasındaki bağlantıyı koparır; bırakalım iyileştirmeyi, tam tersine sermaye birikimi arttıkça, nüfusun daha geniş kesimlerinde yoksulluk, yoksunluk, açlık, sefalet, evsizlik, sokaklarda yaşama, eğitim ve sağlık olanaklarından yararlanmama gibi, halkın yaşamsal sorunları sürekli olarak derinleşir. Marx'ın söylemiyle bir kutupta sermaye birikirken, karşı kutupta sefalet birikir.

Oysa sosyalizmin yapacağı ilk iş, üretim kapasitesi ile halkın yaşam kalitesi arasındaki uçurumu ortadan kaldırmaktır. Sosyalizmin temel önermesi, halkın yaşamının ve refahının -yaşam kalitesinin- sınırsız ve sonsuz yükseltilmesidir. Üstelik bu sadece ekonomiyle sınırlı değildir, toplumsal yaşamın bütün alanlarını kapsar. Sosyalizm için, kapitalizmin üretici güçlerin ve toplumsal ilerlemenin önüne kurduğu barikatları yıkıp, evrimin daha üst bir aşamasına sıçramasıdır denebilir.

Daha önce birkaç kez belirttik, kapitalizmin teknik temeli devrimcidir. Kapitalizm altında geçen bütün tarih, bunun en açık kanıtıdır. On binlerce yıllık insanlık tarihinde kapitalizm, son 400-500 yıllık bir dönemi kap-

sar. Bunun özellikle son 150 yılında, daha önceki bütün tarihi kat kat aşan bilimsel teknolojik gelişmeler yaşandı. Üretici güçler büyük sıçramalar, devrimlerle gelişti; kapitalizm kendi gelişiminin son sınırlarına dayanalı çok oldu. Aşırı üretim nedeniyle üretim teknolojilerinden iletişime, gıdadan sağlığa her alanda yeni teknolojiler, tekellerin kasalarında kilit altına alındı. Burada artık üretici güçlerin özgürce gelişimi için kapitalizme son verip, yeni ve daha ileri bir toplum olan sosyalizme geçilmesi, tarihsel bir zorunluluktur. Sosyalizm, üretici güçleri özgür bırakacaktır. Ancak bu, sosyalizmin de kapitalizm gibi, daha çok üretim için doğayı talan etmeye, ekolojik dengeyi bozmaya, doğayı tahrip etmeye ve yıkıma uğratmaya devam edeceği anlamına gelmez. Zira sosyalizm, kapitalizmin temel dürtüsüne yani kar için üretime ve artı değer sömürsüyle birlikte sermaye birikimine son verecektir. Artı değer sömürsünün olmadığı bir yerde, doğanın bir parçası olan insanın, insan emeğinin talanı da olmayacak, insanın ve doğanın insan tarafından her türlü sömürsüne son verilecek, insan, doğanın bir parçası olarak doğayla bütünleşirken, doğa da insanlaşacak; insanla doğa arasında uyumlu bir yaşam ancak o zaman başlayacaktır.

Kapitalizmi de sosyalizmi de modernizmin çocukları olarak tanımlayan, yaşanan tek yanlı sosyalizm örneklerini “reel sosyalizm” diye mutlaklaştırıp kendi tezlerine dayanak yapmaya çalışan Murray Bookchin gibi Marksizm-Leninizm sapkınları (aslında yaptıkları sapkınlıktan öte düşmanlıktır), sosyalizmin kapitalizmin bir devamı olduğunu öne sürüyor; misyonunun da kapitalist “ilerlemeyi”

tamamlamak olduğunu öne sürüyorlar. Bu sonucu ya da saçmalığı, kapitalizmin “birikim” mantığının yol açtığı “teknolojik belirlenimciliğe” dayandırıyorlar. Bu bilerek ya da bilmeyerek tarih çarpıtıcılığı yapmaktır. “Yaşasın Hitler” diyemeyenlerin “Kahrolsun Stalin” demesi gibi Marx’a, Marksizme cepheden saldırmaya cesaret edemeyenler, onu teknolojik belirlenimcilikle, teleolojik determinizmle itham ederek sosyalizmi kapitalizmin kardeşi, devamı diye aynılaştırıyor, Marksizm adına Marksizme saldırıyor, sosyalizm düşmanlığı yapıyorlar.

Burada söz konusu olan tarihtir, tarihsel-toplumsal gelişmedir. Onlar tarihi çarpıtıyorlar. Burada söz konusu olan ne sadece rastlantıdır, ne de sadece zorunluluktur. Söz konusu olan rastlantı ve zorunluluk diyalektiklidir. Kapitalizmin işleyiş yasaları ve gelişimi ne kendiliğinden, ne de zorunlu olarak sosyalizme varmaz; sosyalizm kapitalizmin devamı ya da uzantısı değildir. Kapitalizmin işleyişi, gelişimi kaçınılmaz olarak olasılıklar yaratır. Bu olasılıkların doğması, olanakların gelişmesi, olgunlaşması bir zorunluluktur. Şöyle de söyleyebiliriz, kapitalizm üretici güçleri belirli bir düzeye kadar geliştirmeden, sosyalizmin maddi ön koşullarını olgunlaştırmadan imkansız olan şey, bu koşullar olgunlaştığında olasılık haline gelir. Şimdi artık sosyalizme geçiş mümkündür, ama bu asla kendiliğinden biçimde bir ilerlemeyle olmaz. Bu olanağı değerlendirecek mümkün olanı gerçeğe dönüştürecek özne proletaryadır ve bunu ancak sınıf mücadelesi yoluyla, sınıf mücadelesini sonuna kadar vardırma yoluyla; yani proletaryanın kendi kendisini egemen bir sınıf olarak örgütlemesi, kendi iktidarını kurması yoluyla dönüştürebilir.

ilir. Rastlantı ve zorunluluk diyalektiği, olası olanın gerçekleşmesi budur.

Sosyalizm giderek komünizmin bütün sınıfların sonu olduğu, sınıfları ortadan kaldıracağı için, sınırsız ve sınıfsız toplum olduğu için evrenseldir. Yoksa Bookchin gibilerin dediği gibi tarihin tek yönlü ve önceden belirlenmiş bir çizgide ilerlemesi nedeniyle değil. Kapitalizm üretici güçleri geliştirebileceği son sınıra kadar geliştirdi; aşırı üretim ve üretimde anarşiden kaynaklanan krizin yeni evrede yapısal karakter kazanması ve sürekliliği nedeniyle daha fazla geliştirmesi mümkün değil, üstelik artık geliştirmek şöyle dursun, gelişiminin önündeki en büyük engel, kapitalizmin kendisidir. Bu süreç aynı zamanda artı değer sömürsünün ve doğanın yağmalanmasının da zirvesidir. Üretici sınıfların çok büyük bir kesimi, kapitalizm altında geçen bütün tarih boyunca mülksüzleştirilmiş, üretim ve geçim araçlarını kaybetmiş, sermayeye bağımlı ücretli emekçiler haline gelmişlerdir. Üretici güçlerin özgürce gelişmelerini sürdürebilmesi için ücretli emekçilerin (proletaryanın) üretim araçlarına bütün toplum adına el koyarak, ortaklaşa mülkiyet haline getirmesi gerekmektedir. Bu proletaryanın tarihsel görevidir. Bu tarihsel görevin yerine getirilmesi sınıfların ortadan kaldırılmasıdır. Özel mülkiyetin ortadan kaldırılmasıdır. Özel mülkiyetin ortadan kaldırılması, özel mülkiyetin iki çocuğu olan burjuva sınıfı ile birlikte bir sınıf olarak proletaryanın da ortadan kaldırılmasıdır.

Max Weber de, Ultra Emperyalizm diyen Kautsky ve takipçileri de, bugünün sosyal-reformistleri de ne olduğu bilinmeyen, üstelik ne olduğunu kendilerinin de bilmediği bir tür "sosyalizm"den söz ederler. Buna

ilaveten bir de Sovyetler Birliği ve sosyalist sistemin dağılmasından sonra "demokratik sosyalizm" diyenler çıktı. Bu "sosyalizm"lerin ne olduğuna dair kimse net bir şey söylemese de, hepsinin ortaklaştığı yer, sosyalizmin mihenk taşı olan proletarya diktatörlüğünün, proletaryanın tek başına iktidarının reddidir, inkarıdır. Oysa iktidarın burjuva sınıfının elinde olduğu hiçbir devlet, hiçbir yapı sosyalist değildir, olamaz. Aynı şekilde burjuva sınıfının ekonomik ayrıcalıklarının sürdürdüğü, üretim araçlarının özel mülkiyet altında olduğu yani kapitalist özel mülkiyetin var olduğu hiçbir devlet, hiçbir toplum sosyalist değildir, olamaz. Halk demokrasili devletler ya da halk demokrasileri de bundan istisna değildir. Halk demokrasileri bir geçiş sürecidir, geçici bir dönemdir ve bu dönem artık kapitalist değildir, ama henüz sosyalizm de değildir.

Kapitalizm değildir, çünkü büyük sanayi, bankalar, tekelci sermaye, toprak mülkiyeti dahil büyük mülkiyetin tamamına el konmuş, uygun olanlar sosyalist işletmelere dönüştürülmüş, ama küçük mülkiyet, küçük üretim ve küçük ticaret yani pazar ekonomisi henüz tamamen ortadan kalkmamış, kaldırılmamıştır. Bundan daha da önemlisi, politik iktidar henüz proletarya diktatörlüğü değildir: Yani proletarya henüz tek başına kendi politik iktidarını kurmamış; küçük mülk sahipleriyle, küçük burjuvaziyle ittifak halinde bir iktidar kurmuşlardır. Bu iktidar devrimci diktatörlüktür, demokratik halk diktatörlüğü ya da demokratik halk iktidarındır.

Sonuç olarak, Marx tarihten söz ederken, ısrarla, "tarihi insanların yaptığını" söyler, "ama istedikleri koşullarda değil" diye de ekler. "Tarih,

her biri kendinden önce gelen kuşaklar tarafından kendisine aktarılmış olan (...) üretken güçleri işleten değişik kuşakların ard arda gelişinden başka bir şey değildir." (Marx-Engels; Alman İdeolojisi) İşte bunu bir türlü kavrayamayanlar ya da kavramak istemeyenler, Marx'ı ve Marksizmi teleolojik determinizmle itham ediyorlar. Bunu öne sürenler, tarihsel toplumsal gelişmenin ancak verili toplumsal koşullardan hareket ederek nesilden nesile aktığını, aktarıldığını, bu yüzden de "insanların kendi üretici güçlerini -ki tüm tarihin temelidir- seçmekte özgür olmadıkları"rı (altı orijinalinde çizili) (Marx'tan Annenkov'a 28 Aralık 1846 tarihli mektup) belirtir. Tarihsel-toplumsal gelişme keyfi olmadığına göre, onu belirleyen nesnel koşullardan hareket etmek zorunda olduğuna göre, bu nesnel zorunluluğun er ya da geç sınıfsız topluma evrileceğini söylemek, asla teleolojik determinizm değildir.

İnsanların tarihi ya da Marx'ın söylemiyle "tarih öncesi" çağı, sınıflı toplumlardan oluşmaktadır ve akış kaçınılmaz olarak sınıfsız topluma doğrudur. Bugün bu sıçramanın gerçekleşmesi için nesnel ve öznel koşullar olgunlaşmış, devrim güncellik kazanmış, pratik bir sorun haline gelmiştir. Marksizmi teleolojik determinizmle suçlayanların bile artık kabul etmek zorunda kaldığı somut durum budur. Gerçekler kendilerini kabul etmek istemeyenlere bile kendilerini kabul ettirirler. Burada artık "... devrim, yalnızca egemen sınıfı başka bir yoldan devirmek olanaklı bulunmadığı için değil, aynı zamanda onu devirmekte olan sınıf, ancak bir devrimle geçmişin tüm kirinden kurtulmayı ve toplumun yeniden kurulmasına yetenekli duruma gelmeyi başara-bileceği için gereklidir." (Marx-Engels; Alman İdeolojisi)

Vilma Espín ve Raul Castro'nun Düğünü
26 Ocak 1959, Devrimden sadece haftalar sonra gerçekleşen bu düğün, iki devrimci liderin birleşmesini simgeler. Vilma Espín, devrimde aktif rol almış bir mühendis ve gerillaydı. Raul'un kolundaki "26 de Julio" pazubandı, askeri ve siyasi kimliğinin bir parçasıydı.

Dışarıda Çözülme İçeride Yıkım

..... özgür güven .....

Tarihin hızlandığı dönemlerde bilinç, pratiğin peşinden koşar. Tabiri caizse, pratik bilinci toza dumana boğar. Böyle zamanlarda bilinci belirsizlik sisine bulayan pratiğin, insanın tüm enerjisini emen günlük koşturması içinde, sürecin anahtarı niteliğindeki bazı küçük ayrıntılar fazla dikkat çekmez. Şimdi, büyük ve tantanalı gelişmelerin ortasında kalan, ama anahtar niteliğinde olan iki gelişmeyi masaya yatıracağız. Onlar, sınıflar mücadelesinin konjonktürel dengelerinin özetini sunacak simgeselliğe sahipler.

İlki, sene başında yaşandı. Rojava devriminin çok zor anlar geçirdiği o birkaç haftada dinci faşist iktidar, kendisinden beklenmeyecek bir atalet sergiledi. Hazır SDG bölünmüş, YPG iki ayrı toprak parçasına sıkışmışken,

TC'nin geleneksel reflekslerini bilenler için, ordunun sahaya inmemiş olması yeterince şaşırtıcıydı. Daha şaşırtıcı hamle, Gire Spi ve Serekaniye'nin boşaltıldığına dair haberlerle geldi. En sıkışık anında Rojava, rahat bir nefes aldı.

İkinci olay yine yılın başlamasıyla start aldı, ama duyanı şaşkınlıktan donduran sonucu Mart'ta açıklandı. Mevcut iktidar bu iki ayda, tüm yıl boyunca planladığı trafik cezalarının toplamından üç kat fazla ceza kesmişti. Ve, ümüğüne çökülen küçük vergi mükelleflerinden toplanan paranın haddi hesabı yoktu.

Bu duygulardan ilki, dinci faşist iktidarı Rojava'dan çok daha fazla te-dirgin eden bir beklentinin işaretiydi. İkincisi, belli ki felaket boyutunda ya-

şanacak bu beklentiyi tersine çevirecek parayı alelacele toplama telaşına işaret ediyordu. İnsanın aklına hemen ABD-İsrail'in İran'a saldırısı geliyor. Doğruluk payı var, fakat bu gelişmeler savaştan önce yaşandı. Savaş, olsa olsa, felaket boyutlu beklentiye gidişi hızlandırmış ve derinleştirmiştir. Dinci faşist iktidarı, burnuna kan kokusu geldiği halde yaralı ceylanı uzaktan izlemeye koyulan bir vahşi kurdun tedirginliğine sokan, yolları kesip haraç salan Deli Dumrul gibi davranmaya iten beklentinin ne olduğunu tahmin etmek zor değil: Ekonomik buhran hem sanayiye, hem bankaları hem de kitleleri tüketti. Fakat savaş, tükenişi gerçek bir halk ayaklanmasının koşullarını olgunlaştıracak bir mecra taşımakta.

Dinci faşizm siyasi geleceğini Trump'a bağlamıştı. Oysa Trump'ın dünyaya G-0'ı yerleştirmekten başka bir şey yapamayacağı biliniyordu (Not: Emperyalist kapitalist dünyayı yöneten G-7'nin yerine G-0, sistemin artık yönetilemez oluşunun simgesidir). Öyle de oldu. Trump, aynı fırtınaya karşı kendisine sığınmak için, kapısında birbirini çiğneyen her iktidarı, şimdi kendisiyle birlikte uçuruma sürüklüyor. Bunun anlamı açık: Emperyalist kapitalist sistem, kendi 89-91 anına doğru hızla ilerliyor, İran'a karşı açılan savaş, sistemin son dayanma duvarını yıkıyor.

Gerçekte, Trump Amerikasını bugünkü ahmaklığa sürükleyen perde, Davos'ta açılmıştı. Zirveye katılanlar, önce sistemin çöküşten geri dönemeceğine dair karamsar bir raporu dinlediler. Sonra, kürsüye çıkanlar sırayla, bu çaresiz durumdan ABD ve Trump'ı suçladılar. ABD, müttefiklerine nasıl yenilmez bir güç olduğunu alelacele

kanıtlamak zorundaydı. Ocak ayı başında şiddetli bir halk ayaklanmasıyla sarsılan Molla rejimi, gözlerine kolay bir lokma olarak görüldü. Hesaba katmadıkları iki noktadan birincisi, Mollaların ölümüne bir direnç göstereceğiydi; ikincisi, emperyalist saldırı karşısında İran emekçi halklarının ulusal direnişiydi. Kendi halkına karşı sayısız suç işlemiş bir gerici iktidar olarak Mollalar, kaybetme lüksüne sahip değildi, bu varlık-yokluk savaşına ellerindeki tüm kozları kullanarak girdiler. ABD-İsrail'in her saldırısı, etkili bir karşı saldırı ile cevap buldu. Savaş, emperyalist kibrin taşlarını söktü, şişinmelerini söndürdü. İran emekçi halkları ise, ABD ve siyonist İsrail'in "ayaklanma" çağrularına bu emperyalist-siyonist ittifaka meydan okuyarak yanıt verdiler.

Bu esnada, Davos'ta Trump'a veyansın edenler, şimdi bir kenara çekilip, Trump'ın yediği tekmelerle yaptığı sersemce konuşmaları keyifle dinlediler. Hiçbiri, hatta en sağlam sayılan İngiltere, Avustralya gibi müttefikler dahi, Trump'ın yardım çağrısına cevap vermedi, en fazla ellerini açmayı kabul ettiler. Sonunda işler, Trump'ın NATO'yu kağıttan kaplan, müttefiklerini korkak ilan etmeye kadar vardı. Neticede emperyalist kapitalist sistemin üst yapısı çatırdadı, politik yanma baş gösterdi, politik kriz açığa çıktı. Peki ya alt yapı?

Herkesin bildiği üzere, dünyada kapitalist üretim ve ticarete yön veren finansal mimari, ABD'nin "son güvenli liman" oluşuna gelir dayanır. Bu inanç ve güven yoksa finansal mimari işlemez, çarklar aksar. Nitekim, ayak sesleri bir süredir duyulan 2008 benzeri bir çöküşün, savaş sayesinde eli kulağında olduğu, pek çok emareyle

görölmeye başladı. Sorun yalnızca petrol fiyatları ve petrole bağımlı üretim öğelerinin kıtlığı değil. Savaş para ve kredi akışının bütün parametrelerini altüst etti.

Her biri devasa borç dağının gölgesinde yaşayan şirketler, bankalar ve ülke hazineleri, şimdi o dağın şiddetli bir erozyonla üzerlerine doğru geldiğini görüyorlar. Savaş sadece ilk birkaç haftada, emperyalist kapitalist dünyayı, benzeri görülmemiş bir ekonomik-politik krizle karşı karşıya bıraktı. Durulup bakıldığında bu, dünyanın devrimci bir durum ve devrimci krizin derinleşmesinden başka bir şey olmadığını görülecek.

Yukarıdakiler cenaze marşı çalmaya başladıysa, aşağıdakiler kefenlele bürünürler.

Türkiye ekonomisi, emperyalist finans merkezlerinde, kimi zaman kriz patlamalarını canını vererek haber eden bir "kafesteki kanarya"dır, kimi zaman ise, üzerine bahisler açılan "ilk düşecek domino taşı"dır. Bu güvensizlik yüzünden emperyalist mali sermaye Türkiye'de sadece sıcak para bulundurur ki, bu hızlıca voliyi vurup çıkma imkanı sağlayan yatırım biçimidir. Ve savaş, büyük voliler vurma fırsatları yaratır.

Tek dert sıcak paranın voliyi vurup çıkması olsa, yine iyi. Bunun ötesi var. Sanayi çöküyor ve boşalıyor, ihracat daralıyor, Merkez Bankası döviz TL üzerindeki baskısını bastırmak için kürekle rezerv yakıyor. Ceplerinde taşıdıkları banka kartları sayesinde ekonominin makro parametrelerine aşına olan her emekçi için, bu gidişatın anlamı ve olası sonuçları apaçık bellidir. Savaş, izlenen bu parametreleri dar-madağınık hale getirdi. Ekonomi gazeteleri "Enflasyon Tsunamisi" man-

şetleriyle çıkmaya başladı, dışarıdan gelen servet akışı-kaçışı hızlandı. Ve borçlarını ödeyecek gelirleri olmadığı için öteden beri kendilerine "zombi" sıfatı yakıştırılan devasa işletmeler, kapılarına kilit vurdular.

İşte, trafik polisinin eline tutuşturulan koçanlara, akıl almaz cezalar yazdıran akıl, gelişmelerin bu yönde olduğunu biliyordu. İki ayda ödenen 1 trilyon TL trafik cezası (her bir araç başına 40 bin TL). Hazine tamtakır olduğundan değil, sırada bekleyen bankaları kurtarma hazırlığı için. Hazine, aslında teknik iflasın kısıyında gezinen bankalara bir "güvence duvarı" hazırlamak amacıyla, Deli Dumrul'a rahmet okutuyor.

Dışarıda kendi 89-91'ini yaşama-ya doğru koşan, derin ekonomik ve politik kriz içinde dağılmaya yüz tutan bir emperyalist dünyayı içeriye çeken sınaî üretim, sırada bankaların bulunduğu zombi iflasları... Yani birleşerek mükemmel fırtınayı oluşturan ölümcül kokteyl. Hic Rhodus Hic Salta ya da zurnanın zırt dediği yer.

Ufukta beliren mükemmel fırtına, içeride sınıflar mücadelesinin tüm dengelerini emekçiler lehine çevirecek koşulları sağlıyor. Her şeyden önce, bu toprakların burjuvaları çok iyi bilirler ki, bugüne dek devrimin kahredici darbeleri karşısında, ancak emperyalizmin lojistik desteği sayesinde ucuna ayakta kalabildiler. Bu yüzden, emperyalist dünyanın kendi 89-91'ine gidişini en büyük korkuyla izleyen Türk tekelci sermayesidir, onun bütün özgüveni bu kritik desteğe bağlıdır.

Kuşkusuz, bu topraklar birçok kez ekonomik ve politik çöküş momentini yaşadı. Hepsinde emekçiler ya hazırlıksız yakalandılar ya da iktidar dışında her şeyi istemeyi maharet sa-

yan öncülerin oportünizmine kapıldılar. Ancak bu kez durum farklı. Bu kez emekçiler ne hazırlıksız, ne de iktidar hedefine yabancı.

Mükemmel fırtınaya emekçilerin hangi bilinç, örgütlenme ve eylem kapasitesiyle girdiği bilmek önemli. İlk fırtınanın rüzgarında hepsinin sıçrama yapacağını bilmekten daha önemli. 19 Mart'tan bu yana emek hareketinin hangi eşiklerden atladığını, defalarca masaya yatırdık, şimdi sadece kısa bir toparlama ile yetinelim.

1) Bilinç yönünden: Karartma çabalarına rağmen anketlerin kabul etmek zorunda kaldıkları gibi, kitleler sanki en büyük grubu "kararlı kararsızlar" oluşturuyor. Onlar, kanaatleriyle kararlılar, sandıktan çözüm çıkmayacağını biliyorlar ve bu kanaate temel olarak, burjuva partilerin laklak-hane politikalarına mesafeliler. Kriz, bilince yön veriyor, derinleşen ve acil yaşamsal sorun haline gelen koşulların, barışçıl yoldan bir çözüm umudu bırakmadığı kolayca kavranıyor. Bu kesim, küçük bir azınlığın azgın sefaletini, kendi sefaletinin gerçek nedeni olarak görme eğilimindedir. Ağızdan dökülen öfke dolu her söz, bir avuç zengine duyulan derin nefretin izlerini taşıyor. Ama bu, henüz kendi ideolojik yoğunluğuna ve berraklığına ulaşmamış bir sınıf bilincidir. Yine de şiddet yüklü duygular, en az sınıf bilinci kadar derin izler bırakır. Sınıf bilincinin berrak literatürüne aşına olan dar-öncüler, bu derin duygulardan fıskıran sınıf bilincini tanımlamakta zorlanırlar ve emek hareketini "bilinçten yoksun" etiketiyle yaftalamaktan geri durmazlar; bu dar bakış, çok daha önemli bir kitle bilincini ıskalamalarına neden olur. O bilinç, iktidar odaklı bir hareket içinde olmaktan geçer. Son üç yıl

içindeki tüm eylemlerde dinci faşist iktidarı bitirmeyi isteyen sloganlar bir istisna mıdır? Ne olursa olsun, harekete geçen emekçilerin çözümü hazır: Hükümet İstifa!

2) Örgütlenme yönünden: Ana dalgada yerini alan milyonlar, rutine binen eylemlere donuk örgütlenme düzeyindedir. Yaşamın zorluğunu paylaşan her eylem alanlarında inatçı, en zorlu iklim koşullarına sabırla göğüs geren kararlı kitleler halini alıyorlar. Aynı amaç uğruna en zorlu koşullarda yan yana gelmek, örgütlülükte, bazen kaçınılmayacak bir düzeyi işaret ediyor. Bu, eylemci kitle örgütlülüğü düzeyidir. Henüz bu aşamayı geçemedilerse, "Hükümet İstifa!" sesiyle dile getirdikleri yıkıcı iradelerini, "Halk İktidarı" sloganıyla tamamlayacak bir kurucu iradeye dönüştürememiş olmalarındandır.

3) Eylem kapasitesi: Çözümü sokakta arayan, iktidar odaklı bilinçleriyle ana dalgayı oluşturan milyonlar, iktidarı alaşağı edecek nitelikte ve nicelikte bir eylem arayışındalar. Bir yıldır rutinleşen buluşmalarda, aynı yaygın konuşmalara katılmalarının esas sebebi bu. Ne kadar ileri gidebileceklerinin işaretini, milyonların toplandığı Tandoğan'da şöyle biraz ucundan göstermişlerdi. Orada görüldü ki, nitelikli eylemin kapasitesi, amaçlarına ulaşmayı mümkün kılıyordu. Ama sorun, eylem kapasitesinin niteliğiydi. Zora dayalı araçlar ve buna uygun örgütlenmeler olmadan, hedefe ulaşamayacağı açıktı. İşte mükemmel fırtınanın kitlelerin eylemine kazandıracığı nitelik, bu türden bir niteliktir.

Yıkım öyle kapsamlı bir hal almaya başladı ki, herkesin sokakta olacağı bir ortam sunuyor. Hatta, yıkımı önlemesi gereken dinci faşist iktidarın son

dönemdeki uygulamaları, bu ortamın hazırlanmasına yardımcı oluyor. Trafik cezaları ve vergiler, en çok hangi kesimin canını acıtıyor? Tabii ki, halen daha küçük mülkünü ve küçük ticari işlerini kaybetmemiş kesimler. Bunlar, çoğunlukla iktidara güven duydukları için, arabalarına benzin koyabiliyor, dükkanlarını açık tutabiliyorlar. Daha düne kadar iktidarı her şeye rağmen savunanların canhıraş çılgınlıklarıyla, İran'daki silahlı ayaklanmayı irdeleyen ele almıştık. Düne kadar derin fay hatlarıyla birbirinden ayrılan emekçi kitleler, eğer bu kez sokaklarda buluşursa, zora dayalı devrim ve ona uygun tüm örgütlenme biçimleri, gelişmelerin "aşırı" değil, normal mantıksal sonucu olarak algılanmaya başlar.

Ana dalgayı inatla sürdüren emekçiler Türkiye Halk Hareketini meydana taşıyorlar. Bu manzaranın en önemli eksiği, Kürt Halk Hareketidir. Ana dalgada eksik ya da henüz olgunluğa ulaşmamış ne varsa, en başta örgütlenme ve eylem kapasitesi, Kürt Halk Hareketinde mevcuttur. Ve tersinden, Kürt Halk Hareketi'nde eksik olan ne varsa, Türkiye Halk Hareketinde mevcuttur. Özellikle "iktidarı yıkmaya" yönelik bilinç, Kürt Halk Hareketinin kendini körleştirdiği yöndür. Rojava Devrimini boğma fırsatını teperken, Türk tekelci sermaye egemenliğinin aklından bunlar geçiyordu.

***Kadın Milislerin Geçit
Töreni***

1 Ocak 1960

*(Devrimin 1. yıl dönümü)
ellerinde tüfeklerle
yürüyen bu kadın milisler
(Milicianas), devrimin
savunulmasında kadınların
aktif rolünü temsil ediyor.*

Bir Uydurma Marksizm Pozitivizmidir!

..... i. cevât çetiner .....

“Marksizm pozitivizmdir” ithamı, aslında Marksizme yöneltilen bir dizi başka iddiayı da anlamlandıran, besleyen ve nihayetinde onlardan da beslenen bir ithamdır. Bir hediye paketinin albenili ambalajı gibidir. Lakin bu paketin içinde yer alanlar çarpıtma, iftira ve yalanlardan ibarettir. Marksizmin toplumlar tarihini düz, çizgisel, ilerlemeci bir anlayışla ele aldığı, Marksizmin toplumlar tarihine ilişkin görüşlerini Hegelci kategorilere dayanarak ileri sürdüğü, dolayısıyla metafiziğe saptığı, insanlık tarihini kesintili bir anlayışla ele aldığı gibi gerçekle ilgisi olmayan birçok ithamı içerir bu paket.

Madem pozitivizm suçlaması, bu paketi pazarlamadaki en önemli argüman, biz de önce onunla başlayalım. Diğer uydurmaları ve daha başkaları-

nı, daha kapsamlı bir çalışmanın konusu yapalım.

Pozitivizm bir felsefe akımı olarak 1830-40'larda ortaya çıkmıştır. Kurucusu Fransız filozof A. Comte'dur. 1832-47 yıllarında kaleme aldığı 6 ciltlik "Pozitif Felsefe Dersleri" ve 1851-54 yıllarında kaleme aldığı "Pozitif Siyaset Sistemi" adlı iki çalışmayla görüşlerini açıklar.

Comte (1789-1857), Cumhuriyetçi bir burjuva düşünürüdür. 1789 burjuva devrimini, insanlığın ilerlemesi için alınması gereken bir viraj, kaçınılmaz ve yaşanması gereken bir aşama olarak görür. Bir burjuva aydını olarak düşüncelerini / pozitivizmi şekillendiren 1789-1850 yılları arasında devrimle yapıp devrimle kalkan Fransa'nın, genel olarak Avrupa'nın politik toplumsal ortamı olur.

Comte, burjuvazinin siyasal egemenliğinin bir türlü istikrarlı hale getirilemediği bu dönemi toplumsal kargaşa dönemi olarak tanımlayacaktır. Ve bu durumun Avrupa'yı "hasta" ettiği tespitinde bulunacaktır. *Hastalık olarak tanımladığı şey, komünizmdir.* Komünizmi, Avrupa'ya musallat olmuş bir hastalık olarak görür. Çünkü kendisi, özel mülkiyetin tutkulu bir savunucusudur. Ve komünizm tam da bunu tehdit etmektedir. Anlaşılacağı üzere, pozitivizmin toplumsal kaynağı;

"Burjuvazinin ekonomik-politik egemenliğini kazanmasından sonra maddeci ve aydınlanmacı fikirleri ve eylemi yadsıması olur." (Malinin)

Positivizmin bu toplumsal kaynağı, onun tarihsel konumunu belirler ve 1850'den sonra aldığı her yenilginin ardından büründüğü her yeni biçim (19. yüzyıl sonunda Mahçılık, 20. yüzyılda yeni pozitivism ve mantıksal pozitivism vb.) altında bu tarihsel konumunun sürmesine neden olur.

Comte bu tarihsel konumunu haklı göstermek için ise insanlık tarihinin sürekliliği / kesintisizliği prensibini ileri sürecektir. İnsanlığın temel niteliği olarak gördüğü süreklilik prensibini ileri sürerek, özel mülkiyetin devamından, dolayısıyla burjuvaziden yana konum alır. Anlaşılacağı üzere Comte, komünizm karşıtı konumunu siyasal olarak savunabilmek için, insanlık tarihinin sürekliliği ilkesinin mekanik yorumunun arkasına saklanır. Mekanik yöntemin, hareketi bir tekrardan ibaret gören anlayışına dayanarak, özel mülkiyetin insanlık tarihi boyunca var olduğunu ve var olmaya devam edeceğini, dolayısıyla burjuvazinin ebediliğini savunabileceğini sanmıştır.

İşte, pozitivismin bilimsellikle

ilişkisi bu kadardır! Ve Marksizmle ilişkilendirilmeye çalışılan bu saçmalıklardır. Marx, bilimsellik payesi yüklenen pozitivismin saçmalıklarına öylesine sinirlenecektir ki, Engels'e 1866'da yazdığı mektupta şöyle diyecektir:

"Bu arada bir yandan Comte'u okuyorum, çünkü burada İngilizler ve Fransızlar bu herif hakkında epey şamata yapıyorlar. Onları büyüleyen şey ansiklopedik biçim, sentezler. Ama Hegel'le karşılaştırırsan zavallıca (hem de Comte mesleği bakımından matematikçi ve fizikçi olarak Hegel'den üstün, yani ayrıntılarda üstün, ama insan bütününe düşündüğü zaman Hegel sonsuz derece büyük) ve bu süprüntü Pozitivizm 1832'de ortaya çıktı." (Seçme Yazışmalar C-1/211)

1867'de yayınlanacak olan Kapital 1'de Comte'un durumunu şu dipnotla betimleyecektir:

"... Bu nedenle A. Comte ile okulu, sermaye beyleri için yaptıkları gibi, aynı şekilde feodal beylerin de ebedi bir zorunluluk olduğunu gösterebilirlerdi..." (C-1/323)

Marx, pozitivismi "süprüntü" demekle fazlasıyla haklıydı. Bilimin arkasına saklanarak siyasal amacı ve son tahlilde ekonomik çıkarları neyi gerektiriyorsa onu ebedi ilan edebilecek bu "yüksek zihinsel gücün" bu "yüksek teorisi", süprüntü olarak nitelenmeyi hak etmiyorsa bu dünyada ne hak ediyor olabilir ki!

Durumu daha ilginç kılan ise, Marksizmi revize etmek, külliye reddetmek isteyen düşünce ve siyaset insanlarının bir kısmında, insanlık tarihinin kesintisizliğine dair bu mekanik yoruma tutunmasıdır. Bu durumu ilginç kılan, bu insanların bir yandan Marksizmi pozitivismle kodlamaya çalışırken, diğer yandan Comte'un sarıldığı ipe (insanlık tarihinin kesin-

tisizliği ilkesinin mekanik yorumuna) sarılmalarıdır. Comte bu yorumuyla toplumların gelişim tarihini reddederek, özel mülkiyeti ebedi zorunluluk ilan etmişti. Bu baylar da “Dünya Sistemi”, “Topyekün Tarih” vb. adlar altında kapitalizmi ezeli ilan ediyorlar ve aslında yaptıklarının, ebedi ilan etmenin yolunu açmak için olduğunu farkına bile varamıyorlar. Bu konuya dair detayları, tarihin kesintili olup olmadığını ele alacağımız daha geniş kapsamlı çalışmaya bırakıp devam edelim.

Yeniden Comte'a dönersek, tarihsel konumunu özel mülkiyetten yana belirleyen Comte, bir türlü sonlanmayan devrimci süreç nedeniyle burjuvazinin siyasal ekonomik egemenliğinin sürekli tehdit altında olduğunu düşünür. Avrupa'nın, kendi ifadesiyle, “bayağı bir dayanışma” veya “gerçek özgürlüğün... aldatıcı bir eşitlik altında bozulduğu... vahşi komünizme” doğru kaymasından endişe ve korkuya kapılmıştır. Ve pozitivizme dayanarak, özel mülkiyeti ve onun yeni koruyucusunu savunmaya geçmiştir.

20. yüzyılda da kapitalist topluma ne zaman “kargaşa” hakim olma-ya başlasa benzer refleksleri gösteren düşünürler/siyasetçiler ortaya çıkmış; emekçilerin sosyalizme olan sempati ve yönelimlerinin giderek güçleneceğine dair bir korku ve endişeye kapılmışlardır. Burjuva dünyadaki bu refleks anlaşılırdır. Ama ne yazık ki, böylesi dönemlerde, Marksizmin geçici yol arkadaşları arasında da bu kervana katılanlar çıkmıştır hep. Küçük burjuva sosyalizmini aşamamış bu kişiler ve çevreler, toplumsal “kargaşadan” kurtuluşu, burjuva devletle bütünleşmekte bulmuşlardır. Ve bunu da “Demokratik Sosyalizm”, “Müzakere-

ci Demokrasi”, “Radikal Demokrasi” gibi teorik-felsefik kılıflarla süslemeye çalışmışlardır. 20. yüzyıldan sonra bu yola girenlerin neredeyse hepsi kendini 3. yol ilan etmiş ve teori dedikleri bir yığın safsata ile Marksizme ve sosyalizmin tek yanlı örneği olan SSCB'ye saldırmaya kalkmışlardır.

Marksizmi revizyondan geçirme yarışına giren 20. yüzyıl sosyalistlerinin yaptığı gibi Comte da, bilimde ve felsefede 3. yol olduğunu iddia edecektir. 3. yol olduğunu iddia ettiği pozitivizmi, siyasal amacına ulaşmak için kurgular. Comte'un pozitivizmi ve sosyal-bilimi kurgulamasının gayesinin bundan başka bir şey olmadığını kanıtını ise, yine kendisi vermiştir bize. Oluşturduğu 3. yolu, kısa bir zaman zarfı içinde “İnsanlık Dini” olarak sunacaktır. Pozitivizmi, metafizikten kurtulmak için geliştirdiğini iddia eden Comte'un -ona göre materyalizm de metafiziktir- günün sonunda “İnsanlık Dini”ni savunarak metafizikle açıkça bütünleşmiş olması, gayesini oldukça anlaşılır kılmıştır. O, pozitivizmiyle metafiziği dışlamak değil, materyalizmi dışlayarak burjuvazinin tarihsel konumunu benimsemiş ve böylece burjuvaziyle bütünleşmesinin önündeki engelleri kaldırmak istemiştir.

Yani pozitivizmin doğum nedeni, burjuvaziye, komünizme, materyalizme, diyalektiğe karşı bir savaş aracı daha kazandırmaktır. Dolayısıyla, kim Marksizmi pozitivizm olarak kodlamaya kalkıyorsa, bunu olumlama ya da olumsuzlama için yapması önemli değil, ya cahil cesaretiyle teori yapmaya kalkışıyor ya da burjuvaziyi korumak için, işçi sınıfını ve ezilenleri düşünsel silahlarından yoksun bırakmak amacıyla bilinçli bir çarpıtma içine giriyor demektir.

Şüphesiz kimileri, “biz, ‘aynı değil ama benzeridir’, ‘Pozitivizmin Marksizme etkileri olmuştur’, ‘sol versiyonudur’ diyoruz” diyebilir. Siyaset ve teori yaparken bazı biçimsel benzerlikler, anımsatmalar üzerinden Marksizme şu ya da bu yaftayı yapıştırmaya kalkanlar -Comte’un materyalizmi metafizik ilan etmesi gibi- hep olmuştur, olacaktır. Onlara sormak gerekiyor: Her sakallıyı dedeniz sanıyor musunuz? Denizde yüzen her şeyi balık mı sanıyorsunuz? Anlamalı kelimeler söyleyebilen her canlıyı insan mı sanıyorsunuz? Biraz tarih, biraz siyaset, biraz da felsefeden konuşan herkesi teorisyen mi sanıyorsunuz? Eğer bu sorulara cevabınız hayır ise Marksizmle anolojik bir bağ kurduğunuz bu saçmalığı, neden Marksizme yamamaya çalışıyorsunuz? Hadi bilginiz yok, bilimsel tartışmaya hürmetiniz de yok, peki Marksizme saygınız da mı yok!..

Yeniden Comte’a dönelim. Toplumsal değişimlerin başlıca nedeninin siyaset olduğunu söyleyen Comte, toplumsal değişime engel olmak, yani özel mülkiyeti muhafaza etmek için izlenmesi gereken doğru siyasetin belirlenmesinde şu yoldan ilerlenmesi gerektiğini söyler: “Önce insanlığın bilgisinin gelişimi için tarih gözlenmelidir. Bu gözlemin sonucu olarak, kapitalizmin değişmez ve sonsuz bir nitelik taşıdığı kanıtlanmalıdır.”

Bu bakıştan hareketle, tarihe dair şu gözlemlerde bulunur. 1789 Fransız Devrimi, maddeci ve aydınlanmacı yönüyle Kilisenin/Dinin otoritesini yıkarak toplumun harcını ortadan kaldırmıştır. Ama yerine yeni bir şey koymamıştır. Bu durumun maddi düzlemde yarattığı kargaşa ve bunalım -ve sonucunda doğan "hastalık"- ancak kilisenin otoritesinin yok edilmesiyle

doğan boşluğun giderilmesiyle sonlandırılabilir. Ancak yeni bir “inanç”la komünizmle baş etmek mümkündür. Toplumu kaynaştıracak, birleştirecek bir fikir inanç gereklidir. Bu fikri ortaya koyması gerekenler ise aydınlardır. Ama onlar da entelektüel bir karmaşa içindedir. Alman spekülative felsefesi çökmüş, başta materyalizm ile idealizm karşıtlığı üzerinden olmak üzere daha birçok konuda bitmek bilmeyen bir tartışmaya, kavgaya tutuşmuşlardır.

Comte, düşünürlerin, mevcut halleriyle toplumsal kargaşayı çözecek bir düşünce üretmek bir yana toplumsal kargaşanın daha da derinleşmesinin nedeni haline geldiklerini tespit eder. İdealizm de *materyalizm de* deneyin ötesine giderek metafizik alana geçtikleri içindir ki *yıkıcılık ve olumsuzluk kaynağı olmuşlardır* ve toplumsal kargaşa yaratmışlardır.

Comte, toplumsal alanda yaşanan bunalımın nedeni olarak düşünce alanında yaşanan bu bunalımı görür. Ama bu bunalımın üstesinden gelebilecek bir sosyal bilim göremez. İş yine başa düşmüştür! Cahillik içinde kıvranan insanlığın acılarına son verecek ve tabii bu arada onları komünizm hastalığından da koruyacak yüce fikri ortaya çıkarmaya adar kendini. Pozitif bir yöntemle bu zorlu görevin üstesinden gelmeye yetenekli bir sosyal bilim kurgular. Bu bilim **pozitif** yani *yapıcı* olacaktır. Sonradan sosyoloji diyeceği sosyal-fiziktir bu bilim.

Comte, toplumsal olayları anlamak ve çözmek için bu pozitif bilimi inşa etmeye girişir. Bu bilim, sadece gözle görülebilen, gözlenebilen olgularla ilgilenecek, gözleme dayanacaktır. Bu bilim tıpkı matematik ve fen bilimleri gibi kesin kanunlara dayalı

çözümleme yöntemlerine sahip olacaktır. Bu sayede Fransız devriminin gündeme getirdiği özgürlük sorununun yarattığı kargaşayı sona erdirecek siyaset de belirlenebilecektir. Bu bilim ampirik ve olaycı bir temele dayandığı için, olguları açıklamaya hatta açıklanabilirliğini iddia etmeye dahi girişmeyecektir. Sadece olguları betimleyecektir. Çünkü pozitivizme göre ne madde ne ruh bilenebilir. Öyleyse onları incelemek anlamsızdır. Bilimin gerçekten bilim olabilmesi için görgül alanın dışındaki olgulardan arındırılması gerekir.

Yani Comte, bilimi sadece gözleme indirgeyerek aslında bilimi de yasaklamış ve bilinemezci bir tavır almıştır. Pozitivizm, bilinemezliğiyle bilim dışı bir öğreti olmasına rağmen, bilimci bir öğreti sanılması gerçekten akıl almaz bir durumdur. Bu öğretinin Marksizmle ilişkilendirilmesi ise tam bir akıl tutulmasıdır.

Comte'a göre bilgi ve yasalar, görmek ve aynı yönde tekrarın sonucudur. Eğer bilgi ve yasalar bugüne dek görülemediyse bu sadece bakışın yetersizliğindedir. Eğer yeteri kadar gelişmiş bir zihne, zihinsel güce sahipseniz, göremeyeceğiniz bir şey olmaz.

Ne mutludur ki biz sıradan insanlara, böylesine yüksek zihin gücüne sahip insanlar tarihte hiç eksik olmamıştır. Kendilerini mesih ilan etmezler, en azından işin başında, ne de olsa idealist değillerdir! Ama bir mesihden de farkları yoktur. Çünkü onlar, cahil insan toplumu aydınlatacak kişilerdir. Farkları olmadığı içindir ki, kendilerini mesih ilan etmelerine gerek kalmaz. Apotrları (tarafatları) onların yerine bunu yapar zaten. Ne de olsa her varlığa adıyla seslenmek, insanların meşrebinde vardır. Tabii akla bugüne ka-

dar bu iddiada bulunan onlarca insan olmasına rağmen insanların neden zihinsel karanlık içinde yaşadıkları sorusu gelmiyor değil! Engels, Anti-Dühring'te ütopyik sosyalistleri eleştirirken bu konuya bir yönüyle de olsa değinir:

"... Eğer şimdiye değin gerçek us ve adalet dünyada egemen olamamışsa, bunun nedeni henüz tastamam bilinmemiş olmasıdır. Eksik olan şey şimdi gelmiş ve gerçeği görmüş bulunan deha sahibi bireyin ta kendisiydi; onun şimdi gelmiş, gerçeğin tam da şimdi görülmüş olması, tarihsel gelişim zincirinin kaçınılmaz bir olayı olarak, zorunlu sonucu değil, basit bir şans eseridir. Deha sahibi birey, pekala 500 yıl önce de doğabilirdi ve insanlığı 500 yıllık yanılğı, sarsıntı ve acıdan esirgeyebilirdi.

"Bu görüş biçimi, özsel olarak bütün İngiliz ve Fransız sosyalistleri ile Weitling dahil, ilk Alman sosyalistlerinin görüş biçimidir. Sosyalizm mutlak doğruluk, mutlak us ve mutlak adaletin dışavurumudur ve kendi öz gücü aracılığıyla dünyayı fethetmesi için bulunması yeter; mutlak doğruluk olarak zamandan, uzaydan ve insan tarihinin gelişmesinden bağımsızdır; bulgulanmasının tarihi ve yeri yalnızca rastlantıya bağlıdır. Böyle olduğu için mutlak doğruluk, mutlak us, mutlak adalet her okul kurucusu ile birlikte değişir ve her okul kurucusuna özgü mutlak doğruluk, mutlak us ve mutlak adalet türü, onun öznel anlığına, yaşam koşullarına, bilgi ve düşüncesinin oluşma derecesine bağlı olduğundan, bu mutlak doğruluklar çatışmasının tek olanaklı çözümü, bunların birbirini yıpratmasıdır. Bundan, bugün bile, gerçekte Fransa ve İngiltere sosyalist işçilerinden çoğunun kafasında egemen olan sosyalizm gibi ortalama bir seçmeci sosyalizm türünden başka bir şey çıkamazdı: İçine çeşitli mezhap kurucularının eleştirel gözlemlerinin,

ekonomik savlarının ve gelecekteki toplum konusundaki betimlemelerinin girdiği çok büyük bir ayırtılar (nüanslar) çeşitliliğini kabul eden bir karışım; ve her birleştiren öge içinde, belginliğin sivri köşeleri, tartışmalar boyunca, dere içindeki çakıllar gibi ne denli çok yassılaşırsa, bu karışım o denli kolay oluşur. Sosyalizmi bir bilim durumuna getirmek için, önce onu GERÇEK BİR ALAN üzerine yerleştirmek gerekiyordu.” (sf. 157)

Comte kendisini mesih ilan etmez ama Papa olarak görür ve biliminin, insan düşüncesinin evriminin doruğu olduğunu söylemekten geri durmaz. Ve tüm 3. yolcu cahillerin yaptığını yaparak bu bilimi bilimlerin en üstüne yerleştirmekten geri duramaz. Böylesine üstün bir bilimde, toplumsal kaosu sonlandıracak, insanlığın aradığı mutlak adaleti ona verecektir kuşkusuz!

Bu narsizmin, 19. yüzyıldan bu yana komünizmle, Marksizmle kavga-ya tutuşan neredeyse tüm düşünce ve siyaset insanlarının ortak özelliği olması da çok ilginç bir tesadüftür doğrusu. Bu tesadüfü açıklamak için, Marksizmi aşmakla övünenlerin başvurmasına pek meraklı olduğu psiko-analiz yöntemine başvursaydık, şu yanıtı alırdık: Marksizm karşısında yaşanan yetersizliğin ortaya çıkardığı kompleksin bir sonucu! Comte'dan başka kim var dersiniz, mesela Dühring. Listeyi uzatmaya gerek yok. Eminiz ki hafızasını biraz yoklayan herkesin aklına en az bir isim daha gelecektir.

Evet, felsefe alanındaki tüm 3. yolcular gibi Comte'un yaptığı da, materyalizmi reddedip idealizme sarılmaktan başka bir şey olmamıştır aslında. Toplumsal alandaki kaosu düşünce alanında yaşanan kaosu sonucu olduğunu söyleyerek baştan aşağı idealist kampta yer aldığını göstermiştir.

Comte, yaşamının ilerleyen yıllarında, bu örtülü idealizm savunuculuğunu da bir kenara bırakarak ve geliştirdiği sosyal-fiziği (sosyolojiyi) bir din olarak sunmaya yönelecektir. İnsanı yüce varlık ilan ederek **pozitif ve evrensel bir din** olarak “İnsanlık Dini”ni kuracaktır.

“Bu din, tanrı bilimsel ya da metafizik değildir. Pozitifdir, çünkü olgulara dayanmaktadır. Bu tapım bir tanrıya değil, *topluma tapmadır*. Bu dinin tanrısı insanlık, *ilkesi sevgidir*. Sevgi, **‘başkaları için yaşamak’** formülüyle dile getirilir. Başkaları için yaşamak başkalarını sevmek demektir. Kolektif bilinç, birey üstü bir varlıktır... Comte... katolikliği örnek alır. Katolikliğin papasına karşı insanlık dininin papası A. Comte'dur. Katolikliğin **koruyucu melekleri insanlık dininde kadınlardır**. Kadın, erkeğe göre daha özgecil, sevmeye daha yatkın bir yapıdadır. Bencil erkekler, özgecil kadınları beslemekle görevlidir. **Toplum sevgisine ‘insanlığı bir insanı sevdiğiniz gibi sevin’ formülü gereğince kadın sevgisi yoluyla varılacaktır... Kadın günde üç kez kutsanacaktır.**” (O. Hançerlioğlu)

Bu son da tarihte pek az rastlanan bir durum değildir. Bir tanesini biz hatırlatalım Feuerbach'ın **“insan ve sevgi”** dini!

Anlaşılacağı üzere, Comte ve onun gibiler için **“insan akli, fenomenlerin tabi olduğu yasaların yani fenomenlerin dayanıklılığı ile benzerliği arasındaki değişmez ilişkilerin keşfedilmesiyle uğraşmak için... gerek dünyanın kökeni ve amacını araştırma fikrinden gerekse fenomenlerin iç nedenlerine ilişkin bilgiden vazgeçer.”** (Comte)

Malinin'in dediği gibi, “spekülatif bir ‘bilimler bilimi’ olarak felsefenin olanaklarına ilişkin hayal kırıklığı,

pozitivizmin teorik temeli olacaktır." Bunun sonucu olarak Comte, *"tutucularımızın gerilikleri bana basit devrimcilerimizden daha yakındır"* diyebilecek ve bilime duyulan görünüşteki saygı ile bilgi edinmeye kasıtlı sınırlar koyan bir bilgi teorisini pozitivizmde birleştirecektir.

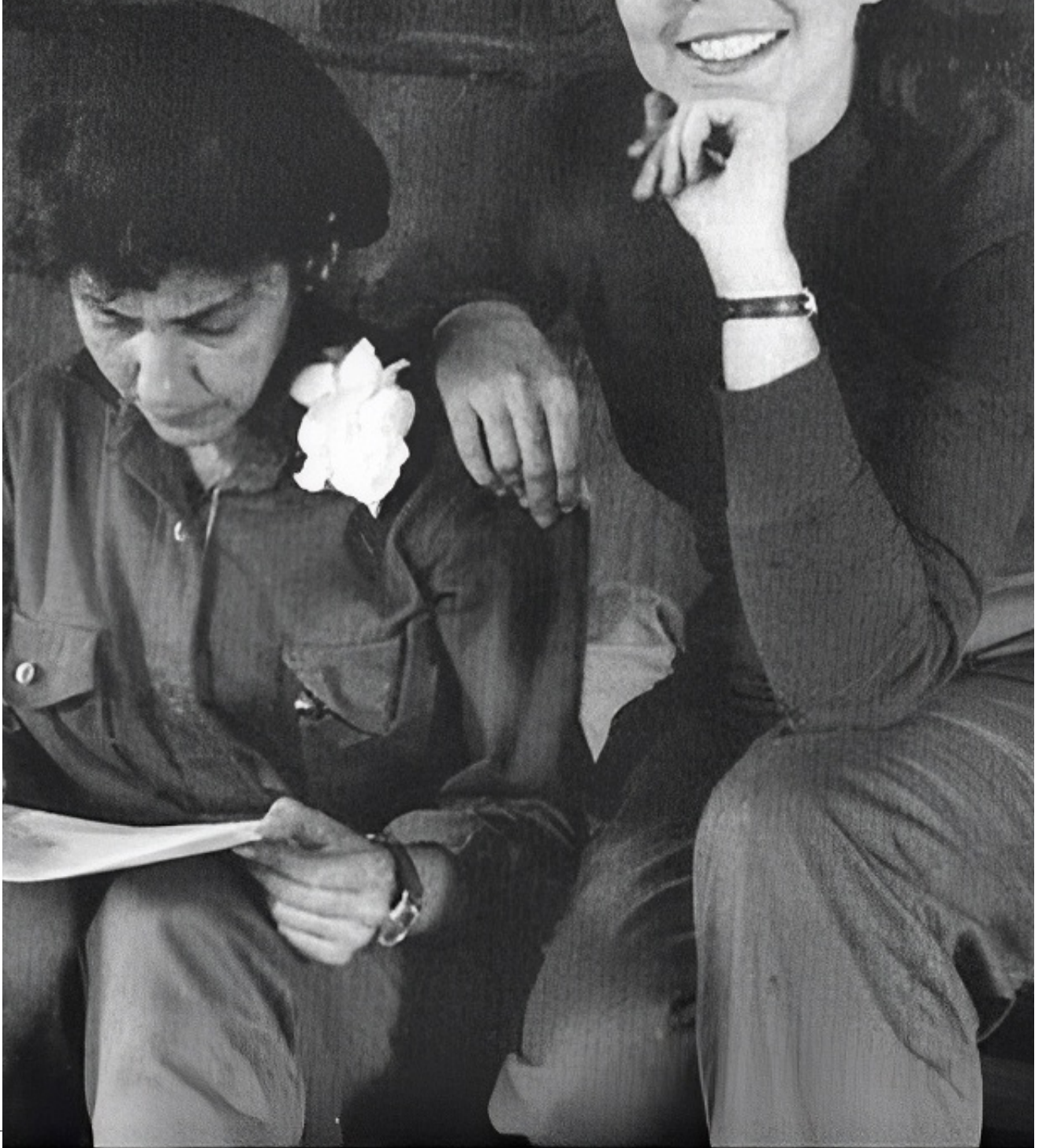
Bu nedenle pozitivizm (olguculuk), eski ve yeni bütün anlayışlarında bilimcilik savına rağmen bilime karşı olmuştur. Metafiziği yadsımasına rağmen metafizikçidir. Tarafsızlık iddiasına rağmen taraftır. 3. yol olma iddiasına rağmen idealist bir anlayıştır.

Bu nedenledir ki; Marx-Engels kaleme aldıkları eserlerinde, dönem-

lerinin pozitivizm anlayışıyla aralarına net çizgi koyacak; Lenin 19. yüzyıl sonu büründüğü yeni biçim olan Mahçılığı mahkum etmek için, kapsamlı bir kitap (Materyalizm ve Ampiryokritisizm) kaleme alacak; 20. yüzyıl ortalarından sonra büründüğü yeni biçimler alan yeni-pozitivizme, mantıksal-pozitivizme karşı da Sovyet felsefecileri başta olmak üzere komünist hareket, Marksizmin eleştirilerini güncelleyecektir.

İşte, tüm bu kısa özete dayanarak diyoruz ki, Marksizmi pozitivizmle ilişkilendirmeye çalışan, kötü niyetli bir çaba içindedir.

Celia Sanchez ve Vilma Espín
1958, iki kadın devrimci ve dost olan
Celia Sanchez ile Vilma Espin Sierra
Meastra'da.

12 Gün Savaşı

..... sinan kaleli .....

24 Haziran '25

İsrail'in 13 Haziran günü başlattığı İran'a dönük saldırılar, 22 Haziran'da ABD bombardıman uçaklarının katılımıyla bir üst aşamaya evrildi. Ateşkese giden kapı, savaşın bu boyutlanmasıyla aralandı.

İsrail saldırısıyla başlayalım. Emperyalist propaganda merkezlerinin özel çabaları ve bu propagandanın gönüllü alıcı ve yayıcıları, "yenilmez güçlü İsrail", "istihbaratın en büyüğü Mossad" türünden şehir efsanelerini geniş yığınlar arasında yaygınlaştırıyorlar.

İsrail, 13 Haziran sabahı İran savunmasını adeta felç ederek ani bir saldırı yaptı. Genelkurmay başkanı ve Devrim Muhafızlarının başındaki isim dahil, pek çok üst düzey komutan bir anda öldürüldü. Hava savunma sistemleri doğru düzgün çalışmadı. Ardından öyle bir hava oluştu ki, tıpkı Lübnan'da Hizbullah'a yapıldığı gibi, üst düzey yöneticiler ve komutanlar yok edilmiş, savaş kazanılmıştı! Peki İsrail bunu nasıl başarmıştı?

İran içlerinde kamyon ve kam-

yonetlerde hazır bulunan dronelarla, uydu üzerinden İsrail'deki komuta merkezinden yönetilerek, hassas hedeflere, radar merkezlerine vb saldırıldı. Hava savunma, bu saldırılar ve içtenden elektronik harp araçlarıyla adeta felç edildi. Önceden belirlenen hedefler, yine uydu destekli konum belirleme yeteneğine sahip mühimmatlarla vuruldu. İsrail'in devasa başarısı!..

Ama durun bir dakika. Bu "ülke içindeki drone" meselesini başka nereden biliyoruz? Elbette Rusya'da İrkutsk'taki stratejik bombardıman uçaklarına yapılan saldırıdan! ABD-Rusya stratejik nükleer silahlar anlaşması uyarınca hangarda değil, uydudan görülebilir şekilde açıkta tutulması gereken bu stratejik bombardıman uçakları Ukrayna droneleri tarafından vurulmuştu. Kiev faşistleri 18 aydır hazırladıklarını söyledikleri bu saldırıya "örümcek ağı" adını vermişti. Uçaklar anlaşma gereği açıkta. Uydular ABD-NATO uydusu. Dronelerin komutası yine bu teknolojiye dayanarak Ukrayna'daki "yabancı danışmanlar"

(düpedüz NATO subayları) tarafından yönlendiriliyor. İşin içine belki Kazakistan'dan kimi yönetim kademeleri bile dahil oluyor. Ama "operasyon Ukrayna'nın!" Tabii buna inanıyorsanız...

Oysa bu saldırı, altını kalın çizgilerle çizelim, ilk adımdan son noktaya kadar bir NATO operasyonu idi. Sorumluluğun Ukrayna'ya kesilmesi, onun görünür olması, doğrudan NATO-Rusya savaşını engellemeye dönük bir maskeden ibaret, hepsi bu.

Bu örneği niye anlattık? 13 Haziran günü düzenlenen İsrail saldırısının bu ilk ayağı, İrkutsk saldırısının deneyimleriyle şekillenen, bire bir ona uyan saldırdır. Askeri çevrelerce, haklı olarak, "İsrail'in 'örümcek ağı' operasyonu" şeklinde adlandırılmıştır. Bu benzetme, salt görünüş meselesi değil. Planlama ve uygulama açısından aynı merkezlerin ürünü olduğunun ifade etmek için dile getirilmiştir. 13 Haziran saldırısı, tamı tamına bir NATO operasyonudur. "Örümcek ağı", Ukrayna veya İsrail'in değil, bir bütün olarak NATO'nun tüm dünyada ördüğü bir "ağ"dır! Küresel ölçekte bu "ağ"ı yaratan, ABD'nin başını çektiği emperyalist bloktur ve bunun temel aracı NATO'dur.

Devam edelim. Askeri haritalara bakıldığında İran'ın hemen tüm çevresinin ABD ve NATO üslerince kuşatıldığı derhal fakedilecektir. Bu üsler 7/24 kesintisiz bir şekilde İran'ın askeri faaliyetleri hakkında gözlem yapmakta ve bilgi toplamaktadır. Buna sayısız askeri casus uyduyu da eklemek gerekir. Yetmedi. Bölgede konuşlu bulunan deniz filoları, özellikle uçak gemisi görev grupları; başta Konya ve Kıbrıs'taki askeri üsler olmak üzere, çeşitli üslerden kalkan erken uyarı ve elektromerik harp uçakları; radar üsleri anlık

bilgiler toplamakta ve işlemektedir. Bu da yetmedi. Her biri emperyalist merkezlerle ilişkili tüm bölge istihbarat örgütlerinin, bunların saha ajanlarının topladıkları verileri ekleyin. İşte o zaman İran'a yönelik "hassas saldırı"nın arka planına erişmiş olursunuz. Bütün bu devasa gücü yok sayıp, olan bite-ni sadece "İsrail'in yenilmez gücü"ne bağlamak, tam da emperyalist propaganda makinesinin tüm dünyaya anlattığı hikayedir.

İsrail elbette son derece önemli bir rol üstlenmiş durumda bu savaşta. İcra kuvvetleri İsrail'in. Ama bu bütünden kopuk bir İsrail'in böylesi bir saldırı gerçekleştirme kapasitesi yok. Dahası, bu saldırının silahları, bizzat mühimmatları, ABD'den ve başta İngiliz olmak üzere çeşitli NATO üslerinden kalkan kargo uçaklarıyla taşındı. Yani o ilk günkü saldırıda kullanılan "hell fire"lar, seyir füzeleri vs dahil, hemen hepsi ABD-NATO stoklarından alındı.

İkinci nokta şu. Tüm askeri-sınai kompleksine, teknolojik yeteneğine rağmen, İsrail, sözcüğün gerçek anlamında bir konvansiyonel savaşı sürdürme yeteneğinden yoksun. "Operasyon", "harekat" vb. yürütebilecek çapı var ve gerçek şu ki, bu konuda pek mahir. Ama bir konvansiyonel savaşı yürütmek, başlatmak değil, yürütmek; belirli bir üretim kapasitesi, askeri güç, lojistik devamlılık vb. ister. Oysa İsrail, ABD ve NATO stoklarının devamlı akışı/yeniden doldurması olmaksızın bir savaşı bir haftadan fazla sürdürebilecek kaynak ve yeterliliğe sahip değil. Dahası, Ukrayna savaşında ortaya çıktı ki, bir bütün olarak NATO bile "uzatılmış savaş/yıpratma savaşı" yürütme konusunda açmazlar içerisinde.

Bu durum bize, emperyalist savaş konseptinin, asıl olarak, savaşın ilk

adımında korkunç yıkımlar yaratarak düşmanı teslim alma, muazzam askeri kuvvetin varlığının yarattığı baskılayıcı güç ile siyasal taleplerini dikte etme, hasım ülkelerde asıl olarak içerideki “muhalif güçlere” dayanarak sonuç alma temelinde şekillendiğini gösteriyor. Karaya ayak basarak ülkeleri ele geçirme stratejisi, Afganistan ve Irak’ta denendi. Devasa “koalisyon” olarak hareket etti emperyalistler. Yakıp yıkarak bu iki ülkeyi işgal etmeyi başardı. Ama sonrası, tam bir başarısızlık oldu. Irak’ı parçaladılar ama siyasal ve toplumsal yapıyı amaçladıkları doğrultuda biçimlendiremediler. Afganistan’dan ise düpedüz kaçtılar.

Söz konusu İran olunca, durumun Irak ve Afganistan’dan çok daha karmaşık olduğu derhal anlaşılacaktır. ABD-NATO postallarının karaya ayak basarak İran’ı işgal etmesi, büyük oranda boş bir hayaldir. Bunun yerine yakıp yıkarak, olağanüstü zararlar vererek, mevcut gerici rejimi soluksuz bırakmak ve içeriden rejimi çökertecek güçlerin harekete geçmesini sağlamak hedefleniyor. Bunun adına “rejim değişikliği” diyorlar. Tabii burada asıl olay, her zaman için, içeride gerçek bir devrimci tehlikenin, iktidarı ele geçirmeye yetenekli bir emek hareketinin, işçi ve komünist partisinin vb. gelişmemiş olmasıdır. Zira böylesi koşullarda emperyalistlerin girişecekleri saldırı, gerici rejim karşısında devrimci iktidarın önünü açabilir, ki emperyalizm buna asla yanaşmaz.

13 Haziran’da Siyonist varlığın saldırısı, ilk gün açısından, “rejim değişikliği” hayallerini yeşertti. “İçeriden” kimi örgütlerin sevinçli açıklamaları da bu işin “sosu” oldu. Ama aynı günün ilerleyen saatlerinde İran hava savunma sistemleri ilk şoku at-

latmış ve çalışmaya başlamıştı. Art arda düşürülen İsrail jetleri, SİHA’lar, Tel Aviv ve Hayfa’yı iliklerine kadar sarsan füzeler, kazın ayağının hiç de umdukları gibi olmadığını açık etti. İlk başta yakaladıkları rüzgar yön değiştirdi, propaganda ters tepti. Daha ilk adımda İsrail’in savunma merkezi vuruldu, askeri-sınai kompleksi ağır darbeler almaya başladı. İran’ın nükleer tesislerine saldırdı, yanıtını kendi nükleer tesisinin vurulmasıyla aldı. İsrail, ilk günün akşamına doğru darbe yemeye başladı ve o andan itibaren yaptığı her saldırı, istisnasız bir şekilde karşılık gördü. İran aynı şekilde yanıt verdi. İsrail nereyi vurduysa, İran da aynı muhtevaya sahip hedefleri vurdu. Kısa süre içinde İsrail’in “savunma stokları” tükendi. ABD-NATO takviyesi de işe yaramadı. İran füzeleri İsrail hava savunmasını rahatlıkla alt etmeye başladı. Bakmayın siz “füzelerin yüzde 95’ini vuruyoruz” lakırdısına. Benzerr lafları Kiev’in faşist rejimi de yapıp duruyordu. Hep “yüzde 90-95” başarılı oluyorlar her nasılsa! Ve her nasılsa yine de pek çok tesisleri yerle bir oluyor!

İran misillemelerinin etkinliği, Siyonist İsrail için tam bir karabasan haline geldi. Daha önce dikkat çektiğimiz gibi Siyonizmin yumuşak karnı onun nüfus politikasıdır. Taşıma nüfus ile toprak genişlemesi üzerine kurulu bir rejimdir. Kuruluşu da böyleydi, “genişleme süreci” de böyledir. Ve tarihinde ilk kez kentlerine füzeler yağıyor, “yerleşimci” denen faşist sürüsünün işgal ettiği alanlar, meşru hedefler olarak vuruluyor, moloz yığınları yaygın görüntü haline gelmeye başlıyor ve her saldırıda sirenler eşliğinde insanlar sığınaklara koşuyor. Taşıma nüfus, vadedilen cennet yerine

dört başı mamur bir savaşın ortasına düşmüş durumda. Böylece göç, tersine dönmeye başlıyor. Kişi başı 10 bin dolar ödeyerek kapağı Kıbrıs'a (ki, bir adımlık mesafededir Kıbrıs) atanların sayısı sürekli artıyor. Oradan da uçaklarla başka ülkelere kaçıyorlar.

Uzayan savaş/yıpratma savaşı, Siyonist varlık için de, emperyalistler için de büyük bir sorun. İktisadi yapıları, askeri güçleri, toplumsal dokuları buna uygun değil. Siyonist varlık açısından, tüm bunlara ek olarak, bir de çok temel olan nüfus problemi var. Bu koşullar altında savaşı sürdürebilmeleri imkansız olmasa da, çok zor.

Ayrıca askeri vuruş gücü açısından da şunu vurgulamak gerek. Siyonist İsrail, askeri vuruş gücü anlamında yapabileceklerinin en azamisini zaten o ilk saldırı anında yaptı. Ondan sonraki tüm saldırılar, konvansiyonel anlamında hangi silahları kullanmış olursa olsun, o ilk ulaşılan düzeyi aşamadı. Askeri anlamda aşamayacağı sınıra ulaşmış durumdaydı. Bundan bir adım ötesi ancak nükleer silahların kullanılabilceği noktaydı. Yani İran yönetimine geri adım attırabilecek ek bir baskı gücü yoktu. ABD'nin devreye girdiği nokta, işte burası.

Siyonist varlık köşeye sıkışmış, soluksuz kalmıştı. İran'a yönelik saldırılarının yarattığı yıkım ne düzeyde olursa olsun İran'ı teslim alması, yenmesi mümkün değildi. Ama tersten, savaşın uzamasıyla İsrail'in yenilgisi daha büyük bir olasılık olarak belirginleşmeye başlamıştı. ABD, vekilini bir kenara iterek sahneye çıkı. Esip gürlendi. Tehditler yağdırdı. Yakıp yıkmaktan bahsetti. Ve sonrasında B-2'leriyle İran'ın nükleer tesislerini vurdu.

Hakkını yememek lazım. ABD ordusu, gerek Guam'a gönderdiği stra-

tejik bombardıman uçakları üzerinden yarattığı şaşkırtmaca ile gerekse ta ABD'deki üslerinden kaldırdığı uçaklarla İran'a saldırıp dönmesiyle, askeri anlamdaki yeteneklerini sergiledi. Fakat daha sonra basına yansıyanlar üzerinden görmüş olduk ki, saldırı öncesinde İran, tünel girişlerini topraklarla örtmüş ve halihazırdaki zenginleştirilmiş uranyumu çoktan bilinmeyen yerlere taşımıştı. ABD'nin kullandığı "bunker buster"lar ise yeraltı tesislerine nüfuz edemezdi. Sonuçta ABD "başarılı" bir askeri hareket yapmış, gözdağı vermişti ve "artık bu savaş bitsin" aşamasına geçebilirdi. ABD'nin bu savaştan çıkış formülü buydu. Yüksek perdeden tehdit, gövde gösterisi mahiyetinde bir askeri hareket... ve, "görev tamamlandı, savaşmamıza gerek yok, bizim için savaş bitti"!

Tabii bu arada İran'ı "misilleme yapmaması" konusunda sürekli tehdit etmeyi de ihmal etmedi.

İran, bu saldırıdan birkaç saat sonra Tel Aviv ve Hayfa'yı şiddetli bir şekilde vurdu. İsrail saldırılara devam etti. İran da karşılık vermeye. Bu arada basında çıkan iddialara göre Siyonist rejim, Körfez ülkeleri üzerinden İran'a ateşkes önerileri de yaptı, İran kesin bir dille reddetti. Açıkça görülüyordu ki, ABD'nin saldırısına rağmen, hatta biraz da bunun etkisiyle, psikolojik üstünlük tamamen İran'a geçmiş durumdaydı. Tehditlere pabuç bırakmıyor, İsrail'in ateşkes önerisini reddediyor ve vurmaya devam ediyordu. Şu halde, tam da bu psikolojik üstünlük ortamında Tahran, savaşı sonlandırma planını devreye koyabilirdi.

Dışişleri Bakanı Arakçi, Moskova'ya giderek Putin ile görüştü. Kuvvetle muhtemel, savaştan çıkış planı konusunda Kremlin'i bilgilendirdi.

Anlaşıldığı kadarıyla onların desteğini de aldı. Rusya Dışişleri ve BM daimi temsilcisi, ABD-İsrail saldırısını her fırsatta eleştirdi, “provoke edilmemiş saldırı” (Ukrayna meselesine alaycı gönderme) olarak niteledi, gayri meşru ilan etti.

Tahran yönetimi, daha sonra açıkça anlaşıldığı gibi, önceden haber vererek ABD'nin Katar, Bahreyn, BAE'deki üslerine füzelerle saldırdı. Tamamen meşru bir misilleme eylemi gerçekleştirdi. ABD'ye ve söz konusu ülkelere önceden haber vererek yaptı bu saldırıyı ve ABD'nin İran'a karşı kullandığı füze kadar füze kullandı. Her yönüyle simgesel bir eylem idi bu. Amaç “yıkıcı bir etki yaratmak” değil, siyasal bir etki yaratmak üzerine kurulmuştu: Tehditlerinize aldırıyoruz, istediğimiz anda sizi vurma yeteneğe ve iradeye sahibiz! ABD, bu simgesel karşılığı kabul etti ve olayı tırmandırmayacaklarını ilan etti.

Böylece ABD'nin “savaştan çıkma planı”, İran'ın psikolojik üstünlüğü yakaladığı ortamda yaptığı meşru misilleme sayesinde Tahran'a da bir çıkış imkanı sağladığı için gerçekten işe yaradı. İki taraf da böylece mevcut savaşın nükleer bir kapışmayı gündeme getirecek daha büyük savaflara dönüşmesinden sakınmış oldu. İran, Washington'ın “ateşkes önerisi”ni kabul etti. Ama bu ateşkesin başlamasından saatler önce İsrail'e son bir füze salvosu gerçekleştirmeyi ihmal etmedi!

13 Haziran'da başlayan bu “12 gün savaşı” ile görmüş olduk ki, sadece emperyalist-kapitalist sistem veya daha özel ifade ile kapitalizm, bir sınıra gelip dayanmış değil, fakat aynı zamanda emperyalistler askeri olarak da güçlerinin sınırına gelip dayanmış. Tüm esip gürlemelerine, yakıp yıkma

tehditlerine, yer yer görülmedik vahşetler eşliğinde bu tehditleri gerçekleştirmelerine rağmen, askeri olarak da sürekli geriliyorlar, başarısız oluyorlar. İran'ı bir çırpıda düşürme, saf dışı etme planları, 12 günün sonunda paçayı zor bela kurtarabildikleri bir dehşet filmine döndü.

Bu arada Siyonist varlığı korumak uğruna faşist Kiev rejiminden esirgemek zorunda kaldıkları hava savunma unsurlarının bedelini ödemek de Ukrayna'ya düştü. Bu 12 gün içinde Kiev, Odessa ve bir dizi kent, hava savunma anlamında en ufak bir direniş bile gösteremez hale geldi. Böylece emperyalistlerin askeri yeteneklerinin sınırlarını bir kez daha görmüş olduk.

Bu savaş, İsrail'in değil, bir bütün olarak NATO'nun iki cepheyi aynı anda sürdürme güç ve yeteneğine sahip olmadığını ortaya koydu. Oysa daha hesapta bir de Doğu Asya var! Tayvan ve Kore, hatta belki Filipinler üzerinden Güney Çin Denizi'nde devreye sokulacak çatışmalar, sırada bekliyor.

Trump yönetiminin NATO harcamalarını üye ülke GSYH'sinin yüzde 5'ine çıkarma ısrarı, sanırım şimdi çok daha iyi anlaşılıyordur. Büyük bir savaş, varlıklarını sürdürmenin yegane yolu olarak görüyorlar, ama buna hazır değiller. Güçleri bunun çok uzağında. 12 gün savaşı bunu apaçık koydu önlerine. Öyleyse daha hızlı hazırlanmak zorundalar.

Önümüzdeki dönem, ekonominin ve bir bütün olarak toplumun militarizasyonunun tüm NATO ülkelerinin temel konusu haline geldiği dönem olacak. NATO karşıtı mücadele ise hemen tüm ülkeleri kesen ortak bir nokta olarak öne çıkacak.

Camilo Cienfuegos
1959, "Halkın Kahramanı" olarak
bilinen Camilo Küba devriminin başarıya
ulaşmasından çok kısa bir süre sonra bir
uçak kazasında hayatını kaybetti.

İran Savaşının Dalgaları

..... sinan kaleli .....

01 Mart '26

Beklenen ama istenmeyen, “kaçılmaz savaş” 28 Şubat itibariyle başladı. Ve Siyonist İsrail-ABD ikilisinin ilk nokta saldırılarında Hamaney, üst düzey komutanlar, Ahmedi Necat gibi “simge isimler” öldürüldü.

Önce düşmanını tanımak üzerine birkaç söz. Diplomasiye, diplomasi-nin gerekliliğine vs inanan varsa eğer, Umman arabulucuğundaki Cenevre görüşmelerini gözden geçirsin tekrar. Kimileri “diplomasiye şans” görüntüsünün, “savaş öncesi son çıkış” çabaları olduğunu söylüyor. Kimileri bunun, Trump açısından “diplomasiyle halletmeye çalıştım, olmadı, o yüzden saldırmak zorunda kaldım” görüntüsünü oluşturmak istemesine yoruyor. Oysa Cenevre görüşmelerinin tek gerçek amacı, İran liderliğine topyekun saldırı için ortam hazırlamaktı. Anlatım.

Görüşmelerin son turu 26 Şubat Perşembe günü yapıldı. Umman görüşmeler hakkında olumlu konuştu. İran Dışişleri Bakanı Arakçi de aynı şekilde “çok mesafe katettik, olumlu gelişmeler var” dedi. Oluşturulan hava işin diplomasi ile çözüleceği şeklindeydi. Her ne kadar ABD tarafından yansıyan haberler “el yükseltme” doğrultusunda da, kamuoyunda iyimser bir atmosfer oluştu. Ama Cenevre’deki asıl gizli mesaj, tarafların, son teklifleri kendi yönetimleri ile görüşeceği idi. Bu açıklama, Cenevre’deki “diplomasi masasının” asıl gerekçesidir, özüdür. ABD, görüşmeleri tam da bu noktaya getirmek istedi ve getirdi.

Hatırlanacaktır, geçen Haziran’da “diplomasi masası” kuruluyken, İsrail ani saldırı düzenlemiş ve 12 Gün savaşını başlatmıştı. O zaman da

bir oyalamaydı bu görüşmeler. Şimdi de bir oyalama. Ama dahası var. Bu görüşmelerde oluşan "son teklifler", tarafların yöneticilerine iletilecek ve görüşülecek. Hem ABD, hem İran tarafında. Haliyle İran yönetimi, teklifleri değerlendirmek üzere, Hamaney'in çalışma ofisinde bir araya geliyor. İran tarafı bir saldırı beklemiyor. Demek ki Haziran'dan gerekli dersi almamışlar. Anlaşmaya yakın olduklarını düşünüyorlar ve ABD'nin son tekliflerini görüşüyorlar. Bir yanıt oluşturacaklar. ABD'nin amacı tam da bu durumun oluşması. Saldırı olmayacağına inanmaları ve yönetimin en üst düzeyde toplantı yapması hedefleniyor. Sonuçta Hamaney'in ofisinde toplantı halindeyken ABD-İsrail ortak saldırısı başlıyor. Hamaney ve üst düzey yöneticiler, komutanlar bu saldırıda öldürülüyor. Tam bir "kafa koparma operasyonu"!

Hiçbir kural, hukuk, kaide, değer yok! Sözüm ona bir "diplomasi masası" var. Ama asgarinin asgarisi düzeyde bile olsa, o masanın gereğine uymak yok. Tersine o masanın, askeri hile için oluşturulması söz konusu. Kullanılması değil, oluşturulması! Düşmanını tanımak gerek. Karşıdaki düşman, hiçbir değer yargısına sahip olmayan, tamamen çürümüş bir çete. Mafyatik çetelere taş çıkartacak bir çete. Epstein lağımindan gördüğümüz bir tanımlanamaz güruh.

İran yönetimi, ki kendisi de saldırganlıkta, baskıda, katliamlar düzenlemede, gericilikte çoğuna taş çıkartır, düşmanını tanıyamamanın bedelini ilk nokta saldırısı ile ödedi. Moral açıdan büyük kayıplar yaşadı.

Buna rağmen İran, ABD-Siyonist İsrail saldırısının ilk anlarından itibaren askeri olarak sert karşılık verme-

ye başladı. Kayıplar verdi ve veriyor. Ama tüm ABD üslerine ve İsrail'e gerçekten ciddi saldırılar düzenliyor. Bu açıdan emperyalist-Siyonist ikilinin "kafa kopartma operasyonu", arzulanan sonucu vermedi. Şimdi bundan sonrasını tarafların kararlılığı, o kararlılığın arka planındaki askeri güç ve yetenek, ülkelerin iç dengeleri vb belirleyecek.

Askeri güç, mühimmat vb açılarından Siyonist varlık tamamen dışa bağımlı. Daha önce de dile getirildi. Haziran savaşından çok önce Siyonist İsrail'in ciddi bir savaşı en fazla 12 gün sürdürecektir yeterlilikte mühimmat depolayabildiği dile getirildi. Altını çizelim. Bu, Haziran savaşından çok önce istihbarat raporlarına yansıyan bir durum. Nitekim Haziran'da patlak veren 12 Gün Savaşları, bu bilgiyi doğruladı. Savaştan önce ABD kargo uçakları ile tıka basa doldurulan Siyonist varlığın mühimmat depoları, kısa sürede tükendi, İran füzelerine karşı savunma düştü. Savaşı sonlandırması için yalvara yakar ABD'nin devreye girmesini istedi. Bu durum değişmiş değil.

İsrail, ama sadece o değil, aynı zamanda ABD, büyük bir güçle vurmak, hasmını saf dışı etmek, onu yıldırma ve hızla sonuç almak üzerine kurulu askeri bir stratejiye sahip. Askeri sınai kompleksleri bunun ötesine hazır değil. Depoları da. Haliyle bu savaşın belirli bir süre daha uzaması durumunda ABD-İsrail ikilisinin vuruş yeteneklerinde ve savunma kapasitelerinde belirgin bir düşüş kaçınılmaz olacak. Emperyalist saldırganlar da, İran'da bunu biliyor. Zaman ABD-İsrail'in aleyhine işliyor. Bu nedenle Trump savaşı sonlandırmanın derdine düşmüş durumda. Hamaney ve

üst düzey yöneticilerin öldürülmesi, “zafer ilanı” ve çıkış için bir yol. Ama bu iş ne ona bağlı, ne de siyonist İsrail’e.

ABD emperyalizmi ve siyonist İsrail kazanıyor mu? Soruna sadece askeri açıdan bakan bu soruya “evet” yanıtı verir. Fakat salt askeri bakış açısı yanlıştır. Soruna, savaşa yol açan ya da savaşa başvuran gücün politik hedefi/hedefleri; savaşla varmak istediği amaçları açısından yaklaşılmalıdır. Savaşı ve savaşın gidişatını bu açıdan değerlendirdiğimizde, en azından şu iki-üç günlük süreçte saldırgan ikilinin amaçlarına varmadıklarını; aksine, amaçladıklarının tam tersi sonuçlarla karşılaştıklarını söylemek gerek. ABD ve siyonist İsrail’in, bu savaşa nükleer silahlanmayı önlemek için başvurmadıklarını; asıl olarak İran’daki iktidarı, rejimi değiştirmek istediklerini, hedeflerinin bu olduğunu söyledik. Bu olgu artık bütün dünyanın gözündeki netleşmiş durumda. Soruna böyle yaklaştığımızda ABD-siyonist İsrail ikilisinin amaçlarına ulaşmadığını; ayaklanmalarını bekledikleri İran işçi sınıfı, emekçi, yoksul, ezilen halklarının, iktidara karşı ayaklanmak yerine emperyalist/siyonist saldırganlığa karşı sokaklara çıktığını görüyoruz.

Dahası, dünya emekçi halkları, emperyalizme ve siyonist saldırganlığa karşı harekete geçtiler. Şiiler, Hindistan, Pakistan, Lübnan, Irak gibi sayısız yerde emperyalist/siyonist saldırganlığa karşı şiddetli kitle eylemlerine, gösterilere başladılar. Şu leninist belirlemenin bir kez daha pratikte kanıtlandığını görüyoruz: Ulusal baskı (buna emperyalist baskıyı da ekleyebiliriz) her zaman ulusal başkaldırıya yol açar. İran’da işçilerin, emekçilerin

kendilerine büyük acılar çektiren gerici-dinci iktidar yerine emperyalist-siyonist saldırganlığa karşı sokağa çıkmaları, gösteriler yapmaları budur.

İran iktidarının başı Hamaney’in öldürülmesi, emperyalist-siyonist ikiliye “moral” verse de geçicidir ve hiçbir pratik değeri yoktur. Aksine, gördüğümüz gibi, kitleleri bu saldırgan ikiliyi protesto için sokağa dökmekten başka işe yaramaz. Netanyahu’nun İran halkına “ayaklanma” çağrıları yapması, bu gerici-faşist güruhunun ne kadar ahmak, ne kadar dar kafalı ve cahil olduğunu gösterir başka bir şeyi değil. İran işçi sınıfı ve emekçi halkları dün bu sırtlanların çağrısına uymadı, yarın da uymayacak.

İşin bu noktasında nükleer silah kullanımı riskinin zamana bağlı olarak artacağı bir denklem oluşuyor. İsrail, askeri açıdan stratejik derinlikten yoksun. Avuç içi kadar bir bölge. İran ise 1.65 milyon kilometrekare. Uza-yıp giden bir savaşta İsrail’in büyük yıkımlara uğrayacağı, toptan bir çöküş ve imha olasılığının zamana bağlı olarak artacağı beklenmelidir. Bu türden bir “varoluşsal tehdit”, Siyonist rejimin nükleer silahları kullanımını gündeme getirebilir.

Karşı taraf açısından “stratejik derinlik”, en ağır saldırılar altında bile konumunu korumaya imkan sunar. (Ama sadece imkan. Zira iç çelişkiler, sınıfsal kompozisyon, ulusal sorun vb bir dizi mesele rejimin çözümlenmesini getirebilir.) Olayların askeri gelişimi, emperyalist-siyonist saldırganlığı “ateşkes ve barış müzakereleri”ne zorlarken, İran’ı daha avantajlı konum kazanmak için belirli bir süre daha savaşı sürdürmeye zorlayacaktır.

Bu satırları yazarken, Trump'ın "İran görüşmek istiyor, ben de görüşmeye karar verdim. Daha önce gelmeleri gerekirdi" türünden açıklamaları düştü medyaya. Başka kanallarda ise ABD'nin İtalya aracılığıyla görüşme ve ateşkes talep ettiği, İran'ın reddettiği açıklamaları var. Olayların olağan mantığı bu ikinci haberin daha doğru olduğunu gösteriyor. Yine sosyal medyaya yansıyan kimi görüntülerde İsrail'in taktik nükleer silah kullanmış olabileceği anlaşılıyor. Zira kimi görüntüler olağan füze saldırısı ile örtüşmeyen nitelikte.

İç dinamikler devreye girip İran'da bir "rejim değişikliği" ve parçalanma yaşanmazsa, her nasıl biterse bitsin, savaşın sonunda ABD emperyalizminin çöküş dinamiklerinin hızlanmasına tanık olacağız. Yok İran rejimi kısa sürede çökecek olursa, ABD saldırganlığının ve "caydırıcılığının" belirli bir süre daha yoğunlaştığı bir döneme adım atacağız.

Diğer bir nokta. Savaşın olası uzamasına bağlı olarak Doğu Asya'da Tayvan (ve belki Kore?) çatışmalarının başlaması, Ukrayna'da neo-Nazi rejimin hızlı bir çöküşü söz konusu olabilir. Bu, ancak ve ancak bugünkü savaşın uzaması durumunda gündeme gelebilir. Altınbaşlı kartalın gagasını burun deliklerine kadar avına gömdüğü koşullarda yani. Sonuçta dün başlayan savaş, pek çok bölgeye doğru büyüme potansiyeli gösteriyor.

ABD-Siyonist İsrail ikilisinin sık sık İran halklarına çağrı yapması, bir iki yüzlülükten başka bir şey değil. Emperyalizm hiçbir yerde hiçbir zaman özgürlük getirmede, getirmeyecek. Emperyalizm daima egemenlik peşindedir. Kendi geleceğini emper-

yalist sırtlan sürüsüne bağlayan bir hareket, kaçınılmaz olarak halklar arasında düşmanlaşmaya hizmet eder, özgürlüğe değil. Anti emperyalist olunmadan devrimci, demokrat, özgürlükçü olmak mümkün değildir. Uzak ve yakın geçmiş, hatta şu an içinde bulunduğumuz dönem, bunun örnekleriyle dolu.

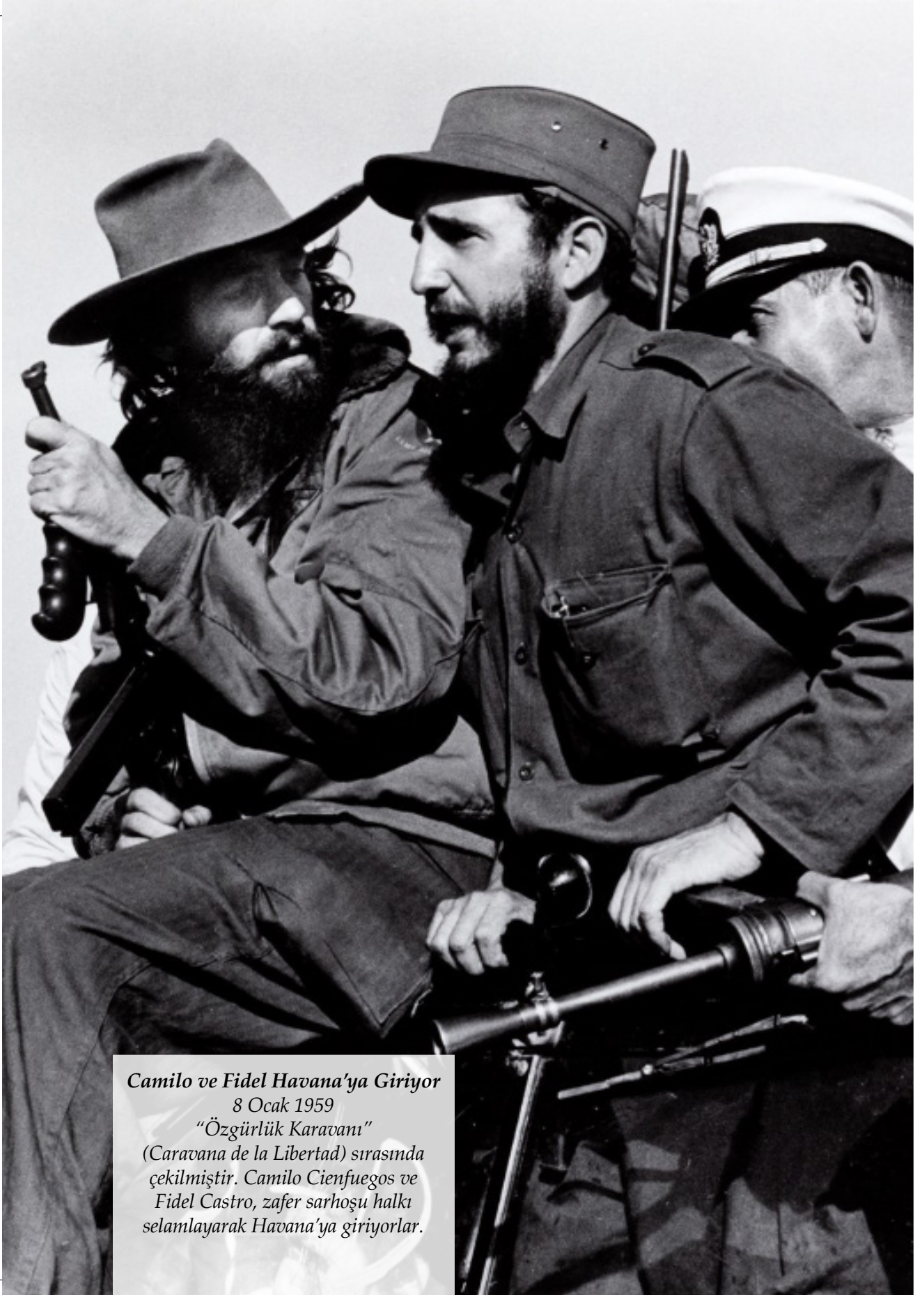
Bize gelince... İran konusundaki görüşlerimiz açık, net. Yeni de değil. On yıllardır bu konuda yazıyoruz. İran'ın dinci gerici bir burjuva diktatörlük olarak nasıl bir yapıda olduğunu defalarca ele aldık. İran'daki işçi grev ve direnişlerinden kadınların eylemlerine, gençliğin mücadelesine, Kürt halkının devrimci mücadelesine dair sayısız olgu ve gelişmeyi ayrıntılı işledik. Bu açıdan Siyonist İsrail-ABD ikilisinin emperyalist gözü dönmüş saldırganlığına karşı çıkar ve görüşlerimizi açıklarken, "Mollalar'ın safına düşmek" türünden zerre kaygımız yok.

Biz Marksist-Leninist bakış açısını savunuruz, jeopolitik denen burjuva düşünce yapısını değil. Sınıf mücadelesi ve dünya devriminin çıkarlarıdır belirleyici olan. Proletaryanın uluslararası çıkarlarıdır. İran proletaryasının her türlü burjuva sınıf çıkarından bağımsız sınıf çıkarlarını temel alması; kendi bağımsız sınıf çıkarları için her koşulda savaşması vazgeçilmez bir çizgidir. Bu nedenle çoklarının tersine, dün de bugün de İran'ın gerici rejimini "konjonktürel olarak" da olsa desteklemedik, desteklemeyiz. Bu noktada uluslararası sosyalist harekette de sık sık yalnız kalırız.

Öte yandan emperyalist saldırganlık söz konusu olduğunda hiç

tereddütsüz emperyalistlerin, Siyonizmin kaybetmesini ister, bunun propagandasını yaparız. Orada da “konjonktürel” bakmayız. Dünya devriminin çıkarları, emperyalistlerin kaybetmesini gerektirir. Emperyalizm gerilediği oranda devrimler güç kazanır, ilerler. Ve tersten, devrimler geliştiği oranda emperyalizm geriler, güçten düşer.

Sözün özü, ABD-Siyonist İsrail’in başlattığı bu emperyalist savaşa karşı İran işçi ve emekçi halklarının yanında olmak, emperyalist-siyonist saldırganlığa cepheden karşı çıkmak, bugün burada devrimci olmanın ilk koşuludur.

Camilo ve Fidel Havana'ya Giriyor

8 Ocak 1959

"Özgürlük Karavanı"

(Caravana de la Libertad) sırasında çekilmiştir. Camilo Cienfuegos ve Fidel Castro, zafer sarhoşu halkı selamlayarak Havana'ya giriyorlar.

Tarih İroniyi Sever

..... sinan kaleli .....

26 Mart '26

Savaş. Yıkım. Karşılıklı misilleme. Geceleri aydınlatan füzeler. Gündüzleri sessizleşen şehirler.

Artık hiçbir şey olağan değil. Ama tam da bu yüzden her şey olağan. Dün istisna olan, bugün rutindir. Fevkalade olan, aleladeleşmiştir.

Kısa tarihtir yaşanan. Bu bir anomali değil, geçiş evresidir. Emperyalist sistemin çözülme ve çöküş, yeni olanın, sosyalizmin yükseliş dönemi. Tarih ne kadar "kısa" olursa olsun, tarihsel dönüşümler hemen bugünden yarına olmaz. Kendince alır belirli bir süre. Yine de geçmiş dönemlerle kıyaslandığında bir göz açıp kapayıncaya sığacak denli kısalan süre.

Bugünlerde üçüncü haftasını adımlayan İran'a yönelik ABD-Siyonist İsrail ikilisinin başlattığı emperyalist savaş, bu "kısa tarih" sürecinde bir kopuş, bir kırılma anı. Gelecekte tarihçiler, tıpkı 11 Eylül gibi, Ukrayna savaşı gibi, bu savaşı da özellikle mimleyecekler.

İran'a yönelen saldırı, basit bir "kaynakları ele geçirme" savaşı değil. Tek tek sayılabilecek çeşitli "jeopolitik nedenler" elbette bu savaşın şurasında burasında gerekçeler arasında yer alıyor ve belirli bir rol de oynuyor. Tüm hepsi bir araya geldiğinde alabildiğine önemli bir etki gücü yaratıyor. Ama bunun ötesine geçmek gerek. Emperyalizmin çöküş süreci, tam ilhak süreci, küresel isyanlar, dünya işçi ve emekçilerinin varolan sisteme karşı her yerde çeşitli biçimler altında harekete geçmesi, küresel devrimci durum ve iç savaş... Bunlar temele konmaksızın bu süreci anlamak ve anlamdırmak mümkün değil. İran'a yönelik emperyalist savaş, tıpkı Ukrayna gibi, Venezuela gibi, bugün sırada bekleyen Küba gibi ve Uzak Doğu'da sırasını bekleyen savaşlar gibi, emperyalist-kapitalist sistemin çöküş sürecinin doğrudan yansımasıdır. Bu süreci durdurma ve tersine çevirme projesinin bir uğrağıdır, ki projenin ilk temel adımı 11 Eylül İkiz Kuleler provokasyonudur.

Gelinen aşamada ABD-İsrail ve onların bölgesel uzantıları İran'a yöneliyor. Amaç açık: İran'ın direncini kırmak, onu parçalamak, teslim almak. Dünya halklarına korku salmak, Venezuela'daki "başarı" sonrası ABD emperyalizminin karşı konulmaz gücünü tescil etmek, bölgeyi İsrail'in güvenliği ekseninde dizayn etmek, Çin'e muazzam bir darbe indirmek, Hazar üzerinden Orta Asya'ya uzanarak Rusya-Çin arasına kamayı sokmak ve nihayetinde kendi egemenliğini yeniden tesis etmek! Bu öldürücü darbe, dünya devrimine dolaylı katkılar sağlayan temel ittifakın (Rusya-Çin-KDHC) parçalanması sayesinde küresel iç savaşı kendi lehine çevirme imkânı sunabilir ABD'ye. Hesaplar bu yönde.

Epstein dosyalarının elini kolunu bağladığı Beyaz Saray'daki zırdeli, sadece Siyonist İsrail'in dayatmasıyla değil, bu genel çerçeveye uygun olarak girdi İran'a karşı savaşa. Bu basit bir "Siyonist komplosu" değil. Var elbet bu türden etkenler. Ama asıl olarak çıkarların örtüşmesi söz konusu. Ve bu emperyalist savaş en az çeyrek asırdır hazırlanıyor. 11 Eylül sonrası Wesley Clark'ın eline tutuşturulan listenin son sırasındadır İran.

Çünkü İran, tüm çelişkilerine rağmen, emperyalizme teslim olmamıştır. Küresel sermayeye bütünüyle açılmamıştır. Tam ilhak sürecine direnmiştir. İşte sorun burada başlar. Emperyalizm için "sorun", düşman olmak değildir. "Bağımsız davranabilmek"tir. Çünkü "emperyalizm özgürlük değil egemenlik ister"! Bu yüzden saldırı ideolojik değil. Ekonomiktir. Yapısaldır.

REFORMCULAR MUHAFAZAKÂRLAR

Normalde kapitalist ülkelerin burjuva sınıfları açısından emperyalist zincire eklenmek, emperyalizm tarafından (ABD hegemonyasında) biçimlenen ödeme ve ticaret sistemine dahil olmak, serbest para ve mal dolaşımını savunmak olması gerekendir. Üretimden kaçan paranın toplandığı offshore hesaplar zinciri, dünya gayrimenkul piyasasına engelsiz giriş, artık tedarik zincirinin bir halkasından başka bir şey olmayan üretimin engelsiz devam edebilmesi... Her açıdan emperyalist egemenliğe gönüllü bağlılığı (dilerseniz kölece bağlılığı) gerektirir. Herhangi bir kapitalist ülke, geleneksel, siyasi, kültürel vb. herhangi bir gerekçeyle bu zincire gönüllü eklenmeye yanaşmazsa, ABD egemenliğindeki emperyalist efendilerden önce kendi burjuva sınıfından baskı ve direnç görür. Tercih, iktisadi yapının gerektirdiği/zorladığı bir tercihtir. Kişisel değil, sınıfsaldır.

Buna rağmen tarihsel, kültürel, iç iktisadi, toplumsal gerekçelerle tam ekonomik ilhak sürecine, tam teslimiyete direnen ülkeler var ve olmaya devam edecek. Bu kaçınılmaz. Her birinin değerlendirmesi kendi özelinde yapılmalı. Ortak yönler olduğu gibi, farklılıklar da barındırır.

İran'ın tam ekonomik ilhak sürecine direnmesi hem iktisadi hem tarihsel-kültürel yönler içeriyor. 1979 devrimiyle tarihsel bir kırılma yaşayan, ardından üzerine salınan Irak ile giriştiği 8 yıllık savaşta büyük bedeller ödeyen, emperyalist-kapitalist zincirin

dışında kalan bir ülke. Köklü bir anti-emperyalist damarı ve geleneği olan bir toplum. Devrim sonrası iktidarı ele geçiren mollalar, o dönem için, İran'ın geleneksel "bazaar (pazar) sınıfının" temsilcileri bir bakıma. Orta sınıfların temsilcisi yani. Haliyle devrim sonrası iktisadi toplumsal evrim, ki sonrasında sürekli yaptırımlar baskısı altındaydı, emperyalist sisteme eklenenecek güçlü bir işbirlikçi tekeli sınıf yaratmadı. Bu kesim genel olarak güçsüz kaldı. Yine de ta Şah döneminde kökleri olan bu kesim, son yarım yüzyıl içinde gücünü belirli oranda artırdı ve ifadesini "reformcular" da bulan bir siyasal eğilim olarak ortaya çıktı.

Bir ülke yönetimi içinde kişiler arası farklı görüşler normaldir. Ama bu ayrımlar siyasal bir eğilim haline gelmişse, orada kişisel görüşlerden değil, sınıfsal farklılıkların yansımasından bahsetmek gerekir. İran'daki reformcu-muhafazakâr ayrımı (hatta kimilerine göre reformcu-muhafazakâr-yeni muhafazakâr) özünde iki farklı ekonomik güç blokunun çatışmasıdır.

Reformcular, yukarıda bahsedilen kesim. Bunlar modern burjuva sınıftır ve çıkarları emperyalist sisteme eklenmekten geçer. İthalat-ihracat yapan, küresel pazarlara açılmak isteyen sermaye grupları yani. Bürokrasi arasında da hatırı sayılır bir desteği vardır bu kesimin. "Gerilimi düşürmek, yaptırımların kaldırılmasını sağlamak ve küresel ekonomiye entegrasyon" düşüncesinin savunucularıdır. Emperyalist mali sermaye ile daha sıkı bağ kurmaktan yanadırlar. Bu açıdan tam ekonomik ilhak sürecinin gönüllü destekleyicileri, hatta yürütücüleri onlar-

dır. Ya da bu politik yaklaşımın maddi zemini, bu kesimdir. Reisi ve Ahmedi Nejat haricinde son dönem cumhurbaşkanlığı seçimlerini kazananlar hep onlardı.

Muhafazakârlar denen kesim ise daha geleneksel ticaret burjuvazisine, yani bazaar (pazar) esnafına, dini vakıflara (bonyadlar), devlet aygıtı içindeki yerleşik ağlara dayanır. Bu kesimler hem petrol gelirleri hem de yarı-kamusal ekonomik yapılar üzerinden beslenir ve mevcut düzenin sürmesini ister. Bir bakıma "devlet kapitalizmi" savunuculuğudur. Dışa açılmaya karşı dururlar.

Sonuçta burjuva sınıfın siyasal egemenliğine dayanan iki burjuva hat, iki burjuva eğilim. Bu açıdan bakıldığında işçi ve emekçiler açısından değişen bir şey yok. Her ikisi de işçi ve emekçileri zapturapt altına almak için uğraşiyor.

İran 90 milyonluk bir ülke. Devasa bir emekçi kitle. Sınıf çıkarları bunlardan tamamen ayrı olan, siyasal özgürlüklerden, kadın özgürlüğünden yana olan, halkların ulusal haklarının güvence altına alınmasını isteyen... Tepedeki bu çekişmenin dışında, on yıllardır neredeyse aralıksız hareket halinde olan, dönem dönem büyük halk isyanlarını tetikleyen emekçi milyonlar...

Toplumsal kompozisyon böyle.

ABD-Siyonist İsrail saldırganlığı meydana geldiğinde iç çelişki ve çatışmalar hızla perde gerisine çekildi. Başka şartlarda bir "dış savaş" farklı tepkiler doğurabilirdi belki. Ama baş emperyalist güç ve onun bölgedeki kuduz köpeği Siyonist varlık ortak saldırıyı başlattığında, üstelik bunu her

tür insani değer ve yargıyı alaya alırsa-
sına bir gözü dönmüşlükle yaptığında,
işin rengi değişti. İki Tomahawk füze-
siyle katledilen ilkokul çocukları baş-
lı başına bir ortak tepki yarattı. Molla
yönetiminin en tepesini uçurduğunda
yapının çözüleceğini, halkların ayak-
lanacağını düşünen emperyalist-Siyon-
ist ittifak, tam tersi bir sonuçla karşı-
laştı.

Sadece bu da değil, emperyalizm-
le kafa kafaya gelme, ona direnme, em-
peryalist egemenlik sistemini sarsma,
emperyalist-Siyonist çetenin gücünün
sınırlarını ve güçsüzlüğünü gösterme
açısından da sonuçlar yarattı, yara-
tıyor bu savaş. Dolaylı olarak dünya
devrimine, işçi ve emekçilerin kurtuluş
mücadelelerine etki ediyor. Emperya-
list-Siyonist ittifak karşısında elde edi-
lecek olası başarılar, dünya halklarına
büyük bir moral güç kazandırıyor.
Bu yüzdendir ki şimdi tüm kıtalarda
emekçiler İran'ın sürdürdüğü direnişe
sempati duyuyor, destek oluyor.

KLASİK CEPHESİ OLMAYAN SAVAŞ

Emperyalist-Siyonist saldırganlı-
ğın başlattığı bu savaşın klasik anlam-
da cepheleri yok. Haliyle cephe gerisi
de yok. Bir ağ bu. Yayılan, derinleşen,
sınır tanımayan.

Füzeler. Dronlar. Siber saldırılar.
Vekil güçler. Hepsi aynı savaşın parça-
ları. Dahası, tüm coğrafya savaş alanı
haline gelmiş durumda.

Askeri anlamda "başa çıkılmaz"
devasa bir güç var bir tarafta: ABD
emperyalizmi ve "dokunulmaz İsrail"!
Savaş bütçeleri (askeri harcamaları)
yaklaşık 1 trilyon dolar. Bu tarafta bir
hava kuvveti bile olmayan, "tek darbe

ile yıkılacak" olan bir İran. Askeri büt-
çesi 10 milyar dolar (kimi araştırmalar
20 milyar diyor). Arada korkunç bir
uçurum var. Bu şartlarda İran'ın bu
savaşı kabul etmesi, direnmesi akıl alır
bir şey değil. Bu yüzdendir ki Wittkoff,
daha savaş başlamadan ABD'nin yap-
tığı muazzam yığınak sonrası "Başkan
Trump, İran'ın neden hala teslim ol-
madığını anlayamıyor" demişti.

Teslim olmadı İran. Kendine da-
yatılan, artık bir yazgı halinde önünde
duran savaşı kabul etti. Daha ilk dar-
bede muazzam kayıplar verdi. Ama
teslim olmadı. Düşmanın askeri stra-
teji ve taktiğini, teknik üstünlüğünü
boşa çıkartacak bir strateji ve taktik
izledi. Devasa bir askeri gücün bir sa-
vaşı nasıl kaybetmekte olduğuna tanık
oluyoruz!

Stratejik derinliği olan bir ülkenin
bundan yoksun bir Siyonist varlığa,
lojistik sorunlarla boğuşan bir dünya
devine nasıl başarıyla karşı koyabildi-
ğini izlemek gerçekten öğretici. Güç ze-
hirlenmesi yaşayan, kibirden burnunun
ucunu göremeyen emperyalist-Siyonist
ittifakın nasıl kırılan olduğunu gör-
mek, dünya halkları açısından mutlu-
luk verici. Şu an tüm dünyada yükselen
İran sempatisinden de bunu anlamak
mümkün. Halkların başına bela olan bu
kötülük odağının uğradığı her kayıp,
halklarda ayrı bir sevinç doğuruyor!

İran, kimilerinin tanımlamasıyla
"mozaik savunma" uyguladı. Amaç,
askerî açıdan kendisinden kat kat üstün
olan hasmını kendi hedeflediği savaş
düzlemine çekmekti. Bu düzlemde za-
man önemli bir faktör. Düşmanın gücünü
hızla tüketmek, onu yormak önemli.
Stratejik derinliğe güvenerek alacağı
ağır darbeleri atlatabilecek bir yayılma
gerçekleştirmiş kendi sahasında.

Emperyalist-Siyonist ittifak, beklediği gibi savaşın ilk anında muazzam bir güçle vurdu. Onların temel askeri stratejileri bu. İlk vur, olanca gücünle vur, düşmanı dize getir. Bu yüzden bütün askeri imkan ve kabiliyetlerini savaşın hemen başında sonuç almak için kullanmaya dayalı bir strateji uyguluyor. Bunun için hiçbir katliamdan, soykırımdan çekinmedi. Sonuç?

Hamaney ve komuta ekibi savaşın ilk başında öldürüldü. İlkokul bombalanarak 168 kız çocuğu öldürüldü. Hava üsleri, havaalanları, belirlenen füze rampaları, Basra (veya Pers) Körfezi'ndeki İran gemileri hedef alındı. Hatta nükleer santral çevreleri vuruldu. Böylece daha ilk hamlede "zafer" çığlıkları yükseldi. Devasa bir propaganda gücü de devreye girince...

Ama daha bu saldırıların üstünden bir saat geçmeden İran sistemli bir şekilde karşılık vermeye başladı. İlk darbe Siyonist İsrail'e değildi. Körfez ülkelerindeki ABD üsleri hedef alındı. Katar, Bahreyn, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Suudi Arabistan, Ürdün, Irak... Radarlar, hava ve deniz üsleri, mühimmat depoları...

İran askeri taktiği basit, akılcı ve sonuç alıcıydı. Nitelik yerine nicelik! Çok sayıda düşük nitelikte saldırı aracı, az sayıda yüksek nitelikli araçtan daha etkili sonuçlar yaratabilir. Öyle de oldu. İlk gün yüzlerce füze, bini aşkın dron fırlatıldı bu hedeflere. Hava savunma sistemleri böylesine yoğun bir yüklenmeyi kaldıramadı. Ve Bahreyn'deki erken uyarı radarı ilk olmak üzere, bölgedeki radar ağı kısa sürede paramparça edildi.

Yoğun saldırıda amaç vurmak değildir. Düşman sistemlerini yorar. Tüm radar ve savunma ekipmanı böy-

lesi yoğun bir saldırıda kendini açığa çıkar. Yerler tespit edilir. Mühimmat tükenir. Radarlar aşırı çalışmaktan yorgun düşer. Savunma ağına gittikçe büyüyen gedikler oluşur.

Bir de işin ekonomik boyutu var. 20 bin dolarlık çok sayıda drone gönderilir, bunları karşılamak için düşman her biri birkaç milyon ile birkaç on milyon dolar arasında değişen savunma mühimmatı harcar. Üstelik her bir saldırı ekipmanına birden fazla savunma füzesi harcamak zorunda kalır. Sonuçta kısa sürede savunma giderleri astronomik bir artış gösterir. Kaybedilen her radar, her hava savunma bataryası ekstra milyarlar demektir.

Kısacası İran'ın yoğun ucuz dronlarını ve eski teknoloji füzelerini karşılamak için tüm Körfez ülkelerinin ve ABD-Siyonist İsrail'in savunma sistemleri çalıştı. Sürekli çalıştı. Radarlar açıldı. Yerleri tespit edildi. İlk aşama buydu: Kapıyı zorlamak.

Sonra ikinci adım zamanı geldi. Daha az füze. Daha seçici atışlar. Daha yüksek hassasiyet. Eski stoklar öne sürülmüş, tüketilmiş, işlevini görmüştü. Ardından daha gelişmiş sistemler devreye sokuldu.

Bu bir tercih miydi? Evet. Bu bir zorunluluk muydu? O da evet. Çünkü aynı anda: Fırlatıcılar (füze rampaları) vuruluyordu. Depolar hedef alınmıyordu. Lojistik baskı altındaydı. Plan ile zorunluluk kesişmiyordu bu plan. Doyurma tamamlanmıştı. Aşındırma gerçekleşmişti. Şimdi delme zamanıydı.

Hiçbir sistem sonsuz değildir. Demir Kubbe, Arrow, Patriot, Davut'un Sapanı... Hepsi güçlü. Ama hepsi sınırlı.

Çünkü matematik basit: Ucuz saldırı araçları. Pahalı savunma sistemleri. Uzayan savaşta denge bozulur. Bir

süre sonra: Savunma “engellemez”. Sadece “hasarı azaltır”. İşte yeni gerçeklik budur.

DOKUNULMAZLIKTAN KIRILGANLIĞA

İsrail “dokunulmazlık miti” üzerine kuruldu. Dokunulmazlık. Mutlak güvenlik. Kesintisiz üstünlük!

Oysa şimdi Tel Aviv alevler içinde. Hayfa hedef. Her yer hedef. Artık cephe gerisi yok. Sirenler günlük hayatın parçası. Sığınaklar yaşam alanı. Ve en önemlisi, **gitme/kaçma isteği artıyor**. Kalmak zorlaşıyor. Nüfus çözümlenirken, ekonomi daralıyor. Savaş uzadıkça maliyet büyüyor.

Bir devlet için en büyük tehdit nedir? Dış düşman mı? Hayır. İçten çözümlenme. İşte Siyonist varlık için en kritik, en zorlu an bu. Bakmayın “Laricani’yi öldürdük, İstihbarat bakanını öldürdük” çılgınlıklarına. Onları, daha fazlasını da öldürseler, şu an uçurumun kenarına gelen onlar. Bir adım. Yalnızca bir adım kaldı. Sonrasında uçurumun dibini boylayacaklar.

Netanyahu ve çevresindeki-lerin yaşayıp yaşamadığı başlı başına muamma. Şaibeli videolar şüpheleri gidermiyor. Öldü mü, kaçtı mı tartışmaları, savaşın sisi içinde kayboluyor. Kesin bilgi çoğu zaman yoktur. Ama esas mesele bu değil. Esas mesele şudur: Artık İsrail’de hiçbir yer güvenli değildir. Yeni gerçeklik budur. Ve bu gerçeklik, tüm propagandaların ötesinde, savaşın yönünü belirleyecektir.

Savaş tek hat üzerinden yürümüyor. İran’a yönelik çok ağır hava saldırıları; İsrail’e yönelik gittikçe daha etkili olan füze ve dron saldırıları; Güney Lübnan sınırında Hizbullah’la

girişilen kara savaşı; Körfez’de ABD üslerinin aralıksız bombalanması, denizde enerji hatlarının kesilmesi... Beş cephe, tek savaş.

Bu yapı, klasik zafer fikrini ortadan kaldırır. Çünkü hiçbir cephe kapanmaz. Sadece yer değiştirir. Kırılabilirlik arttıkça risk büyür. Savaşın sürekli tırmanması neredeyse bir yazgı gibi.

ABD’nin sahada istediğini bulamadığı bir olgu. Uçak gemisi savaş grupları İran’dan bin kilometre uzağa çekildi. USS Ford savaşa hiç girmeden Girit’e geri dönecek. Körfez ülkelerindeki askeri üsler neredeyse haritadan silindi. Hürmüz’ün İran denetiminde “seçici geçirgen” bir tarzda kapatılması, Yuan ile ticaretin boğazdan geçiş için bir bilete dönüştürülmesi, ABD donanmasının boğazı açma yeteneğinin olmadığına ortaya çıkması, Trump’ın NATO’ya ve müttefiklerine “Hürmüz Boğazı’nı açmak için donanma gönderin” çağrısının reddedilmesi... Savaşın ABD-Siyonist İsrail aleyhine geliştiğinin, zaman geçtikçe bunun daha belirgin hale geldiğinin göstergeleri.

Durum bu hale gelince ABD-İsrail ikilisi İran’ın enerji altyapısına saldırıya geçti. Güney Pars bölgesindeki gaz tesisleri bombalandı. Daha önce Tahran’daki devasa yakıt depolarının İsrail tarafından bombalanması yüzünden Beyaz Saray rahatsız olmuştu. Zira petrol fiyatlarının hızlı tırmanmasından çekiniyordu. Ama artık bu çekinceleri düşünecek halde değil. Ölmüş eşek kurttan korkmaz!

İran, Tahran’daki tesisler vurulduğunda “bir daha enerji altyapımıza saldırırsanız tüm bölge ülkelerinin enerji tesislerini vuracağız” demişti. Güney Pars sahasına yapılan saldırının

ardından İran Arabistan ve Katar'daki tesisleri vurdu. Petrol fiyatları bir ara 120 doların üstüne çıktı, sonra 110 dolara indi. İran'ın misillemeleri devam ederse 200 doları geçeceğine kesin gözüyle bakılıyor.

Şimdi savaşın bu aşamasındayız. Artık kimin daha uzun süre dayanacağına bağlı her şey. Ekonomik olarak, askeri olarak toplumsal ve siyasal olarak!..

Siyonist İsrail en büyük kırılmayı yaşadı, yaşıyor. Onulmaz bir yara aldı. Bir çözülme ve dağılma süreci başladı. Savaşın uzaması bu süreci daha da derinleştiriyor. Tehlike de işte burada büyüyor.

Siyonist varlık için "varoluşsal tehdit" her geçen gün güçleniyor. Elinde miktarı bilinmeyen nükleer cephanelik olan, soykırım ve vahşi saldırganlığı temel politik hat olarak belirlemiş, inanılmaz dinsel taassubun devletin en üst katına yükselmiş olduğu bir apartheid rejimi olarak Siyonist

İsrail, nükleer silah kullanımına her geçen gün daha fazla yaklaşıyor.

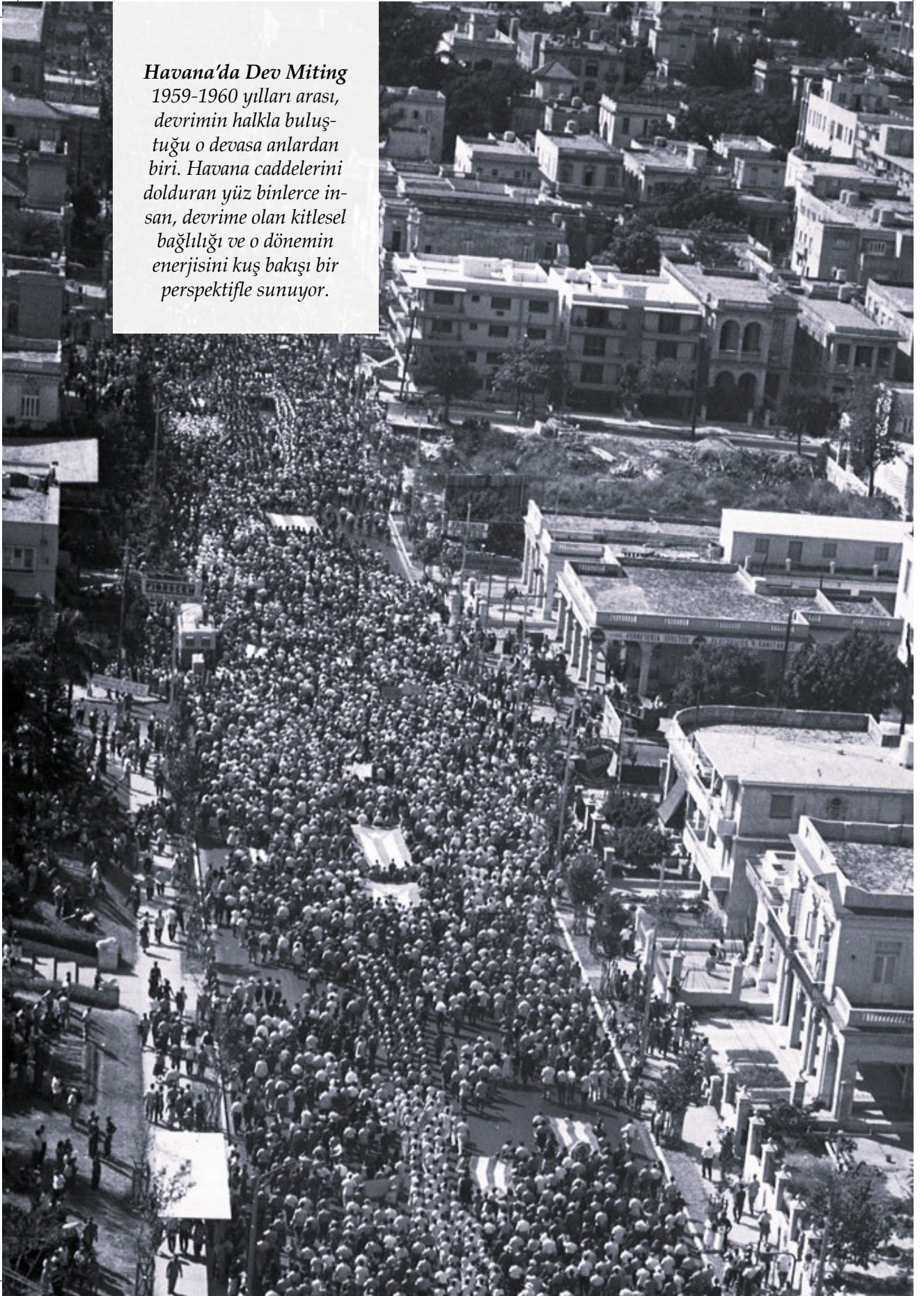
Kim kazanacak? Bu haliyle soru yanlış. Çünkü bir taraf şimdiden büyük oranda kaybetmiş durumda. Emperyalizmin krizi derinleşiyor. ABD gücü aşınıyor. Bölgesel aktörler daha özerk davranıyor. Ve savaş uzuyor. Bunlar somut olgular. İran birdenbire tam anlamıyla teslim olmadığı sürece bu olgular değişmez, süreç tersine dönmez.

Tarihin ironisi en büyük oyunlarından birini oynuyor. İran, varoluşsal savaşında gösterdiği muazzam direnç ile iradesine rağmen dünya devrimi için çalışıyor! Büyük bedeller ödüyor ama teslim olmuyor. Dünya işçi sınıfının, emekçi ve ezilen halklarının, dünya devriminin en büyük düşmanı her geçen gün küresel bir hezimete bir adım daha yaklaşıyor.

Dünya halkları için muazzam bir zafer ufukta belirginleşiyor.

Havana'da Dev Miting

1959-1960 yılları arası,
devrimin halkla buluş-
tuğu o devasa anlardan
biri. Havana caddelerini
dolduran yüz binlerce in-
san, devrime olan kitlesel
bağlılığı ve o dönemin
enerjisini kuş bakışı bir
perspektifle sunuyor.

Editörden

DELİLİK BİR YERE KADAR

31 Aralık '25

Çok güzel bir halk deyişidir, “Delidir, ne yapsa yeridir” derler. Halkın binlerce yıllık birikiminden süzülen kolektif bilgeliği saklıdır bu sözde. Delinin öngörülemezliğini anlatır. Bir parça da sakınma, çekinme, hatta belaya bulaşmaktan korkmayı içerir.

Bir köyün, mahallenin, kasabanın delisi, halk tarafından hemen her zaman hoş görülür. Peki ya bu “delilik” bir ülkenin “dış politika stratejisi” haline getirilirse? Olur mu öyle şey, denmesin. Tarihte çokça örnekleri var. Machiavelli bu işin teorisini bile yapmış kendince. Modern çağda ise, geçtiğimiz yüzyılın ikinci yarısında, ABD başkanı Nixon tarafından allanıp pullanan bir dış politika stratejisi haline getirilmiş, adına da “Madman Strategy” denmiş. Elinde sopası ile dünyada bir oraya bir buraya musallat olan, önüne gelene sopa sallayıp korkutmaya çalışan bir dış politika! Temel fikir, öngörülemezlik, akıl dışılık veya değişkenlik görüntüsü yaratarak karşıtlarını sindirmek ve olası karşı karşıya gelişlerde aşırı veya orantısız bir tepki vereceğinden korkmalarını sağlamak.

Öyledir gerçekten de. Delinin sağı solu belli olmaz ne de olsa. Ama halkın kolektif bilgeliği, doğal diyalektiktir. Her tespitini bir karşı tespit ile dengeler. Deliye ilişkin dengeleyici söz ise “deli deliyi görünce sopasını saklar”-dır. Yani “bizim deli” ancak değnek-

siz köyde caka satar. Karşısında en az kendisi kadar gözü kara eli sopalı birilerini gördü mü, tüm strateji ya tamamen çöker ya da kaçınılmaz olarak topyekûn imha savaşının tetiklenmesine yol açar. Haliyle rakiplerini sindirme derdindeki “madman”, bu strateji sonucu kendini bir yıkım savaşını göze almak ile tepkisiz kalmak arasında köşeye sıkıştırır.

Vietnam batağında debelenen ABD emperyalizminin beyhude çabası olarak piyasaya çıkan “Madman Strategy”, nihai anlamda başarılı olamasa da, belirli sınırlar arasında işe yaramıştır. Günümüzde ise Trump şahsında, her iki başkanlık döneminde de yoğun bir şekilde kullanılıyor. Kâh Kasım Süleymani’yi öldürtüyor, kâh Venezuela petrol tankerlerine korsanca el koyuyor. Ama eli en az onun kadar sopalı asıl karşıt güçler, Rusya, Çin ve KDHC söz konusu olduğunda “deliliği” sökmüyor!

1970’lerin başında hedefine ulaşamayan bu strateji, bugün hiçbir şekilde başarılı olamaz. Tarih 1970’ler değil, emperyalizmin bir bütün olarak gerilediği, çöktüğü bir dönem. Trump’ın temsil ettiği ABD tekelleri hızla “kendini yarı küresine” çekilerek (bakınız Trump’ın yayımladığı yeni Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi), uzun süredir dillendirilen bu durumu, bir olgu olarak kabul etmiş bulunuyor.

İkinci ve çok daha önemli nokta ise şu: ABD emperyalizminin başını çektiği kampın karşısında yalnızca

Rusya-Çin-KDHC-Küba'nın başını çektiği ülkeler topluluğu yok. Daha önemlisi tüm dünyada sürekli büyüyen, güçlenen halk hareketleri var. Kapitalizme başkaldıran, yeni bir umut, yeni bir gelecek, yeni bir dünya özlemiyle, hadi tam adını koyalım, sosyalist bir gelecek özlemiyle sürekli eylemler yapan işçi ve emekçiler var. Bu güce karşı ne nükleer silah tehdidi işe yarar, ne sağa sola gönderilen uçak gemisi savaş grupları.

Her ne kadar kendini beğenmişlikte her tür sınırı aşan biri de olsa ABD'nin başındaki "madman", dünya halklarının, emekçi sınıfların yükselen dalgası karşısında geri adım atmak zorunda olduğunun bilincinde biri. Bunu Gazze soykırımını döneminde faşist Netanyahu'ya söylediği sözlerden de biliyoruz:

"Durmak zorundaydı yoksa dünya onu durduracaktı. Ben neler olduğunu görebiliyordum. Siz de neler olduğunu görebiliyordunuz. İsrail dünya genelinde popülerliğini çok yitiriyordu. Her neyse, sonunda doğru olanı yaptı. Dünya bizim saldırılarımızdan bıkmıştı. Biz diyorum yani İsrail ve biz. Sonra Bibi'ye dedim ki 'Bibi, tüm dünyayla savaşamazsın. Bireysel savaşlar yapabilirsin ama tüm dünya sana karşı. İsrail dünyaya kıyasla çok küçük bir yer.'"

Delilik de bir yere kadar!

Vietnam savaşının son dönemlerinde ortaya çıkan bu "madman strateji", emperyalizmin hızla çöktüğü, dünya halklarının ise emperyalist merkezler dahil her yerde ayağa kalktığı günümüz koşullarında hiçbir şekilde başarı kazanamaz. Dünya artık bu deliyi o kadar da dikkate almıyor.

ÇAVİSTALAR YENİLGİYİ ZAFERE ÇEVİREBİLECEK Mİ? 04 Ocak '26

Bir kez daha ABD emperyalizminin kanlı elleri Simon Bolivar'ın özgür ruhunun dolaştığı topraklara uzanıyor!

Haydutluk, korsanlık, zorbalık... ABD emperyalizmi Venezuela'ya karşı hepsine başvurdu. Akla gelebilecek her tür uluslararası yasayı, kuralı, hukuku, hatta o kendi "kurallara dayalı düzen" in kurallarını bile ayaklar altına aldı. Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti'nin barışsever halkı, gecenin karanlığında emperyalist canavarın vahşi bombardımanına uğradı.

Dün gece itibariyle, hala açığa çıkmayan bir ihanet sonucu Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti başkanı Maduro, emperyalist canavarın ordusu tarafından kaçırıldı. Pek çok şey hala karanlıkta. Ama en azından büyük bir ihanet olduğu aşikâr. Dün gece ABD uçakları, helikopterleri ve füzeleriyle yapılan saldırı, besbelli ki bu ihanet şebekesinin Başkan Maduro'yu savunmasız bir şekilde etkisiz hale getirmesi için düzenlenen bir "örtme/maskeleyme operasyonu" idi. Bolivarcı ordu, halk ve tüm dünya Karakas'a düşen füzeleri seyrederken, Maduro, savunmasız bir şekilde ABD askerlerine teslim edilmekteydi.

Dün gece itibariyle Bolivarcı devrim büyük bir psikolojik yenilgi aldı. Bolivarcı yönetimin başı, tek kurşunun atılmadığı bir anlaşılmasız ortamda düşmanın eline düştü. Ama saldırının daha ilk anlarından itibaren Başkan Maduro'nun tüm halka, milislere, orduya harekete geçme çağrısı yaptığı, tüm ülkeyi savunma durumuna geçirdiği haberleri düştü ortalığa. Gecenin karanlığında halk milisleri harekete

geçmeye başladı. Halk başkanlık sarayına (Miraflores) yürüdü. Başkan yardımcısı Delcy Rodriguez bir taraftan halka sükûnet çağrısı yaparken, diğer taraftan sokaklara davet etti. Aynı zamanda Maduro'dan haber alınmadığını, ABD'nin Maduro'nun hayatta olduğuna dair bilgi vermesi gerektiğini söyledi. İçişleri Bakanı ve Dışişleri Bakanı halka açıklamalar yaptı. Kısa süre sonra Savunma bakanı Lopez de kararlılık içeren konuşmalar yaptı.

Görünürde Bolivarcı yönetim kararlı bir duruş sergiliyordu. Ama Trump'ın basın açıklaması, kafaların daha fazla karışmasına yol açtı. "Venezuela'yı biz yöneteceğiz" diyordu Trump. Nasıl, kiminle? Orduyu Venezuela'ya sokmaktan bahsediyordu Trump, "sadece bir adamı alıp yönetimi olduğu gibi bırakmaya niyetimiz yok" diyordu. Diğer taraftan Bolivarcı yönetimin başkan yardımcısı ile anlaşabileceklerini söylüyordu. İç tutarlılıktan yoksun bir konuşmadı Trump'ın ve ekibinin sıra ile kürsüye çıkıp geveledikleri. "Bolivarcı yönetim petrolümüzü çaldı" diyecek kadar kendinden geçmiş, emperyalist yağma hayallerini açığa vurmuştu. Konuşma baştan sona büyüklük hastalığının sayıklamaları ile doluydu. İleri geri pek çok şey söyleyip durdu. Ama narsisimden kaynaklanan açık sözlülüğü, Bolivarcı yönetim saflarındaki ihanete dair kimi şeyleri açık ediyordu. Henüz arkada ne tür karanlık hesapların yapıldığı, kimlerin bu ihanet operasyonunda yer aldığı belli değil. Bunu şimdilik bilemiyoruz, bilmemiz de gerekmiyor. Zamanla işin bu kısmı parça parça aydınlanacaktır.

Sözün burasında, insanı kusturacak kadar onur ve ahlak yoksunu liberal alçakların, onların kuyruğunda takılan hangi renkten olursa olsun "sosyalist" in "Maduro tutuklandı"

türünden gevelemelerine dair birkaç kelam etmek gerek. Burjuvazinin bu kucak köpekleri, Venezuela tankerlerinin korsanca çalınmasını "alıkoyma" şeklinde adlandırdıkları gibi, düpedüz insan kaçırmayı da "tutuklama" diye normalleştirmeye çalışıyorlar. Bu onursuz alçaklar topluluğu, ruhlarını ve bedenlerini emperyalistlere peşkeş çekmeyi marifet sanan bu ayaklı cüzdan bozuntuları, dillerine doladıkları "diktatör" lakırdıları üzerinden bir ülkenin geleceğine ve onuruna yapılan saldırıyı aklamaya çalışıyorlar. Hiç kuşku olmasın. Bu soysuzlar yalnızca tarihin yargısına bırakılmayacak. Yeri ve zamanı geldiğinde bu müsveddeleri emekçi halklara karşı işledikleri bu suçlardan yargulamak, her devrimin boynunun borcudur. Halklar unutmaz, unutmayacak!

Gelelim dün gece dünya halkları için umut kırıcı yenilgiyi tersine çevirebilme meselesine... Venezuela halkı ve dünya halkları açısından şimdi önemli olan şey, Bolivarcı devrimin bu ihanet çukuruna rağmen süreci kendi lehine çevirip çeviremeyeceği. Venezuela yoksul emekçileri büyük bir öfke ile sokaklara çıktılar. Devrimin öfkesi ve kararlılığı, emperyalizmin saldırgan askeri varlığına rağmen, içerideki karşı devrimcilerin diken üstünde olduğu bir ortam yarattı. Maduro kaçırıldı, evet. ABD zindanına götürüldü. Ama buna rağmen Bolivarcı devrimin dayandığı zemin, şu an hiç olmadığı kadar sağlam. Ülkedeki karşı devrimin en kırılğan olduğu andayız şu an. Şimdi "kızıl terör"ün tüm karşı devrimi büyük bir kararlılıkla sindirebileceği, hatta süpürebileceği bir ortam mevcut. Daha önce defalarca "güçler dengesi", "demokratik görüntü", "meşruiyet tartışmaları" vb. şeylerle atlamayan o kararlı adımı bir çırpıda atmak mümkün!

Emperyalistlerin ve ülkedeki uzantısı alçakların her tür “meşruiyeti” bir kenara atarak ülkenin başkasınının kaçırmış olmaları, devrime çok daha kararlı karşılık verme imkanının sunmuş bulunuyor. Emekçi yığınlar ise büyük bir öfke ve kararlılıkla zaten sokakları doldurmuş durumda. Bolivarçı devrim için kritik bir dönemeç bu.

Bekleyecek, oyalanacak, meşruiyet tartışmalarına girilecek dönem değil. Ya Bolivarçı devrim ileri sıçrama yapacak, kararlılıkla hasmının üzerine yürüyecek, ya da karşı devrim, emperyalist mali sermayenin askeri ve siyasi desteğiyle Bolivarçı yönetimi yıkmak için saldırıya geçecek. Daha doğrusu saldırıya çoktan geçti. Sadece dün geceki olayın büyüklüğü sonucu bizzat kendisi şoka girdi. Korkuyor, halkın öfkesinin kendisine yönelmesinden korkuyor. Silahlanmış Çavistalardan korkuyor.

Tüm süreci hızla tersine çevirebilecek olan şey, silahlanmış halkın gücüne dayanarak karşı devrimin amansız bir şekilde bastırılması ve tasfiye edilmesidir. İşte o zaman Bolivarçı devrim ileri doğru gerçekten çok sağlam bir sıçrama gerçekleştirmiş olacak, emperyalizmin dünkü zaferini stratejik bir bozguna çevirebilecektir. Önümüzdeki birkaç gün bu açıdan yaşamsal önemde. Gelişmelerin yönünü hep birlikte göreceğiz.

**BOLIVARCI VENEZUELA
CUMHURİYETİ KAZANACAK
05 Ocak '26**

Dünya çapında haydutça davranacağını ilan eden ABD emperyalizminin Venezuela Devlet Başkanı Nicolas Maduro'yu kaçırap esir almasının ilk şoku atlatıldı ve taşlar, tarihin akışına

uygun biçimde, yerli yerine oturmaya başladı: Venezuela Bolivarçı Devrimi şimdi daha güçlü, daha kararlı biçimde, karşı devrimi ezerek ilerlemenin ilk adımlarını atmaya başladı.

Venezuela Devlet Başkanı Maduro'nun kaçırılıp esir alınması, devlet mekanizmasını, hükümetin işleyişini, yoksul emekçi sınıfların hükümet etrafındaki konsolidasyonunu bozmadı, aksine sağlamlaştırdı.

Venezuela'nın işçi sınıfı, yoksul emekçileri büyük bir öfke ve kararlılıkla sokaklara aktı. Bu, Venezuela'daki iş birlikçi karşı devrimcilere karşı bir iç savaş havası yaratmaya başladı ki, bu iç savaş devrimin ileriye daha güçlü akması için en çok ihtiyaç duyulan gelişmedir. Venezuela Devrimi şimdiye kadar, açık ve sert bir iç savaştan geçmedi ve bu devrimin en güçlü değil, en zayıf noktası olarak duruyordu.

Leninizm bir kez daha haklılığını ortaya koyuyor. İç savaş sınıf savaşının mutlak ve kaçınılmaz bir devamıdır. Sınıf savaşını kabul eden, iç savaş kabul etmek zorunda. Chavez'den bu yana Venezuela devrimi, iç savaşın açık, sert, kıran kırana geçen aşamalarına varmadı. İç savaş, Venezuela'da çoğunlukla üstü örtülü biçimde ilerledi. Karşı devrimciler, emperyalizm iş birlikçileri ve bizzat emperyalist devletler, devrimin bu yanından cesaret aldılar, devrime meydan okudular; Venezuela burjuvazisi bu durumdan aldığı cesaretle karşı devrimci faaliyetlerini açıkça, gizleme ihtiyacı duymadan yürüttü.

Bizzat ABD emperyalizminin kendi elleriyle başlattığı süreç, şimdi bu durumu tersine çevirecek koşulları yaratmaya başladı. ABD saldırısı ve Maduro'nun esir alınması emekçi, yoksul sınıflarda derin bir öfke yaratırken, Venezuela'da bulunan karşı dev-

rimcilerde derin bir korkuya yol açtı. Karşı devrimciler, şimdi inlerinde, emekçi sınıflardaki derin, yıkıcı ve bir o kadar da devrimci öfkenin dineceği anı bekliyorlar. Ama süreç böyle bir anın gelmesine yani emekçi sınıfların devrimci, yıkıcı öfkesinin dinmesine değil, iç savaşın derinleşmesine işaret ediyor. Bundan böyle Bolivarçı iktidar, antiemperyalist çizgide ve sosyalizm yolunda ilerledikçe ve ilerlemek için emperyalizm iş birlikçilerine, burjuva sınıfa, emperyalizmin içerideki güçlerine karşı daha sert, daha kararlı, daha şiddetli bir savaş yürütmek zorunda. Bu, Bolivarçı iktidarın istek ve iradesi dışında gelişecek bir durumdur. Başka bir ifadeyle, Bolivarçı iktidar, bundan böyle ya ileri doğru gider ve bunun için emperyalizme ve karşı devrimci güçlere karşı sert bir iç savaş, sert bir sınıf savaşı yürütür ya da bu güçler tarafından yıkılır gider. Bunun ortası kalmadı. ABD emperyalizminin son müdahalesi işleri işte bu noktaya getirdi.

Bolivarçı düzen, Başkan kaçırılıp esir alınır alınmaz hemen ertesi günü Geçici Devlet Başkanı'nı seçip ilan ederek; ABD'nin -Trump denen narsist ahmağın- Venezuela'daki dayanakları olan karşı devrimcilerin bekledikleri karışıklığın doğmasına fırsat vermediler. Bolivarçı düzen, sosyalizme doğru yürüyüşünde Delcy Rodriguez şahsında "yeni" liderini buldu. Yönetimde devamlılık sağlandı ve emperyalizme karşı mücadele konusunda kararlılık ortaya kondu.

Bolivarçı devrim, sosyalizme doğru yürüyüşünde, ABD emperyalizminin kendi eyleminin hiç de istemediği ve beklemediği bir sonucu olarak, "yeni" liderini bulurken, yeni Devlet Başkanı olarak Delcy Rodriguez esir durumundaki Maduro'ya bağlılığını ifa-

de ettikten sonra aynı antiemperyalist Bolivarçı çizgide kararlılıkla yürüme-ye devam edeceklerini şu sözlerle ortaya koyuyordu:

"Bu saldırının şüphesiz siyonist bir tonu var... Bunu özgürleştiricimiz babamız Jamaika Mektubu'nda söylemişti; perde yırtıldı, ışığı gördük ve tekrar karanlığa dönmemiz isteniyor. Zincirler kırıldı, artık özgür olduk ve düşmanlarımız yeniden bizi köleleştirmeye çalışıyor... Eğer Venezuela halkı ve bu ülke hakkında çok net bir şey varsa, o da asla tekrar köle olmayacağı-mızdır. Tüm Venezuela seferber ediliyor ve zaten Başkan Maduro tarafından imzalanmış olan kararname yürürlüğe giriyor."

"Venezuela halkı bir daha asla köle olmayacak!" Bu, ajitasyon amacıyla söylenmiş, öyle maddi temelden yoksun bir söz değil. ABD emperyalizmi, Avrupalı finolarının da desteği ile Bolivarçı iktidarı yıkmak için neredeyse çeyrek asırdır uğraşüyor ve bunun için denemediği yol da kalmadı. Ancak hiçbir yol ve yöntem amaçlarına ulaşmalarını sağlamadı. Trump ve avanesinin dünyaya meydan okurcasına ve tam bir haydutlukla saldırıya geçmesi, işte bu başarısızlığın sonucu oldu. Başka bir ifadeyle ABD emperyalizmi, dün dünyanın tanık olduğu haydutluğa başvurduysa bunu gücünden değil, güçsüzlüğünden yaptı. Güçsüzlüğünün birinci nedeni, güvendiği, iktidara taşımak istediği iş birlikçilerinin toplumsal desteğe sahip olmamalarıdır. Trump denen haydut, "Venezuela'yı biz yöneteceğiz" derken, tam da bu gerçeği itiraf etmişti.

Buna karşılık, Bolivarçı halkçı iktidar, emekçi, yoksul kitlelerin büyük toplumsal desteğine sahip. Chavez'i zindandan çekip alan bu emekçi, yoksul kitleler, Bolivarçı iktidarın arkasındaki temel güçtür. Dahası, ABD saldırıganlığının arttığı son aylarda Maduro

ve iktidarı, çok doğru bir kararla işte bu halkı silahlandırdı. Bolivarcı iktidar silahlanmış bir halkın gücüne dayanıyor ve esas olan da budur. Silahlanmış bir halkın gücüne dayanan bir iktidarı yıkacak hiçbir emperyalist güç yoktur.

Trump'ın ulumaları, düşünceleri baskı altına alıp devrimci iradeyi teslim alma, halkların kurtuluş umudunu kırma amaçlıdır. Venezuela emekçi sınıfları elde silah sokaklara akarak; Bolivarcı halkçı iktidar, meydan okuyarak bu ulumalara yanıt verdi. Onun için şimdiden büyük bir güvenle şunu diyoruz:

Bolivarcı devrim kazanıyor!

HALEP'TE SAVAŞ İLANI
08 Ocak '26

Dört bir yanımız artık kesintisiz ateş çemberi. Gelişmeleri takip etmek bile çok zor. Venezuela, Bolivarcı devrime yönelik saldırılar derken, ABD emperyalizminin açık denizdeki korsanlığının Kuzey Atlantik'e yayıldığı olaylar zinciriyle karşı karşıya geliyoruz. Derken Rusya'nın alelacele Tel Aviv'deki Büyükelçilik personelinin ailelerini Moskova'ya taşımaya başlıyor. Bugün itibarıyla üçüncü uçuş ile hem personel, hem "hassas belgeler" in taşındığı haberleri dolaşıyor ortalıkta. "İran'ın önleyici saldırısı" iddiaları dillendiriliyor. Aynı günlerde Irak'a ABD Delta Birliklerinin konuşlandırıldığı haberlerini geçiyor ajanslar.

Tüm bunların üzerine tüy dikercesine Halep'te Şeyh Maksut ve Eşrefiye Mahalleleri'ne yönelik dinci faşist çetelerin büyük saldırısı başladı. Çatışmalar yoğunlaşarak devam ediyor.

Çatışmalar öyle "birdenbire" başlamadı. Son dönemde özellikle Türkiye'nin bastırmasıyla "SDG'nin tasfiyesi ve Şam ordusuna bağlanması"

tartışmaları yoğun olarak sürüyordu. Sözü çok edilen "10 Mart Mutabakatı", baştan ölü doğan bu kâğıt parçası, sonuçsuz kaldı. En son birkaç gün önce Mazlum Abdi, Sipan Hemo, Sozdar Derik'ten oluşan SDG heyeti Şam'a gitti. Görüşmelerden bir sonuç çıkmadı.

Aynı dönemde arka planda Şam ile İsrail arasında dolaylı ve doğrudan görüşmeler, pazarlıklar devam ediyordu. Kâh Bakü'de, kâh Paris'te, "ABD arabuluculuğunda" toplantılar yapıldı. İşin içinde ABD, İngiltere, Fransa yer alıyordu. Aynı şekilde Türkiye, her görüşmede bizzat Dışişleri Bakanı Fidan aracılığıyla bir şekilde yer almaktaydı. Böylece bir kez daha görmüş oluyoruz ki, Şam'daki dinci faşist güruhun arkasında tüm bu ülkeler bulunuyor.

Bu "diplomasi trafiği" devam ederken, dinci faşist çeteler tarafından Şeyh Maksut ve Eşrefiye mahallelerine yönelik abluka sıkılaştırıldı, askeri yığınak artırıldı. Paris görüşmelerinde İsrail ile Şam'daki çete arasında belirli konularda uzlaşmaya varıldığı haberleri geldi. Hakan Fidan emperyalist basın tekellerinde boy gösterdi, Rojava yönetimine karşı sert açıklamalarda bulundu. Ardından Şeyh Maksut ve Eşrefiye'ye yönelik askeri saldırılar başladı.

Bu iki mahalleden bahsedince belki olayın büyüklüğü tam anlaşılmıyor. Nüfusu 300 binin üzerinde olan bir bölgeden bahsediyoruz.

Bu birincisi. İkinci olarak ise, daha düne kadar sık sık rastlanılan "lokal çatışmalar" söz konusu değil şimdi. Büyük ölçekli çatışmalar yaşanıyor. Şam'daki dinci faşist güruh, her iki mahalleyi "askeri bölge" ilan etti. Tankları, sahra toplarını, obüsleri, dronları devreye soktu. Tam teşekküllü birlikler sahaya sürüldü. Kürt nüfu-

su Kamışlo'ya sürmeye çalışıyor.

Olayların gelişim seyrine baktığımızda kolaylıkla görülüyor ki, bu saldırılar, Türkiye'nin doğrudan yönlendirmesi, ABD-İsrail ikilisinin ise ya doğrudan desteği ya da zımni izni ile gerçekleşmektedir. Çete saldırılarının Paris'te "Suriye-İsrail" arasındaki görüşmelerin "anlaşmayla" bittiği açıklandıktan hemen sonra şiddetlenmesi buna işaret ediyor. Listeye İngiltere ve Fransa'yı da eklemek gerek. Şam'daki dinci faşist güruhun arkasında bu güçler bulunuyor. İlham Amed, "diyalog çağrılarımıza karşılık verilmiyor" derken, Şam'daki çetelerin tasmalarını ellerinde tutan emperyalistlerden "yeşil ışık" aldıklarını ve bundan sonra savaş kararını verdikleri çok açık. Çünkü biliyoruz ki, İsrail, ABD, İngiltere vb. izni olmadan bu çeteler nefes almaya dahi cesaret edemezler. Tersinden söylersek, çetelerin arkasındaki güçler, çetelerin onaylamadıkları bir girişimini anında ve bıçak kesiği gibi önleme gücü ve etkisine sahipler. Örneğin, İsrail'in Şam'ı bombalama tehdidi bu çetelerin oldukları yerde çakılmalarına yeterdi.

Şu an Halep'te karşımıza çıkan şey, yerel çatışmalar değil, savaştır. Dinci faşist güruh, arkasına yukarıda saydığımız güçleri alarak yahut onların bir şekilde olurlarını alarak SDG'ye savaş ilan etmiş durumda. Askeri anlamda gücü SDG'nin asıl askeri kuvvetlerinin olduğu yerlere saldırmaya yetmiyor. O yüzden şimdilik Halep'te tamamen yalıtılmış, abluka altına alınmış Şeyh Maksut ve Eşrefiye mahallelerine karşı saldırıya geçti. Askeri anlamda buralarla baş edebileceğini düşünüyor. "1 Nisan Anlaşması" sonrası asıl SDG güçleri bu mahallelerden çekilmişti. Bu mahallelerin Rojava ile doğrudan bağlantısı da mevcut değil. Tüm bunları hesap eden dinci çeteler,

bu iki mahallenin "kolay lokma" olduğunu düşünüyor. Top atışları, havan toplarıyla saldırılar, dronlarla saldırılar yoğun bir şekilde sürüyor. Sivil nüfus arasında kayıplar artıyor.

Sipan Hemo "Bugün onur günüdür. Şeyh Maksud ve Eşrefiye mahalleleri, direnişin ve kararlılığın sembolüdür. Şeyh Maksud ve Eşrefiye, yıkılmaz iki kale olarak kalacaktır" sözleriyle kararlılık ifade etti. Özerk yönetim ise yaptığı açıklamada "Bizler tek bir adım geri atmayacağız ve taviz vermeyeceğiz. Kamuoyuna ve dört parça Kürdistan'a çağrımız; bize karşı ağır silahlarla çok yoğun saldırılar gerçekleştiriliyor. Mahalleleri pervasızca bombalıyorlar. Amaçları mahalleleri boşalttırmak ve işgal etmektir" sözleriyle Kürdistan ve Türkiye işçi ve emekçilerine destek çağrısı yapıyor.

Kürt halkının bu onurlu çılgılığı karşılık bulmalıdır. İşçi ve emekçiler Rojava'daki kardeşlerinin destek çağrısına eylemlerle karşılık vermelidir. Halkların mücadele birliği, bu cehennemden tek çıkış yoludur.

KÜRT HALKININ DÜŞMANI DEVLETLER KİMLERDİR?

14 Ocak '26

Halep'te ocak ayının ilk günlerinde Kürt halkına karşı başlatılan silahlı çete saldırıları birkaç gün içinde önce katliama, arkasından Halep'te bir soykırım ve etnik temizliğe dönüştü. Olaylar büyük bir hızla gelişti. Bu katliamanın önceden planlandığı, SDG Genel Komutanlık Üyesi Sipan Hemo'nun, her şey olup bittikten sonra yaptığı şu açıklamayla iyice ortaya çıktı:

"Her şey bitti, tam imzalar atılacaktı, ismini vermeyeceğim, hükümetin önemli bir diplomatı içeri girdi, baktı anlaşma imzalayacağız, Ebu Kesra ve İstihbarat

başkanını dışarı çıkardı, biraz sonra içeri girdiler ve anlaşmayı şimdi imzalamayacağız dediler, ayın 9'u gibi bir görüşme daha olsun ondan sonra anlaşalım dediler. Biz döndükten sonra Şeyh Maksut'ta saldırdılar."

Şuna işaret edelim, hemen hemen aynı anlatı SDG'nin görüşmeler katılan bir başka yöneticisi tarafından El Monitor'un bir yazarına aktarılmış. Sözlerin doğruluğundan şüphe etmek için hiçbir neden yok.

Her şey bitmiş, tam imzalar atılacakken o sırada bir çete başı geliyor ve "taş koyuyor", anlaşma imzalanmıyor.

Çete başının kendileri açısından hayati önemde bir işaret aldığı belli. Bu işaret ya da bilgi ne olabilir? Bunu ancak tam da o sırada cereyan etmekte olan olayların gelişiminden anlayabiliriz. İşaret etmek istediğimiz nokta, tam da Şam'daki görüşmeler sırasında Paris'te ABD tarafından organize edilen ve yine ABD gözetiminde yürütülen "Suriye-İsrail müzakereleri" olması.

İşin içinde ABD'nin olması, "Suriye" adı altındaki çete yönetiminin siyonist İsrail'le şu veya bu şekilde anlaşacağı anlamına geliyordu zaten. Nitekim, 5 Ocak'ta başlayan görüşmelerin "pozitif" geçtiği haberleri, elbette Şam'a da ulaşmıştı.

Olayların gelişiminin net anlaşılması için altı çizilip akılda tutulması gereken bir başka nokta, bu "müzakereler" sırasında Hakan Fidan'ın da Paris'te olduğu. Görüşmelere doğrudan katıldığına dair hiçbir işaret yok, ama nihayetinde görüşmelerin olduğu mekânda bulunduğu bir gerçek. Dinci faşist iktidar, gelişmeleri kontrolü altında tutmak ve müdahale gerektiğinde geç kalmamak için Şam'ın çete başını adım adım takip ediyordu.

Bir diğer önemli nokta, tam da Halep'te saldırılar başladığı gün, AB'nin en üst düzey temsilcilerinin Şam'da çete başıyla görüşmekte olduklarıdır. Von Der Leyen ve yanındaki heyet bu görüşmede çete başına tam desteklerini bildiriyordu.

Tablonun biraz daha netleşmesi için ABD'nin pozisyonunu ortaya koymalı. Onu da Tom Barrack, Kürt halkı üzerinde katliam, tehcir ve soykırım sürerken, çete başıyla yaptığı görüşme sonrası şu sözlerle anlatıyordu:

"Amaç, egemen, birleşik bir Suriye'dir."

Türkçesi, ABD, Kürt halkı üzerinde uygulanan katliam, tehcir ve soykırım politikasına tam destek veriyordu. "Özerklik, ademimerkeziyetçi yönetim" vb. şeyler unutulmalıydı. Doğrusu, bu, Tom Barrack tarafından ilk defa dile getirilmiyordu.

Dinci faşist çete başı, (ki bütün sosyal reformistler, liberaller, hatta çoğu oportünist hareketler "cihatçı" diyerek üstündeki kanı, kiri, pası azaltmaya çalıştığı bu adam) bütün emperyalistlerin ve gerici devletlerin desteğini arkasına almıştı.

İşte bu noktada, SDG yetkilisi Si-pan Hemo'nun "hükümetin önemli bir diplomatı içeri girdi, baktı anlaşma imzalayacağız, Ebu Kesra ve İstihbarat başkanını dışarı çıkardı, biraz sonra içeri girdiler ve anlaşmayı şimdi imzalamayacağız" dediği noktaya dönebiliriz. Hakan Fidan'ın Paris'te bir hafiye gibi dolanıp durmasının sebebi hikmeti ortaya çıkıyor. Siyonist İsrail'le müzakereler iyi gitmiş ve saldırılar için yeşil ışık yanmıştı. Haber, kafa kesici olduğu bilinen "diplomat" Şeybani'ye uçuyor. Dışişleri Bakanı kılığındaki Şeybani, mesajı alır almaz toplantı odasını "basıyor". SDG ile "müzakereler" kesiliyor ve Halep'te katliam ve tehcir saldırıları başlıyor.

Geriye yanıtlanması gereken bir soru kalıyor: Şam'daki çete başını ABD (Tom Barrack'ın açıklaması), Suriye'nin çeşitli bölgelerini her gün bombalayan ama Şam çetelerinden istediğini kopardıktan sonra sessizliğe gömülen siyonist İsrail, Şam'a kadar giderek çete başının sırtını sıvazlayan AB dışında bu katliamın sponsorları kimlerdi?

Bir "açıklama" bu soruya yanıt arama zahmetinden bizi kurtardı. "Açıklama"nın haberi şöyle:

"Şam Hükümeti Dışişleri Bakanlığı, Kürt katliamına ve Şeyh Maksut-Eşrefiye işgaline dair bir açıklama yaptı. Açıklamada aktif katkıları nedeniyle ABD, Suudi Arabistan, Katar, Türkiye, Fransa, Birleşik Krallık (Yani, İngiltere) ve Sayın Mesud Barzani'ye en derin şükranlarımızı sunuyoruz."

Böylece, adını anmaya değmez bazı "Kürt siyasetçiler"nin "üç Kürt bü-yüğü" arasında saydığı "sayın Mesud Barzani"nin de Kürt halkının katliam ve tehcirine "aktif katkılar"da bulunduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. Meğer Kürt halkının katline ve tehcirine kimler kimler "aktif katkılarda" bulunmuş!

Çok kısa bir özetle, bu işin başını ABD'nin çektiği; Dürzi halkı katletmeye giden çeteleri, çeşitli hesaplarla havadan bombalayarak durduran siyonist İsrail'in ve elbette, Dışişleri Bakanını Paris'te nöbete gönderen Türkiye ve "sayın Mesud Barzani"nin, Fransa, İngiltere ve saymamıza gerek olmayan diğerlerinin işin içinde olduğunu söyleyebiliriz. Kürt halkının katlinde kimisi "Kürt halkının dostu" diye yutturulan bu devlet ve hükümetler aktif rol aldılar.

Tabloyu böyle netleştirdikten ve ABD'nin bu katliamdaki rolü böy-

le ortaya çıktıktan sonra, şimdi sormamız gereken ilk soru şudur: ABD, "Kürtçülere Kürt devleti kurduracak" diye Türkiye ve Kürdistan halklarını yıllarca aldatan TKP ve benzeri sosyal şoven, sosyal reformist parti ve örgütler, medyada boy gösteren "Kemalist liberaller", onlara kanan ve söylediklerini papağan gibi tekrar eden oportünist çevreler şimdi nereye saklanacak? Hani ABD Rojava'da "Kürt devleti" kurduruyordu?

Leninistler, yıllardır şu gerçeğe işaret edip duruyordu: ABD, siyonist İsrail, AB ve diğer emperyalist devletler, hükümetler Kürt halkının özgürlük savaşının yanında değil karşısındalar. Onların bir tek amacı vardı: çeşitli oyun, oyalama, aldatmalarla Kürt halkının özgürlük hakkı için verdiği savaşı ezmek. Bu amaçta, Türk devletiyle, hükümetleriyle hep dayanışma ve birlik içinde oldular. Türkiye ile karşı karşıya göründükleri anda bile esasında aynı amaç için çalışıyorlardı.

Halep katliamı bütün bu gerçekleri ortaya çıkardı.

Siyonist İsrail'i "Kürt halkının dostu" diye pazarlayanlara gelince... Görüldüğü gibi, emperyalizm ve siyonizm yağcılığı, Kürt halkına katliam ve soykırımdan başka bir şey getirmiyor. Şam'ı her gün bombalayan siyonist İsrail, Halep katliamı başladığında ve zirveye ulaştığında kılını bile kımlatmadı. İş işten geçtikten sonra, ahmakları aldatmak için, belki bir "öfkeli açıklama" yapar. Ama zaten lafa değil eyleme bakan iş bilir burjuvalar ve bunların sözünden dışarı çıkmayacak olan Şam'ın finoları böyle açıklamalar kulak asmayacaklar. Ne de olsa "Halep düştü".

İRAN'DA HALK AYAKLANMASI VE LENİNİST TUTUM 14 Ocak '26

İran'da neler oluyor, bu halk ayaklanması dinci-gerici rejimin yıkılmasıyla sonuçlanır mı; ayaklanma daha ne kadar ileri gider, rejim ayaklanmayı bastırabilecek mi; dahası, devrimcilerin, komünistlerin bu ayaklanmada tutumları ne olmalı; ayaklanmacılar desteklenmeli mi; gibi sorular şimdi dünya siyasetiyle ilgili herkesin kafasında.

ABD ve siyonist İsrail'in ayaklanmanın arkasındaki gerçek güçler olarak kendilerini göstermesi, emperyalist tekelci basının propaganda ve kitlelere dünya çapında ulaşma gücü sayesinde ve bu iddiaları doğrulayacak biçimde "ikna edici" olmaları, sorunu karmaşıklaştıran meselelerin başında geliyor.

Biliniyor, İran'ın dinci-gerici rejiminin, siyonist İsrail ve ABD emperyalizmiyle düşmanlığı, kendine etki alanı yaratmak için Hamas ve Lübnan Hizbullah'ına verdiği destek sonucu, ABD ve siyonist İsrail'e karşı "direniş eksenini" denilen yapının temel direği olması, sorunu karmaşıklaştıran ikinci önemli noktadır.

Bu iki temel nokta nedeniyle sorun öyle bir noktaya gelmiş durumda, sanki, ayaklanmayı destekleyen doğrudan bu ayaklanmanın arkasındaki asıl güç gibi görünen ABD emperyalizmi ve siyonist İsrail'in saflarında soluğu almış olacak. Dahası, İran gerici-dinci rejiminin ayaklanmanın arkasındaki temel güç, hatta başlatan güçler olarak ABD ve siyonist İsrail'i işaret etmesi durumu daha da karmaşık hale getiriyor.

Bu karmaşık durumu çözmek için adım adım gitmekten, somut olguyu,

ayaklanmayı bütün yönleriyle ele almaktan başka yol yok.

Birinci temel nokta şudur: Bir ülkede, bir toplumda bir ayaklanmanın nesnel koşulları yoksa, hiçbir güç, hiçbir provokatör ya da provokatörler grubu, binlerce ajitatör bir araya gelse yine de bir halkı milyonlar halinde ayağa kaldıramaz. Bu, Marksizmin abecesidir. İran'da gerçek bir halk ayaklanması ortaya çıkmışsa bu, İran'da devrimci bir durum olduğu içindir; işçi sınıfı ve ezilen emekçi yoksul halklar artık eski koşullarda yaşamak istemedikleri; yönetenlerin de eski yöntemlerle yönetemez hale geldikleri içindir.

Dinci gerici zulmünden ve kapitalist sömüründen, baskı ve işkenceden bıkmış İran işçi sınıfı, yoksul emekçi ve ezilen halkları bu iktidara karşı ilk defa ayaklanıyor değiller. 2009'dan bu yana defalarca ayaklandılar. En son bilinen ayaklanma, Mahsa Amini ile özdeşleşen 2022 Eylül ayında başlayıp 2023 yılına sarkan ayaklanmadır. Dinci gerici diktatörlüğe karşı tekrar tekrar ayaklanan İran işçi sınıfı ve emekçi halklarının iktidarı yıkacak noktaya gelememiş olmaları, ayrı bir konudur; ama ayaklanmalar somut, gerçek olgulardır.

28 Aralık 2025'te döviz ve altın fiyatlarındaki ani ve hızlı artışı protesto eden Tahran esnafının kepenk kapatıp sokağa inmesiyle başlayan ayaklanma, hızla toplumun emekçi, yoksul kesimlerine ve diğer şehirlere yayıldı. Bu somut bir olgudur ve bu somut olgudan bir kez daha öğrenmiş oluyoruz ki, İran burjuva toplumu, dinci gerici rejimi bir kıvılcımla tutuşmaya hazır kuru bir bozkır halindeymiş. Döviz ve altın fiyatlarındaki artış, enflasyonun ani yükselmesi, İran Riyali'nin ani değer kaybetmesi, haliyle ücretli sınıfların

ani yoksullaşması, bu durumu protesto için esnafın sokağa inmesi bozkırı tutuşturana kıvılcım oldu. Ayaklanma, birkaç gün içinde Hamedan, Kermansah, İsfahan, Meşhed, Arak, Yezd gibi önemli şehirlere yayıldı.

Ayaklanmanın gelişim çizgisi, en azından, ayaklanmanın başlangıcında ne ABD'nin ne de siyonist İsrail'in herhangi bir rolüne, etkisine işaret ediyor. Ayaklanma, tamamen İran kapitalizminin ve dinci gerici diktatörlüğünün iç çelişkilerinden doğuyor. Tıpkı, önceki halk ayaklanmaları gibi.

İkinci temel nokta: Hiçbir devrim saf biçimde, sadece belirli bir sınıfın ya da sınıfların ayaklanması biçiminde gelişmez. Kapitalizme ve sömürücü sınıfa; onun siyasal iktidarına karşı bir halk ayaklanması başladığında toplumun her kesiminden tutalım da "dış güçler"e kadar herkes karışır; ayaklanmada etkili olmaya, ayaklanmayı kendi çıkarlarının olduğu çizgiye çekmeye çalışır. Ajanlar, parayla satın alınanlar, hırsız, uğursuz, ipini koparmış, toplumun tortusu ne varsa hepsi ayaklanmacıların safına hücum eder. ABD emperyalizminin, siyonist İsrail'in sürece dahil varsa, onu da bu çerçevede değerlendirip ele almak lazım.

Emperyalistler, her zaman bir toplumda parayla satın alınabilecek, para karşılığı bayraklarını sallayacak kişiler bulabilirler, bulurlar da. Siyonist İsrail ve ABD, kendi ajanlarını İran dahil, her ülkeye sokmanın yolunu bulurlar ve sokarlar da. Ancak bu, sayıları ne olursa olsun, parayla satın alınmış, ajan ya da ajanlaştırılmış kişilerin milyonların katıldığı halk ayaklanmalarını etkileri altına alabilecekleri anlamına gelmez. Tersini iddia edenler, yaşamlarında gerçek bir halk ayaklanması görmemiş olanlardır.

Üçüncü nokta: ABD emperyalizmi ve siyonist İsrail'in ayaklanmayı başlatmak ve etkileri altına almak gibi, kendilerinde olmayan bir gücü kendilerine mal etmelerine, esasında dinci-gerici İran molla iktidarının bir itirazı yoktur. Çünkü, böylece bu iddialar sonucu, molla iktidarı halkı ayaklanmadan soğutma, tarafsızlaştırma; anti emperyalist, antisyonist kesimi kendi saflarına çekme imkânı da bulmuş oluyor. Başka bir ifadeyle, ABD ve siyonist İsrail halk ayaklanmasının arkasında kendilerinin olduğunu iddia ederek, dinci gerici molla rejimine ve İran burjuvazisine çalışmış oluyorlar.

Dördüncü nokta: İran işçi ve emekçi sınıfları anti emperyalist, anti-siyonist bilinci yüksek olan bir halktır. Üzerinden yedi ay bile geçmemiş olan 12 Gün savaşından sonra ABD'ye ve siyonist İsrail'e karşı milyonlar halinde, bombalanmayı göze alarak sokaklara çıkan halk, yine bu halktı. Böyle bir işçi sınıfının ve emekçi halkın ABD ve siyonist İsrail ajanları tarafından aldatılabileceğini, ayaklandırılabilceğini düşünmek, sadece işçi sınıfı ve emekçilere, yoksul kitlelere güvensizlik değil ama aynı zamanda, Marksizmden de bir şey anlamamaktır.

Tahran esnafının sokağa çıkmasıyla kıvılcım alan ayaklanma, önce öğrenci gençliğin, hemen arkasından fabrika işçilerinin, petrol işçilerinin, arkasından karayolu taşımacılığını temsil eden İran Kamyon Şoförleri Derneklerinin vb. katılımıyla milyonların katıldığı gerçek bir halk ayaklanmasına dönüştü.

Bu, gerçek bir halk ayaklanmasıdır. Çünkü emekçi sınıfların, kapitalizm tarafından yoksulluğa itilen milyonların gerçek maddi yaşam koşullarının kötüleşmesinden; dinci ge-

rici iktidarın baskı ve terörünün dayanılmaz hale gelmesinden, burjuva toplumun kendi iç çelişkilerinin derinleşmesinden doğmuştur. Emperyalist ve siyonistlerin bu ayaklanmayı çekiştirmeye çalışmaları halk ayaklanmasının ne içeriğini ne de ortaya çıkış nedenlerini değiştirir.

Böyle bir halk ayaklanmasında Leninist politika, proletaryanın bağımsız sınıf çıkarlarını, her türlü burjuva sınıfın çıkarından ayrı ve onun üstünde tutarak, korumaktır. Bu, her şeyden önce devrimci proletaryanın halk ayaklanmasını burjuva egemenliği, bu egemenliğin politik iktidarı olan dinci-gerici molla rejimini yıkacak, iktidarı işçi sınıfı ve emekçilerin eline verecek bir halk devrimine kadar ilerletmektir. Sosyalizme doğru ilerleyecek devrimci demokratik bir iktidarın koşulları ortaya çıkmıştır; devrimci proletarya bu fırsatı kaçırmamalıdır.

ABD emperyalizmine ve siyonist İsrail'e karşı savaş gerekçesiyle ayaklanmacıların geri çekilmesini, dinci gerici rejim ve İran burjuvazisiyle uzlaşmasını önerenlere diyeceğimiz şudur: Bugün kendi varlık koşulları nedeniyle ilerici güçlere yavaşan bu gerici dinci anti komünist rejimin dün komünizme, komünist güçlere, SSCB'ye karşı işlediği suçlar unutulamaz.

Buna karşılık, eğer sorunu dünya devrimi açısından ele alacak o zaman da şunu söylemeli: Dünya devrimini ilerletecek olan güç, bulduğu her fırsatta komünistleri idam eden bu dinci gerici molla rejimi değil, onu yıkarak yerini alacak bir devrimci demokratik halk iktidarındır.

İran'da burjuva egemenlik, kapitalist toplum ve onun siyasal biçimi olarak dinci gerici molla diktatörlüğü çürümüştür, çöküş sürecine girmiştir. Bu halk ayaklanmasında olmasa bile

önümüzdeki halk ayaklanmalarının birinde mutlaka yıkılacak ve İran halk devrimi zafere ulaşacak!

ABD SATAR
18 Ocak '26

Halep düştü; güya "uluslararası koalisyon" güçlerinin yani emperyalist devletlerinin temsilcilerinin gözetiminde SDG güçlerinin çekilmesi için anlaşma yapıldı, ama yine de dinci faşist çeteler durmuyor. Saldırıları, daha doğrusu savaş cephesi genişletildi. Deyr Hafır'den sonra Tabka, Tışrin Barajı ve başka ilçelere yayıldı. Son haberlere göre dinci faşist çeteler Rakka ilinin bazı köylerine girmeye başlamışlar.

Sonda söylenmesi gerekeni baştan söyleyelim. Bu, dinci faşist çetelerin şimdiye kadar görmeye alıştığımız sıradan bir saldırısı değil. Çapı ve şiddeti giderek artan bir imha, bir soykırım, bir yok etme savaşı gibi duruyor. Elbette, sözlerimiz çetelerin amaçlarına mutlaka ulaşacakları anlamına gelmiyor. Demek istediğimiz, Şam'daki çetebaşının ve onun arkasındaki asıl güç olarak ABD-İsrail ve Türkiye'nin amaçlarının böyle olduğudur.

"Türkiye'yi anladık da ABD ve İsrail'de nereden çıktı" diyenlerin çıkacağını biliyoruz. Sözü uzatmadan söyleyelim: Halep'in Şam'daki çetebaşının ve onun arkasındaki güç olarak esasında Türkiye'nin eline düşmesi, tamamen ABD-İsrail ikilisinin onayı dahilinde oldu. Onay, 5 Ocak'ta Paris'te ABD gözetiminde yapılan siyonist İsrail-Şam çetebaşı görüşmelerinde verildi. Görüşmeler mahallinde bulunan Hakan Fidan, sinyali alır almaz düğmeye bastı ve çeteler Halep'i düşürmek için harekete geçtiler. Bu gelişmeler zincirine, önceki makalemizde işaret etmiştik.

Ancak şimdi görüyoruz ki, ABD-Türkiye-İsrail planı Halep'in düşürülmesinden çok daha öteye gidiyor. Hedef, bütün Rojava'nın Şam'daki çetebaşına ve onun üstünden Türkiye'nin kontrolüne verilmesidir.

ABD'nin Suriye topraklarının Türkiye'nin denetimine geçirilmesi planı yeni değil. Afrin'den başlayarak Suriye-Rojava toprakları adım adım, arada kesintiler yaparak, molalar vererek, zamana yayarak Türkiye'nin denetimine/işgaline verildi. Bunun nasıl gerçekleştiğini merak edenler, özellikle 2019'da ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi olan James Jeffrey'in açıklamalarına bakabilirler. Burada üzerinde durmayacağız.

Ancak şunun altını çizmeden de geçemeyeceğiz: Leninist Parti, sürecin başından beri, ABD'nin tırlarla Rojava'ya silah taşıdığı iddia edilen günlerde bile Rojava'nın Kürt ve diğer halklarının en büyük düşmanının ABD olduğunu ısrarla belirtti. Ne var ki, görünenin altında saklı olan gerçeğe değil, sadece gözlerinin gördüklerine inananlar, Leninist Partinin çılgınlığına sağır ve kör kesildiler.

Şimdi Leninist politikanın doğruluğunu kanıtlayan olgular daha net, daha canlı karşımıza çıkmış durumda. Nedir bu kanıt? Bu kanıt, yukarıda işaret ettiğimiz görüşmelerin yanı sıra şudur: Eğer ABD gerçekten Halep'in işgaline karşı olsaydı, Şam'daki çetebaşını ve çetelerini yani herkesin "Suriye ordusu" dediği çete sürülerini bir parmak sallamayla, bir bayrak göstermeyle tek kurşun atmadan durdururdu. ABD'nin Şam çeteleri karşısındaki gücü buna fazlasıyla uygun. ABD için geçerli olan, siyonist İsrail için de geçerli. 2019'da Trump'ın silaha gerek duymadan sadece bir mektupla RTE'yi nasıl yerine mihladığını dünya biliyor.

Siyonist İsrail'in Dürzileri katletmeye giden çeteleri daha yoldayken nasıl bombaladığı henüz unutulmuş değil.

Ama, "Kürt halkının dostu" diye yutturulan bu iki devlet, Halep çetelerin saldırısına uğrarken ve Kürt halkı en vahşi katliamdan geçirilirken kollarını bile kıpırdatmadılar. ABD, kendisine "dost" gözüyle bakanlara bir kez daha ihanet etti, onları bir kez daha "sattı". Halep'in işgali ve sonrasında Deyr Hafir'e saldırı karşısında ABD'nin kılını kımıldatmaması, ancak böyle açıklanır. Bir kez daha, Halep'in işgalini, hatta tüm çete saldırılarını, onunla birlikte Türkiye'nin kışkırtmalarını durdurmak için ABD'nin bir bayrak, bir bez göstermesi yeterliydi. Bu, doğruluğu ispata gerek duyulmayan bir matematiksel işlem kadar kesin ve açıktır.

C. Dağlı yoldaşın yazdığı gibi, *"Burjuvazi için vazgeçemeyeceği siyasi lider, hükümet, iş birliği iktidarlar yoktur. Burjuvazinin vazgeçemeyeceği çıkarları vardır yalnızca."* Bu, tüm emperyalistler, tüm burjuva devlet ve iktidarlar için olduğu gibi, ABD için fazlasıyla geçerlidir. Çıkarları gerektirdiğinde ABD'nin vazgeçmeyeceği, satmayacağı siyasi lider, örgüt, iş birlikçi hükümet vb. yoktur.

Emperyalistler, ki bunların başında ABD gelir, bu satış politikasını çoğu kez çeşitli oyunlar, çeşitli kılıflarla örtmeye çalışır. Tıpkı şimdi, Halep/Rojava'da yaptığı gibi, iş işten geçtikten sonra sert açıklamalar yaparak, tehditlere varan demeçler vererek, "bir dahaki sefere" sözleriyle kurbanını yatıştırarak yapar. Örneğin, ABD Kongresi'nin en ağzı salyalı faşisti Lindsey Graham, iş işten geçtikten, Şam'daki çetebaşı ve Türkiye Halep'i mideye indirdikten sonra, *"Daha önce de belirttiğim gibi, yeni Suriye hükümetinin,*

Suriye’de IŞİD’in kalıcı yenilgisindeki en güçlü müttefikimiz olan Suriye Kürtlerine karşı askeri güç kullanmak üzere Türkiye ile aynı safta yer almasından giderek daha fazla endişe duyuyorum.” diyebiliyor.

Ya da örneğin, ABD Merkez Kuvvetler Komutanlığı (CENTCOM), “*Ayrıca Suriye hükümet güçlerini Halep ve Tabka arasındaki bölgelerdeki her türlü saldırı eylemini durdurmaya çağırıyoruz*” açıklaması yapabiliyor; SDG yetkilileri ile G. Kürdistan’da toplantılar yapıyor... Sanki, saldırıları durdurmak için çetelere bir “höt” demelerinin, bir bayrak göstermelerinin yeterli olacağını bilmiyorlarmış gibi. Gerçekte, ABD’nin yaptığı “tavşana kaç, taziya tut” demekten, Halep dahil Suriye’nin kuzeyini, Rojava’yı Türkiye’ye teslim etmekten başka bir şey değil. Şimdilik, siyasi olarak değil ama fiili olarak bunu yapmış bulunuyor bile.

Neden? Çünkü Türk ordusu aynı zamanda bir NATO ordusudur; Türkiye ABD’nin sıkı ve sağlam bir müttefikidir; ABD’nin sözünden milim sapmayacak kadar ABD’ye bağımlıdır. Dahası, topyekûn bir dünya savaşının tüm hazırlıkları yapılırken ABD, bir örgüt olarak SDG’den çok kara, deniz ve hava kuvvetlerine sahip, belirli bir savaş deneyimi olan; NATO’nun 2. büyük ordusuna sahip Türkiye’ye ihtiyaç duyar; özellikle de Rusya’ya karşı, Kafkaslar’da; Ortadoğu’da, Orta Asya devletleriyle ilişkilerde, Afrika’da bu ihtiyaç yakıcı hale geliyor.

Şimdi, bir süre için ABD’li yetkili ve yetkisiz kişilerden Rojava güçlerini rahatlatma, öfkelerini dindirme amaçlı açıklamalar ve demeçler bekleyebiliriz. Buna Fransa ve diğer emperyalistleri de ekleyebiliriz. Ama altını kalın çizgilerle çizmemiz gerekir ki, bütün bunlar iş işten geçtikten, atı alan Üsküdar’ı geçtikten sonra, ya da Arapların

dediği gibi, “beğd el iyd” (Bayramdan sonra) yapılacaktır; bugün yaptıkları gibi.

Rojava güçlerinin içine düştüğü durum çıkışsız mı? Kesinlikle değil. Ama bunun için öncelikle gerçek düşmanlarını iyi tanımaları ve gerçeğin gözünün ta içine bakmaktan çekinmeleri lazım. Bu düşman, başta emperyalist devlet ve hükümetler, onların da başında ABD emperyalizmidir. Çünkü bunlardan hiçbir zaman ve hiçbir şekilde “dost” olmaz. Bunlar, özellikle de ABD “satar”.

İkinci yapılması gereken şey, zor durumlarda her devrimci örgütün başvurması gereken yere, halka, Rojava halklarına başvurmak. Halkların, bilhassa silahlı halkların başkaldırısı karşısında duracak hiçbir güç yoktur. Emperyalizme karşı net bir karşı koyuş dünya işçi sınıfının ve emekçi halklarının sarsılmaz desteğini alacaktır.

Rojava halklarının, Rojava’nın silahlı kadınlarının gerçek devrimci enerjisini açığa çıkarmanın yolu emperyalistlerle ve Şam’daki çetebeşiyü müzakere etmek değil, dış savaşmaktır. Müzakerelerin sorunu ne hale getirdiğini, çetebeşiyü karşı “uzlaşmacı” görünmenin onlara nasıl cesaret verdiğini ve tüm bunların bedelini Kürt halkının nasıl ödediğini dün Afrin’de, son olarak Halep’te gördük.

Şu gerçek çok net ortaya çıkmıştır: ABD, siyonist İsrail, Fransa, Türkiye, Barzani vb. kısaca, Şam’daki çetebeşiyünün Halep’in işgaline aktif katkılarının dolaylı en içten şükranlarını sunduğu bütün gerici, emperyalist devlet ve hükümetler, Rojava’yı tümüyle çetebeşiyüne teslim edene kadar durmuyacaklar. Plan Halep ya da Deyr Hafir’le sınırlı değil.

Şam'daki çetebaşının dün yayınladığı "7 Maddelik Kararname", Rojava halklarını aldatmaya, halkları Rojava yönetiminden soğutmaya, kafalarını karıştırmaya yönelik, Türkiye'nin verdiği akılla hazırlandığı çok belli olan bir kararnamedir. Bunun arkası, eğer zafer elde edebilirlerse, katliamlar biçiminde gelecek; bundan kimsenin kuşkusu olmasın.

Buradan çıkış yolu var. Bu çıkış yolu, halkların mücadele birliğine dayalı silahlı halk ayaklanmasıdır. Halk ayaklanmasının nelere kadir olduğunu dün İran'da gördük; belki de yakında ABD'de göreceğiz.

ÇÜRÜME VE OLGUNLAŞAN DEVRİM

27 Ocak '26

Tekelci kapitalist düzenin ve ona bugün denk gelen siyasal biçimin burjuva toplumda yol açtığı çürüme, insanı dudaklarını uçuklatacak cinsten.

Burjuva toplumun her katını bir kanser gibi saran çürüme, her gün karşımıza yeni bir "rezalet" çıkarıyor. Futboldan, televizyonların haber spikerlerine, çetelerden sermaye sınıfının farklı bireylerine; rüşvetten şikeli bahis oyunlarına, zimmete para geçirmekten en usule uygun yollarla gerçekleştirilmiş soygun ve talana; uyuşturucu kullanımından en utanmaz "ilişkiler"e kadar; çürüme ve yozlaşmayı gösterecek her türlü olay var.

Bunları sayıp dökmeye gerek yok; her şey zaten emekçi sınıfların, yoksul kitlelerin, ezilen halkların gözü önünde olup bitiyor. Burjuva topluma ne oluyor böyle? Bütün bu pisliklerin, yozlukların, çürümenin böyle birden, kapağı açılmış lağım logarından fışkırır gibi burjuva toplumun her kanallardan sel olup akması; burjuva top-

lumda en "saygın" bilinen, burjuva toplumun ve özellikle de dinci faşist iktidarın "ekran yüzü" durumundaki isimlerin olabilecek en rezil, en utanç verici biçimde karıştığı "skandallar"la ortalığa saçılması neden? Bu bir rastlantı mı?

Marx'ın, 1850'li yılların başlarında, henüz mali aristokrasinin egemen olduğu Fransa'daki bozulmayı anlattığı satırlar, gerekli değişiklikleri yapmak koşuluyla, nasıl da günümüz Türkiye'sine uyuyor; okura göstermek son derece aydınlatıcı olacak. Biz sadece Marx'ın sözlerindeki "Mali aristokrasi" yerine, tekelci mali sermaye kavramını kullanmakla yetineceğiz. İşte Marx'ın o sözleri:

"Mali aristokrasi [tekelci mali sermaye], yasaları kendi isteğine göre kabul ettirdiği, devlet yönetimini çekip çevirdiği, kurulu bütün kamu güçlerini elinde bulundurduğu, basın yoluyla ve olguların gücüyle kamuoyunu elinde bulundurduğu sürece, saraydan café borgne'ye kadar bütün çevrelerde aynı ahlak bozukluğu, aynı hayasız sahtekarlık, üreterek değil de başkasının elindekini kurnazlıkla ele geçirerek aynı havadan zengin olma susuzluğu doğuyordu. Ve asıl burjuva toplumunun en yüksek tepelerinde en sağlıklı, en yolsuz aşırı istekleri doyurma arsızlığı alabildiğine körükleniyor ve her an gene burjuva yasalarının kendileri ile çatışma haline geliyordu, çünkü elbette ki, dalavere ile havadan gelen zenginlik, tatmin yollarını, zevkin rezilleştiği yerde, altın, çamur ve kanın birbirine karıştığı yerde arar. Mali aristokrasi [tekelci mali sermaye], zevklerinde olduğu gibi kazanç tarzında da lümpen proletaryanın burjuva toplumun doruklarında dirilişinden başka bir şey değildir."

Marx'ın sözlerinin, gerekli değişikliklerle, günümüz Türkiye burjuvazisini, yüksek sosyetesini, yönetici sınıfını mükemmel biçimde tanımladı-

ğından kuşku yok. Dalavere ile havadan gelen zenginlikten başı dönmüş, devlet/iktidar yönetiminde şu veya bu köşeyi kapmış dinci faşist iktidarın “kaymak tabakası” mankenlerle, çetelerle, beyaz kadın tüccarlarıyla, fuhuş ve uyuşturucu batağında, Marx’ın sözleriyle, “tatmin yollarını zevkin rezilleştiği yerde, altın, çamur ve kanın birbirine karıştığı yerde” arıyor ve buluyor.

Bu “havadan gelen zenginlik” yani faiz, iktidarla yakın ilişkiler sayesinde kapılan ballı ihaleler, borsa oyunlarından elde edilen milyarlar, bankalarla yakın ilişkilerin sağladığı krediler, belediyelerle kurulan yakın ilişkiler sonucu ölçüsüz arsa-rant gelirleri gibi saymakla bitmez kaynaklar (ki tekelci sermaye düzeninde burjuvazinin başlıca gelir kaynağı işte bu havadan gelen zenginliktir) burjuva sınıf küstahlığını katlanılmaz hale getiriyor. Örneğin, emekçi sınıflar en temel geçim araçlarını dahi bulamaz, çocuklarını okula aç gönderirken; emekliler yaşama tutunmak için birbirlerine sığınırken asalak bir burjuva, yüz milyonlarca geliriyle (Ali Sabancı) geçim sıkıntısı çektiğini, emekçi sınıfların gözlerinin içine baka baka söyleyebilmektedir.

Tekelci kapitalizmin günümüzde varmış olduğu aşamada, zenginliğin dalavere ile havadan gelmesi ve bu zenginliğin tatmin yollarını Marx’ın tanımladığı biçim ve yerde araması sadece Türkiye burjuvazisine, yönetici tabakasına ve etrafındaki asalak çepere özgü değildir. Bu esas olarak, mali sermayenin, banka sermayesinin, spekülasyonla para kazanmanın asıl yol ve yöntem haline geldiği bütün kapitalist ülkeler, özellikle de emperyalist ülke burjuvazisi için geçerlidir.

ABD’deki Jeffrey Epstein vaka-sına bakın. Küçük kız çocuklarının Türkiye dahil dünyanın dört bir yanından toplatılıp cinsel istismar için bir adaya götürüldükleri o mide bulandırıcı skandala kimler karışmamış ki emperyalist dünyanın efendilerinden! Trump’tan tutun da Obama, Clinton, İngiliz prensi Andrew, eski bir siyonist yöneticiye kadar ABD Başkanları, İngiliz prensleri, siyonist bakanlar, sine-macılar, mankenler, para babaları vb. Jeffrey Epstein’in ABD zindanlarının birinde, her biri dolar milyarderi olan bu asalakların onay ve izniyle öldürülmesi, “altın, çamur ve kanın” birbirine nasıl karıştığına çarpıcı bir örnektir.

Elbette bütün bunlar dünya emekçi sınıflarının gözleri önünde olup bitiyor. Burjuva sınıf egemenliğinin çürümüşlüğü, insanlık dışı bir hal almasını, “elit kesim” diye çalım satanların esasında lümpenlerden başka bir şey olmadıklarını görüyor ve bilincinin bir tarafına not ediyor. Burjuva toplumun doruklarında işte bu lümpenler oturuyor.

Burjuva toplumun bu değişimi, onun tüm yaşam kaynaklarının kurduğuna, bir tarihsel üretim biçimi olarak, kapitalizmin yolun sonuna geldiğine kanıttır.

Burjuva toplum, Türkiye’de ve dünyanın dört bir yanında çürüyor. Bu çürüme, aynı zamanda emekçi sınıfların burjuva düzeni bir devrimle yıkıp tarihin çöplüğüne atması için gerekli koşulların olgunlaştığı anlamına geliyor.

Sosyalist toplum, çürüyen tekelci kapitalist toplumun tüm pencerelerinden bize bakıyor.

ABD SALDIRGANLIĞI 03 Şubat '26

Haftalardır bütün dünya "ABD İran'ı vuracak mı" diye merak ve endişe içinde bekliyor. ABD emperyalizminin sınırsız saldırganlığını ve sıradan bir hayduttan farkı kalmadığını artık herkes görüyor ve kabul ediyor.

Dün Venezuela'ya düzenlediği alçak bir saldırıyla Venezuela Cumhurbaşkanı Maduro ve eşini tutsak edip ABD'ye kaçırdılar. Arkasından Grönland'ı istediğini ve şu ya da bu yolla ama mutlaka alacağını, kendi topraklarına katacağını ilan ettiler. Kanada'yı kendi eyaleti yapacağını açıkladılar. Elbette Küba'yı unutmuş değillerdi ve asıl hedefleri de oydu. Sözün kısası ABD, özellikle Trump dönemiyle birlikte, dizginlenmemiş bir saldırganlık içine girdi.

ABD emperyalizminin saldırgan olmadığı, herhangi bir ülkeyle savaşmadığı yıl, hatta ay var mı diye sorulabilir. Evet, Kızıl Ordu'nun faşizmi ezmesiyle sonuçlanan 2. Emperyalist Dünya Savaşından bu yana, savaşız geçirdiği gün bile yok. Bu bir olgu. Yine de, saldırganlıkta günümüz kadar pervasızlaştığı bir dönem yok ya da daha ihtiyatlı konuşmak gerekirse, zor bulunabilir.

Bu saldırganlığı Trump'ın karakteri, öngörülmezliği, aç gözlülüğü vb. ile açıklamaya meyilli çok sayıda kişi, çevre, parti var. ABD'nin sınırsız, dizginlenmemiş saldırganlığında kişilerin rolü olsa da, bir emperyalist devletin dış politikasını kişilerin özellikleriyle açıklamak, son derece sığ bir yaklaşımdır. Bu tür düşünce/analiz yöntemleri bilimsel değil ve ancak gerçeğin bir yanını, üstelik önemli olmayan yanını açıklar.

Doğru yöntem, bir emperyalist devletin ya da emperyalist devletler grubunun saldırgan dış politikalarını çağın genel koşullarıyla açıklamaktır. ABD emperyalizminin şimdi tanık olduğumuz, Venezuela'dan İran'a, Küba'dan Grönland'a kadar, dünyanın her tarafına yayılmış saldırganlığının doğru bilimsel açıklaması çağımızın genel koşullarının temel alınmasıyla yapılabilir.

Büyük Ekim Devrimi'yle başlayan emperyalizmin çöküş ve proleter devrimler çağı derinleşerek, günümüzde toplumsal devrimler çağına evrilmiştir. Bu çağda emperyalist kapitalist sistem, varlığını artık sürdürmeyecek noktaya gelmiş, dünya işçi sınıfı ve ezilen, sömürülen emekçi halkları dünyanın her tarafında ayaklanmalarla, devrim girişimleriyle yüzyılımızı "ayaklanmalar ve toplumsal devrimler yüzyılı"na çevirmişlerdir.

ABD öncülüğündeki emperyalist devletler, dünya işçi sınıfının ve emekçi, ezilen halklarının emperyalizme ve kapitalizme bu saldırısını küresel bir iç savaşla karşıladılar. Çeyrek asırdır süren küresel iç savaş kazanma amacı, emperyalist devletlerin tüm politikalarına damgasını vurdu.

Çağımızın bu genel koşulları, başta ABD olmak üzere emperyalist devletlerin sınırsız, hiçbir kural tanımayan, dizginlenmemiş saldırganlığının temelidir. Dolayısıyla bu saldırganlık, günümüzde bir rastlantı, bir istisna, kişilerin ya da partilerin tutumundan doğan, genel ve tipik olandan bir sapma değil; emperyalist kapitalist sistemin hayatta kalma refleksinin sonucudur.

Bugün İran'a, yarın Küba'ya, öbür gün önceden öngöremediğimiz bir ülkeye yapılabilecek saldırının temelin-

de işte bu nedenler yatıyor. Görüldüğü gibi ABD emperyalizmi, bu saldırgan dış politikasını güçlü bir konumda olduğu için değil, aksine, hayatta ve ayakta kalma çabasının bir parçası olarak hayata geçirmeye çalışıyor.

Genel olarak emperyalist devletler, özel olarak ABD emperyalizmi sadece kendi toprakları dışındaki dünya işçi sınıfı ve emekçi halkları tarafından değil, bizzat kendi topraklarında “kendi” işçi sınıfları ve emekçi halkları tarafından da bir iç savaş ve toplumsal devrim tehdidiyle karşı karşıya bırakılıyorlar. ABD emperyalizmi, her birkaç yılda bir tekrarlanan iç savaş dalgalarıyla karşı karşıya.

Bundan yaklaşık altı yıl önce, Joe Biden’ın Hazine Bakanı olarak seçtiği Janet Yellen “*Tarihi bir krizin içerisindeyiz*” diyerek, bu tekrarlanan iç savaş dalgalarını haber veriyordu. George Floyd’un katledilmesinin tetiklediği “Black Lives Matter” ayaklanmalarını herkes hatırlar. Bu ayaklanmaları sayısız grev ve gösteri izledi. Şimdi ise, Minnesota ayaklanmaları düzeni sarıyor ve ABD’yi bir kez daha iç savaşın yeni bir dalgasıyla karşı karşıya bırakıyor.

Durumun ciddiyetinin anlaşılması için şu haberi aktarmak yerinde olacak:

“Arizona Başsavcısı Kris Mayes geçen hafta, aktivistlerin kendilerini tehlikede hissettikleri takdirde ICE ajanlarına ateş etmelerinin haklı gerekçesi olabileceğini belirtirken, New Hampshire’daki bir Episkopal piskopos da din adamlarına ‘vasiyetnamelerini yazmalarını’ ve ‘yeni bir şehitlik çağına’ hazırlanmalarını söyleyerek tartışmalara yol açtı.” Elon Musk ise, “*İç Savaş 2.0’in halihazırda başladığını kabul etmenin zamanı geldi*” diyerek,

varlığının kabulü gecikmiş bir olgunun altını çizmiş *oldu*.

Emperyalist kapitalist sistem ve bununla birlikte ABD emperyalizmi dünya işçi sınıfı ve emekçi halklarının yıllara yayılan ayaklanmaları sonucu, bir çöküş, hegemonyalarını yitirme durumuyla karşı karşıyalar. Kısaca, emperyalist hegemonya çöküyor. Bu çöküş, emperyalizmi, her yerde, kendini savunmak ve elde olanı korumak için sınırsız ve kuralsız bir saldırganlığa itiyor.

Dış politika, iç politikanın kaçınılmaz devamıdır. ABD emperyalizmi -ve diğer emperyalist devletler ABD’den geri kalmamak koşuluyla- küresel bir iç savaşın içindeler. ABD ve diğer emperyalist devletlerin bir istisna olarak değil, bir kural olarak her yerde faşist hareketleri desteklemeleri, kendi topraklarında demokrasinin geri kalan kırıntılarını dahi ortadan kaldırma eğilimleri çağımızın bu koşullarının ürünü olarak kabul edilmeli.

ABD bugün İran’a, yarın Küba’ya, öbür gün Grönland ya da şimdiden öngöremeyeceğimiz bir başka ülkeye saldıracak mı? Bu sorunun yanıtı, Trump’ın “öngörülemez” kişiliğine, “ahmak” ya da “hödük” olmasına bakılarak yanıtlanamaz. Bunu en başta ABD içindeki sınıf savaşı; dünya burjuvazisi ile dünya proletaryası ve emekçi halkları arasında iç savaş biçiminde süren sınıf savaşı, ve en nihayetinde ABD içinde farklı tekel ve emperyalist mali sermaye gruplarının izleyecekleri politika belirleyecek.

Ama şu kesin: Tarihsel varoluş koşulları ortadan kalkmış bir toplumsal sistemi hiçbir zor ilahiyane ayakta tutamaz. Toplumsal devrimlerle komünizme geçiş çağı gelip kapıya dayanmıştır.

ABD’NİN “İHANETİ” VE SOSYAL
ŞOVENİSTLERİN SEFALETİ
11 Şubat ’26

ABD “Kürtlere” yani Kürt halkına ihanet mi etti? Bir bakıma evet, tam da bunu yaptı. Genel kanı da bu yönde. ABD’nin “Kürtlere bir devlet kurduracağı; bunun için Suriye’yi, Türkiye’yi ve hatta, gücü yeterse İran’ı parçalayacağı; Irak’ı ise zaten parçalamaya başladığı” düşüncesi, sosyal şoven çevreler tarafından yıllardır yayılıyor.

“Bir bakıma ihanet etti” dedik, çünkü gerçekte ABD, Kürt halkına ihanet etmedi; sadece kendi yıllara dayalı planını uyguladı. Hepsi bu. ABD planını uygulamak için “aldatma, arkadan vurma, güveni kötüye kullanma” anlamında “Kürtlere ihanet etti”. Ama, ABD hiçbir dönemde Kürt halkıyla aynı safta yer almadı, Kürt halkının özgürlük savaşıyla yan yana olmadı. Tam tersine, birazdan ortaya koyacağımız gibi, her zaman Kürt halkının özgürlük hakkı için verdiği devrimci savaşın karşısında oldu.

Bunun tersini iddia etmek, Türkiye halklarına ABD’nin -ve diğer emperyalistlerin- “Kürtleri destekleyerek onlara bir Kürt devleti kurdurmak istedikleri”ni ileri sürmek, başta TKP gibi sosyal şoven parti ve örgütlerin işi oldu.

Rojava’daki son gelişmeler, bu sosyal şovenlerin iddia ve tezlerinin külliyen yalan, hezeyan ve aldatmadan ibaret olduğunu ortaya koydu. Onlar bu yalan ve aldatmaya, gerçeği bile bile, neden başvurdular? Şu basit nedenden dolayı: Kürdistan ve Kürt ulusal sorunu gibi Türkiye burjuvazisi için can alıcı, hayati bir sorunda Türk burjuvazisinin yani ezen ulusun ege-men sınıfının yanında yer almak; bu

saflaşmanın gereği olarak Türkiye işçi ve emekçi sınıflarını şoven düşünceyle zehirlemek için.

Bu, bilmeden, bir gaflete düşülerek yapılan bir hata değil. Bu son derece bilinçli, “kendi vatanını böldürmeme” şoven duygu ve bilinciyle işlenmiş bir “hata”dır.

Neden bunun gaflete düşülerek yapılmış bir “hata” değil, bilinçlice izlenmiş bir politika olduğunu ileri sürüyoruz? Şundan dolayı: Birincisi, 1984’ten itibaren gerilla savaşına dönüşen, 1991-92 yıllarında şiddetli ayaklanmalar biçimini alan Kürt ulusunun özgürlük hakkı için savaşın bastırılmasında, başta ABD ve Almanya olmak üzere emperyalist devletler bütün güçleriyle Türkiye’nin yanında yer aldılar.

İkincisi, başında TKP’nin olduğu bütün bu sosyal şoven tayfa, Kürt halkının özgürlük hakkı için verdiği savaşı bastırmak amacıyla PKK lideri Öcalan’ı İsrail-ABD adına MOS-SAD-CIA’nın tutsak düşürdüğünü biliyor. Ama, “ABD Kürtlere devlet kurduracak” derken, son derece bilinçli biçimde, bundan tek kelimeyle olsun söz etmiyorlar.

Üçüncüsü, ABD’nin “Kürtlere devlet kurdurmak istemediği”ni, aksine ulusal kurtuluş hareketini Türkiye ile birlikte bastırmak istediğini ortaya koyan bütün ABD açıklamalarını, kendi sosyal şoven yüzleri açığa çıkacak diye göz ardı ettiler, Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinden son derece bilinçli biçimde gizlediler. İşte o açıklamalardan bir örnek:

“Türkiye’yi PKK devleti kurma niyetinde olmadığımız konusunda ikna edememekte en büyük güçlük.”

Bu sözler Trump’ın 1. başkanlık döneminin Ankara ve Bağdat Büyü-

kelçisi James Jeffrey'e ait. Ama devamı var bu sözlerin ve çok daha önemli. Şöyle:

"ABD'nin, PKK'ya bir terör örgütü olarak muamele etmesinin çok uzun bir geçmişi, bir tarihi var. Türkiye Cumhuriyeti'nin PKK ile mücadelesine, ABD'nin büyük bir bölümü gizli olarak sınıflandırılmış, çok ciddi ve kapsamlı bir desteği söz konusu. Bu mücadelede ABD, Türkiye Cumhuriyeti'nin tarafındadır, bunda şüpheler yok."

Evet, bizim de şüphemiz yok. Ama sosyal şoven yani komünist/sosyalist görünüp de gerçekte kendi burjuva sınıflarının yanında yer alan parti ve gruplar şüphe bile edilmeyecek, her adımda doğruluğu kanıtlanmış bu somut olguyu kendi yalan ve aldatmaları için Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halklarından gizlediler.

Leninist Parti ise her adımda ABD'nin Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı için verdiği savaşın karşısında, Türkiye'nin yanında olduğunu vurgulamış, Rojava'daki ABD politikasının bir aldatmacadan ibaret olduğunu, ilk fırsatta Rojava devrimini boğmaya çalışacağını döne döne, bıkmadan usanmadan vurgulamıştı.

Şimdi, Rojava'da gelinen noktada, bu sosyal şovenler, ABD'nin "Kürtlere devlet kurdurmak" niyetinde olmadığı konusunda "ikna" oldular mı? Şimdi Rojava için döktükleri timsah gözyaşları onları kurtaracak mı? Rojava'da ne oldu? Hani ABD "Kürtlere devlet kurduracak"tı? "Kürtlere devlet kurdurmak" bir yana, Kürt halkını kafa keserek katleden ve ileride de katletmek isteyen dinci faşist çetelere ve Türkiye'ye yol verdi. Şimdi orada Kürt halkı katlediliyor ve güçlü bir silahlı ayaklanmayla karşı koyulmaz ise bu süreç derinleşerek devam edecek. Türk devletinin karakter yapısını biraz

tanıyan bundan şüphe duymaz.

Bir kez daha sormakta sakınca yok: Rojava'da ne oldu? Rojava'da bulunmuş, bu konuda çalışma yapmış bir Fransız yazarın sözleriyle yanıtlayalım soruyu. Rojava'da ABD Kürtlere ağır ihanet etti diyen yazar, şöyle devam ediyor: *"Türk devletine ve Suriye Geçiş Hükümeti'ne (yani çetelere bn.) (Kürtlere) yönelik saldırılar için onay verdi."*

Peki bütün bu gerçekler ortaya çıktıktan sonra "ABD Kürtlere devlet kurduracak" diyerek Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halklarını Kürt halkına karşı kışkırtmaya çalışan sosyal şovenlerin yüzü kızarır mı; bir özür, bir pişmanlık beyan ederler mi? Heyhat! Pişkinlik, arsızlık, utanmazlık diz boyu bunlarda.

Şimdi, ezen ulusun sosyal şovenistleri ile ezilen ulusun burjuva milliyetçilerinin nasıl da ruh ikizi olduklarını göstermenin sırası. Ezen ulusun sosyal şovenistlerinin kendi burjuvalarının safında nasıl yer aldıklarını; haliyle dolaylı da olsa ABD'nin planlarına hizmet ettiklerini görmüş olduk. Ezilen ulusun burjuva milliyetçileri ise, tam karşı taraftan kitabın ortasına doğru yol alarak bu sosyal şovenlerle buluştular.

Bu ikinciler ABD, siyonist İsrail, Fransa, İngiltere gibi devletlerin "Kürtlere bir devlet" kurdurmak istediklerini, Kürt halkı devletini kuracaksa bu emperyalist-siyonist karma sayesinde kuracağını, özellikle son aylarda yoğun biçimde propaganda etmeye; bu yalan ve aldatmacayı Kürt halkının kafasına boca etmeye hız verdiler. Gördük. Örneğin Halep'in düşürülmesi, çeteler ile siyonist İsrail anlaşmasını ortaya koyan 4-5 Ocak Paris görüşmelerinde kararlaştırıldı. Bu gerçek olgu, siyonist İsrail'den medet umanlar tarafından da kabul edildi. Eğer ortada

ağır bir “ihamet” varsa bu ihamet siyonist İsrail ile HTŞ denen dinci faşist çeteler arasındaki Paris görüşmelerinde ve ABD ile Türkiye'nin gözetiminde son şeklini aldı.

Böylece okur, Türkiye'nin sosyal şoven parti ve örgütleriyle Kürt burjuva milliyetçilerinin karşı yönlerden hareket ederek, kitabın ortasında nasıl buluştuklarını görmüş oluyor.

Bu, başını TKP'nin çektiği, “ABD, Türkiye'yi parçalayarak Kürtlere devlet kurduracak” diyen sosyal şoven parti ve örgütlerin sefaletidir; politik iflaslarıdır.

Öte yandan, 6 Ocak'ta Halep'teki Kürt mahalleriyle başlayan ve ardından tüm özerk bölgeyi hedef alan Türk devleti destekli işgal saldırılarının arkasındaki ABD ve siyonist İsrail'i “kurtarıcı” olarak çağırmak ezilen ulusun burjuva milliyetçilerinin Kürdistan işçi sınıfı ve emekçilerini tam bir aldatma girişiminden başka bir şey değil.

Her iki politik akım, tarih önünde mahkûm olmaya yazgılıdır.

SIRA İRAK'TA (MI?)

14 Şubat '26

Geçtiğimiz hafta, Türkiye Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın bir söyleşide dile getirdiği ifadeler, gündeme damgasını vurdu. Hakan Fidan, elbette Türkiye ve dinci faşist iktidar adına, tam bir zafer sarhoşluğu içinde olduğunu gösteren şu ifadeleri kullandı:

“Bu işin bir de Irak ayağı var. Suriye ayağı bittikten sonra Irak ayağı var. İnşallah Irak'ta buradakinden ders çıkartırlar da daha akıllı bir karar alırlar ve oradaki geçiş daha kolay olur.”

Türkçesi şudur: Suriye'de “zafer” artık cepte! Suriye “halledildi”! Şimdi sıra Irak'ta. Irak hükümeti de mesajı almış, güya tepki(!) göstermiş, Türki-

ye'nin Bağdat Büyükelçisi Irak Dışişleri Bakanlığına çağrılmıştı. Bağdat Büyükelçisi Irak Dışişleri Bakanlığına gitmiş de ne olmuş? Hiçbir şey. “Böyle sözler söyleyemezsiniz, bunlar teamüllere uygun değil.” vs. Oysa Türk ordusu, Irak topraklarında yüzden fazla noktada üs, karakol, kontrol noktası vb. kurmuş yani askeri işgal altında tutuyor.

Fidan, konuşurken bunlardan güç alıyor kuşkusuz. Ama asıl gücü ABD'den alıyor. Fidan'ı, ABD planlarının suflörü ya da sözcüsü varsayabilirsiniz, yanılma payınız yüzde biri bile bulmaz.

Colani denen dinci faşist çetebasını Suriye'nin başına getiren ABD'dir. Sonra, sırasıyla İngiltere, Fransa ve İsrail diyebiliriz. Türkiye, bu sıralamada birinci değil, sonuncudur; ABD'nin kendisine verdiği görevleri, büyük bir istek ve iştahla yerine getiren bir taşerondur. Elbette, taşeronluğu ölçüsünde yağmadan faydalanacaktır; ama hepsi bu.

Dahası, Suriye'de “zafer” cepte mi? Öyle olduğunu iddia ediyorlar. Gerçekte henüz değil ve “zafer”in cebe indirilip indirilemeyeceği de garanti değil. Duyduğunuz henüz çakalların ulumasıdır. Ortada henüz bir Suriye devleti yok, ordusu yok, kurumları yok; ortada adına “devlet” denecek bir şey yok.

Emperyalistlerin gücünü küçümsemiş olduğumuzdan değil; somut olgular böyle. Gelecekte çeteleri “devlet”e dönüştürürler mi; göreceğiz. Fakat şimdiden bir Suriye ordusundan, devletinden, devlet kurumlarından söz etmek dinci faşist çetelere, çetebasına sahip olmadığı güç ve yeteneği atfetmek demektir. Emperyalistler ve tabii ki Türkiye böyle bir dönüşümü, devlet inşasını gerçekleştirmek için zaman kazanmaya çalışıyorlar. Rojava'da, Ro-

java güçlerine karşı izledikleri politika tam da bu planın gereklerine göredir: Zaman kazanmaya çalışıyorlar ve “bitlerinin kanlandığını” düşündükleri an, Rojava güçlerini tümenden tasfiye savaşına girişeceklerinden zerre kuşku duyulmamalı.

Haliyle, Hakan Fidan'ın Irak'a ilişkin sözleri horozun erken ötmesi olarak anlaşılmalıdır. Fidan, Suriye'de “işlerin tamam olduğu” duygusuyla, şimdi sıranın Irak'a geldiğini ilan ediyor. Suriye'de ne yapıldıysa Irak'ta da aynısının yapılacağını, yani Irak'ta bir iktidar değişikliği yapılacağını, dinci faşist çetelerin iktidara taşınacağını ilan ediyor. Bu plan -başarıya ulaşip ulaşmayacağı ayrı bir konu- G. Kürdistan Özerk Yönetimi'nin tasfiyesini de içerecek kuşkusuz.

Bu noktada küçük bir parantez açıp, bir kez daha “ABD Kürtlere devlet kurdurtacak” tezinin sahibi Türkiye'nin sosyal şovenlerine işaret etmekte yarar var. Bu sosyal şoven parti ve örgütler -kimler olduklarını kendileri iyi biliyor- Kürt halkının özgürlük savaşını ABD yanlısı göstererek, yıllarca Türkiye işçi ve emekçi halklarını Kürt halkına karşı kışkırttılar. Elbette, Türk burjuvazisi ve emperyalist devletler hesabına. Kürt burjuva milliyetçileri ise, yaptıkları ABD ve diğer emperyalist devletlerle iş birliği propagandasıyla, bu sosyal şovenlerin değirmeni-ne su taşıdılar.

Parantez buraya kadar. Kapatıp devam edebiliriz.

ABD'nin Irak'a ilişkin planın ipucunu Tom Barrack, daha 2025'in Aralık ayında vermişti. Kısaca Orta Doğu bağlamında sözü Irak'a getirerek şöyle demişti:

“Ademimerkeziyetçilik bu bölgenin hiçbir yerinde işe yaramadı. Balkanlar'a bakın. 7 farklı ülkeye bölündü. Tam bir

karmaşa. Irak'a bakın, milyarlarca dolar harcandı, binlerce insan öldü. Ademimerkeziyet büyük bir sorun. Lübnan'da çalışmıyor. Libya öyle.”

Lübnan, Libya şimdilik bir yana, ABD'nin Irak'taki durumdan hoşnut olmadığı çok açık. Bunu bugün Maliki'nin yönetime gelme ihtimaline karşı gösterdiği tepkiden de anlamak mümkün. IŞİD çetelerinin Irak'a taşınması, Barrack'ın şimdiki Başbakan Sudani'den memnuniyetini ifade edip etkisizliğinden şikâyet etmesi; daha merkezietçi bir yapı arzuladıklarını açıklamaları, bütün bunlar ABD'nin Irak'a ilişkin planlarına dair önemli ipuçları veriyor.

Bütün bunların ortasında basına düşen şu haber anlam kazanıyor:

“Devrilen Irak Baas rejiminin eski liderinin kızı Raghad Saddam Hüseyin'in 16 Ocak'ta Şam'da Ahmed Şara ile İngiltere ve Ürdün'ün kontrol ve gözetiminde görüştüğünü ortaya çıkardı.

Toplantıya, Suriye Geçici Hükümeti Dışişleri Bakanı ve İstihbarat Başkanı Esad Şeybani ile iki Ürdünlü iş insanı ve eski Baas rejiminden 7 asker katıldı. Toplantıdan sızan bilgilere göre; Raghad Saddam ve Şara, İngiliz istihbaratı tarafından hazırlanan bir plana göre binlerce kişilik DAİŞ çeteleri, ‘Saddam fedaileri’ ve radikal Sünni gruplardan oluşan bir güç hazırlıyor. Bu grupların Enbar'a gönderilerek Irak'ta Haşdi Şabi ve İran'a yakın gruplarla savaşıması planlanıyor.”

IŞİD çetelerinin Irak'a taşınması, Şam'daki çetebaşının ABD ve İsrail'le tam bir iş birliği içinde olması, ABD ve diğer emperyalistlerin Haşdi-Şabi'ye duydukları düşmanlığı her fırsatta dile getirmeleri gibi durumlar olmasa, bu habere “dedikodu” denilip geçilebilirdi. Ancak haber tüm bu gelişme ve planların üstüne gelince bir anlam ve önem kazanıyor.

Türkiye Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın açıklaması bu çerçevede ele alınmalı. ABD ve İngiltere ikilisinin, İsrail'le birlikte temel hedefleri elbette İran'dır. Ama İran gibi nispeten büyük bir lokmayı mideye indirebilmek için önce Irak'ta Şam'daki çetebası yönetimine benzer bir yapı kurmaları gerektiğini düşünüyorlar. Türkiye, tıpkı Suriye'de yapıldığı gibi, kurulacak dinci faşist bir iktidarın vasisi olma hevesinde. *"Bu işin bir de Irak ayağı var. Suriye ayağı bittikten sonra Irak ayağı var. İnşallah Irak'ta buradakinden ders çıkartırlar da daha akıllı kararlar alırlar ve oradaki geçiş daha kolay olur"* sözlerinin başka anlamı yok. *"Geçiş"* nereye? Elbette iktidarın dinci faşist çetelere devri kastediliyor. *"Akıllı davranırlar"* derken de zorluk çıkarmadan, direnmeden iktidarı devrederler diye *"umut ediyor"*. Burada, merkezi iktidar kadar, G. Kürdistan *"Özerk Yönetimi"* de hedef tahtasında. Hatta, belki de Irak merkezi iktidarından önce G. Kürdistan *"Özerk Yönetimi"* hedefleniyor demek mümkün. Elbette hangisini önce *"halletmek"* istedikleri ya da *"halledebilecekleri"* gelişmelere bağlıdır. Ama Irak'ı Suriye'de olduğu gibi ele geçirmek istediklerinden şüpheli yok.

Orta Doğunun akbaba sürüsünün zaferi kesin mi? Ya da kesin gözüyle bakılabilir mi? Hayır, böyle bir kesinlik yok. Zafer kazandıklarını sandıkları Suriye'de bile kesinleşmiş bir durum yok. Suriye, bir barut fıçısıdır; her an tutuşmaya hazır kuru bir bozkırdır. Orta Doğunun tüm genel durumunu böyle nitelemek mümkün. Orta Doğu, emekçi, ezilen halkların muazzam bir devrimci enerji biriktirdikleri bir alandır.

Ancak, emperyalistlerin ve gerici, iş birlikçi devletlerin zaferi nasıl kesin değilse, işçi sınıfı, emekçi ve ezilen

halkların zaferi de kendiliğinden gelmeyecek! Halkların mücadele birliği ve bu birliğe dayanarak silahlı halk ayaklanmasının örgütlenmesi, zaferin olmazsa olmaz koşuludur. Kürt halkı, halkların devrimci enerjisinin açığa çıkarılmasında öncü bir rol oynayabilir; koşulları buna uygun ve dahası bu rolü oynamak için gerekli mücadele deneyimine, politik bilinç ve birikime sahiptir.

Ne Irak ne de Suriye emperyalistler ve iş birlikçileri için *"cepte keklik"* tir. Emekçi sınıflar ve ezilen halklar henüz sözlerini söylemiş değiller.

Son sözü devrimin bu toplumsal güçleri söyleyecek.

HÜKÜMETTE DEĞİŞİKLİĞİN ÖNEMİ

17 Şubat '26

Var mı diye sorulabilir. Denizdeki saman çöpü kadar önemi yok dense yeridir. Konuyu ele almamızın nedeni, konunun içeriği değil, sosyal reformistlerin, liberallerin ve düşünmeden bu çevrelerin söylediklerini benimseyen oportünistlerin bu mesele etrafında kopardıkları gürültüdür.

Aslında *"hükümet"* var mı diye de sorulabilir. Çünkü malum, bildiğimiz eski yönetim biçiminin hükümet şekli, bizzat düzen tarafından ortadan kaldırılmıştı. Yerine *"Cumhurbaşkanlığı Kabinesi"* diye bir biçim geçirilmişti.

Liberallerden sosyal reformist parti ve örgütlere; oradan oportünist hareketlere kadar, bütün bu tayfanın *"tek adam rejimi"*, *"faşist şeflik rejimi"* vb. adını taktıkları yönetim biçiminin özü de buydu. Geçmiş hükümet biçimlerindeki *"Bakan"*ların yerini Cumhurbaşkanı tarafından atanan, benzetme uygunsa, *"Genel Müdürler"* almıştı. Bunların görev ve yetkileri Cumhurbaş-

başkanı tarafından verilen görev ve işleri yerine getirmekten ibarettir.

Öyleyse, geçtiğimiz hafta Adalet Bakanı ve İçişleri Bakanı'nun değiştirilmesi üzerine koparılan bu gürültü niye?

Bu gürültünün temel nedeni, devrimin temel sorunlarının öne çıkarılması ana görevlerinden kaçınmak; bu ana görevler yerine ikincil, ıvır-zıvır diyebileceğimiz, emekçi sınıfların ve yoksul ezilen kitlelerin yaşamsal sorunlarına hiçbir kalıcı çözüm getiremeyecek meseleler üzerinde odaklanmak.

Tekelci sermaye sınıfı, egemenliğini sürdürmek için, şimdiki koşullarda kitleleri yönetmek, egemenliğini sürdürmek üzere "bir yöntemden bir başka yönetime" geçiyor değil. Tekelci sermaye sınıfı ve onun politik zor aygıtı olarak devlet, yönetimdeki dinci faşist iktidar, var olan yöntemlerini, başvurmakta olduğu yönetim yöntemlerini daha da sıkılaştırmaktan başka bir şey yapmıyor.

Adalet Bakanlığına, CHP'nin "seyyar giyotin" dediği savcının getirilmesi; İçişleri Bakanlığına İskilipli Atıf denilen bir gericinin anma törenine katılan bir Valinin atanmasının tek değil, ama temel nedeni budur.

Şimdi değiştirilen eski Bakanlar da bu görevi yani emekçi sınıflar, Kürt halkı, sömürülen, ezilen yoksul kitleler üzerinde daha baskıcı yöntemlere başvuramazlar mıydı? Yani kişilik yapıları, karakter özellikleri vb. buna uygun değil miydi? Başka bir ifadeyle, İçişleri Eski Bakanı Ali Yerlikaya, yeni atanan Bakanın emekçi sınıflar üzerinde uygulayacağı baskı ve terör yöntemlerini uygulayamayacak karakterde bir "demokrat" kişilikli miydi? Ahmaklar dışında bu soruya kim "evet" yanıtını verebilir?

Aynı şekilde, zindanlar ve devrimci tutsaklar üzerinde uygulanması planlanan ek baskı ve teslim alma politikalarını Adalet eski Bakanı Yılmaz Tunç uygulayamayacak yapıda bir "demokrat" kişiliğe mi sahipti? Elbette değil ve bunun tersini hiçbir aklı başında kişi öne süremez.

"Şeriat" düzenine geçmeyi tasarlıyorlarsa, bunun için İskilipli Atıf'ı öven bir Valinin İçişleri Bakanlığına atanması zorunlu değildi. Ali Yerlikaya da bu iş için biçilmiş kaftandı. Bundan kuşku yok. Ya da şöyle diyelim; dinci faşist parti içinde bu göreve uygun kişi sayısı, sürüsüne bereket.

Demek ki, bu tür görevlendirmelerin, dinci faşist tarikatlar, dinci faşist cemaatler arasındaki dengeyi kollama, AKP içindeki ilişki ve çıkarları dengeleme kaygısından; işçi sınıfını, emekçileri çok da fazla ilgilendirmeyen meselelerin hesabından başka bir neden yok.

Dinci faşist iktidar "şeriat" düzenini getirmek istiyor mu; ya da getirebilir mi? Bu soruyu gerektiren gelişmeler yeni değil ve ne İçişleri eski bakanının gidişiyle ne de yenisinin gelişileyle ilgilidir.

Tekelci sermaye sınıfı uzun yıllardır, buna 12 Eylül faşizmi ve öncesi de dahil, dinci faşist kitleyi yaygınlaştırmak için sistematik bir çaba içinde. Bu, emperyalist merkezlerin yani bağımlı ülkelerdeki gerçek iktidar güçlerinin politikalarına uygun olan yönelimdir. Suriye, dinci faşist çetelerin emperyalistler tarafından yönetime getirilmeleri; şimdi aynı senaryo için gözlerini Irak'a dikmiş olmaları, on yıllara yayılan bu politik çizginin yaşama geçirilmesi çabasından başka bir şey değil.

Türkiye, geçmişten beri, tarihi boyunca bir din devleti olageldi. Sosyal

reformist partilerin, liberallerin, kendilerine "Kemalist" diyenlerin ileri sürdükleri gibi "laik" devlet hiç olmadı. Din her zaman devletin, ama özellikle de devletin en önemli kurumu olan ordunun, polisin tam ortasında yer aldı. Ordunun TC'nin ilan edilmesinden beri "Peygamber Ocağı" sayılması budur.

Öyleyse şunu söyleyebiliriz artık: Tekelci sermaye sınıfı, "şariat düzeni"ne geçecekse, bu ne İskilipli Atıf'ı öven bir Vali eskisinin, ne de hatta dinci faşist iktidarın kararıyla olur. Bu, merkezinde emperyalist devletlerin, özellikle de ABD'nin olduğu gerçek iktidar sahiplerinin kararıyla olur.

Bütün bunların tek anlamı var: "şariat düzeni"ne geçişin önlenmesi -TC'nin tüm tarihi boyunca gerçek bir din devleti olduğunu unutmadan söylüyoruz- ve gerçekten laik bir demokratik devletin kurulması bir devrim sorunudur. Mevcut, "din devleti" biçimindeki faşist devletin ve tekelci sermaye egemenliğinin yıkılması; emperyalizme her türlü bağımlığa bu devrimle son verilmesiyle laik, demokratik bir devlet mümkün olur.

İşçi sınıfının, emekçilerin, Kürt halkının, kadın-erkek gençliğin önündeki temel görev budur.

"MUHALEFET" NE İŞE YARAR?
25 Şubat '26

"Muhalefet" adı verilen güçleri, parti ve örgütleri bir araya getirmek, hepsini "tek adam rejimi"ne karşı birleştirmek ve böylece oluşacak güçlü odakla "tek adam rejimi"ne son vermek, sosyalist, devrimci geçinen çoğu çevrenin güncel politikalarının temel eksenidir.

Bu "muhalefet" kavramı içine kimler girmiyor ki? CHP'den tutalım da parlamento içinde yer alsın ya da

almasın, en kıyıda köşedeki sosyal reformist parti ve örgütlere, oradan pek çok sol-devrimci harekete kadar oldukça geniş bir yelpazeyi içine alıyor bu kavram. Daha doğrusu, bu çerçevenin içine giren parti ve örgütler zaten kendilerini bu kavramın içinde görüyor ve öyle kabul ediyorlar: Hepsi "muhalif"!

Diğer burjuva partileri bir kenara bırakarak söyleyelim: Kendilerini "muhalefet" saflarında yani barikatın dinci faşist iktidar karşısındaki saflarda gören sol-sosyalist güçler, günlük propaganda ve ajitasyon dilinde, ister istemez kendilerini CHP'nin yanı sıra buluveriyorlar. Burada bütün sınıf farklılıkları kaçınılmaz biçimde silikleşiyor; hatta kayboluyor diyebiliriz. Bu güçlerin hepsi iç içe geçiyor ve birbirlerinin içinde eriyor.

Bütün bu güçlerin, parti ve örgütlerin alamet-i farikası, kendilerini de bir parçası saydıkları "muhalefet" kavramına sınıflar üstü bir anlam yüklemeleridir. Oysa, kapitalist toplumda burjuva sınıf, egemenliğini iki ayak üzerinden tutar: Yönetime getirdiği parti ya da partiler ile ona muhalefet eden parti ya da partiler. Başka bir ifadeyle, burjuva muhalefet, burjuva egemenliğin bir ayağı, bir dayanağı; emekçi sınıfları düzen içinde tutmanın bir aracıdır. Bu araç yani burjuva muhalefet, daima burjuva egemenliğin sigortası rolünü oynar ve kapitalist sömürüye, devletin baskı ve terörüne başkaldırı noktasına gelen emekçi sınıfları düzen içinde tutma görevini üstlenir.

CHP budur ve hep bu olmuştur!

Demek ki, "muhalefet" kavramı, sınıflar üstü ve her koşula, her döneme, mücadelenin her biçimine karşılık düşen bir kavram değilmiş. Bu kavram parlamenter mücadeleye ilişkin bir kavramdır.

Lenin, "muhalefet" kavramını tam da bugün bizdeki sosyal reformist parti ve örgütlerin kullandığı anlamda kullanan Kautsky'e şöyle seslenir:

"Ey bilgin tarihçi ve siyasetçi! Gene de 'muhalefet'in barışçıl ve salt parlamenter bir savaşım fikrini yani devrimci olmayan bir duruma karşılık düşen bir fikri, devrim yokluğuna karşılık düşen bir fikri içerdiğini bilmeliydiniz."

"Muhalefet" kavramı budur. Devrimci olmayan bir duruma karşılık gelir ve "Barışçıl ve salt parlamenter bir savaş fikrini" içerir.

Aslında, bu gerçeği sosyal reformist parti ve örgütlerin, bilinç düzeyinde olmasa bile, sezgisel anlamda bildiklerini ve kabul ettiklerini görebiliyoruz. Mesela, emekçi sınıfların ve yoksul kitlelerin sömürü düzenine ve siyasal iktidara duydukları kin ve öfke gibi yıkıcı/devrimci duygulardan yararlanmak için "Tek Yol Devrim" sloganını dilinden düşürmeyen Sol Parti ile "abi-kardeş" ilişkisi içindeki BirGün gazetesinin başyazarı kendini şöyle ele veriyor:

"Muhalefet cenahında raporu eksik bulan da oldu, fazla bulan da. 'Konuşalım' diyen de oldu, 'Bu iş bitti' diyen de. Bu fikir ayrılıklarının bugün için çok fazla önemi yok. Yeter ki ülkede demokrasi mücadelesini sekteye uğratacak bir adıma 'evet' denmesin. Daha net ifadeyle muhalefet güçleri; iktidar blokunu meşrulaştıracak, ona kuvvet verecek hiçbir tartışmanın içinde olmamalı; bu tür meselelerden uzak durmalı. Erdoğan'ı yeniden seçtirecek, rejimi kalıcılaştıracak anayasa dahil her tartışmadan uzak durulmalı."

BirGün Gazetesi ya da Sol Parti (ikisi bir ve aynı çizgi olarak kabul edilmeli) "muhalefet" torbasının içine dinci faşist iktidar içinde yer alanların dışında, parlamentodaki hemen tüm partileri dolduruyor, bu çok açık.

Sosyal reformist düşünce -ki bunun en rafine halini Sol Parti ve BirGün Gazetesinde görmek mümkün- "muhalefet" in "iktidar blokunu meşrulaştıracak" bir tartışmadan kaçınmasını isterken, gerçekte "muhalefet" in varlığının zaten siyasal iktidarı "meşrulaştırma" ya yettiğini, siyasal iktidarı meşrulaştırmak için ek bir şey gerekmediğini aklına bile getirmiyor. Dahası, "muhalefet" in varlığı siyasal iktidarı "meşrulaştırmak" la kalmıyor, burjuva sınıf egemenliğini de "meşrulaştırıyor" ve bu egemenliğin sigortası rolünü oynuyor.

Ama bütün bunlar, BirGün Gazetesinin Genel Yayın Yönetmeninin aklının ucundan bile geçmiyor, çünkü kendisini de "muhalefet" torbasının içine koyuyor. Haliyle, koşullar ne olursa olsun, parlamentoda bulunmayı temel bir görev, hatta bunun da ötesinde vazgeçilmez bir görev olarak görüyor. Lenin'in sözleriyle söyleyecek olursak, "barışçıl ve salt parlamenter" bir mücadele biçiminden ötesi ufkunda yok. "Tek Yol Devrim" sloganı ise, ancak emekçi sınıfları aldatmak söz konusu olduğunda aklına geliyor. Bunun dışında, akılları fikirleri, parlamento ve seçimlerde. Üstelik seçimleri, "halkın rızasını" alanın kazandığı bir şeymiş gibi göstererek. İşte örneği:

"Saray rejimi hem bugünü hem yarını kurtarmak zorunda. AKP, milletin ne dediğini önemsemeden devleti ele geçirme yöntemiyle iktidarda kalabileceğini düşündü. Ama en nihayetinde Türkiye, otoriter yanı iyice baskın olsa da, seçimlerin yapıldığı bir ülke. Seçimden ilanihaye kaçmak mümkün değil. Ve seçim kazanmak, öyle ya da böyle halkın rızasını almaktan geçiyor."

Oysa bu sosyal reformistler, sömürü düzeninin bu aklayıcıları ABD Başkanı Trump'a bile sorsalar

RTE'nin seçim hilelerini çok iyi bildiğini, "Seçim hilesini ondan daha iyi bilen kimse" olmadığını duyacaklar. Türkiye'de seçimleri "halkın rızası" nı alanlar değil, seçim hilelerini çok iyi bilenler kazanıyor. Ve bu gerçek artık sadece Türkiye'ye özgü bir durum değil. ABD seçimlerinin hileli olduğunu Trump'ın kendisi söylüyor. Romanya seçimlerinin çalınması; Almanya'da Sahra Wagenknecht'in partisinin hile ve zorla parlamento dışında tutulması gibi sayısız örneği sıralamaya gerek yok. Lenin'in yukarıdaki satırları yazmasından neredeyse yüz on yıl sonra, emperyalist-kapitalist ülkelerde, parlamento ve seçimler; bunların bir parçası olarak "muhalafet" artık böyle belirleniyor ve bu genel bir eğilim halini almış durumda.

Ama biz tekrar "muhalafet" kavramına dönelim.

"Muhalafet" kavramı, salt parlamenter ve barışçıl mücadele fikrini; başka bir ifadeyle, koyu gericilik yıllarına denk düşen mücadele biçim, yöntem ve araçlarını içerir. Burjuva parlamentolarda "muhalafet" in temel görevi, yönetimdeki partiyle birlikte, işçi sınıfını ve yoksul kitleleri düzen içinde tutmaktır.

Devrimci komünist partilere gelince... Onlar kendilerini iktidardaki burjuva parti ya da güce "muhalif" değil, parlamenter alanın tamamen dışında, bir iktidar odağı, iktidarın bir devrimle ele geçirilmesinin temel öznesi olarak kabul ederler ve bu gerçek amaca göre şekillenirler.

Böyle bir komünist partinin temel görevi, özellikle devrimin olgunlaştığı dönemlerde -ki Türkiye ve Kürdistan tam da böyle bir dönemden geçiyor- devrimin zorunluluğunu ve kaçınılmazlığını kitlelere anlatmak; devrimin bu toplumsal güçlerini devrime hazır-

lamaktır. İşçi sınıfı ve diğer emekçi kitlelerde düzene, kapitalist sömürüye, açlık ve sefaletle karşı biriken devrimci öfkeyi, devrimci ruhu besleyip geliştirmektedir.

Özellikle devrimci dönemlerde "muhalafet" kavramıyla devrimin yıkıcı devrimci güçlerini parlamenter ahmaklıkla uyutmak, onları "muhalafet" e dair boş beklenti ve vaatlerle uyutmak, "muhalif" denen burjuva partiler hakkında yanıltmak birleşik devrime yapılabilecek en büyük ihanettir!

ABD: TARİHİN ÇÖPLÜĞÜNE DOLUDIZGIN 04 Mart '26

Kana susayan, gözü dönmüş ABD emperyalizmi ve yanında küçük bir fino köpeği gibi dolaştırdığı siyonist İsrail'in İran'a karşı başlattıkları savaş sürüyor.

Bu savaş ve öncesi, ABD emperyalizminin dünya işçi sınıfı, emekçi ve ezilen halklarına karşı nasıl bir saldırganlık içine girdiğinin işaretleriyle dolu. İran'a karşı açılan savaş tekil bir savaş değil. Çökmekte olan bir imparatorluğun, ABD emperyalizminin ve yanındaki küçük finonun çöküşü engellemek için başlattıkları bir anlamda "yeni" bir sürecin ilk adımlarından biridir.

Emperyalist-siyonist saldırganlığın geleceğini görebilmek için onu, en azından, yakın geçmişle birlikte ele almak, İran'a yönelik saldırganlığı bu büyük resmin bir parçası olarak değerlendirmek gerek. Doğru sonuçlara ulaşmanın ve geleceği görebilmenin tek yolu, gelişmeleri diyalektik yöntemle yani bütünlüğü içinde ele almaktan geçiyor.

Yugoslavya, Irak, Afganistan, Li-

bya, Suriye bir yana, yakın tarihten bir başlangıç noktası almak istersek, bunu Ukrayna'nın faşistleştirilmesi ve Donbass Halk Cumhuriyetleri'nin üzerine salınmasıdır diyebiliriz. Kısaca, "Ukrayna savaşı" diyelim. Filistin'de yaptıkları, tarihin tanık olduğu en büyük katliam ve işgal; bütün emperyalist devlet ve hükümetlerin bu vahşeti ve işgali onaylamaları, emperyalist devletlerin dünyayı kan gölüne sürükleme konusundaki iştah ve kararlılıklarına yorumlanmalı. Bunların başında ise ABD geliyor.

ABD, beş yüz yıl öncesinin sömürgecilik; yani kölelik, yağma, talan, diz çöktürme, boyun eğdirme politikalarının özlemi içinde. O "şanlı" günlere dönmek; imparatorluğunun etkilerini yeni ve geniş topraklara yaymak, yapabilirse topraklarına toprak katmak, bunu yapamazsa devletleri çeşitli biçimlerde kendi kontrolüne almak hevesinde. Gizlisi saklısı da yok. Trump, ABD'nin başına geçtiğinde yaptığı yemin konuşmasında bu amaç ve hedefini şöyle ilan ediyor:

"Amerika, dünyanın en büyük, en güçlü, en saygın ulusu olarak, hak ettiği yeri yeniden alacak; tüm dünyada huşu ve hayranlık uyandıracaktır. Şu andan itibaren Amerika'nın gerileme dönemi bitmiştir."

"Tarihin en büyük medeniyetinin cesareti, zindeliği ve canlılığıyla bir kez daha hareket etme vaktimiz gelmiştir... Birleşik Devletler bir kez daha kendisini büyüyen, servetini artıran, topraklarını genişleten, şehirlerini inşa eden, beklentilerini yükselten ve bayrağımızı yeni ve güzel ufuklara taşıyan bir ulus olarak görecektir."

Geçen şubat ayının ortalarında düzenlenen Münih Güvenlik Konferansı'nda ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio, Trump'ın açıkladığı bu amaç ve hedeflere Avrupalı emperyalistleri

de ortak etmek için onlara sesleniyor ve beş yüz yıl önceki sömürgecilik dönemlerinde yaptıklarından utanmalarını tavsiye ediyor.

"Ordular bir halk için savaşır; ordular bir ulus için savaşır. Ordular bir yaşam tarzı için savaşır. Ve bizim savunduğumuz şey de budur: Tarihiyle gurur duymak, geleceğinden emin olmak için her türlü sebebi haiz olan ve daima kendi iktisadi ve siyasi kaderinin efendisi olmayı amaçlayan büyük bir medeniyet."

"Avrupa'nın sömürgelemlerinin sömürülmesi üzerine inşa edilen büyük kültürel hazineleri, gelecekte bizi bekleyen harikaların habercisidir. Ancak ve ancak mirasımızdan ötürü özür dilemez ve bu ortak terekeyle (miras bn.) gurur duyarsak, iktisadi ve siyasi geleceğimizi tahayyül ve tayin etme işine birlikte girişebiliriz."

Kendileri yani ABD ve Avrupalı emperyalist devletler dışında kalan dünya halklarına, dünya işçi sınıfına köleliği, uşaklığı dayatma; bütün kaynaklarına el koyma, çeşitli biçimlerde o ülkenin yönetimini ele geçirme ve kendi denetimine alma vb... ABD'nin bir anlamda "yeni" diyebileceğimiz politikası budur.

Venezuela'da, İran'da, Filistin'de, Suriye'de ve sıraya koydukları Küba'da yaptıkları ve yapmaya çalıştıkları budur. Eğer bu politikalarında yol alabilirlerse, bundan böyle dünyanın geri kalan bütününe karşı izleyecekleri politika da budur.

Bu politika, bugün İran'da gördüğümüz gibi, karşımıza kanlı savaşlar, katliamlar, işgal ve ilhaklar biçiminde çıkıyor.

Şimdi sorulması gereken soru şudur: Peki neden? ABD neden eski sömürgecilik dönemine dönüş için kanlı savaşlar, insanlığın kan deryasında boğulması dahil, her türlü vahşet, katliamı, işgal vb. göze alıyor ve Av-

rupalı emperyalistleri de buna ortak olmaya çağırıyor? Bu sorunun yanıtı Trump'ın yemin konuşmasında saklı. Ne diyordu Trump: *"Şu andan itibaren Amerika'nın gerileme dönemi bitmiştir"*. Bu sözlerin Türkçe meali: ABD gerileme dönemindedir. En azından Trump denen ahmak adam "Başkan" seçilene kadar.

Hiç kuşku yok, "ABD gerileme dönemi" içindedir. Yeni de değil. Otuz yıla yakındır bu dönemin içinde ABD. Türkiye ve Kürdistan'da sosyal reformist ve oportünist hareketlere Leninistlerin yıllardır anlatmaya çalıştığı gerçek olgu budur: Emperyalist kapitalist sistem çöküyor. Trump ve avanesi şahsında ABD emperyalizminin, savaşlarla, toprak ilhaki açıklamalarıyla (Grönland, Kanada, Panama Kanalı vb.); olmadı başka ülkelerin yönetimini savaşlar, adam satın almalar, işgal tehditleri dahil çok çeşitli yöntemlerle sindirmeye önüne geçmeye çalıştığı süreç budur.

İki kısa ara sonuç: Birincisi, ABD'nin giriştiği bu işgal, tehdit, şantaj vb. Yöntemler, Trump denen ahmak adamın aklına geleni yapmasının eseri değil, ABD devletinin, mali sermayesinin, silah, petrol, sanayi tekelcilerinin ve bilişim alanında muazzam servetler biriktirmiş grupların çöküşü durdurmak, ayakta ve hayatta kalmak için çizmiş oldukları politikanın eseridir. İkincisi, birincisinin devamı olarak, demek ki bu gelgeç bir politika değil. Şöyle de demek mümkün: "egemenliğini korumaya çalışan ABD, yeminden ayrılmak istemeyen domuz gibi davranıyor".

Fakat tarih ırmağında aynı suyla iki defa yıkanılmaz. Tarih, kimi dar-kafalıların söylediği gibi "tekerrür etmez". Dünya burjuvazisinin emperyalist aşamaya gelirken ve geldikten

sonra bir süre daha sürdürdüğü "sömürgecilik" ilişkisi, bir daha dirilme üzere, tarihin çöplüğünü boyladı. Elbette, ilk başlarda yerli ulusal burjuvazi dahil, dünya emekçi ve ezilen halklarının, işçi sınıfının büyük mücadeleleri, ulusal kurtuluş savaşları, ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşları sonucu "sömürgecilik" ilişki biçimi tarihin çöplüğüne atıldı. Trump ya da Rubio'nun ağzından ABD'nin dile getirdiği sömürgeciliğe, fetih politikalarına dönüş artık mümkün değil.

Son örnek olarak İran, ABD ve diğer emperyalistlerin bu amaçlarına ulaşamayacaklarını ortaya koydu ve dünya halklarına bir örnek oluşturdu. Savaş henüz bitmedi elbette. Fakat ABD, önüne koyduğu "iki-üç günde İran yönetimini değiştirme" hedefine ulaşamadı. Şimdiden emin olabileceğimiz birinci sonuç budur. İkincisi, ABD ve yanında küçük bir fino gibi sağa sola havlayan faşist Netanyahu, İran halkının mevcut iktidara karşı ayaklanacağını hesaplıyorlardı; hesapları tutmadı. Defalarca yaptıkları "ayaklanma çağırısı", hiçbir karşılık bulmadı. Üçüncüsü, bu ikilinin umduklarının tersi gerçekleşti: İki ay önce bu dinci iktidara karşı ayaklanmış olan İran halkı, ya ABD-siyonist İsrail saldırganlığına karşı sokağa çıktı ya da bu saldırganlığı desteklemek anlamına geleceği için iktidarı protesto eylemleri düzenlemedi.

Ama tersi oldu. Dünya emekçi halkları, anti emperyalist güçleri dünyanın dört bir tarafında emperyalist siyonist saldırganlığa karşı yüzbinler halinde sokaklara aktı. Hindistan'dan Pakistan'a; Irak, Lübnan, Avrupa'ya kadar emperyalist siyonist saldırganlığa ve bu saldırganlığı destekleyen "kendi" hükümetlerine karşı eyleme geçtiler.

ABD ve siyonist İsrail için benzer bozgun manzarası, askeri yönden de ortaya çıktı. Hedeflerine iki-üç günde ulaşacağını büyük bir gürültüyle ilan eden Trump, görüşme için el altından İran yönetimine haber göndermeye başladı bile. Faşist Netanyahu'yu ise sormaya bile gerek yok. O Yahudi halkı ateşe attıktan sonra postunu güveneye almak için soluğu Berlin'de özel hazırlanmış sığınakta aldı. Savaşı Berlin'de sığınaktan "yönetiyor".

Savaş bitmedi henüz. Ne kadar süreceği ya da nükleer silahların da kullanıldığı topyekûn bir dünya savaşına dönüşüp dönüşmeyeceği de belli değil. Ama İran'ın askeri ve politik karşı koyuşuna, daha önemlisi, İran işçi sınıfı ve emekçi halklarının antiemperyalist duruşlarına; dünya emekçi halklarının emperyalizme ve kapitalizme karşı bir kez daha sokak ve meydanları doldurmalarına bakarsak artık şunu güvenle söyleyebiliriz: ABD emperyalizminin "gerileme dönemi" bitmek bir yana, büyük bir ivme kazanarak çöküşe doğru evriliyor.

Trump'ın tarihte bir rolü olacağına, bu rol ABD emperyalizminin ve onunla birlikte bütün bir emperyalist kapitalist sistemin çöküşünü hızlandıran "Başkan" olarak yazılacak. Yanında küçük bir fino köpeği gibi dolaştığı siyonist İsrail'den söz etmeye bile gerek yok!

ABD-İSRAİL'İN YENİLGİSİ DÖNÜM NOKTASI OLACAK 09 Mart '26

ABD-Siyonist İsrail ittifakının İran'a karşı başlattıkları savaş sürüyor. Daha ne kadar süre devam edeceği de belli değil. Bu anlamda, bu saldırgan ikilinin başlattıkları savaşın sonucunu

şimdiden bilmek ve ilan etmek ne derece doğru olur!

Dahası, insanlık tarihinin en nefret edilen figürleri arasına şimdiden giren Trump'ın bütün efelenmeleri, tehditleri, savaşta zaferi olmuş bitmiş de sıra Küba'daymış gibi yaptığı konuşmalar ortadayken...

Hele de bu tehdit ve sahte "zafer naraları" kimilerinin, özellikle sosyal reformist, liberal tayfa gibilerinin düşüncelerini baskı altına almışken, emperyalist dünyanın desteğini arkasına almış ABD ve yanında küçük fino gibi tuttuğu siyonist İsrail'in yenilgisinden nasıl söz edilebilir?

Ama yenilecekler işte! Bu tespit ya da düşünce diyelim, bir temenni, bir arzunun ifade edilmesi sonucu yapılmış değil. Aksine, emperyalist propagandanın düşüncelerimizi baskı altına almasına izin vermeden yapılan somut olguların bilimsel ve soğukkanlı bir değerlendirmesinden varılmış bir sonuçtur.

Olgular bize neyi gösteriyor? Her şeyden önce, ABD-Siyonist İsrail ikilisinin İran'a saldırı gerekçesi olarak ileri sürdükleri "İran'ın nükleer silah üretmeye" çalıştığı iddiasının, kendilerinin de inanmadığı bir yalan propaganda söylemi olduğudur. Tıpkı bunun gibi, İran'ın ABD'ye yahut Siyonist İsrail'e saldırmaya hazırlandığı, hatta saldırmak üzere olduğu; bu yüzden "önleyici saldırı" yaptıkları savının da kimsenin inanmadığı bir yalan olduğu ortaya çıktı. Bizzat Pentagon yani yeni adıyla "Savaş Bakanlığı", İran'dan gelen bir saldırı tehdidinin olmadığını raporla bildirdi.

Saldırı nedeni olarak öne sürülen iddialar yalan ise gerçek ne o zaman? Gerçek şudur: ABD ve yanında sağa-sola havlamak için küçük fino gibi

dolaştırdığı Siyonist İsrail, özel olarak kendilerinin, genel olarak emperyalist-kapitalist sistemin çöküşünü engellemek için dün Suriye, Venezuela, bugün İran, yarın Küba vb. zafer elde ederlerse böyle sürüp gidecek ülkeler zincirine saldırmaya devam edecekler.

ABD'li ekonomistler Richard Wollf ve Michael Hudson bu durumu şöyle tanımlıyorlar: *"İran savaşı, imparatorluğun çöküşünü yavaşlatmaya çalışan çaresiz bir proje"* dir. Bu tespitin doğruluğundan şüphe yok. Leninistler uzun yıllardır, özel olarak ABD emperyalizminin, genel olarak emperyalist-kapitalist sistemin çöküş sürecinde olduğuna işaret ediyor ve emperyalist devletlerin tüm saldırganlığının, kendi devlet ve sistemlerini faşistleştirme süreçlerinin altındaki temel amacın bu olduğuna dikkat çekmeye çalışıyorlardı.

ABD emperyalizminin başını çektiği emperyalist-kapitalist sistemin gerçek savaşı dünya işçi sınıfı, emekçi halkları ve bunların isyan, ayaklanma, devrim girişimlerine; sosyalist devletlere ve sosyalizm yoluna girmiş demokratik halk iktidarlarına karşıdır. Emperyalist devletlerin çağımızın bu temel devrimci güçlerine karşı verdiği savaş, küresel iç savaştır. ABD emperyalizmi, 2001'de kendi "İkiz Kuleler" ini havaya uçurarak bu üresel iç savaşı başlatmıştı. ABD emperyalizminin söz konusu dönemden kullandığı "ya bizdensiniz ya onlardan" sloganı bu küresel iç savaşta emperyalistlerin temel hareket biçimini karakterize eder.

ABD emperyalizmi, bu küresel savaşı kazanmak için, kendince belirlediği noktalardan yol almak; avantajlı konumlar elde etmek, konumunu güçlendirmek için çeşitli ülkelere karşı savaşlar açtı. Burada amaç, saldırı için

seçtiği ülkelerin sosyalist olup olmaları değil, o ülkeleri ele geçirerek küresel iç savaşta güçlü konum elde etmek, elini askeri, ekonomik, siyasi yönlerden güçlendirmektir. Sorunun özü budur ve bu öz kavranmadıkça neden ABD'nin diğer emperyalist devletleri peşinden sürükleyerek dün Yugoslavya'ya, Libya'ya, Irak'a, Afganistan'a, Suriye'ye, Venezuela'ya ve nihayetinde bugün İran'a saldırdığını, yarın Küba'ya saldıracağını ilan ettiğini anlamak, açıklamak mümkün değil.

ABD emperyalizmi -elbette diğer emperyalist devletleri şu veya bu şekilde, şu veya bu oranda yanına çekerek, kendilerine tümüyle boyun eğmemiş, bağımlı devletlere savaş açarken, temel, birincil amaç o ülkelerin kaynaklarını yağmalamak değil -elbette bu amaç da var- o ülkelerde kendilerine tamamen boyun eğen, tamamen emirleri altına giren, her isteklerini tamamen ve hemen karşılayacak kişi, parti ya da güçleri "iktidar" yapmaktır. Temel, birincil amaç budur. Bir daha altını çizerek belirtmekte yarar var: elbette bu amaçla birlikte tam ekonomik ilhak, saldırdıkları ülkenin tüm ekonomisini mideye indirmek de amaçları arasındadır. Bu, onların dünya işçi sınıfı, emekçi halklar, sosyalist ülkeler, sosyalizme yönelmiş ülkeler karşısındaki konumunu her bakımdan güçlendirir.

Bununla birlikte ve asıl amaca bağlı olarak, emperyalist saldırganlığın temel motivasyonu, Michael Hudson'un altını çizdiği gibi, nükleer silahların önlenmesi değil, Trump'ın da ifade ettiği gibi, "rejim değişikliği", yani kendilerine tam "biat" edecek kişi ya da partileri saldırdıkları ülkede iktidara taşımaktır.

Peki, emperyalistler, Yugoslavya savaşından bugüne kadar yaptıkları

savaşlarda amaçlarına ulaşabildiler mi? Olgular ortada. Durumu sallantıda olan Suriye hariç, hiçbir yerde kendilerine tam anlamıyla biat eden, tam boyun eden, tamamen kendi kontrollerinde bir iktidar inşa etmeyi başaramadılar. Savaş açtıkları ülkelere tahrip ettikleri kesin. Buna karşılık, ezilen halklar, Irak dahil, hiçbir yerde emperyalizmin tam kuklası iktidarlara izin vermediler. Kukla diyebileceğimiz yönetimler bile, emperyalizme uşaklık yolunda attıkları her adımda halklarının tepkisini hesaba katmak zorunda kaldılar. Kuşkusuz bu durum, kukla iktidarların bile efendilerinden gelen emirlere uymada tereddüt etmelerine yol açtı.

ABD emperyalizmi ve yanındaki Siyonist İsrail yeniliyorlar. Çünkü, birincisi, İran işçilerini, emekçilerini, yoksul kitlelerini rejime karşı ayaklandırmayı; böylece dinci rejimi yıkmayı hedef olarak belirlemişlerdi. Bu hedeflerine ulaşamadıkları gibi tam tersi sonuçla karşılaştılar: İran işçi sınıfı ve emekçileri, gençliği emperyalist-Siyonist saldırganlığa karşı birleşti.

İkincisi, rejimin başını ortadan kaldırarak rejimin dağılmasını hesapladılar; bu hesap da tutmadı. Bu hesabın tutmayacağı artık emperyalist çevrelerde de kabul ediliyor. İşte bir örnek haber: *"The Washington Post'a göre ABD istihbaratı İran'a yapılacak hiçbir büyük ölçekli saldırının rejimin veya yönetimin devrilmesine yol açmayacağı değerlendiriliyor."*

Üçüncüsü, dünya halkları, her tarafta emperyalist saldırganlığa karşı sokaklara çıktı. ABD sokakları dahil.

Dördüncüsü, savaş, İran ekonomisinden çok emperyalist-kapitalist ülkelerin; özellikle de Avrupalı emperyalistlerin ekonomilerini krize soktu. Şimdi hepsi, karşılarına çıkan bu yeni

kriz dalgasının altından nasıl çıkacaklarını karar kara düşünüyorlar.

Beşincisi, yine hiç hesapta olmayan bir şeyle karşılaştılar: Stratejik yenilgiye uğratmak için çırpınıp durdukları Rusya, bu süreçten hem ekonomik hem de siyasi yönden güçlenerek çıkacak; tüm veriler buna işaret ediyor.

Ve en önemlisi, ABD-Siyonist İsrail ikilisi bu savaştan şu veya bu şekilde yenildi olarak yorumlanacak bir pozisyonda çekilmek zorunda kalırlarsa, bütün "caydırıcılıkları" ortadan kalkacak, her ikisinin çöküş süreci büyük bir hız kazanacak.

Elbette savaş henüz sürüyor ve çok kesin bir şey söylemek mümkün değil. Fakat sıraladığımız tüm işaretler somut olgulardır ve bu olgular saldırgan ikilinin, onların ayakçısı rolündeki işbirlikçilerin ve diğer emperyalist devletlerin yenilgisine işaret ediyor.

Onun için, emperyalist-Siyonist ittifakın yenileceğini güvenle söyleyebiliriz.

YENİ BİR DÜNYANIN DOĞUM SANCILARI

18 Mart '26

ABD-Siyonist İsrail ikilisinin İran'a karşı başlattıkları savaş, dünyayı bilinmez bir geleceğe mi sürüklüyor? Savaş daha ne kadar sürecek, bölge ülkelerine, yayılacak mı?

Dahası, zaten yirmi beş yıldır sürüp gelen küresel iç savaş devletler arası topyekûn bir savaşa evrilecek mi? İki saldırgan ülke yenilgiyi önlemek için nükleer silahlara başvurup dünyanın/insanlığın sonunu mu getirecekler? Süregiden savaş Türkiye'ye sıçrar mı? Böyle bir durumda Türkiye ve Kürdistan işçi ve emekçi sınıfları nasıl bir politika/yol izlemeliler?

Sorular böyle uzayıp gidiyor.

Kaba gözleme dayalı analiz ve değerlendirmelere göre, “bindik bir alamete, gidiyoruz kıyamete”. Tam bir felaket tellallığı! İlk bakışta, kaba gözleme hak vermemek elde değil. Çünkü devletler arası savaşlar, dünyanın dört bir tarafına yayılmış ve yarın hangi cephelerin açılacağı meçhul.

Afganistan, Taliban’ın kuluçkası Pakistan’la savaşıyor. Hindistan her an Pakistan’a savaş açabilir. Siyonist İsrail, İran’ın yanı sıra Lübnan’a savaş açmış. Çetelerin eline geçen Suriye her an Siyonist İsrail’in yanında Lübnan ve Hizbullah’a karşı savaşa girebilir. Suriye’nin çetebası bu adımı atarsa, Irak’ın “direnış güçleri” Suriye’ye saldıracaklarını ilan etti. Avrupa’nın ortasında Sırbistan, Arnavutluk-Hırvatistan-Kosova üçlüsünün kendisine saldırmak için birleşip hazırlık yapmaya başladıklarını açıkladı. Yine Avrupa’nın ortasında faşist Ukrayna hükümeti Macaristan Başbakanı Orban’ı açıktan “ortadan kaldırmak”la tehdit etti. Afrika kıtasında Sudan ve Somali, emperyalist devletlerin doğrudan taraf oldukları iç çatışmalarla boğuşuyorlar.

Liste böyle uzayıp gider, ama bu kadarı bile şunu söylemek için yeter: Bütün eski defterlerin açıldığı, her devletin tarihi hesaplaşma için hazırlık yapıp fırsat kolladığı bir dönemin içindeymişiz gibi duruyor.

Ama gerçek, kaba gözlemin bilincimize yansıdığı gibi mi? “Felaket tellalları” yoksa haklılar mı?

Yukarıdaki bu soru yumağından çıkmanın tek bilimsel yolu, sorunu, şurasından burasından değil, bir bütün halinde ele almaktan geçiyor. Bunun için, her şeyden önce çağımızın doğru bir tahlili ve bu tahlile dayalı doğru bir tanımını yapmak gerekiyor.

Çağımız kapitalizmin çöküşü; kapitalizmden sosyalizme toplumsal

devrimlerle geçiş çağıdır. Yeni bir çağa geçişin sancılarını yaşıyoruz. Dünyanın dört bir tarafı büyük çalkantı içinde. Savaşlar, isyanlar, ayaklanmalar, ezilen, sömürülen sınıfların kendi hükümetlerine, kendi hükümetlerinin çeşitli politikalarına karşı dev kitle gösterileri artık her yerde.

Son olarak İran’a, Venezuela’ya karşı açılan savaşlar, gerçekte 2001’den bu yana, ABD emperyalizminin dünya işçi sınıfı ve emekçi halklarına, sosyalist ülkelere, sosyalizme yönelmiş demokratik halkçı iktidarlara, kendilerine tam anlamıyla boyun eğmeyen, tam bir kölelik ilişkisine girmeyen devlet ve iktidarlara karşı başlattığı savaşlar dizisinin birer halkasıdır.

ABD emperyalizmi, çağımızı “ayaklanmalar yüzyılı” olarak tespit ettikten sonra, zamanın ABD Başkanı George Bush’un ağzından dünyayı ikiye ayırarak “ya bizdensiniz ya onlardan” açıklamasını yaptı. Böylece ABD emperyalizmi kendi başkanının ağzıyla dünyayı ikiye ayırdığını ilan etmiş oldu: Emperyalist-kapitalist devletler ve bunların karşısında olanlar.

Yugoslavya’nın bombalanıp parçalanmasını bir kenara koyarsak, bu küresel iç savaş alanıyla birlikte, o günden bugüne ABD’nin, çoğu kez diğer emperyalistleri de arkasına alarak, savaşız geçirdiği bir yıl olmadı. Afganistan, Irak, Libya, Suriye, Ukrayna gibi doğrudan başlattığı savaşlar; fino köpeği misali yanında dolaştırdığı Siyonist İsrail’i kışkırtarak gerçekleştirdiği Filistin halkının soykırımı, Lübnan’ın işgali gibi savaşlar... Sözüün özü dolaylı/doğrudan müdahil olduğu savaşlar eksik olmadı.

Buna karşılık, dünya işçi sınıfı, emekçi halklar, devrimci güçler ABD ve diğer emperyalistlerin bu saldırganlığına, kapitalizmin kitleleri açlık

ve yoksulluğa mahkûm etmesine isyan ve ayaklanmalarla, işbirlikçi iktidarları deviren devrim girişimleriyle karşılık verdiler. *“Bindik bir alamete, gidiyoruz kıyamete”* diyen karamsarlar, emperyalistlerin saldırganlığı karşısında diz çökerken işte bu ikinci tabloyu asla hesaba katmıyorlar.

Oysa sorsanız, hepsi de tarihin sınıf savaşları tarihi olduğunu söylerler. Fakat bu doğru ve bilimsel yaklaşım pratik politika alanına geldiğinde hep ten unutulur ve tarihi hükümetlerin, kişi ve iktidarların planlarından ibaret görürler.

“Ayaklanmalar Yüzyılı”nın temelinde kapitalist üretim biçiminin çöküşü, sömürülen ve ezilen sınıfların bu üretim biçimine karşı isyan ve ayaklanmaları var. Dünyada milyonlarca ve milyonlarca emekçinin, yoksulun, işçinin, ezilen ve yaşamdan kovulan insanın isyanı, kapitalist üretim biçimi ve bu üretim biçiminin karşımıza çok farklı şekillerde çıkan görüngülerine olan başkaldırıdır.

ABD’nin başını çektiği emperyalist-kapitalist dünya, kapitalist üretim biçimini ayakta tutmak için bu sürece son vermek, isyan ve ayaklanmaları bastırmak, bütün bağımlı devletlere kölece bir boyun eğmeyi dayatmak üzere savaflara başvuruyorlar.

Dünya işçi sınıfı, emekçi ve ezilen halkların ayaklanmaları kapitalist sömürüyle birlikte kapitalist üretim biçimine son verme amacını taşıyor. ABD’nin başını çektiği emperyalist-kapitalist kamp ise kapitalist üretim biçiminin çöküşünü durdurmak, ayakta tutmak ve sürdürmek için her yerde zor, şiddet ve savaflara başvuruyor.

Ömrünü doldurmuş bir toplum-sal üretim biçimini hiçbir zor, hiçbir savaş sürgit ayakta tutamaz. Kaçınılmaz sonu geciktirebilir ama ortadan

kaldıramaz. Ve tersi, zamanı gelmiş yeni bir toplumsal biçimin doğuşunu hiçbir güç, hiçbir zor girişimi, savaş ya da katliam -geciktirse bile- durduramaz.

Şimdi dünya sahnesinde gördüğümüz bütün bu “karmaşa”nın, savaşların, emekçi halkların emperyalist saldırganlığa ve savaflara başkaldırısı işte bu yeni dünyanın doğum sancı-larıdır. Tarihte yolun sonuna gelmiş hiçbir sınıflı toplum tarih sahnesini sessiz-sedasız terk etmedi. Ve tersi de doğru; hiçbir yeni toplumsal sistem eskinin yerini büyük altüst oluşlar, büyük çalkantılar, devrimler ve karşı devrimler olmadan eskinin yerini almamıştır. Ama eninde sonunda eski yıkılmış, yeni onun yerini almıştır.

Bugün tam da böyle bir tarihsel dönemden geçiyoruz. Çektiğimiz büyük acılar yeni bir dünyanın doğum sancılarıdır.

EMPERYALİST SALDIRGANLIK ZORDA 24 Mart ‘26

ABD-Siyonist İsrail saldırgan ittifakının duvara tosladığı artık gün gibi açık. Emperyalist devletlerin gücü karşısında dizlerinin bağı çözülmüş kimi sosyal reformist parti ve örgütlere göre “ABD yenilmeyecek”.

Fakat durum, süregiden savaşın olguları bunun tersine işaret ediyor. Birkaç günde yerle bir edeceklerini ilan ettikleri İran emperyalist saldırganlığa direnmekten de öte, kök söktürüyor. Faşist-Siyonist Netanyahu, nükleer tesislerinin üzerine hipersonik füze düşünce, salya-sümük “dün zor bir gece geçirdik” diye saklandığı delikten açıklama yapıyor.

Emperyalist-Siyonist saldırgan ittifakı, Körfez’deki gerici Arap devletlerinin, Ürdün’den Romanya’ya ka-

dar onlarca devletin desteğine rağmen amaçlarına ulaşmaktan çok uzakta. Bu yüzden faşist-Siyonist Netanyahu, daha fazla ülkenin İran'a saldırıya katılması çağrısını yapıyor: *"Artık diğer ülkelerin liderlerinin de bu sürece katılma zamanı. Bazılarının bu yönde adım attığını görmekten memnunum ama daha fazlası gerekiyor."*

Emperyalist-Siyonist ittifakının kendilerine karşı direnen bir devlet karşısında düştüğü acizliği, çaresizliği görüyor musunuz?

Mahalle futbolunda gençler arasında yaygın bir espridir; rakip takımın çok yoğun baskısı altındaki takımın defans oyuncuları, *"Allah'ını seven defansa gelsin"* diye seslenirler arkadaşlarına. Trump ve Netanyahu'nun, emperyalistlere ve bölgedeki tüm gerici devletlere çağrısını da böyle okumak lazım: Allah'ını seven defansa gelsin!

Ama, diğerlerinin "defansa" gelmeye ne niyetleri var ne de yürekleri. "Bu bizim savaşımız değil" diye yanıtıyorlar saklandıkları köşeden. Trump, "korkaklar, ileride gösteririz size gününüzü" diye kükrüyor. Diğerlerinden bazıları, yerlerinden kaykır gibi yapıyorlar ama, harekete geçtikleri yok. Hepsi, başlarına füze yağmasından, başlarını belaya sokmaktan korkuyorlar.

Trump, yani ABD saldırganlığının bu cisimleşmiş hali, İran'ı "Hürmüz boğazını açmaması halinde enerji alt yapısını yok etmek"le tehdit ediyor. İngiliz emperyalistleri biz bu işte yokuz mesajı veriyor: *"ABD Başkanı kendi adına konuşuyor."* Sonra ekliyorlar: *"Bu savaşa sürüklenmeyeceğiz."*

Güya iki hedefleri vardı. Birincisi, İran'ın "bizde böyle bir program yok" dediği "nükleer silah programının tamamen ortadan kaldırılması" ikincisi, "İran halkının rejimi devirmesi". Birin-

ci hedefleri için yirmi dört gündür bütün güçleriyle, bölgedeki ve dünyanın dört bir tarafındaki uşaklarının yardımıyla saldırıyorlar. Kendi ifadeleriyle ancak "ciddi bir mesafe" kaydedebilmişler. İkinci hedeflerine gelince... Bu hedeflerine "ulaşmayı umuyorlar" ancak.

Bu hedeflerine ulaşamayacakları artık gün gibi ortada. Aksine, İran halkları, faşist-Siyonist Netanyahu'nun çağrısına uyup ayaklanmak yerine, Siyonist-emperyalist saldırganlığa karşı sokakta birleşti. Milyonlarca insan ABD-Siyonist İsrail'in saldırganlığına meydan okuyarak sokakları doldurdu. Bir kez daha Lenin'in doğruluğu kanıtlandı: Ulusal baskı ulusal ayaklanmayı çağırır.

Faşist Netanyahu'nun sözleri birer itiraf olarak kabul edilmeli ve bu itiraflar, İran'ın misillemeleri karşısında ne kadar aciz ve çaresiz olduklarının kanıtıdır. Yıkıcı bir güçleri olduğu doğru. Bu, zaten bilinen bir şeydi. Ama karşılarında da yıkıcı bir güç olduğunu, kolay kolay yenilmeyeceğini, onlara kök söktüreceğini şimdi şimdi anlıyorlar. İran, şimdi yeni bir aşamaya, "saldırı aşaması"na geçtiğini ilan etmiş durumda. İçi boş bir tehdit olmadığı açık. İran, kendi nükleer tesisleri bombalandığında anında Siyonist İsrail'in nükleer tesislerini bombaladı. Beklemedikleri bir darbe vurdu.

Bu acizlik ve çaresizlik karşısında ABD Başkanı Trump'ın Hitler'i aratmayacak bir kudurganlık içinde olduğunu, sınırdan yerinde tepindiğini tahmin etmek zor değil. Ağzına ve aklına geleni söylüyor; yapamayacağı tehditler savuruyor, bu tehditlerle düşmanı korkutup sonuç almaya çalışıyor. Son tehdidi, "İran'ı haritadan silme" oldu. Ne var ki, Trump, ne yapsa sonuç alamıyor. "Tehditlere sahada

perişan edici şekilde cevap vereceğiz" diye yanıt veren İran Cumhurbaşkanı, "haritadan silme" tehdidine şu soğukkanlı ve doğru yanıt veriyor:

"İran'ı haritadan silme yanılması, tarih yazan bir milletin iradesi karşısındaki çaresizliği ve acizliği gösteriyor. Tehditler ve terör İran halkını daha da birleştiriyor." Siyonist-emperyalist saldırganlığın İran halklarını bu saldırganlığa karşı birleştirdiği somut bir olgudur. İran halkının iki bin yedi yüz yıllık bir medeniyete ve tarihe sahip olduğu ise bir başka tarihsel olgudur.

Emperyalist-Siyonist ittifakın İran'a saldırısının emperyalist-kapitalist sistem içindeki çelişki ve zayıflıkları en görünür halleriyle gün yüzüne çıkarmak gibi sonuçları da oldu. Trump'ın "hepiniz savunmaya koşun" çağrısına rağmen, Fransa'dan tutalım da Almanya, Britanya, hatta Avustralya'ya kadar emperyalist güçlerin "bu bizim savaşımız değil, gelmiyoruz" mealinde yanıt verdiklerini biliyoruz. İlk başlarda bu yanıtta NATO da katıldı.

Trump, bu yanıtta, bütün bu emperyalist devletleri korkaklıkla suçlayarak ve başları belaya girdiğinde onların yardımına gelmeme tehdidiyle yanıt verdi. "NATO", dedi Trump, "ABD olmadan kâğıttan bir kaplandır".

Peki Türkiye bu emperyalist-Siyonist saldırganlığın neresinde? Türkiye, bu tür son derece ciddi, şakaya gelmez konularda, her zaman yaptığını yapıyor: Bir o yandan, bir bu yandan oynuyor. Dinci faşist iktidarın başı kitleler önünde, iftar vakitlerinde Siyonistlere atıp tutarken, Dışişleri Bakanı "karakolda" yani paranın sahibi Arap devletlerinin önünde kendi doğrusunu söylüyor: ABD-Siyonist İsrail tarafındayız! Elbette doğrudan söylemiyor

ama İran'ı suçlayan bildiriye imza atarak gerçek yüzlerini ortaya koyuyor. Antiemperyalist, antisiyonist bilinç ve duyguyla yüklü Türkiye ve Kürdistan halklarıyla karşı karşıya gelmemek için ABD ve Siyonist İsrail'e karşı ağızlarına geleni söylerken, pratikte ABD ve paralı Arap şeyhlerine yaranmak için "hizmete hazırım" mesajı veriyor. Kürecik Radar Üssü, Adana İncirlik Üssü, Konya'daki üs, bütün bunlar ABD'nin emrine amade ama, "biz İran'a karşı değiliz"! İran ise, karşı cepheyi genişletmemek için, amiyane tabirle söyleyelim, salağa yatıyor ve Türkiye'nin "tarafsız"lığına inanmış gibi yapıyor. Türkiye tüm bu "şark kurnazlığı" ile ne kendisinden çok daha fazlasını isteyen ABD-Siyonist İsrail ikilisine yaranabiliyor, ne de kanmış gibi yapan İran'a.

Emperyalist-Siyonist ittifakı zor da ve her geçen gün daha da zora giriyor.

SIYONİST İSRAİL ÇÖKÜYOR

29 Mart '26

Kudurmuş bir fino köpeği gibi, sağa sola havlayıp saldırırken yani gücünün zirvesinde görünürken ve böyle görünmeye çok dikkat ederken bu savaş ve cinayet odağının çökmekte olduğunu ileri sürmek elbette "riskli" bir iddiadır.

Ama ne yapalım, somut olgular buna işaret ediyor. Dahası, siyonist İsrail'i böyle bir akabetin beklediğini, artık bu savaş makinasının en tepe noktalarındaki adamlar itiraf ediyor. Siyonist İsrail'in Genelkurmay Başkanı Eyal Zamir, birkaç gün öncesinde, devlet televizyonu KAN'da yayınlanan açıklamasında, İsrail ordusunun çökme tehlikesiyle karşı karşıya olduğu

açıklamasını yapmış. Bunu hükümet denilen çetenin üyelerine açıklamış ve onları “çözüm” bulmaya çağırmış.

Zamir şöyle demiş: *“Daha fazla personele ve askere ihtiyacımız var; bir çözüm bulunmazsa ordu kendi içinde çökecek”* Ama çökmekte olan sadece ordu değil. Siyonist İsrail’in üzerinde yükseldiği bir diğer temel direk olan MOSSAD da dağılma/çözülme belirtileri göstermeye başlamış. Baş faşist Netanyahu, talimatları artık yerine getiremediği için MOSSAD’ı eleştirdiği artık basına da sızmaya başlamış.

MOSSAD bir yana, ordunun ihtiyaç duyduğu personel ve muharip askerleri bulmak için her biri ancak çete üyesi olarak tanımlanabilecek “Bakanlar” ne yapsın! Nereden bulacaklar siyonist ordunun ihtiyacı olan asker adaylarını?

Önce bir noktanın altını çizmek gerek. İsrail ordusu, istihbarat örgütü MOSSAD ile birlikte çete devletinin kalbidir, her şeyidir. Siyonist İsrail’i bir kabuk gibi saran ordu ve MOSSAD’ı çıkarıp alın, geriye “İsrail” diye bir şey kalmaz. Filistin topraklarının işgali üzerine kurulu olan Siyonist İsrail’i Ordu ve MOSSAD’tan ibaret görmek abartı değil, gerçeğin kendisidir.

Fakat ordunun çökecek noktaya gelmesi bir sonuçtur, neden değil. Ordunun ve onunla birlikte diğer “güvenlik birimleri”nin çöküşüne yol açan çelişkiler, işgalci siyonist devletin kuruluş harcında yatıyor.

Bilindiği gibi, işgalci siyonist devlet, esas olarak, dışarıdan içeriye göç almayla oluşmuş bir toplum temeli üzerinde duruyor. Ancak bu göç, 2008’den bu yana tersine dönme-ye başlamıştı. Bu tersine göç, 2023 ve sonrasında hızlanmış; 2025 on iki gün savaşında ve ABD-siyonist İsrail ittifa-

kının başlattığı İran savaşında doruğa ulaşmış durumda. Geçmişte çeşitli vaatlerle Filistin topraklarına çekilen Yahudi halk, şimdi hızla bu toprakları terk ediyor. Öncelikle eğitimli nüfus, ki bunların arasında gençler başı çekiyor, varlıklı, orta sınıflardan geniş bir nüfus yaklaşık 2023’ten bu yana hızla ve sayısı katlanan miktarda siyonist İsrail’i terk ediyor.

Siyonist İsrail yöneticileri bu tehlikenin farkındaydılar. Son savaş, yani ABD-siyonist İsrail ittifakının İran’a saldırısı başlamadan aylar önce, Dışişleri Bakanı sıfatını taşıyan siyonist Gideon Sa’ar, 2025’in son ayında “Yurtdışında” yaşayan Yahudilere siyonist İsrail’e dönme çağrısı yapıyordu. Şöyle diyordu:

“Bugün İngiltere’deki, Fransa’daki, Avustralya’daki, Kanada’daki, Belçika’daki Yahudilere sesleniyorum. İsrail topraklarına gelin! Eve dönün!”

Çağrı elbette karşılık bulmadı. Siyonist İsrail’den göç edenler arasında sadece dışardan yani başka ülkelerden gelen Yahudiler değil, siyonist İsrail doğumlu Yahudiler de tersine göçe katılanlar arasında. Siyonist İsrail parlamentosu raporuna göre bile, göç edenlerin bir kısmını 20-39 yaş aralığındaki eğitimli gençler, bir başka kısmını kısa süre önce siyonist İsrail’e göç edenler oluşturuyor. Bu tersine göç, katlanarak artıyor. Başka bir ifadeyle, tersine göç edenlerin önemli bir kısmını esasında orduya katılacak yaştakiler oluşturuyor. Kısaca, Yahudi halk/gençlik savaşan, dolayısıyla ordudan kaçıyor.

Bu nedenle, siyonist basın Genelkurmay Başkanının *“Yedek sistem bu yükü taşıyamayacak, 10 kırmızı bayrak kaldırıyorum”* şeklindeki sözlerini aktarırken, siyonist ordunun ciddi bir insan kriziyle karşı karşıya bulundu-

ğunu belirtiyor. Sürekli savaş halinde ve sürekli yeni toprakları işgal ve ilhak etme planları içinde olan siyonist savaş makinasında yine Genelkurmay Başkanı'nın sözleriyle söylersek, "görev sayısı artarken, asker sayısı azalıyor".

Sürekli işgal, sürekli saldırı politikası izleyen siyonist İsrail işgal ettiği bölgeleri korumak, yerleşimcilere güven içinde olduklarını hissettirmek, onların güvenliğini sağlamak için artan ölçüde askere ihtiyaç duyuyor. Buna karşılık personel sıkıntısına yol açan yani savaşı insan sayısını azaltan tersine göçün yanı sıra başka etmenler de ekleniyor. Örneğin "personel sıkıntısı" nedeniyle yakın zamana kadar askerlikten fiili olarak muaf tutulan Harediler'i askere alma girişimi protesto ve çatışmalarla karşılandı. Bir gazetede konuya ilişkin şu haberler yer alıyor:

"Yeşiva adı verilen dini okullarda Tevrat eğitimi alan, Harediler olarak bilinen Ultra-Ortodoks Yahudiler, uzun zamandır askerlik hizmetinden gayri resmi olarak muaf tutuluyorlardı. Ancak Gazze'de devam eden Filistinli soykırımından kaynaklanan insan gücü katliğı nedeniyle İsrail yetkilileri askerlik emirlerini uygulamaya koymaya başladı." Siyonist hükümet Haredi gençleri askere almaya kalkışınca Harediler, *"Çocuklarımızın ruhları siyasetçilere teslim edilmeyecek"* ve *"Seküler bir Yahudi olarak yaşamak tansa Haredi olarak ölmek daha iyidir"* sloganıyla sokaklara çıktı. Faşizmin cisimleşmiş hali olan Ben-Gvir taşlandı, polisle şiddetli çatışmalar yaşandı.

Bitkinlik, yorgunluk, hayal kırıklığı, emre itaatsizlik siyonist ordunun daha son savaş başlamadan içinde bulunduğu durum idi. Kuşku yok, İran'a karşı 28 Şubat'ta başlatılan savaş ve bu savaşta ABD ile birlikte siyonist yönetimin beklemediği bir dirençle kar-

şılaşması siyonist ordu üzerinde çok daha yıkıcı, dağıtıcı bir etki yarattı.

Siyonist İsrail ise, ordusunu savaştan çekme, barış içinde yaşama şansına sahip değil. Sürekli savaş, yeni toprak işgal ve ilhaki peşinde koşması bir tercih değil, varoluşundan ileri gelen bir zorunluluk. İşgal üzerine kurulduğu için ya sürekli saldırı halinde olacak ya da saldırıya uğrayacak. Ama nereye kadar?

Başka ülkelerden güvenli bir yerde yaşayacağım umuduyla gelen Yahudiler kısa zamanda kendilerini bitmek bilmeyen savaşların içinde buluyorlar. Ne kendilerinin, ne çocuklarının ne de geleceklerinin güvende olduğunu kısa zamanda anlıyor ve "huzurlu" bir yaşam için gerisin geriye göç ediyorlar.

Hiçbir halk sürekli sığınaklarda yaşamayı, ölüm korkusu içinde çocuklarını büyütmeyi, belirsiz bir gelecek içinde olmayı kabul etmez. Filistinli komünist Georges Abdullah'ın söylediği gibi, *"Filistin topraklarında direniş kök salmıştır, sökülemez."* Dünyada tek bir Filistinli kalsa bile siyonistler rahat bir uyku yüzü göremezler. Saldırganlıkları, sürekli savaş halinde oluşları, "vadedilmiş topraklar" peşinde koşmaları, "dini inançları"ndan çok işte bu yüzden.

Ama son savaş gösterdi ki, sadece ordu çökmüyor, toplumun kendisi de dağılıyor. Bir aydan fazla bir zamandır, ordu ve MOSSAD dışında, ne ekonomi işliyor, ne okullar, ne devlet kurumları ne ekonomi, ne tarım ne de başka bir şey işliyor. Halkın tüm zamanını sığınaklarda geçirdiği bir toplumun iktisadi durumu ne olabilir ki? Ve iktisadi durumun çöktüğü bir toplumda iktisadi duruma en çok bağlı olan ordu ve donanmanın durumu çöküşten başka ne olabilir ki?

Ve belki de en az bunlar kadar

önemli olan gelişme, siyonist İsrail'in koruyucu kalkanı olan ABD emperyalizminin Ortadoğu'dan, Batı Asya'dan sökülüp kovuluyor olmasıdır. Siyonist İsrail, son savaşla birlikte en önemli koruyucu kalkanlarından birini böylece dönüşü olmayacak şekilde kaybediyor.

Leninist yayında, yaklaşık bir yıl önce "Gücünün Zirvesinde Çöküşün Eşiğinde" kitabıyla haber verilen siyonist İsrail'in çöküşü, şimdi somut bir olgu, elle tutulur bir gerçeklik haline geliyor. Her şey olmuş-bitmiş değil elbette. Ama süreç başlamıştır ve mantığının sonuna kadar ilerleyecektir!

BİRLEŞİK DEVRİMİN YENİ DALGASI 07 Nisan '26

Türkiye ve Kürdistan birleşik devrimi, sıçramalar halinde, dalgalar biçiminde ilerliyor. Tek bir eylem, tek bir hamle şeklinde değil, eylemler, isyanlar, ayaklanmalar dizisi biçiminde...

Şimdi, böyle bir yeni dalganın eşiğinde olduğumuzun işaretlerini alıyoruz. İşçi sınıfı başta olmak üzere, emekçi sınıfların, halk kitlelerinin çeşitli kesimleri sürekli eylem halinde.

Sadece şubat ayından bu yana, işçi sınıfının çeşitli nedenlerle gerçekleştirdiği eylemleri göz önüne aldığımızda şunu görüyoruz: Eylemler, örneğin Gaziantep Başpınar OSB'den başlayarak İzmir, Kocaeli, Eskişehir, İstanbul'un çeşitli bölgeleri, Ankara, Eskişehir gibi pek çok kente yayıldı.

İşçiler, bütün bu eylemlere değişik nedenlerle ve değişik taleplerle başvurduklar. Çoğunlukla toplu iş sözleşmeleriyle ilgili olmasına rağmen, özelleştirmelere karşı, hak ihlallerine, ücretlerin ödenmemesine karşı, kötü

çalışma koşullarının düzeltilmesi, alacakların ödenmesi, enflasyon farkından doğan ücret farklarının ödenmesi, işten çıkarmalara son verilmesi, gibi sayısız taleplerle sokaklara çıktılar.

Eylemler çok sayıda kente yayılmış, dağınık bir görünüm sergiliyor olsa da, işçi sınıfının eylemlerinde bir süreklilik, bir kararlılık, iktidarın baskı ve terörüne karşı bir meydan okuma söz konusu.

Şüphesiz emekçi sınıfların, ezilen, sömürülen yoksul kitlelerin düzene, sermaye sınıfına karşı eylemleri işçilerin eylemleriyle sınırlı değil. Emekçi kadınların, gençliğin, özel olarak öğrenci gençliğin mücadelesi, aynı zaman diliminde tırmanışa geçti.

Bütün bu eylemler dizisinin ortaya çıkardığı en önemli olgulardan biri, dayanışma eylemlerinin artması ve yaygınlaşması oldu. Dayanışma eylemleri, eyleme geçen emekçi kesimleri cesaretlendirmekle, yalnız olmadıklarını hissettirmekle kalmadı, eylemci güçlerin kararlılığını pekiştirdi, devlete, kapitalistlere ve dinci faşist iktidara karşı meydan okumalarına da güç kattı.

Bütün bu eylemlerin arkasındaki temel dinamik, tekelci kapitalizmin bunalımı ve çelişkileridir. Kitleleri harekete geçiren işte bu ortak temeldir. Dinci faşist iktidarın baskı ve terörü bu konuda hem sonuç hem de nedendir. Kitlelerin düzene, sermaye sınıfına karşı mücadelesi arttıkça dinci faşist iktidar bu mücadeleyi bastırmak için zor araçlarına daha çok başvuruyor ve dinci faşist iktidar kitleleri bastırmak için zor araçlarına başvurdukları işçi sınıfı ve emekçi kitleler daha bir kararlılıkla mücadeleye atılıyorlar. Eylemlerin dağınık, çoğu kez de koordinasyondan yoksun olması, bir anlam-

da “kendiliğinden” olması, hareketin köklerinin ne kadar derin ve sağlam olduğunun kanıtı olarak kabul edilmeli. Çünkü eylemlerin bu özelliği, kitlelerin maddi yaşam koşulları tarafından eyleme, sokağa zorunlu bırakıldıkları anlamına geliyor.

Türkiye ve Kürdistan, işte bu koşullarda 2026’nın 1 Mayıs’ına gidiyor. Hatırlanacaktır, geçtiğimiz yılın 1 Mayıs’ı, Birleşik Devrim açısından olumlu anlamda bir kırılma noktası olmuştu. Bu kırılma noktası, uzun yıllardır 1 Mayısların tek temsilcisi gibi davranan, başında DİSK’in olduğu dört uzlaşmacı, sosyal reformist örgütün bir anlamda “tekellerinin” kırılmasıydı. Geçtiğimiz yıla kadar bu dört örgütün öncülüğünde bütün sosyal reformist parti ve örgütler 1 Mayıs kutlamalarını sermaye sınıfı ve faşist devletin istediği biçim ve içerikte “kutlama” adı altında geçiriyorlardı. “Mücadeleci sendikalar” geçtiğimiz yıl 1 Mayıs’ı Taksim 1 Mayıs Alanı’nda kutlama ısrarıyla bu önemli mücadele gününün öncülüğünü bu uzlaşmacı, sosyal reformist örgüt ve yapılardan alarak devrimci bir odak olarak öne çıktılar.

Artık işçi sınıfının, emekçilerin, devrimci güçlerin gözleri dört uzlaşmacı, sosyal reformist örgüte değil, “mücadeleci sendikalar” a çevrilmiştir. Onların ne yapacaklarına, onların ne söyleyeceklerine kulak veriliyor, onların işaretine bakılıyor.

Birleşik Devrimin hafızası olarak 1 Mayıs’ın Taksim 1 Mayıs Alanı’nda kutlanması artık emin ellerde. Ancak bu sürecin hem uzlaşmacı, sosyal reformist parti ve örgütlerle hem de faşist devlet güçleriyle çatışmasız biçimde ilerleyeceğini düşünmemek gerek. Sonu sonuna birlikte davranan bu iki güç odağı, uzlaşmacı, sosyal reformist dört örgüt ile faşist devlet “mücadele-

ci sendikalar”ın oluşturduğu devrimci odağa karşı ellerinden geleni yapacaklar; bundan kuşku duyulmamalı.

Fakat bu çerçevede hem uzlaşmacı, sosyal reformist güçlere hem de faşist devlet politikasına karşı verilecek mücadele, birleşik devrimin yeni dalgasına güç katacaktır. Her yıl olduğu gibi, bu yıl da 1 Mayıs’ın 1 Mayıs Taksim Alanı’nda kutlanması için verilecek mücadele birleşik devrime güçlü bir itilim verecek; yeni devrimci dalga ya güç katacak.

Dünya tarihinde yeni bir döneme, yeni bir çağa giriyoruz. ABD ve onunla birlikte emperyalist-kapitalist sistemin içine girdiği çöküş süreci dünyada ve Türkiye’de devrimci durumu giderek olgunlaştırıyor. ABD hegemonyası, en somut haliyle Batı Asya’da (Orta Doğu’da) çöküyor. Onunla birlikte siyonist İsrail çöküşün eşliğinde sallanıp duruyor. Türkiye tekeli kapitalizmi ve sermaye sınıfı egemenliği bu durumun dolaylı değil, doğrudan etkisi altında. Bu somut, elle tutulur, kanıtlanabilir olgular, birleşik devrimimizdeki yükselişin kalıcı olduğunu, tekeli kapitalist düzen ve ona dayalı sermaye sınıfı egemenliği yıkılıp yerine devrimci demokratik halk iktidarı kurularna kadar devam edeceğini gösteriyor.

Bunu tespit etmek şu bakımdan yaşamsal önemdedir: Türkiye ve Kürdistan’da birleşik devrim günceldir, pratik politika sorunudur. Böylesi devrimci koşullarda devrimci öncü işçiler, sosyalizm hedefiyle hareket ederek işçi sınıfının önüne siyasi iktidarı ele geçirme ve emeğin iktidarını kurma hedefini koymalıdır. Elbette bunu kendini bütün işçiler, bütün emekçi sınıflar için devrimci bir odak olarak öne çıkararak yapabilir. Birleşik devrimin toplumsal güçlerinin önüne devrimci bir odak, bir çekim merkezi haline gelmenin en

önemli koşullarından birisi, devrimci öncü işçilerin ezilen, sömürülen bütün sınıfların ve ezilen ulusların çıkarlarını kendi çıkarları olarak toplumun önüne sürmesidir.

İşçi sınıfı, birleşik devrimin öncülüğünü, birleşik devrimde devrimin bütün toplumsal güçlerini peşinden sürüklemeye, onlara öncülük etme yeteneğini kendi dar sınıf çıkarlarına hapsolarak gerçekleştiremez. Böyle bir tarihsel görev ancak sermaye sınıfının karşısına ezilen, sömürülen bütün kitlelerin ve ezilen ulus ve ulusal toplulukların temel çıkarlarının savunucusu olarak çıkarsa yerine getirilebilir.

1 Mayıs 2026, devrimci öncü işçilerin önüne böyle bir tarihsel fırsatı koyuyor. Öyleyse, bir kez daha:

Devrim ve iktidar hedefiyle 1 Mayıs'ta Taksim'e!

ABD VE SİYONİST İSRAİL YENİLDİ 08 Nisan '26

ABD yenildi, nokta. Bu gerçeğin lamı cimi yok. ABD'nin bu yenilgiyi olduğundan hafif göstermeye, hatta bir "zafer" gibi ileri sürmeye çalışacağından kuşku yok. Ama söz, somut gerçeği değiştirmez, değiştiremez. Sadece ABD de değil, yanında dolaştığı küçük fino, siyonist İsrail de kuyruğunu kıstırıp yenilgiyi kabul etmek zorunda kaldı.

Buraya kadarı herkes için açık. Fakat aslolan yüzeydeki gizlediği derinlerdeki gerçek. Nedir bu? Bu, her şeyden önce ABD'nin İran'a karşı başlattığı haksız emperyalist savaşın, onun ilk savaşı olmadığıdır. Savaşın büyük gürültüsü içinde gözden kaçan ilk nokta budur.

Eğer 1999'da Yugoslavya'nın basını ABD'nin çektiği NATO devletleri

tarafından bombalanmasını bir yana bırakacak olursak, 2000'li yılların başından beri ABD emperyalizmi, bazen NATO'yla birlikte, bazen Fransa, İngiltere, Almanya iki-üç "sadık uşağı"nı arkasına alarak, bazen doğrudan, bazen dolaylı biçimde yer alarak sürekli savaş halinde oldu.

2001 MİL AT

90'lı yılların sonlarına doğru, yeni yüzyılın "ayaklanmalar yüzyılı" olacağı tespitinde bulunan emperyalistler, karşı-ayaklanma hazırlıklarını, "meskûn mahalde savaş" eğitimlerini başlattılar. 11 Eylül 2001'de, ABD emperyalizmi, kendi "İkiz Kuleler"ini bir provokasyonla berhava ederek dünya işçi sınıfına, emekçi halklara, devrimci-demokratik ve sosyalist devletlere karşı küresel iç savaşı başlattı.

Zamanın ABD Başkanı W. George Bush 11 Eylül 2001'in hemen arkasında "Savaştayız" açıklaması yaparak "Önleyici Savaş" doktrinini ilan etti. Yani bu andan itibaren, gözüne kestirdiği devleti "terör destekleyicisi" ilan ederek, o devlete karşı savaş başlatılabilecekti.

Bu, aynı zamanda ABD-NATO ve çoğu kez İngiltere-Fransa-Almanya gibi emperyalistlerin günümüze kadar gelen savaşlar zincirinin başlangıç tarihidir. ABD, "İkiz Kuleler" provokasyonundan hemen sonra, 2001-2002 tarihlerinde, yanına İngiltere ve Avustralya'yı alarak Afganistan işgalini başlattı.

Afganistan savaşı, aynı zamanda -Vietnam'ı ayrı tutarsak- yenilgiler dizisinin ilk halkası olacaktı. Yirmi yıllık savaştan sonra, rezil bir şekilde, işbirlikçilerini bile kurtaramadan, uçak, helikopter, ne buldularsa ona binerek, arkalarına bakmadan kaçtılar.

SAVAŞLAR DİZİSİ

Afganistan'ı Irak işgali izledi. Yıllar sonra şimdi arkasına bakmadan ve "Kırmızı Alarm" vererek kaçıyor. Kaçış tamamlanmadı, sürüyor. İran yenilgisi, bu kaçışa son noktayı koyacak gibi. BMGK'yi oyuna getirerek NATO öncülüğünde, İngiliz, Fransız ve Kanada emperyalistlerini yanına alarak Libya'yı bombaladı, Kaddafi'yi devirdi. Sonuç? İstedikleri düzeni oturtamadılar.

Türkiye, Katar, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri üzerinden Suriye'ye saldırı başlattı. 11 yıl süren savaş sonucu, BAAS rejimini yıkmayı başarıp çeteleri başkanlık sarayına taşıdılar. Rojava güçlerini oyuna getirerek çetebaşını "Cumhurbaşkanı" yapmanın yolunu açmaya çalışıyorlar hala. Suriye halkları, çetelere ve emperyalist devletlere karşı bir kıvılcımla tutuşmaya hazır kuru bozkır gibiler.

Filistin devrimini siyonist İsrail'in tüm kıyıcı, soykırımcı, katliamcı politikalarına rağmen yenemediler, ortadan kaldıramadılar. ABD-siyonist İsrail ikilisini, Filistinli devrimciler kadar, dünya halkları durdurdu. Filistin'de uygulanan siyonist soykırım üzerine "dünya bizim saldırılarımızdan bıkmıştı. Biz diyorum yani İsrail ve biz" diyen ABD Başkanı Trump o zaman bu durumu şöyle itiraf etmişti: "Durmak zorundaydı, yoksa dünya onu durduracaktı. Ben neler olduğunu görebiliyordum."

Ukrayna üzerinden Rusya'yı kuşatma, sonra parçalayıp yok etme savaşına girdiler; Rusya, NATO ve ABD dahil, emperyalistlere acı bir yenilgi yaşattı.

İRAN'DA YENİLGİ

ABD-siyonist İsrail İran'a karşı başlattıkları haksız emperyalist savaşta yenildiler mi? Hiç kuşku olmasın, yenildiler. Varılan anlaşmanın henüz sadece bir "ateşkes"ten ibaret olması, hatta şu anda sık sık deliniyor olması, durumu değiştirmiyor. Şimdi başa dönüp şunu sorabiliriz: Siyonist İsrail bir yana ABD, nükleer silah peşinde olmadığını ısrarla ileri süren İran'a neden saldırdı? ABD'nin savaş açmasını, Netanyahu'nun Trump'ı "oyuna getirmesi"ne bağlamak son derece sığ, ABD'yi çadır devlet yerine koyan bir yaklaşım olur.

Ortaya koyduğumuz tablo son İran savaşının ABD'nin 2001'de başlattığı savaşlar dizisinin bir halkası olduğunu ortaya koyuyor. Hiçbir savaştan dört başı mamur bir zaferle çıkmamış olması bu gerçeği değiştirmiyor. ABD emperyalizmi 2001 11 Eylül provokasyonu ile birlikte W. George Bush'un "ya bizden yanasınız ya onlardan" sözleriyle ilan ettiği "sonsuz savaş"ın son halkasıdır. Oğul Bush, bu sözleriyle dünya işçi sınıfı ve emekçi halklara, devrimci güçlere ve sosyalist devletlere karşı küresel iç savaş ilan etmişti. Savaşlar dizisi böyle başlamıştı ve hala sürüyor.

Dünyanın değişik bölgelerinde sayısız ülkeyi yakıp yıktılar. ABD'yi böyle "sonsuz savaşlar" dizisine götüren neden, 11 Eylül 2001'de "İkiz Kuleler"i kendi eliyle yıktıran nedendir. ABD emperyalizmi, 90'lı yılların ortalarından itibaren çöküş sürecine girmişti ve tüm arayışları, tüm politikaları bu çöküşü durdurmaya yönelik oldu. Savaşlar dizisinin son halkası

olarak İnan savaşı iŖte bu saldırgan politikaların ürünüdür.

Fark Ŗu ki, İnan'daki yenilgi tarihi bir yenilgi yani tarihin gidişini değiştirmeye aday bir yenilgi olma yolunda. Afganistan, Irak ve başka yerlerdeki savaşlardan yenilgiyle ayrılmasına rağmen, hiçbir yenilgi bu son yenilgi kadar etkili olmadı. İnan yenilgisini tarihi kılan ve gelecek süreci derinden etkileyen bir yenilgi olmasının birkaç nedeni var.

ABD-siyonist İsrail ikilisinin İnan'da halkı ayaklandırmak, rejimi değiştirmek, işbirlikçi bir hükümet kurmak vb. hedeflerinin fiyaskoyla sonuçlanmasına değinmeye gerek yok. Ama, birincisi, ABD emperyalizmi, bu savaşla birlikte Körfez ülkeleri ve Ortadoğu'dan, kısacası Batı Asya'dan sökülüp atılacaktır. Bu süreç başlamıştır ve artık durdurulamaz. İkincisi, ABD'nin caydırıcı-korkutucu büyüğü

bozulmuştur; bir daha yerine gelmez. Üçüncüsü, çöküş süreci, iç çelişkileri derinleştirerek, iç savaşı derinleştiren, hızlanacak.

Öncelikle derin bir ekonomik bunalım ve bu bunalımla birlikte siyasi ve askeri bunalım içindeki bir devletin, hiçbir ciddi savaşı kazanması düşünülemez. Çünkü ordu ve donanma kadar ekonomik duruma bağımlı hiçbir kurum yoktur.

Bu nedenle ABD ve siyonist İsrail'de asıl gümbürtü, eğer sağlanırsa, "barış anlaşması"ndan sonra kopacaktır.

Peki ya İnan diye sorulabilir. Her dar kafalı gibi, siyonist ve emperyalistlerin hesaba katmadıkları gerçekte, emperyalist saldırıların, ulusal baskıların ulusal direnişe, ulusal başkaldırıya yol açacağıdır.

İnan'da savaşı kazanan İnan işçi sınıfı ve emekçi halklarıdır.

Karavanın Havana'ya Girişi
8 Ocak 1959, Osvaldo Salas, "Özgürlük
Karavanı'nın (Caravana de la Libertad)
Havana'ya giriş anı.

Yeni Evrede Gençliğin Kurtuluşu

..... arden hevi .....

“Radikal olmak, şeyleri kökeninde ele almaktır. İnsan için bu köken insanın kendisidir”.
Karl Marx

“Kendinizi eğitin, çünkü aklınıza ihtiyacımız olacak. Örgütünün, çünkü tüm gücünüze ihtiyacımız olacak. Harekete geçin, çünkü coşunuza ihtiyacımız olacak”.
Antonio Gramsci

Dünyamız ve onun insanlık için gerekli olan kaynakları geçmişte baskıcı, silahlı, kar ve egemenlik hırsı uğruna savaş kışkırtıcılığı yapan birkaç emperyalist devlet tarafından paylaşılmış ve kontrol altına alınmıştır. Lenin’in sözleriyle: *“Kapitalizm, evrensel bir sömürgeci baskı sistemine, bir avuç “ileri” ülkenin, dünya nüfusunun büyük çoğunluğunu mali yönden boğduğu bir sisteme dönüşmüştür. Ve bu “ganimet”, kendi ganimetlerini paylaşmak için kendi savaşlarına bütün dünyayı sürükleyen, tepeden tırnağa silahlı, en güçlü iki ya da üç canavar arasında paylaşılmıştır.”* Bu birkaç devlet dışında dünyanın geri kalan devletleri ise bu birkaç devlete

bağımlı hale getirilmiş; siyasi, ekonomik ve kültürel anlamda kelimenin tam anlamıyla ilhak edilmişlerdir. Bağımlı kılınan devletler, birkaç emperyalist devlet ve onların yerli işbirlikçileri tarafından seçilen iktidarlar aracılığıyla onların savaş ve insanlık düşmanı politikalarına alet edilmeye devam edilmektedirler. Karşı çıkan devletleri ise Yugoslavya’da, Libya’da, Irak’ta, Suriye’de olduğu gibi bombalayarak ve işgal ederek bağımlı kılmaya çalışmaktadırlar.

2. Emperyalist paylaşım savaşından sonra oluşan iki kutuplu dünyada, gerici bloğun önderliğini ABD üstlendi. ABD’nin arkasına dizilen emperyalistler ve onların işbirlikçileri, Sosyalist ve halkçı iktidarlara karşı gizli ve açık savaşlar yürüttüler. SSCB’nin dağıtılması üzerine ABD ve onun arkasına dizilen emperyalist/kapitalist devletler, önceden SSCB’nin sınırlarına dahil olan devletleri kendi egemenlikleri altına almak için harekete geçtiler. Eski Sovyet halklarının kendi kaderlerini tayin etme haklarını ihlal ederek zorla bu devletlerde gerici, faşist iktidarlar kurmaya çalıştılar. Renkli devrimler olarak adlandırılan

bu süreç ile beraber Ukrayna'da faşist "Maidan Darbesi" ile emperyalistler Ukrayna'yı kontrol altına almış, daha sonrasında kokain bağımlısı eski komedyen faşist Zelenski başa gelmiş, ve Ukrayna, Rusya'ya karşı savaş açmak için bir araç olarak kullanılmıştır, Belarus'ta da aynıları denemişler ve başarısız olmuşlardır. Bugün ise Emperyalistler, Kafkasya'da, Ortadoğu'da ve Pasifik'te yeni bir savaş çıkartmak için anti-demokratik her yolu denemektedirler.

SSCB'nin yozlaşmasını ve dağıtılmasını kendi zaferleri gibi gösteren, emperyalist/kapitalist sistemin yıkılmaz olduğu propagandasını yayan emperyalist devletler zafer sarhoşluğu içerisine girdiler. Kendilerini pek çok kez durduran ve planlarını alfüst eden bir devlet ve sistem olmadığına göre artık ellerini kollarını sallayarak dünyayı kontrol edebileceklerdi. İşçi sınıfının ve sosyalizmin gerilediği inancı, Neoliberal politikalar ile bir özelleştirme çılgınlığını beraberinde getirdi. Neoliberalizm, 1979'da İngiltere'de Margaret Tatcher, 1980'de ABD'de Ronald Reagan, bizde de 1980'de ünlü 24 Ocak Kararları'yla Süleyman Demirel-Turgut Özal ve 12 Eylül faşist darbesi ile iktidara gelen faşist cunta aracılığıyla uygulandı. Bu politikalar açık bir şekilde halkın kazanımlarına savaş ilanı demektir çünkü bu politikalar ile kamu işletmeleri ve halkın kullanımına açık olan kamu kaynakları teker teker özelleştirildi. İnsan ve toplum yaşamına ait olan her şey, bir meta ve kar aracına dönüştürüldü. Kreşler, bakımevleri ve daha pek çok alan sermayenin kar ve rant araçları haline geldiler.

Geçici bir zafer sarhoşluğu içerisine giren emperyalist devletlerin yüzüne somut gerçekliğin tokadı çok sert bir biçimde inmişti. SSCB'nin dağıtılmasını fırsat bilip dünyanın pek çok yerinde kurdukları gerici faşist iktidarlar ve neoliberal politikalar ile patronların dizginsiz sömürüsü ve çıkarttıkları savaşlar yığınların tepkileriyle karşı karşıya kalmıştı. Kapitalist sistemin çelişkileri

Marx'ın da gösterdiği gibi derinleştikçe bu tepkilerin sıklığı ve şiddeti de artmaya başlamıştı. 1999 yılında Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ye karşı ABD/Seattle'de milyonlarca işçi, genç, kadın ve çevrecilerin katıldığı ve "Başka bir dünya mümkün" sloganı altında birleştikleri eylem bir dönüm noktası olmuştu. O dönem ki Morgan Stanley'nin baş ekonomisti Stephen Roach şöyle yazıyordu: "Emekle sermaye arasındaki mücadelenin uzun bir tarihi var. Tarih aşırılık rejimlerini her zaman ekonomik gücün sarkacını aksi yönde iten bir karşı tepkinin izlediğini göstermiştir... DTÖ rejimini genişletme çabaları giderek daha sert muhalefetle karşılaşacaktır." ve öyle de oldu DTÖ ve IMF'nin çoğu toplantısına halklar hep bir ağızdan tepki gösterdiler ve eylemlere giriştiler. Washington, Prag, Cenova ve Davos'ta yaşanan ayaklanmalar bunlara örnektir. Emperyalist/kapitalist devletlerin dizginsiz sömürülerine ve savaşlarına karşı halklar enternasyonal bir dayanışma içerisinde bulundular. Eylemler, eylemleri doğurdu ve devrimci durum tüm dünyaya yayıldı. İç savaşlar artık küresel bir boyut kazanmış ve dünya, emperyalist/kapitalist devletler ve onlara karşı savaşan halklar olarak ikiye ayrılmıştır. Emperyalist/kapitalist sisteme karşı artık ezilenler hep birlikte ayağa kalkıyor ve isyan ediyorlar. Ayaklanmalar ve devrimler yüzyılı olarak tanımladığımız bu "Yeni Evrede" ezilen gençliğin rolüne özel olarak değinmek istiyoruz.

İçinde bulunduğumuz evre, görüldüğü gibi farklı bir evredir. Emperyalist/kapitalist sistem, dünyanın her noktasına yayılmıştır ve birkaç devlet dışında tüm devletlerde hakim olan bir sistemdir. Emperyalist/kapitalist sisteme karşı bir varoluş savaşı veren toplumların, ayaklanmalar ve devrimler yoluyla sosyalizme geçecekleri bir evredeyiz. Emperyalist/kapitalist sistemin düşmanlar listesi dopdoludur. Biz bu düşmanlardan spesifik olarak gençliği inceleyeceğiz. Yazının başlangıç kısmını

uzun tuttuk çünkü bir konuyu bütünlük içerisinde incelemek gerekir. Doğru bir tahlil ancak bu şekilde mümkün olabilir. Bundan dolayı gençliği içerisinde bulunan koşullardan soyutlayarak inceleyemeyiz, bu hatalı bir soyutlama olur.

İçinde bulunduğumuz maddi koşullar ve kapitalizmin çelişkileri gençliği devrim mücadelesine, yeni bir dünya mücadelesine katılmaya zorlamaktadır. Hatta öyle ki kimi eylem ve ayaklanmalarda gençliğin; diğer sınıf ve toplumsal kesimleri beklemeden onları harekete geçirebildiği de deneyimlenmiştir. Yakın zamanda yaşadığımız 19 Mart Ayaklanması bunun bir örneğiydi. Üniversite gençliğinin faşist devletin kolluk güçleriyle göğüs göğüse çarpışarak başarılar kazanması ve kitlelere güven vermesi sürecin bir ayaklanma biçimine dönüşmesini sağlayan faktörlerden birisi oldu.

Peki gençliği bu düzeyde harekete geçiren etkenler nelerdir? İçinde bulunduğumuz tekeli kapitalist düzen tüm dünyada her şeyi uç noktalara vardırdı. Sömürü ve işsizlik yoğunlaştı. Bir kutupta acımasızca sömürülen ve sefaletle terk edilen işçiler, emekçiler, gençler ve emekliler yer alırken diğer kutupta aşırı bir zenginlik biriktirmiş olan tekeller bulunmaktadır. Bu keskin çelişki yığınları harekete geçiren asıl motivasyondur ve gerek öğrenci gençlik gerek işçi gençlikte bu çelişkiyi derinden hissetmektedir. Var olan enflasyon ve ekonomik kriz öğrenci gençliği de artık proleter saflara itmekte ve öğrenciyi hem okumak hem de çalışmak zorunda bırakmaktadır. Ancak bu durum var olan işsizliği de arttırmakta ve yeni çelişkiler yaratmaktadır.

Gençliği devrimci saflara iten bir diğer etmen ise tekeli kapitalizmin Lenin'in belirttiği gibi her alanda gericiliği doğurmasından kaynaklanmaktadır. Gençlik, insanca koşullar ve insanlığını yaşama özlemi çekmektedir. Tüm dünyada sokağa dökülen gençlik insan olmanın ve insanca koşulları yaratmanın mücadelesini vermektedir. Tekeli ka-

pitalist devlet ve onun yaratmış olduğu tekeli kapitalist düzen her alanda çürüme her alanda çöküş getirmiştir. İnsani değerler çökmüş ve gerici anlayışlar tekrar ve tekrar üretilmiştir. Bu insanın kendi kendisine yabancılaşması, onun insani özüne yabancılaşması demektir. Marx'ın da belirttiği gibi "Bundan şu sonuca varılır ki, insan artık kendini ancak yemek, içmek, çoğalmak gibi hayvansal işlevlerinde, bir de olsa olsa konutta, süslenmede vb. Özgürce etkin duyabilir." Çürüme ve yabancılaşma öyle yüksek noktalara varmıştır ki insan-insan ve insan-doğa ilişkisi diyalektik olarak birbirlerine düşman hale gelmiştir. İnsan-insan ilişkisinin ve insan-doğa ilişkisinin tekrar barışık hale gelmesi ancak tekeli kapitalist düzene son verilmesiyle mümkün olabilir.

Gençlik, toplumda, bir mesleki grup veya bir sınıfı teşkil etmezler. Tersine sınıf ve katmanlardan oluşan toplumsal yapının çeşitli sınıflarından gelen bir kategoridir. Dolayısıyla homojen bir yapıda değildir. Hem sınıfsal köken olarak hem de fikrinsel olarak heterojendir. Onun sınıfsal köken olarak farklı olmasını sağlayan esas etmen geldikleri sınıfların ve gelecekte sahip olacakları sınıfsal konumlanmalarının farklı olmasından kaynaklanmaktadır. (Proleter aile, yoksul köylü aile, burjuva aile vs.) Fikrinsel ve ideolojik olarak farklılıkların kaynağı ise çeşitlidir. Bu etmenlerden birkaçı yine sınıfsal kökenlidir, ailenin dahil olduğu sınıf, gencin dünya görüşünde ve ideolojisinde etkilidir. Bunun yanında burjuva ideolojik aygıtların gençlik içerisinde yaygın bir şekilde kullanılmasından da bahsedebiliriz. Eğitim sistemini ve medyayı eline almış olan burjuvazi; milliyetçi, şoven, dinci ve gerici ideolojilerini topluma daha çocukluk çağından itibaren empoze etmeye başlamaktadır. Bu sınıfsal ve ideolojik ayırım, gençliği bir renk cümbüşü haline getirmektedir.

Gençliğin, daha etkin bir politik güç hale gelmesini, sınıf savaşımında proletaryanın yanında etkin olarak konumlanmasını engelleyen etmenlerden

en önemlisi hiç şüphesiz, gençlik içerisinde küçük burjuva ve burjuva ideolojilerin yoğun olarak etkisini hissettirmesidir. Küçük burjuvazinin düşünüş tarzına, kararsızlığına ve uzlaşmacı karakterine ve dar görüşlülüğüne sahip olan politik akımlar gençliğin ayağına pranga vurmaktadır.

Milliyetçi, şoven, dinci ideolojiler proleterleşen, yoksullaşan ve kapitalizm altında ezilen gençliğin yapısına uygun olan ideolojiler değildir. Gençler arasında yaygın olan ve burjuvazinin gerek faşist eylemleri için gerekse de halkı yanıltmak ve zincire vurmak için sıkça kullandığı Kemalist ideoloji, yoğun bir şovenizm, yoğun bir Türk milliyetçisi ve sınıfsal anlamda işçi/köylü düşmanlığı içermektedir. Bugün ise bu milliyetçilik ve şovenizm temelli anlayış, ezilenlerin bir araya gelmesinin ve ortak mücadele vermesinin önündeki en büyük engeldir. Bütün bu sebepler gençler arasında ilgisini kaybetmeyen Kemalist ideolojinin neden gençliğin ideolojisi olamayacağını göstermektedir.

Bir de kendisini "Marksist" olarak tanıtır kapitalizmin dar sınırları içerisinde hareket eden sözüm ona devrimci gençlik örgütleri bulunmaktadır. Güncel görevler açısından tüm alanlarda sağa sapan ve düzenin sınırlarını aşamayan, düzenle barışık yaşayan bu örgütlerin de teorik açıdan mahkum edilmesi ve aşılması gerekmektedir. Leninist ideolojiden ve bilimsel yöntemden uzak olan reformist/oportunist partiler ve onların ne idüğü belli olmayan gençlik örgütleri, Leninist ideolojinin eksikliğini, dar görüşlülükleri ve hatalı pratikleri ile gösteriyorlar. Bunu yaparken de gençliği ve işçi sınıfını yanlış yönlendirmiş ve oyalamış oluyorlar. Leninist ideolojiden ve onun gerçeklere uygun olan tezlerinden mahrum olanlar çağımızın ayaklanmalar ve devrimler çağı olduğunu algılayamamaktadırlar. Türkiye dahil olmak üzere dünyada sınıf savaşımı keskinleşme eğilimi göstermektedir ve iç savaşlar gittikçe şiddetlenmektedir. Bu anlamda inşa edilmesi gereken po-

litika ve pratik; iç savaşı güçlendirmek, katabildiğimiz kadar ezileni bu savaşa katmak için çabalamak ve en sonunda iktidarı ele geçirmek olmalıdır. Politik özgürlük ancak burjuvazinin iktidarı yıkılarak ve işçi sınıfının iktidarı kurularak elde edilebilir. Devrimden ve gençliğin nihai kurtuluşundan ümidini kesenler ise "YÖK kaldırılсын", "Paralı eğitim kaldırılсын", "Tek Adam Rejimine Hayır", "İstanbul Sözleşmesi Uygulanсын" gibi talep ve sloganları öne çıkarmaktadırlar. Halkın en temel haklarına bile karşı olan ve gün geçtikçe saldırısını arttıran faşizmden ne saf beklentiler bunlar! Temel stratejilerini ve taleplerini bu tür düzen ile uzlaşmacı taleplere indirgeyerek onlar burjuvazi ile uzlaşmanın yollarını arıyorlar. Saydıkları tüm talepler asla kesin çözümler değildir. Örneğin Türkiye ve Kürdistan'da kadın cinayetleri ve kadınların ezilen cinsiyet olmaları Cumhuriyet'in kuruluşuna kadar gitmektedir çünkü gerici burjuva cumhuriyetin özünde kadın düşmanlığı ve cinsiyet eşitsizliği vardır. Cinsiyet eşitsizliği, İstanbul sözleşmesi veya anayasaya birkaç madde eklenmesi ile çözülemez. Engels, bu tür sapmalar için şöyle demiştir: "... Özellikle grevler, sendikalar, üretim kooperatifleri kuruldu, ama asıl meselenin, böyle şeylerin kalıcı olarak gerçekleşebilmesi için, her şeyden önce alanın ilk olarak politik zafere ele geçirilmesi olduğu unutuldu." Çözüm iktidarın ve toplumun devrimci dönüşümüdür. Onlar bunu görmemekteler/görmek istememekteler ve çözümünü birkaç anlaşmada veya düzenle barışık taleplerde aramaktalar. Dolayısıyla onlar, öz itibarıyla işçi sınıfının ve gençliğin karşısında konumlanmaktadırlar. Gençliği ve işçi sınıfını, Lenin'in demiş olduğu gibi "Bir tas çorba uğruna" satmaktadırlar. Gençliğin ve işçi sınıfının kurtuluşu burjuvaziye karşı verilen savaşın zafere ulaşması ile gerçekleşecektir, reformistlerin talepleri gibi devrim perspektifinin yanında ıvır-zıvır olan şeyler ancak devrimci mücadelenin kazanımları olarak değerlendirilmelidir.

Reformistlerin ve oportünistlerin dile getirdikleri talepler, düzen değişmedikçe hiçbir şey ifade etmemektedir çünkü sorunu ortaya çıkaran nedeni ortadan kaldırmamaktadır. Nedeni ortadan kaldırmazsanız, aynı sonuçları tekrar görürsünüz.

Ayaklanmalar ve devrimler yüz yılında, gençliğin kurtuluşu işçi sınıfının siyasi iktidarı ele geçirmesi ile gerçekleşecektir. Çünkü devrimci mücadeleyi sonuna kadar vardırabilecek olan tek sınıf işçi sınıfıdır. Onun üretimi sağlayan esas güç olması işçi sınıfının tayin edici konumunu oluşturmaktadır. Üretim yeniden üretimini sağlayan sınıf işçi sınıfıdır ve tüm insanlık işçi sınıfının üretimine muhtaçtır. Ancak kapitalist sistem, işçi sınıfının ürettiği değere, haksızca el koyar ve burjuvazinin kendi çıkarları için kullanmasını sağlar. Burjuvazinin sınıfsal çıkarları, işçi sınıfının sınıfsal çıkarları ile uzlaşmaz bir çelişki halindedir. Kapitalist sistemin tüm dünyayı ve insanlığı tehdit eden bir sistem olduğu açıktır. Kapitalist sisteme karşı mücadeleyi sonuna kadar götürecektir olan sınıf işçi sınıfıdır çünkü işçi sınıfının zincirlerinden kurtulabilmesi için kapitalist sistemi yıkmaya gerekmektedir. Kurtuluşunu ve özgürlüğünü hedefleyen gençlik ise bu sınıf savaşımında proletaryanın yanında olmalıdır.

Yeni Evrede; dünyada, iç savaş alanları oluşmuştur. Lenin'in deyimleriyle "birbiri ardı sıra gelen, birbiri üzerine yığılmış, artmış, kızıymış iktisadi ve siyasal çatışmalardan sonra iki sınıf arasında silahlı çatışma haline dönüşen sınıf savaşımının en keskin biçimidir" der iç savaş için. Marx ise "Toplumun değiştirmek için 15, 20, 50 yıl süren iç savaş..." tan söz eder. Düşman elindeki her silah ile işçi sınıfına ve gençliğe saldırmaktadır. Polis/asker/jandarma, yargı, zindan faşist iktidar ve eğitim alanları, örgütledikleri sivil faşistler ve faşist/gerici güçler hepsi burjuvazinin araçlarıdır. Bundan dolayı devrimci gençliğin örgütlenmesi militan bir içeriğe sahip olmalıdır. Örgütlenme çalışmaları teorik

ve pratik sağlamlık taşınmalı, uzlaşmaz olmalı ve sınıf temelli bilinç taşınmalıdır. İç savaş süreci içerisinde kuşkusuz keskinleşecektir, tüm dünyada bu durum yaşanmaktadır çünkü emperyalist/kapitalist sistem insanlığın sonunu getirdiği gibi kendi sonunu da getirmektedir. Burjuvazi bu süreci yavaşlatmak için faşist baskılarını ve saldırılarını arttırmaktadır ve daha da arttıracaktır. Burjuvazinin tekelci kapitalist düzeni ve devleti ile hesaplaşma anı yaklaştıkça, proletaryaya muazzam bir yedek sağlayacak olan gençliğin örgütlenmesi de ivedi bir problem olarak kendisini hissettirmektedir

Genelinde insanlık özelinde ise işçi sınıfı başta olmak üzere; ezilenler, bir varoluş savaşı veriyorlarsa zafere ulaşmak zorundadırlar. Bunun yolu ise örgütlü ve devrimci mücadeleden geçer. Gençliğin örgütleneceği alanın niteliği de bu açıdan önemlidir. Hedefini belirleme konusunda, çağını analiz etme ve anlama konusunda, strateji ve taktiklerini doğru inşa etme konusunda sorun yaşayan bir örgütlülük alanı sakattır. Leninizm'in zengin, bilimsel tezleri ve teorisi ışığında güncel koşulların değerlendirilmesi, strateji ve taktiklerin inşa edilmesi gerekir. Çünkü Leninizm'i diğer siyasi düşüncelerden ayıran şey onun bilimsel yönetime uygun olmasıdır. O, süreci bilimsel yönetime uygun şekilde analiz eder ve sürece uygun mücadele araç ve anlayışlarını üretir.

Emperyalist/kapitalist sistemin geçirmiş olduğu ve içinden çıkamadığı yapısal krizlerin sıklığının ve derinliğinin artmış olduğu, bu ekonomik sıkıntıların büyük etkide bulunduğu sosyal ve siyasi krizlerin/çelişkilerin derinleştiği hatta savaflara ve iktidar mücadeleleri ile kendisini gösterdiği günümüzde gençlik örgütlenmesinin niteliği de görüldüğü üzere büyük önem taşımaktadır. Gençliğin devrimci örgütü Leninist yönetime ve ilkelere sıkı sıkıya bağlı olmalıdır.

*Fidel Halka Sesleniyor
1959'da Fulgencio
Batista diktatörlüğünün
devrilmesinin ardından
Fidel Castro silah
arkadaşları eşliğinde
konuşma yapıyor.*

Aşağıdaki metin, Positions Revue dergisinin Thierry Deronne ile yaptığı söyleşinin çevirisidir.

Venezuela'da Halk Gerçekten Devrimin Öznesidir

..... çeviri kolektifi .....

Positions Revue: Chavez ve Maduro, Bolivarcı devrimin lider figürleridir, elbette devrimi tek başlarına yapmadılar. Emekçi semtler ve hükümete koşut olarak gelişen “komün” denen yapılarıdaki nüfusla birlikte [gerçekleştirdiler]. Nasıl bir araya geldiler? İlk başlardaki hataları nelerdi? Delegeler, yerel katılım; temel demokrasi konusunda neler söylersin?

Thierry Deronne: Venezuela'da “komün” sözü, halkın öz yönetimi demektir. Halk iktidarını kurmak demek, bilinci değiştirmek, kapitalist tüketim kültüründen, erkek-egemen kültürden uzaklaşmak demektir. Bir günde gerçekleştirilebilecek bir şey değil. Çok özgün talepleri temel alan parçalı yapılardan hareket ettik. 2000'li yılların başında resmi haritalarda görünmeyen bölgelerin yasallaştırılması için kurulan toprak komiteleri gibi. Giderek daha geniş sosyal ve ekonomik konulardan sorumlu yapılara geçtik;

bunlar yerel yönetimlerdir. Daha geniş bir bölgedeki yapısal sorunları çözmek için yerel konseyleri bir araya getirirler.

2025'te Venezuela nüfusunun üçte ikisi bölgelerinde yerel konseyler olduğunu bildirdi ve bu üçte ikinin yüzde 83'ü kendi bölgelerindeki yerel konsey üyelerini tanıdıklarını belirtti. Başkan Maduro 2025 yılında bakanlara açık bir direktif vermiş durumda: “Bütçenizin yüzde 70'ini yerel konseylere ve komünlere vereceksiniz”! Bunu başarmak için Bolivarcı devrim uzun süre tereddüt etti, ancak 25 yıl boyunca biriktirdiği deneyimden hiçbir şey kaybetmedi...

Hedeflenen görevlerden biri, 2026'da 6 bin yerel yönetimin güçlendirilmesidir. Fakat aceleye mahal yok. Komünalizmi sorgulatmamak gerek. Bir topluluğun inşası tabandan gelmeli. Yerel yönetim bir eğitimden, bir okuldan, bir ortak rızadan gelmeli;

bürokratik veya yüzeysel gereklikten değil.

Öncelikle, yerel yönetimlerin iktidarı ele geçirmesi, Bolivarcı projenin kökeninde yer almaktadır. Hugo Chávez 1999'da iktidara geldiğinde, Bolivarcı ideolojide üç önemli şahsiyete atıfta bulundu: Tabii ki Simón Bolívar, Ezequiel Zamora ve Bolívar'ın öğretmeni olan, daha az tanınan üçüncü bir şahsiyet, Simón Rodríguez. Simón Rodríguez, toparquia yani Yunan etimolojisine göre, bölgenin yönetimi (topos, yer ve arkhein, komuta, yönetmek) hakkında konuştu.

Ve böylece, bölgeye yani bölgele-rin sakinlerine yetki vermek, projenin bir parçası haline gelmiş oluyor. Ancak, Venezuela'nın geçmiş kültürünün hem biraz liderci, hem bireyci, hem de petrol gelirleriyle tüketimci ve ata öykünmecilik yaratan bir kültür olduğu anlaşılmalıdır... Dolayısıyla, gerçek bir komünal, yatay, kolektif kültürün kurulmasının önünde birçok engel vardı. Bu nedenle, yirmi beş yıllık devrimden sonra, bu sabrın meyvelerini gerçekten görmeye başlayabiliyoruz.

Bu 5.000 komünar özyönetim, tamamen demokratik katılım okullarıdır. Siyasi görüşleri veya dini inançları ne olursa olsun, herkes hoş karşılanır ve örneğin yerel topluluk için öncelikli projelerin geliştirilmesine katılır. Kimseye Chavista partisine üye olmayı veya başka bir şeyi dayatmıyoruz. Herkes, başkanı destekliyor olsun ya da olmasın, konuşma hakkına sahiptir. Yerel konseyler ve yerel yönetimler projelerini belirler, bir teşhis koyar, maliyeti tahmin eder ve bunu federal hükümet konseyine bildirir, konsey de projeyi finanse eder. Ve bu devlet için bir zorunluluktur. Stratejik seçimler halk oylamalarıyla belirlenir: yılda dört kez, yerel yönetimlerde bir refe-

randum düzenlenir ve her belediye için bir öncelik belirlenir: bir yola mı ihtiyacımız var, bir kahve işleme tesisine mi, yakındaki hastaneye yatırım mı, vb. Seçim, yerel mecliste toplanan sakinler tarafından yapılır, ardından devlet bunu finanse eder. Ve bu devletin yükümlülüğüdür! Kişisel veya başka nedenlerle bir yerel yönetimin projesini reddetmek söz konusu olamaz... Hayır, Ulusal Meclis tarafından kabul edilen, halkın iktidarı yasaları olarak adlandırılan ve devletin projeleri finanse etme yükümlülüğünü ve finansmanı düzenleyen bir dizi yasa vardır. Bu hiç de keyfi bir durum değildir.

Bunun bir siyasi okul, katılımcı demokrasi, doğrudan demokrasi olduğunu söylediğimde, devletin ortak finansman sağlayacağı projeleri seçmekten çok daha fazlası olduğunu kastediyorum. Bu projelerin nedenini, amacını vb. derinlemesine tartışıyoruz. Tüm görüşler dile getiriliyor, insanlar aynı fikirde değil, ama aynı zamanda bu bir okul, çünkü insanlar siyasete katılmaya, oluşmakta olan ve bir gün tamamlamayı hayal ettiğimiz devletin yani belediye (komünal) devletin bir parçası olmaya alışıyorlar.

Chávez'den önce, sosyal barış yolsuzlukla, her türlü mekanizma aracılığıyla satın alınıyordu. Chávez'in ilk yıllarından itibaren, esasen petrolden elde edilen ve o zamana kadar küçük, son derece zengin bir elit kesim tarafından tekelleştirilmiş olan paranın büyük çaplı bir yeniden dağıtımı gerçekleşti. Ancak bu, bakanlıklardan gelen fonlardı, dolayısıyla bürokrasi ve yolsuzluk olabilirdi, çünkü bakanlar bu parayı gerçekten kullanıyor ya da çalışıyordu. O zaman ne yapmalı? Her bakanın ya da her bakanlık yetkilisinin arkasına bir polis memuru koyamayız. Gerçek sistematik ve somut çözüm,

halkın fonları kontrol etmesidir. Bugün, her belediyede, belediye meclisleri tarafından iki yılda bir seçilen ve hesapları Meclise açıklamakla yükümlü üç kişiden oluşan bir finans komitesi bulunmaktadır. Biz, siyasi ikna ile körleşmiş bir Chavista çevresinde değiliz. Orada, tam da bu çoğulcu sesler var ve bu da bizim kapsamlı bir kontrol yapmamızı, sorular sormamızı sağlıyor. Faturalar Meclis'e sunulur: malzeme parçaları, yapılan harcamalar, işçilik maliyetleri... Yolsuzluk tamamen ortadan kalkmıyor, ama yine de en aza indirildiğini söyleyebilirim. İşçilik maliyeti... Yolsuzluk tamamen ortadan kalkmıyor, ama yine de en aza indirildiğini söyleyebilirim. İşçilik maliyeti... Yolsuzluk tamamen ortadan kalkmıyor, ama yine de en aza indirildiğini söyleyebilirim.

PR: Bu yerel yönetimler nasıl başladı? Başlangıçta ve bugün, nüfus içinde bu yerel yönetimlere üyelik oranı nedir? Sınırlama, görevlerin dönüşümü ne durumda? Bunların özerkliği ve oluşumu nasıl yönetiliyor?

TD: Venezuela'daki yerel yönetimler, beş veya daha fazla belediye meclisini bir araya getiren bölgesel örgütlerdir. Vatandaşların kararlarını devlet politikalarıyla uyumlu hale getirmek ve böylece mahallelere odaklanan daha küçük belediye meclislerinin ele alabileceğinden daha geniş ihtiyaçları çözmek için kurulmuştur. Vatandaşların meclisleri tarafından oluşturulur, kuruluş tüzüğü ile kayıt altına alınır ve öz yönetim ve doğrudan katılım ilkelerine göre çalışır. Kuruluş tüzüğü, kurucu yasadır. Halk oylamasıyla onaylanır ve ilkeleri, ihtiyaçların teşhisini, potansiyelin envanterini ve bölgeyi tanımlar.

Her belediye meclisi, seçilmiş temsilcilerini belediye parlamento-

suna gönderir; burada sosyo-üretken kuruluşlar ve komün bankasından sorumlu kişiler de yer alır. Sözcüleri, 15 yaşın üzerindeki kişiler arasından Vatandaşlar Meclisi tarafından seçilir. Üç yıl görev yaparlar ve yeniden seçilebilirler.

Yerli topluluklarda adaylık ve seçimlerin görenek ve geleneklere uygun olarak yapıldığına dikkat edin.

PR: Bu komünler topluluğu, Venezuela hükümetiyle paralel olarak nasıl etkileşim halindedir? Bu ikili yapı nasıl işliyor?

T.D.: 8 Aralık 2025'te Başkan Maduro, Hugo Chávez'in 2012'de yaptığı "Komün ya da hiçbir şey!" başlıklı konuşmasına atıfta bulunarak, yerel yönetim yapılarına gerçek bir yetki devri yapılmazsa, devrimin burjuva devlet biçiminin esiri olarak kalacağını açıkladı. Maduro da şu değerlendirmede bulundu: "Bugün, ilk 5.336 özyönetim odamız, komşular, aileler, topluluklar, tartışan, katılan, hareket eden, inşa eden ve bölgelerini yeni bir toplumun görünür kaldıraçları haline getiren somut sosyal güçlerden oluşan ilk 5.336 bölgesel yönetimimizle, kendimizi sosyalizme doğru ilerleyen bir yerel yönetim geçiş hükümeti ilan ediyoruz. Bolivarcılar için yerel yönetim sistemi, doğrudan halk katılımıyla beslenen <gerçek demokrasi> olarak, temsili liberal modelin ve ekonomi-medya gücünün kontrolündeki <sahte demokrasi'ye karşı çıkmaktadır."

Aralık 2025'te Bolivarcı başkan, Venezuela'nın doğrudan katılım modelinin daha da derinleşmesinin önünü açan yedi stratejik yön belirledi. Amaç, kamu müdahalesinin etkinliğini artırmak için tüm hükümetin, bölgesel özyönetimlerden gelen teşhis ve önceliklere göre çalışma planlarını ayarlamasıdır:

1. Kapsamlı demokrasiyi derinleştirmek için bir mekanizma olarak ulusal halk danışmalarının katılımını genişletmek. Amaç, kolektif karar vermeyi güçlendirmek ve kamu işleri planlarını konsolide etmektir. Bu yaklaşım, belediye bölgelerinin kendi kalkınmalarını planlamada gerçek ve sistematik bir şekilde müdahale etmelerini sağlayacaktır.

2. Yerel yönetim planlama sistemini yani ülkenin belediyelerinin ve belediye devrelerinin planlama kapasitesini, sakinler tarafından geliştirilen somut eylem gündemleri arasındaki koordinasyon sayesinde güçlendirmek. Halihazırda, her bakanlığın bütçesinin %70'i yerel yönetim projelerine aktarılmak zorundadır.

3. Özerk yönetim sistemini kurmak, iki yüzyıl önce Bolívar'ın filozofu ve profesörü Simon Rodríguez tarafından yaratılan ve Venezuela'da İspanyol imparatorluğuna direnen Afro-kökenli ve yerli toplulukların oluşturduğu devlet prototiplerinde kök salmış olan toparquia ("bölgesel yönetim") kavramına dayanan bir hedeftir. Tüm belediye yetkilileri, çeşitli hükümet yetkililerinin desteğiyle, halkın kararlar almasını ve bölgelerini demokratik bir şekilde yönetmesini sağlamak için birlikte çalışmalıdır.

4. Yerel yönetim ekonomisini ve onun bankacılık sistemini güçlendirmek, halkın kendi kendini yönetmesine doğru ilerlemek için gereklidir. Komün bankaları¹ gibi kendi finansman araçlarını sağlamlaştırmak. Her belediyenin kendi bankası olmalıdır. Bu amaçla, 2026 yılı hedefi, ülkede şu anda 1.758 adet bulunan komün bankalarının sayısını 4.000'e çıkarmaktır.

5. Chávez tarafından yaratılan yeni devletin embriyoları olan misyonlar ve büyük sosyal misyonlar ağı, belediye topraklarında kalıcı olarak mevcut olmalıdır. Bu sosyal politikaların özyönetim birimleriyle entegrasyonu, sosyal eylemin en yoksul topluluklara doğrudan ve tutarlı bir şekilde ulaşmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Venezuela'daki Büyük Misyonlar, yoksulluk ve eşitsizlikle mücadele etmek ve eğitim, sağlık, barınma ve gıda gibi temel hakları garanti altına almak için oluşturulan, barınma, sağlık, gençlik, kadınlar ve yaşlılar dahil olmak üzere doğrudan bölgesel hizmetlere odaklanan büyük ölçekli sosyal programlardır. Örnekler: Çalışan ailelere uygun konutlar inşa etmek ve tahsis etmek amacıyla Chávez tarafından başlatılan Gran Misión Vivienda Venezuela (GMVV) (bugüne kadar 5,3 milyondan fazla); Halk kesimlerinin yetişkin eğitimi almalarını ve üniversiteye erişmelerini sağlayan Eğitim Misyonları (Robinson, Ribas ve Sucre misyonları); sahadaki halk örgütlerinin katılımı sayesinde tedaviden önce hastalıkları önlemeyi ön plana çıkaran [önleyici sağlık hizmetleri] Barrio Adentro Misyonu (Küba modelinden esinlenerek, en yoksulların tedavi görmesini engelleyen ticari tıbbı büyük bir alternatif oluşturmaktadır).

6. Özyönetimler içindeki eğitim ve stratejik iletişim, "kamu politikalarını yönlendirmek için ülkenin iletişim gücünü yeniden inşa etmeyi mümkün kılmalıdır; bu, devletin temeli olarak güçlü bir eğitim ve iletişim ekibi gerektirir". Bölge genelinde teknik, sosyo-politik ve iletişim eğitimini güçlendirmek için Belediyeler Üniversitesi ile koordinasyonu iyileştirmek.

¹ Bu bankaları büyük gelişmiş bankalar gibi görmemek gerek. Daha ziyade bir muhasebe birimi ve kasası gibi çalışan yerler bunlar. Her komünün kendi bankası var. Adı banka, özünde mali hesapların tutulduğu bir birim.

7. Yerel yönetim savunması. ABD'nin tekrarlanan askeri işgal tehditleri karşısında daha da gerekli hale gelen güvenlik ve toprak savunmasına öncelik verilmelidir. Devrimin ilk yıllarında Başkan Chávez tarafından kurulan sivil-askeri birliğin yanı sıra, 5.336 komünal bölgede belediye sivil destek birimlerinin güçlendirilmesi gerekmektedir.

Vekil Başkan Delcy Rodriguez bu planları sürdürmektedir. 20 Ocak 2026'da şunları açıklamıştır: "Halk iktidarı, her zamankinden daha fazla, devrimimizin belkemiği olacak. Başkan Maduro ile birlikte hazırladığımız planları hayata geçireceğiz. 2026 yılında kamu yatırımları en az %37 artacak ve fonların yönetimi 2025 yılına göre değişmeyecek: %53'ü doğrudan halkın iktidarına, geri kalanı belediye ve valiliklere gidecek. 5.336 belediye devresini birbirine bağlayan eksiksiz bir sistemimiz var: Ulusal Yönetim Sistemi. 2025 yılında 170 komün bankası varken, bugün 1.836 tane var."

Her Komünar özyönetim biriminin devletin ortak finansman sağlayacağı bir projeyi seçeceği üç aylık seçimlerin bir sonraki turu 8 Mart 2026'da düzenlenecek. 4-8 Şubat tarihleri arasında binlerce Komünar, Karakas'ta üretken ekonomiye ilişkin deneyimlerini paylaşacak. Delcy Rodriguez hükümetten tam destek istedi. Mantık yapısaldir: Batı'nın yaptırımları merkezi devlet işlevlerini etkilediğinden, yerel yönetimler kredi (komün bankaları), üretim (yerel işletmeler) ve dağıtım için alternatif devreler haline geliyor. Nisan 2026'ya kadar sayısının 1.758'den 4.000'e çıkması beklenen komün bankaları, doların hakim olduğu küresel finans sistemi dışında üretim, kredi ve dağıtımın yerelleştirilmiş merkezleri haline geliyor.

PR: Venezuela'da Anayasa (ve yeniden yazılması) ne kadar önemli? Bu temel bir konu mu yoksa önemsiz bir tartışma mı? Yerel yönetimlerin [komünlerin] Venezuela Anayasasına dahil edilmesi ne kadar önemli?

T.D.: Birçok Batı ülkesinden farklı olarak, Bolivarcı Anayasa burada çok canlı bir metindir ve halk 2002'de Chávez'e karşı yapılan darbe sırasında sokaklarda bu metni dalgalandırmıştır. Chávez'in seçilmesinin ardından 1999'da kurulan Anayasa Meclisi, kapsayıcılık ve sosyal adalet temelinde devleti yeniden kurmuştur. Maduro'ya göre, 2026 yılında, vatandaşların doğrudan katılımı, sosyal hareketlerin ve topluluğun gücü temelinde modern bir demokrasi inşa etmek için yeni bir anayasa reformu hazırlanıyor. Venezuela toplumunun, siyasi, kurumsal, ekonomik, sosyal, kültürel ve eğitim hayatının genişletilmiş demokratikleşmesi yönünde büyük bir sürece doğru ilerliyoruz. TikTok, Instagram veya radyo ve televizyonu kontrol etmek için en çok paraya sahip olanı seçen bir sistem demokrasi değil, bir komedi, absürt bir tiyatrodur. Venezuela bunu istemiyor, çünkü tüm tarihi gerçek demokrasi fikri ve arzusu ile doludur.

PR: Halk, kendini savunması için hükümet tarafından silahlandırılıyor. Bunun sivil toplum, moral ve günlük şiddet üzerinde ne gibi etkileri var? Silah dağıtımını nasıl organize ediyor? Halk silah kullanımı konusunda nasıl eğitiliyor ve kullanım koşulları neler?

T.D.: Milisler aslında bir ordu değil, orduyu desteklemek için çeşitli sivil görevleri üstlenen halkçı bir örgütlenmedir. Milislerde birçok yaşlı ve hepsinden öte, her yaşta kadın bulunmaktadır. Silah ve eğitim de alan bu güç, Bolivarcı devrimin insancıl vizyonunun bir parçasıdır.

“Silahını halka karşı çeviren asker lanetlenmiştir” dedi Simón Bolívar; Chávez, Venezuela ordusunu Amerika Birleşik Devletleri’nde bulunan “cellatlar okulu” olan Amerikalılar Okulu’ndan ayırırken bu sözü alıntıladı. Üst-orta sınıf ordularından (1973’te Şili’de Allende’yi deviren ordular gibi) veya NATO ordularından farklıdır. Fransız ordusu, 2011 yılında ABD komutası altında binlerce Libyalı sivilin bombalanmasına katıldı. Bu operasyon, siyasi liderleri gibi bugüne kadar cezasız kaldı.

İspanyol siyaset bilimci Irene Zugasti şöyle açıklıyor: *“Batı’da askeri bilgi ve uygulamalar genellikle kapalı akademiler, profesyonel kuvvetler ve hiyerarşik yapılarda yoğunlaşmıştır ve bu yapılara erişim, bu eğitimden kimlerin yararlanabileceğini veya yararlanamayacağını belirleyen elitler tarafından kontrol edilmektedir. Sonuç, hayatımızı etkileyen stratejik kararların buna bağlı olmasına rağmen, askeri bilginin tekelinde olması ve sivil ile askeri alanların birbirinden ayrılmasıdır. Bu da her iki alanı kontrol edenlerin açık bir avantaja sahip olmasını sağlar. Venezuela’daki gibi halkçı, katılımcı bir milis mantığı, hem bilgi hem de askeri uygulama açısından bunun tersini önerir ve militarizasyonun uyandırdığı bariz rahatsızlık karşısında, Batı solunun büyük bir kısmının merak ettiği bir soru olarak, doktrinleri ve stratejileri dikkatlice yeniden okumak ve bu bilgiyi bilgiye ve uygulamalara sahip sınırlı bir çevreye saklamamak en azından ilginç, hatta uygun görünmektedir.”*

PR: Bolivarcı devrimde, hükümette ve komünlerde kadınların yeri nedir? Rojava ve Chiapas’taki komünalist deneyimlerle paralellikler kurulabilir mi?

T.D.: Bu 5.000 komünde, halk örgütlerinin başında kadınların çoğunlukta olması (yüzde 80) dikkat

çekicidir. Bu çok çarpıcı bir olgudur. Kadınlar kendilerini örgütleyiyorlar (ailelerinin geçimini sağlamak zorunda olan birçok bekar kadın var) ve aynı zamanda komün ve bölgelerin yönetimini üstleniyorlar. Bu onlar için hayati önem taşıyor. Bu, gerçek bir kadın devrimidir ve sadece topluluklarda görülmemektedir. Böylece, abluka sırasında kurulan tedarik komitelerinde, en savunmasız kişileri belirleme görevini kadınlar üstlenmektedir: yaşlılar, hastalar, geniş aileler, onlara öncelik verilmesi, özellikle gıda paketleri olmak üzere devlet yardımına öncelik verilmesi.

İlginç olan, bu halkçı feminizmin, örneğin Avrupa’da bildiğimiz, çok daha liberal ve daha çok bireye odaklanan feminizmden çok farklı olmasıdır. Burada, feminizm aşağıdan yukarıya doğru inşa edilmektedir: kadınlar siyasette daha fazla yer talep etmektedir. Çünkü, komünlerde neredeyse “kadın proletaryasının diktatörlüğü” olduğu doğrudur da, bakanlık düzeyinde yeterince temsil edilmiyorlar. Bu nedenle, birçok siyasi alanda ataerkil kültürle mücadelede hala yapılacak işler var. Ancak ilginç olan, bunun çok mücadeleci ve ilerlemek isteyen halkçı feminizmden kaynaklanmasıdır. Dahası, bir sonraki halk oylaması 8 Mart 2026’da yapılacak, Delcy Rodríguez bunu az önce duyurdu... ve bunun dünya çapında kadın haklarının kutlandığı gün olması tesadüf değil.

Bildiğim kadarıyla, Rojava’nın güçlü topluluğu da benzer şekilde halkçı feminizmi yeni bir devletin inşasıyla ilişkilendiriyor. Bana göre Zapatismo, anarşist akım tarafından ele geçirilmiş ve kendini aşırı bir “güçsüzlük” kültürüne hapsetmiş durumda. Örneğin, Zapatistalar, yerli Başkan Evo Morales’in göreve başlama töreni-

ne katılmayı, bunun "iktidarı ele geçirmek" olduğu gerekçesiyle reddetmişlerdi! Her ne olursa olsun, Zapatismo ve Rojava sol kesimde büyük ilgi görürken, beş bin özyönetim neden neredeyse hiç bilinmemesi ilgi çekicidir.

PR: Obama yönetimi tarafından uygulanan ve o zamandan beri devam eden Venezuela'ya yönelik ambargo, yıllardır ülkede ciddi bir ekonomik krize neden oluyor. Chávez döneminde, petrole bağımlılığı azaltmak için iç ekonomiyi çeşitlendirme girişimleri olmuştu. 2010'larda otomobil endüstrisi kurma ve bilgisayar üretme girişimleri başlatılmıştı. Peki bugün durum nedir? Bu durum gri ve paralel ekonomi ile nasıl bir ilişki içindedir?

Halk (şehir sakinleri, kırsal kesim sakinleri) ambargo ve ABD'nin istikrarsızlaştırma girişimlerinden nasıl etkileniyor? Kooperatiflerin/komünlerin Venezuela ekonomisindeki yeri nedir? Kooperatiflerin yaygınlaşmasının önündeki engeller nelerdir?

T.D.: 2014'ten itibaren, neredeyse bir gecede, pek çok sorunla karşılaştık, çünkü şeker, kahve, süt gibi temel ürünleri almak için çok uzun kuyruklar oluşuyordu. Uluslararası medya bu görüntüleri büyük bir zevkle yayınladı.

Ancak Venezuela'da durum trajikti: insülin gibi ilaçlar artık gelmiyordu. Washington Politika Araştırmaları Merkezi'ne göre, 100.000 hasta, yaşamsal önemi olan ilaçların bulunmaması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak hayatını kaybetti. Amerikan yetkililer tarafından organize edilen bu ürün kıtlığı iki veya üç yıl sürdü. Paradoksal olarak, bu durum bizim zayıflığımızı ortaya çıkardı. Venezuela'da ekonomik üretimi kontrol eden özel sektördür. Medya da genel olarak aynı ekonomik mantıkla çoğunlukla

özeldir... ve oldukça muhaliftir, ki bu bizim medyanın bize yansıttığı imajla çelişmektedir. Ancak ekonomide sorun, özel sektörün dağıtım ve pazarlamada pratikte tekel konumunda olmasıydı. Ve aslında, bir bakıma fiyatları belirleyen de oydu. Bu da enflasyonu açıklıyor. Maduro maaşları artırdığında, ertesi gün özel sektör ürün fiyatlarını aynı oranda artırdı. Böylece maaş artışlarının etkisini ortadan kaldırdı.

Bu, Bolivarcı devrimin ilk günahıydı. Chávez'in ilk yıllarında bu sorun çözülmüdü. Chávez, sosyal personel eğitim misyonları kurmuştu. Ancak nihayetinde, üreticiden tüketiciye uzanan kendi devrelerimizi kurmadığımız için, bu eğitilmiş işgücünü özel sektör emdi. Bu işgücünün, özel sektör dışında başka bir yerde çalışabileceği devrimci bir pazar yoktu.

Bu, karşılaştığımız sorunların bir örneği, ama aynı zamanda bir öğrenme deneyimi. Artık yerel yönetimlerle birlikte kahve, süt, balık, kakao, et vb. için üretim bölgelerinden dağıtım aşamasına kadar uzanan, bu kez bütüncül bir sistem oluşturma imkanına sahibiz. Artık mağazalarda ilk kez topluluklarda üretilen kahveyi görmeye başlıyoruz. Ve bunlar, agroekoloji ilkesini geliştirdiğimiz için pestisit içermeyen ürünler.

Ve yine amaç, kâr elde etmek ve üretim ilişkilerinin özel sektör tarafından yönetilenlerle aynı olması olan özel şirketler kurmak değildir. Hayır, bu şirketlerin hesapları sadece yerel meclisler tarafından sürekli olarak incelenmekle kalmaz, aynı zamanda yerel meclisin projelerine yeniden yatırılır. Çünkü şimdiye kadar devletin eş finansmanından bahsettik, ancak amaç, yerel meclisin kendi gelirini elde etmesidir. Bu üretim merkezleri, bu arıtma tesisleri, okullar, sağlık mer-

kezleri vb. sosyal projelere yeniden yatırılacak karlar elde etmeyi mümkün kılacaktır.

Bolivarıcı devrimin zorluklarından biri, Batı'nın ablukalarıyla tehdit edilen gıda güvenliğini ve egemenliğini garanti eden bir tarımsal üretim modelinin inşasıdır. Bu model, tarım endüstrisinin yıkıcı ve yağmacı kapitalist sistemine bir alternatif sunmaktadır. Bu, ülke genelinde çok sayıda geleneksel deneyime dayanan iddialı bir programdır. Bu politikalar, agroekoloji kavramları, Kolombiya-Brezilya mafyalarının yerli topluluklarda uyguladığı cıva altın madenciliğiyle mücadele ve milli parkların ve biyosferlerinin savunulması çerçevesinde şekillenmiştir. Tüm bunlar, özellikle ekososyalizm ve yerli halklar bakanlıkları sayesinde, ama aynı zamanda genetik olarak değiştirilmiş tohumları ücretsiz yerli tohumlarla değiştirmek için köylü hareketleriyle bir ittifak geliştiren bilim bakanlığı sayesinde mümkün olmuştur. 2015 yılında, sosyal hareketlerin önerisiyle (Chavista) milletvekillerinin çoğunluğu tarafından bir tohum yasası kabul edilmiştir. Brezilya Topraksızlar Hareketi ve FAO'nun eğitim ve üretim desteğiyle Venezuela, agroekolojik tohum üretimine yatırım yapıyor. Bunun en büyük ve en yeni örneği, ülkenin güneyinde 180.000 hektarlık bir alanda agroekolojik tarım yapılan Patria Grande del Sur projesidir. Brezilya Topraksızlar Hareketi ve FAO'nun eğitim ve üretim desteğiyle Venezuela, agroekolojik tohum üretimine yatırım yapıyor.

Troçkistler, Başkan Maduro'yu sık sık "neoliberal" olmakla ve "ücretleri ezmele" suçlamışlardır. Neden böyle bir şey yapın ki? İşçilerin ücretlerini

kıtadaki en yüksek seviyeye çıkaran Bolivarıcı devrime ihanet etmek için mi? Popülerliğini kaybetmenin zevki için mi? Gerçekte, Batı'nın ablukasıyla karşı karşıya kalan Maduro, kemer sıkma politikalarının cazibesine kapılmayan nadir devlet başkanlarından biridir. Dönemsel olarak ücretleri %25 veya %50 oranında artırmaya başladığında, özel sektör fiyatlarını aynı oranda artırarak bu artışları tersine çevirdi. Enflasyon sarmalına karşı Maduro, çok kutuplu ittifaklar sayesinde ulusal üretim aparatını yeniden harekete geçirmeye karar verdi. Sadece petrol gelirlerinden uzaklaşmak için değil, aynı zamanda en zenginleri vergilendirmek suretiyle devlet kasasını doldurmak için de. Venezuela %11'lik bir endüstriyel büyüme öngörüyor. Merkez Bankası, döviz piyasasına müdahale etmek ve para birimini savunmak için değerli kaynakları geri kazanıyor. Tüm bunlar, kamu hizmetlerini yeniden inşa etmeyi ve işçilerin sosyal haklarını kademeli olarak artırmayı mümkün kılarken, bunları ortadan kaldıran enflasyonu sınırlıyor. Çin stratejisi: Devleti ekonomide stratejik bir aktör olarak korumak ve güçlendirmek.

Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonu (BM), son dört yılda Venezuela'nın Güney Amerika'da en güçlü büyümeyi (%6,5) kaydettiğini belirtmektedir. 150 yıllık petrol tarihinde ilk kez, ülke gıda egemenliğine yaklaşmış durumda ve tükettiği gıdanın neredeyse %100'ünü kendisi üretmektedir. 2025 yılının ilk çeyreğinde GSYİH %9,32 artmış ve ülke petrol dışı ihracatını %87'den fazla artırmıştır.²

2025 yılının Şubat ayında Donald Trump, Venezuela ekonomisini biraz daha sıkılaştırmak için Chevron'un

² <https://www.cepal.org/es/comunicados/la-cepal-senala-que-la-region-registra-cuatro-anos-seguidos-crecimiento-enfrentara-un>

lisansını iptal ettiğinde, Maduro buna Asya pazarına açılmakla yanıt verdi. 1 Mayıs 2025'te, 20 milyon aile için "ekonomik savaşa karşı tahsisat"³ 190 dolardan 120 dolara yükseltti. 40 dolarlık gıda yardımıyla birlikte, bu, temel maaşa ek olarak her ay ödenen 160 dolar demektir. (Çoğunluğu) özel sektörde asgari ücret yaklaşık 200 dolardır. Venezuela'da satın alma gücünü incelerken önemli bir nokta: Batı'nın yaptırımlarına rağmen ve neoliberal rejimlerden farklı olarak, kamu hizmetleri ve temel ihtiyaçlar çok ucuzdur. Dünyanın en ucuz benzin (0,5 dolar/litre), su, gaz, elektrik, internet, metro vb. sübvansede edilmektedir. Abluka nedeniyle hükümetin halka aylık olarak verdiği gıda, piyasa fiyatının sadece %5'i kadardır. Birçok sağlık merkezi, kamu eğitimi ve kültür kurumları ücretsiz olarak hizmet vermektedir.

Batı'da giderek artan sayıda aile geçimini sağlayamaz hale gelirken, Venezuelalı işçiler, her gün açılan işletmelere ve *emprendimientos*'e akın ediyor. Karakas ticari müzikle dolup taşıyor ve dev alışveriş merkezleri (Amerikan tarzı alışveriş merkezleri) çevresinde çok erken saatlerde trafik sıkışıklığı oluşuyor. Binlerce Venezuelalı göçmen, "ev sahibi ülkelerde" yaşadıkları yoksullaşmadan kaçarak, rejimin sınır dışı etmeleri ve Trump'ın insan hakları ihlallerinden çok önce, kamuya ait ücretsiz havayollarıyla evlerine döndüler. Bağımsız gazeteci Craig Murray'ın Ocak 2026'da Karakas'tan yaptığı açıklamada dediği gibi: "Ne de yok biliyor musunuz? Meşhur 'kıtlıklar'. Tek eksik olan şey kıtlıktır. Kıtlık kıtlığı var. Venezuela'da hiçbir şey eksik değil. Birkaç hafta önce twitter'da Karacas'taki bir süpermarketin raflarının son derece iyi stoklanmış olduğunu göstermek

için paylaşılan bir fotoğraf gördüm. Bu fotoğraf, ya sahte olduğunu ya da zenginlere ayrılmış lüks bir süpermarket olduğunu ve mağazaların çoğunun boş olduğunu söyleyen yüzlerce yanıt aldı. Bu yüzden işçi sınıfı mahallelerine, sıradan insanların alışveriş yaptığı mahalle marketlerine gitmeyi kendime görev edindim. Hepsi çok iyi stoklanmıştı. Tek bir boş raf bile yoktu. Ayrıca, çocukların doğum günü partileri için ürünler satan yüzden fazla tezgahın bulunduğu inanılmaz büyüklükte bir pazar da dahil olmak üzere, kapalı ve açık pazarları da gezdim!

Herkes istediğim her şeyi çekmeme izin verdi. Sadece gıda değil. Donanım mağazaları, gözlükçüler, giyim ve ayakkabı mağazaları, elektronik cihazlar, otomobil yedek parçaları. Her şeye kolayca ulaşılabilir."³

Yeni medya söylemi şudur: "Hain Delcy Rodriguez petrolü satıyor." Venezuela'nın aldığı her karar, İmparatorluk ve medya tarafından bir zafer olarak yeniden boyanıyor. Ancak Washington, acımasız bir abluka ve binlerce yasadışı yaptırım kararı alarak kendini dışlamadan ve Rusya ve Çin'e yol açmadan önce Chávez ve Maduro ile imzalanan anlaşmaları yeniden yürürlüğe koyuyor. Geçici başkanın açıkladığı gibi, satışların yeniden başlaması herhangi bir indirim gerektirmiyor ve devrimin birçok sosyal politikasını zaten finanse ediyor.

PR: Venezuela'daki yerel yönetimlerin geleceği ne olacak?

T.D.: Le Monde Diplomatique gazetesinin eski genel yayın yönetmeni ve gazeteci Maurice Lemoine'in yazdığı gibi: Venezuela'yı eleştirenleri şaşırtma riski olsa da, bu ülkedeki binlerce halk özyönetimleri, kıtadaki ve şüphesiz çok daha ötesindeki katılımcı demokrasi konusunda en iddialı deneme niteliğindedir.⁴

3 <https://www.legrandsoir.info/etre-la-bas-au-venezuela.html>

4 <https://venezuelainfos.wordpress.com/2025/01/06/communes-et-communards-du-venezuela-par-maurice-lemoine/>

Tricontinental Enstitüsü'nün direktörü, Hintli tarihçi Vijay Prashad: "Venezuela'da, işçi sınıfı mahallelerinde kurulan komünler, toplumu ileriye götüren yeni fikirlerin ve maddi güçlerin yaratılmasında merkezi bir rol oynuyor." Porto Rikolu sömürgecilik karşıtı sosyolog Ramon Grosfoguel: "Belki de İmparatorluğun Venezuela'da yarattığı tüm zorluklar nedeniyle, tarihsel anı ve komünlerde inşa edilen ve Latin Amerika'nın başka hiçbir yerinde bulunmayan şeyi gözden geçiriyoruz". Brezilya Topraksızlar Hareketi'nin uluslararası koordinatörü Messilene Gorete: "Bazen sol kesimde, ilerlemek için gereken hazırlık ve planlama düzeyine ilişkin çok kapalı kalıplarımız vardır ve bu bir engel haline gelebilir. İnsanların çok spontan olduğu bir ülkede yaratıcılık, Bolivarçı devrimin büyük bir erdemidir. Burada, halk gerçekten devrimin öznesidir. Ve Venezuela komünü, kıtamızın ihtiyaç duyduğu bir modeldir."

İnsanlar arasında köprüler kurmanın zamanı geldi. Venezuela'da yaklaşık on seçim sürecini gözlemleyen İspanyol Komünist Partisi'nin Latin Amerika sorumlusu feminist aktivist Marta Martin Moran, her ilçe halkının devletin finanse etmesi gereken projeyi seçtiği üç aylık danışma toplantıları konusunda heyecanını gizlemiyor. Fransa'da Insoumis(es) tarafından önerilen ve La Boétie Enstitüsü tarafından teorize edilen yeni komünalizm, Venezuela'nın halk öz-yönetimlerinde on yıldır yaşananların aynısıdır.⁵

PR: Chávez, Venezuela halkı tarafından çok sevilen bir figürdü ve Maduro, vatandaşlarıyla daha otoriter ve çatışmacı bir ilişki içinde görünüyor. Avrupa'dan, sahadaki gerçekliği algılamak zor. Maduro rejiminin acımasız, baskıcı ve düzenli olarak işkence

uyguladığı sık sık duyuluyor. BM, çok sayıda yargısız infazdan bahsederken hükümetin rakamlarını kullanıyor (Michelle Bachelet'in raporlarında kartellere karşı savaşlarda binlerce kişinin öldüğü, ancak birkaç düzine siyasi cinayet işlendiği belirtiliyor) ve muhalefet Fuerza de Acciones Especiales'i ölüm mangaları olarak nitelendiriyor. Bu baskılar ne durumda? İşkence eylemleri? Yerel halk bunu nasıl algılıyor?

T.D.: Venezuela'da insan haklarıyla ilgili ilk yapısal sorun, medyanın ve İmparatorluğun, solcu aktivistleri Venezuela'nın bir demokrasi olmadığına inandırması gerektiğidir. Bachelet, Amnesty vb. tarafından danışılan kaynaklar sağcı ve hatta aşırı sağcı sivil toplum kuruluşlarıdır.

Gazeteci Maurice Lemoine bunu birkaç makalede belgelemiştir: "İnsan hakları endüstrisi: ABD hükümet kurumları (USAID, NED vb.) ve Avrupa vakıfları veya devletleri tarafından finanse edilen STK'lar, 'düşünce kuruluşları' (think tanks) ekosistemi. Uluslararası Af Örgütü, finansal olarak sadece üyelerine bağlı olduğunu (ki bu genellikle doğrudur) iddia edebilir, ancak raporlarını hazırlamak için dayandığı yerel kuruluşlar, Batılı bağışçılar sayesinde ayakta kalabilmektedir. Muhalefet örgütleri genellikle 'STK' kısaltmasının arkasına saklanırlar.

2012'den 2018'e kadar 'demokratik ve eşitlikçi bir uluslararası düzenin teşviği' için ilk bağımsız BM uzmanı olan ve aynı BM'nin İnsan Hakları Konseyi tarafından Kasım-Aralık 2017'de Venezuela'ya gönderilen Alfred de Zayas, yüksek derecede bağımsızlığını savunması nedeniyle görevinden önce, görev sırasında ve görevinden sonra manevi tacize maruz kaldığını anlatıyor. 'Bazı siyasi STK'lar bana karşı bir kampanya başlattı. Facebook ve tweetlerde iftiraya uğradım ve tehdit edildim (...) Pro-

⁵ <https://institutlaboetie.fr/pour-un-nouveau-communalisme>

vea adlı STK'nın bir temsilcisi, OAS (...) nezdinde itibarımı zedeledi.'

Venezuela konusunda Provea, Af Örgütü, İnsan Hakları İzleme Örgütü ve Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu için en önemli haber kaynağıdır. 'İnsan haklarının savunulması' adı verilen Venezuela kuruluşlarının oluşturduğu bir nebula gibi, büyük kariyerler sağlayan patlayan bir sektör olan çokuluslu şirketler, idam cezasına karşı yüksek sesle konuşuyorlar, ancak sözde 'barışçıl' göstericiler polis memurlarını öldürdüğünde başka tarafa bakıyorlar. Ve sağ ve aşırı sağ ile aynı çizgide olmayan kuruluşların (Fundalatin, Grupo Sures, Red Nacional de Derechos Humanos) tanıklıklarını sistematik olarak görmezden geliyorlar." ⁶

Wikileaks'in belgeleri, Foro Penal gibi bir STK'nın kökeni ve amacı hakkında bilgi verdi. Bu kuruluş, Bachellet'in BM'ye, Amnesty'ye ve hatta bugün dünya basınına, Washington Post'a, El País'e, Liberation'a veya Huma'ya sunduğu raporları beslemiştir.

Wikileaks, Venezuela'daki "siyasi tutuklular" hakkında konuşmak için, Christian Rodriguez, Foro Penal ve diğer birçok STK'nın Washington'dan (NED, USAID, CIA vb. aracılığıyla) büyük miktarda fon aldığını hatırlatıyor. Daha da kötüsü: Foro Penal ve diğer STK'lar şu anda Venezuela'da tutukluların aileleri tarafından kınanıyor, çünkü onları "siyasi tutuklular" listelerine dahil etmek için bile ücret alıyorlar. Bu tutuklular, bu STK'lar için de bir iş kaynağıdır.

2024 yılında, NPA, PS ve Bayan Autain, "Maduro'nun yeniden eğitim kamplarından bahsetmesi" nedeniyle öfkeleniler. Gerçekte, başkan, kamu hizmetlerini tahrip etmekten veya

"Chavistaları" öldürmekten suçlu olan aşırı sağcı aktivistlerin veya paralı askerlerin hapisyanede bir meslek öğrenebilmelerini önermişti. Maduro'nun 2025 yılında başlattığı erken tahliye, Latin Amerika'daki güçlü Hıristiyan affetme kültürüyle bağlantılı olarak hükümetin uzlaşma arzusunu göstermektedir. Oligarklar tarafından işe alınan ve daha sonra medya tarafından "siyasi tutuklular" olarak yeniden şekillendirilen bu kişilerin, ılımlı sağın yaptığı gibi şiddete geri dönmeleri ve sandık oyunlarına katılmaları umulmaktadır.

Ocak 2026'da, "diktatör Maduro"-nun kaçırılmasından sonra, Fransız Troçkistler, CUTV'nin bir broşürüne dayanarak sözde "sendikal baskı"yı kınadılar ve Venezuela'yı tanımadan, hemen bunu onaylayarak cumhurbaşkanının serbest bırakılması talebinden uzaklaşıp rutin antiemperyalizm politikasına sadık kaldılar: "Venezuela halkını destekliyoruz" vb. Sağduyu açısından, kolektif kurtuluş için çalışan bir devrimin aniden işçilere baskı uygulamaya başlaması biraz tuhaf. Örgütlerinin büyük çoğunluğu "diktatörün" serbest bırakılmasını talep etmek için sokaklara döküldü⁷.

Fransız Troçkistlerin kullandığı broşürün imzacısı, yıllardır dünyayı "Maduro diktatörlüğü" hakkında basın açıklamalarıyla bombardımana tutan küçük bir grup olan Venezuela Komünist Partisi'nin eski liderlerinden Pedro Eusse'dir. Bu "birlik" aslında "enternasyonal için" bir başka kılık değiştirme, her ülkede Troçkist enternasyonal için mevcut olan "yerel garanti"dir.

Önyargılı kaynaklara ek olarak, solcuların "Maduro'nun insan hakları

6 <https://venezuelainfos.wordpress.com/2024/10/10/le-grand-venezuela-circus-et-ses-influenceurs-par-maurice-lemoine>

7 <https://www.facebook.com/share/p/1Aq2gwrJ3j>

ihlalleri" hakkında konuşma yöntemi, medyayı taklit etmektedir: her türlü ihlali, hükümet politikasına atfetmek. Kamu veya özel şirketlerle bağlantılı yasal mafya grupları insan haklarını ihlal ettiğinde, otomatik olarak Maduro'yu sorumlu tutmaktadırlar. Kapitalist medya tarafından, yirmi yıldır yerleşik hale getirilen imajın üzerinde geziniyorlar. Çünkü Venezuela'da haksız yere hapsedilmiş işçiler olduğu ve sosyal hareketlerin onların serbest bırakılması için meşru mücadeleler verdiği doğrusu da, bu insan hakları ihlalleri hükümet politikasını yansıtmamaktadır.

Maduro'nun Venezuelasında değil, Ignacio Lula da Silva'nın Brezilyasında "2024 yılında kırsal kesimde şiddet rekor seviyeye ulaştı ve tarım endüstrisinin geliştiği bölgelerde cinayet vakaları yoğunlaşıyor".

Maduro'nun Venezuelasında değil, Gustavo Petro'nun Kolombiyasında, "2024'te her iki günde bir toplum lideri öldürüldü; insan hakları aktivisti, sendikacı, Afro kökenli aktivist, köylü lideri vb." ve "2025'te 70 toplum lideri öldürüldü".

Maduro'nun Venezuelasında değil, Claudia Sheinbaum'un Meksikasında, "2024 yılında 125.000 kişi kayboldu ve düzenli olarak gizli toplu mezarlar keşfediyoruz."

Bundan Lula, Petro veya Sheinbaum'un bu insan hakları ihlallerini teşvik eden bir politika izledikleri sonucuna mı varmalıyız? (Veriler, Earth Pastoral Commission (CPT) tarafından yayınlanan *2024 yılında Brezilya'daki Kırsal Çatışmalar Raporu*'ndan alınmıştır.

Aslında Maduro, büyük toprak sahipleri tarafından rüşvet verilen kolluk görevlilerini, köylüleri koymak ve Chávez döneminde sıkça görülen, herhangi bir tarım reformunun düşmanı olan büyük toprak sahiplerine hizmet eden paralı askerler tarafından işlenen tarım reformu aktivistlerinin suikastlarına son vermek için defalarca kamuoyuna açık bir şekilde azarladı. Başsavcı Tarek William Saab, yüzlerce yozlaşmış yargıç veya tetik çekmeye meraklı polis memurunu görevden aldı. Şili'de halk eczaneleri ağı kurduğu için, hukuk savaşının kurbanı olan ve ülkesinde hapsedilen komünist belediye başkanı Daniel Jadue şöyle diyor: "Bolivarcı süreç, insan hakları ihlalleri, emirlere itaatsizlik ve aşırı sağcı şiddet olaylarında ateşli silah kullanma suçlarından yüzlerce güvenlik görevlisini tutuklayıp mahkum etmeyi başardı, ama Şili'de sosyal hareketi bastıran güvenlik görevlilerinden hiçbiri tutuklanmadı veya yargılanmadı."⁸

8 <https://www.brasildefato.com.br/2025/04/23/violencia-no-campo-bate-recorde-na-ultima-decada-e-areas-de-avan-do-do-agronegocio-concentram-casos-de-assassinatos/>

<https://elpais.com/america-colombia/2025-04-10/en-2024-un-lider-social-fue-asesinado-cada-dos-dias-en-colombia.html>, <https://www.telesurto.net/colombia-70-lideres-sociales-asesinados/>, <https://elpais.com/mexico/2025-03-23/mexico-el-pais-que-desaparece-sin-rastro-de-125000-personas.html>

<https://www.biobiochile.cl/noticias/nacional/chile/2022/04/12/daniel-jadue-ante-maduro-quiero-saludar-a-las-fuerzas-armadas-bolivarianas-a-traves-suyo.shtml>

Küba ayakta kaldığı sürece insanlığa sağlık tugaylarıyla, kahramanlığıyla, insan soyunun en soylu pratikleriyle örnek olmaya devam edecek. Emperyalizmin gerilediği her yerde, devrimler güç kazanacak, devrimler zafere ulaştığı her yerde emperyalizmin yıkılış süreci hızlanacak. Castroların, Che Guevaraların, Celia Sanchez'lerin Kübası kazanacak, haydut ve barbar emperyalistler kaybedecek!

Todos Somos Cuba, Cuba Somos Nosotros!

ISBN 978-625-93057-2-1

9 786259 305721 >